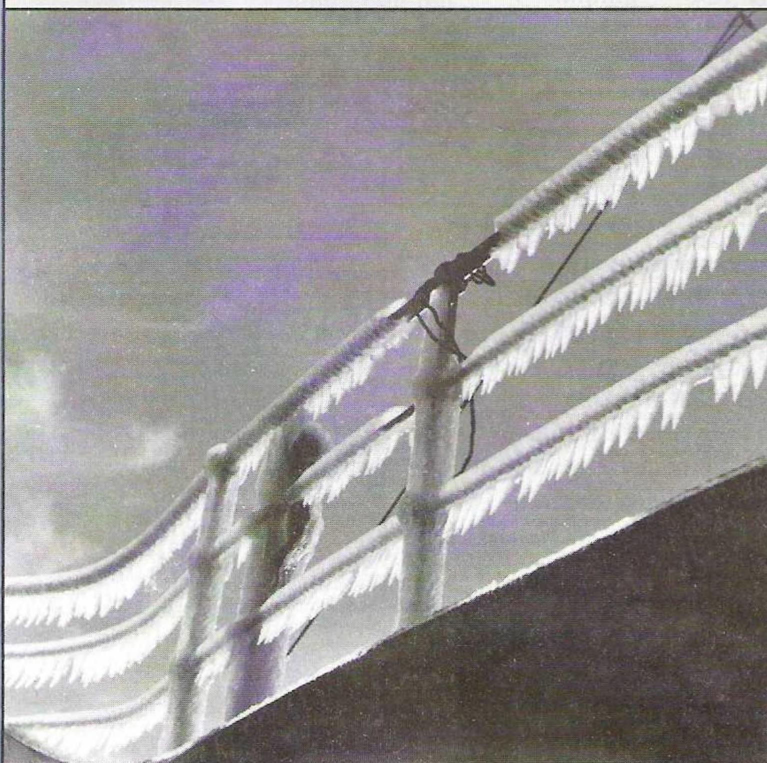
Inkeriläisten viesti

NUMERO 1–2
HELMIKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50445 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Talvi koristeli sillankaiteetkin alkuvuodesta. Kuva: Kauko Halonen

TÄSSÄ NUMEROSSA

Mitä todella tapahtui?

Inkerin asia nousi Suomessa mielenkiinnon kohteeksi 1980-luvun lopun perestroikan vuosina. Tuon ajan tunnetuin nimi julkisuudessa oli varmasti **Arvo Survo.** Mutta samaan aikaan tutkijat tekivät myös hiljaisuudessa omaa työtään. Ja satoa on kertynyt. Tänä keväänä esimerkiksi Helsingin yliopistossa tarkastetaan teologian maisteri **Kaarina Ylösen** väitöskirja »Inkerin kirkon nousu 1990-luvun alkupuoliskolla». Viime syksynä puolestaan ilmestyi dosentti **Pekka Nevalaisen** kirja »Rautaa Inkerin rajoilla» (Suomen Historiallinen Seura. Historiallisia tutkimuksia 195).

Joensuun yliopistossa työskentelevä Pekka Nevalainen on monille meille tuttu inkeriläisten siirtoa käsitelleestä väitöskirjatyöstään ja Hyvinkään inkeriläisten juhlilla pitämästään esitelmästä. Hänen uusin tutkimuksensa kertoo inkeriläisten itsenäistymispyrkimyksistä Venäjän vallankumouksen jälkeisinä sekasorron vuosina.

Pekka Nevalainen on työssään käyttänyt suomalaislähteiden lisäksi myös Venäjältä ja Virosta löytyneitä alkuperäisasiakirjoja. Teos on tieteellinen tutkimus mutta ei silti suinkaan kuivaa luettavaa. Jo kirjan otsikot kertovat paljon: esimerkiksi »Kullervon kansasta tsuhniksi» tai »Mannerheim: Sääli on teitä inkeriläisraukkoja».

Inkerinmaa sai suomalaisen asutuksensa 1600-luvulla Ruotsin vallan aikana, ja sadassa vuodessa jo noin kolme neljäsosaa alueen talonpojista oli Suomesta tulleita. Suomalaisia saapui kuitenkin Inkerinmaalle Ruotsin vallan jälkeenkin aina Suomen itsenäistymiseen ja rajan sulkeutumiseen saakka. Lokakuun vallankumousta seuranneessa kaaoksessa joukko Inkerin miehiä uskoi sitten ainutkertaisen tilaisuuden koittaneen: tarttumalla aseisiin oli mahdollisuus saavuttaa itsenäisyys tai ainakin itsemääräämisoikeus. Tukea he saivat suomalaisilta aktivisteilta.

Pettymys oli vastassa kuitenkin hyvin pian. Inkeriläiset huomasivat olevansa vain yksi pelinappula suomalaisten aktivistien ja valkoisten venäläisten suunnitelmissa. Vapautta odottaneen Inkerinmaan edessä olikin vain suurta tuhoa, kuolleita ja haavoittuneita. Sen seurauksena vuoden 1919 lopussa Suomessa oli jo noin 8500 inkeriläistä pakolaista.

Tarton rauhansopimuksen mukaan inkeriläiset saivat nauttia kaikkia oikeuksia ja etuja, jotka Neuvosto-Venäjän lakien mukaan kuuluivat vähemmistökansallisuuksille. Tämä lupaus osoittautui kuitenkin myös hyvin pian katteettomaksi. Edessä olikin 1930-luku, jota monet inkeriläiset ovat kirjoissaan kuvanneet.

Nevalaisen kirja on kiinnostavaa luettavaa. Se osoittaa, että liialliseen sinisilmäisyyteen ei inkeriläisten asiassa ole nykyisinkään aihetta; Inkerin kansa on kovin pieni joukko suurempien keskellä. Tieteellinen tutkimus on tällä hetkellä kuitenkin kenties parasta palvelua inkeriläisille. Se ei kerro, kuinka asioitten tulisi nyt olla, mutta se kertoo lahjomattomasti, mitä todella tapahtui. Ja tätä tietoa me tarvitsemme tulevaisuutta varten.

Markku Pyysiäinen

Ilo ja yhteisyys

Joulun pitkät pyhät ovat enää muisto vain. Silloin tuli lueskelluksi ja mietityksi monenlaista, oli aikaa seurata tiedotusvälineitä tavallista tarkemmin.

Luettavanani oli uusin Finlandia-palkittu romaani, **Irja Ranen** Naurava neitsyt. Siitä jäi mieleen lause: »Vähäisinkin ilo ja yhteisyys, jakavainen alttius, on tarpeen näinä aikoina, jolloin tulevaisuus näyttää murheelliselta.» Kirja kuvaa keskiaikaa, mutta ainakin tämä kohta on paikallaan meidänkin ajassamme, ja eritoten inkeriläisiä ajatellen.

Tapaninpäivän tienoissa saatiin televisiosta seurata Tampereelle muuttaneiden inkeriläisten elämää. Heillä on oma kuoro, ja suomen kieltä opiskellaan innokkaasti. Nämä harrastukset ovat varmasti uuteen maahan sopeutumisen kannalta ensiarvoisen tärkeitä.

Yhteyksiä kännykällä

Paluumuuttajien kuoron johtaja **Viena Tiinus** ja monet muut inkeriläissyntyiset tamperelaiset kertoivat TV 2:n dokumentissa elämänsä vaiheista. Tämä tärkeä ohjelma sietäisi uusia mahdollisimman pian, koska on niin paljon niitä, jotka eivät tiedä, mistä ja minkä vuoksi inkeriläiset ovat Suomeen muuttaneet. Heitä nimitellään jopa ryssiksi, eikä läheisten ystävyyssuhteiden solmiminen paikalliseen väestöön ole varmaan aina helppoa.

Samassa ohjelmassa näytettiin myös, kuinka Viena Tiinus meni äitinsä kanssa kotiseuduilleen Inkeriin tapaamaan entisiä naapureitaan. Tuliaisia vietiin, ja jälleennäkeminen oli riemukas. Mutta valokuvat Suomessa olevasta uudesta kodista selvästikin hämmensivät: kylpyhuone, jääkaappi, parveke ja jopa hierova suihku! Mikä se sellainen on? Sitä kummallisempi oli vain käsilaukusta ilmestyvä kännykkä, jolla soittaminen tuntui ihan naurettavalta! Kaikkea siellä Suomessa onkin.

Paluumuuttajat kävivät tietenkin myös omaisten haudoilla. Kelton hautausmaalta löytyi etsitty hauta, ja sille laskettiin kukkia. Mutta haudat Inkerin kirkkomailla ovat kovin umpeenkasvaneita. Sen panin merkille jo viime kesänä käydessäni Kupanitsan ja Skuoritsan hautausmailla. Mistä löytyisi se aktiivinen taho, joka ottaisi hoitaakseen hautausmaiden kunnostamisen?

Yksinkertaisen elämän pyhyys

Uuden vuoden jo alettua oli Helsingin Sanomissa kokosivun kuva, joka toi myös mieleen inkeriläiset vanhukset. Kuvalla mainostettiin lehden omaa kuukausiliitettä, ja tekstinä kuvassa oli: »Tärkeimpiä reportaaseja ei tehdä oopperajuhlilta.»

Kuvassa vanha pariskunta istuu tupansa rappusilla. Isännällä on kissa tiukasti sylissä, emäntä pitää kättään

Maria Hyvönen on kotoisin Skuoritsan ja Kupanitsan vaiheilta Volkovon kylästä. Viime kesänä hän etsi kotitaloaan, josta löytyi vain rauniokivi ja villiintynyt kukkapenkki. Siitä taitetut kukat hän halusi viedä isänsä haudalle Kupanitsan kirkkomaalla.

Pitkärannan ja Sortavalan seuduilta kesäretkelle lähteneet inkeriläiset saivat polvistua Pietarin Pyhän Marian kirkon alttarin ääreen. Missä muualla yhteisyyden tunne olisi suurempi? Kiitollisuus entisten kotiseutujen näkemisestä ilmaistiin rukouksessa.

Lämmin halaus ystävien tavatessa on aina hyvää tekevä kokemus. Tässä kesällä -96 Hatsinan kirkon portailla otetussa kuvassa Elsa Kolomainen (o.s. Kirppu) alun perin kotoisin Muttolasta, tapasi Anni Gyppisen (o.s. Svarval), jonka kanssa oli aikoinaan käynyt samaa koulua.

miehensä olkapäällä. Kissa näyttää äkeältä, isäntä hymyilee sitä käsin kahlitessaan, emäntä katsoo ujosti maahan pyöreäsankaisten lasiensa läpi. Papan kengät ovat kärjestä vähän rikki, mummon tossujen tupsua on kissa varmaan pureskellut. Ruudullinen esiliina ja pieni villatakki sekä kirjava huivi ovat juuri niin mummomaiset, kuin perinteiseen kuvaan kuuluu.

Tätä kuvaa katsoessa silmät kostuivat. Vanhukset oman ovensa kynnyksellä, tiukasti vierekkäin, ovat rakastettavia. Elämän tärkeät perusasiat ovat yksinkertaisia, jotain aivan muuta kuin suihkuja ja kännyköitä.

Luovuttamattomiin perusoikeuksiin pitäisi jokaiselle ihmiselle, niin paluumuuttajalle kuin Inkeriin jääneellekin, kuulua joku läheinen, puoliso tai ystävä, jonka olkapäälle voisi laskea kätensä, jonka kissaa silitellen voisi ilmaista hellyyttään.

Kuvassa ilmeni kirkastuneena »jakavainen alttius», ihmiselämän ja yhteisyyden pyhitys. Miten osoittaisimme sitä toinen toisellemme? Yhtä lailla lähimmäisillemme, jotka jäivät kauas entisille sijoille kuin uusille naapureillemme, joiden luokse elämä meidät kuljetti? Miten löytää tie toisen luokse, ilo ja yhteisyys?

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Inkeripäivät Muurlan kansanopistolla

Mietin pitkään, mistä idea näiden juhlien järjestämiseen oikein tuli. Muistelin, että me salolaiset olimme noin kaksi vuotta sitten Helsingissä Areena-teatterissa paikallisten inkeriläisten tekemässä juhlassa. Silloin ajattelimme **Nelli Zelenskajan** kanssa, että mekin voisimme järjestää vastaavanlaisen juhlan. Kaksi vuotta kului, kunnes elokuussa otimme yhteyttä Muurlan Evankelisen kansanopiston rehtoriin **Pirjo Mölleriin** ja esitimme ajatuksen, että juhla olisi Muurlassa. Rehtori oli mielissään ajatuksesta, että inkeriläisiä olisi jälleen opistolla, ja antoi tilat maksutta käyttöömme.

Muurlan Evankelinen kansanopisto

Muurlan Evankelinen kansanopisto oli oikeastaan ainut tämän juhlan toteuttamiseen soveltuva paikka. Luonnonkauniissa ympäristössä sijaitseva opisto saikin juhlaan osallistuneilta vierailtamme paljon kiitosta juuri viehättävyytensä vuoksi.

Monelle vieraalle esittelimme opiston rakennuksia. Kaikista suurimman huomion sai opiston vanhasta viinikellarista tehty pieni kappeli. Museoviraston tietojen mukaan kappeli on Muurlan kunnan vanhin rakennus ja tehty jo 1500-luvulla.

Aivan ensimmäistä kertaa Muurlan Evankelinen opisto ei inkeriläisvieraita vastaanottanut. Historia toistikin itseään, nimittäin jo vuosina 43–44 tämän talon suojissa opiskeli inkeriläisiä opiskelijoita.

Osanottajia ympäri maata

Koska Inkeriläisten viestissä oli ilmoitus juhlastamme, iloksemme juhlaan osallistujia tuli kaikkialta Etelä-Suomesta, kuten Turusta, Helsingistä, Hyvinkäältä ja Orimattilasta. Yllätykseksemme **Viktor Tilkku** Göteborgista soitti ja ilmoitti tulevansa Muurlaan. Viktor Tilkku on kiertänyt monia inkeriläisjuhlia mm. Suomessa, Ruotsissa ja Venäjällä. Täällä Muurlassakin Viktor teki merkittävää työtä inkeriläisen kulttuurin säilymisen hyväksi, hän nimittäin videoi koko juhlamme.

Lauantai-illan ohjelmien huippuhetkiä

Lauantaina esitettiin monenlaista ohjelmaa. Hetkittäin koimme ohjelman suorittajien upeiden suoritusten vuoksi jopa huippuhetkiä. Eräs tällainen suorituksen helmi oli Suomeen paluumuuttajina tulleiden silloisen Petroskoin suomalaisen draamateatterin entisten näyttelijöiden **Viola Pekkasen, Raili Koskelan, Mikko Zelenskin** ja Nelli Zelenskajan esittämä katkelma

Vapaan sanan aikana saimme kuulla ja nähdä varsinaisen sanallisen Inkeri-kulttuurin hedelmiä. Uskomattomia esityksiä, jotka tulivat aivan pulppuamalla ihmisten sisältä. Nämä spontaanisti esitetyt runot ja kertomukset herkistivät ihmisiä, ja kuuntelimme esityksiä haltioituneina.

näytelmästä »Ottopoika». Näytelmä on aikaisemmin kokonaisuudessaan esitetty Helsingissä, ja sen on kirjoittanut **Outi Rossi.** Näytelmän aihe oli oikein sopiva Inkeripäiville, ja ammattitaitoiset näyttelijät esittivät sen niin kuin suuren teatterin ammattitaitoiset näyttelijät vain voivat.

Helsingin tyttöjen mukana tuli Muurlaan Aunuksessa syntynyt, nykyisin Helsingin yliopistossa lisensiaatin työtään tekevä kielentutkija **Miikul Pahomov.** Hän esitti omasta vuonna 1992 julkaisemastaan runokirjasta »Tuohos ikkunas» rikkaita runojaan.

Erikoiskiitoksen ohjelman suorittajana ansaitsee säestäjämme **Pentti Määttänen,** joka esitti illassa hanurimusiikkia. Pentti säesti monia yhteislauluja, joita lauloimme illan kuluessa. Jos Penttiä ei olisi ollut, en tiedä miten olisimme saaneet illasta sellaisen, että kaikki osanottajat olisivat voineet osallistua ohjelman tekemiseen.

Sunnuntaina vietimme perinteisiä inkeriläisiä seuroja

Sunnuntaina aloitimme jumalanpalveluksella Muurlan puukirkossa. Kirkkoherra **Kauko Sainio** ja pastori **Kristiina Saloniemi** olivat luvanneet toimittaa sunnuntaisen jumalanpalveluksen. Kirkkoherra Sainio on nykyisin eläkkeellä, mutta hän on henkilökohtaisesti ollut kosketuksessa inkeriläisiin ja vieraillut jopa Venäjällä inkeriläisten luona. Pastori Kristiina Saloniemi on tarjonnut salolaisille inkeriläisille monta nautittavaa lauluil-

*Kaksitoistavuotiaat **Miikka Lehtonen** ja **Suvi Mäkinen,** jotka harrastavat kilpatanssia, esittivät ensin latinalaisia tansseja, sambaa, cha chaata sekä nuorten suosimaa vauhdikasta jiveä. Vaatteiden vaihtamisen jälkeen he esittivät vakiotansseja tangoa, valssia ja quicksteppiä. Paikalla olleet olivat erittäin tyytyväisiä näkemäänsä ja monet toivottivat heille menestystä ja kannustivat jatkamaan tätä näyttävää harrastusta.*

taa. Kristiina on myös vetänyt inkeriläisten rippikoulua Salossa. Kirkossa kanttorina ja urkurina oli Muurlan seurakunnan kanttori **Heikki Tamminen,** joka osallistui myös opistolla pidettäviin seuroihin myöhemmin päivän kuluessa. Ehtoolliselle oli mahdollisuus jokaisen kirkossa olijan osallistua, ja tätä mahdollisuutta käyttivät varmasti hyväkseen kaikki. Tunnelma kirkossa oli harras, ja luulen, että monet saivatkin tästä kirkossa käynnistä paljon voimia matkansa varrelle.

Seurat alkoivat rehtori Pirjo Möllerin tervetulotoivotuksella. Rehtori Möller kertoi Muurlan Evankelisen opiston historiasta, rakennuksista ja myöskin siitä, että inkeriläisiä oli aikaisemminkin ollut opistolla. Hän esitti myös toivomuksen, ettei tämä jäisi viimeiseksi tilaisuudeksi opiston historiassa.

Aivan ihania olivat ne kuoroesitykset, jotka Turusta tulleet vieraamme esittivät. Jos me joskus Muurlaan saamme aikaiseksi vaikka laulujuhlat, toivon, että Turun lauluryhmä, joksi he itseään haluavat nimittää, olisi kunniaesiintyjänä.

Kiinnostuksen kohteena inkeriläisyys ja Inkerin kulttuuri

Noin kuuden vuoden ajan olen työskennellyt sosiaalivirastossa ja hoitanut ulkomaalaisten asioita Salossa. Vuodesta 1992 olen työskennellyt myös inkeriläisten kanssa. Jo työni vuoksi olen kiinnostunut erilaisista kulttuureista ja ihmisistä. Inkeriläisten historiaa olen tutkinut hyvin pitkälle taak-

sepäin. Inkeriläisten vaikeat ajat, jotka ovat toistaneet itseään aina aikojen kuluttua, olen tutkinut tarkkaan.

Harrastukset auttavat sopeutumaan

Monille inkeriläisille oleskelu ei Suomessa ole ollut helppoa. Jotkut heistä toki ovat saaneet työtä, joskaan eivät aina ammattiaan vastaavaa. Toiset ovat pystyneet luomaan ystävyyssuhteita suomalaisiin ja toisiin inkeriläisiin. Kuitenkin työni kautta olen huomannut, että monet inkeriläiset ovat onnettomia ja jopa pettyneitäkin Suomen tarjoamiin mahdollisuuksiin. Työssäni olen yrittänyt helpottaa inkeriläisten ihmisten elämää ja sopeutumista Saloon erilaisten vapaa-ajan viettomahdollisuuksien muodossa. Olemme laulaneet lauluilloissa, informaatiotilaisuuksissa on saatu tietoja erilaisista asioista, matkoja olemme tehneet Tukholmaan ja pari kertaa Tallinnaan. Viimeisimmät harrastuksemme olivat Marttayhdistyksen kanssa suomalaisten leivonnaisten kurssi ja erikoisesti nuoremman väen suosion saavuttanut suomalaisten tanssien kurssi, vain muutamia asioita mainitakseni.

Aktiivisia vetäjiä tarvitaan

Erään asian olen huomannut: monet haluavat olla erilaisessa toiminnassa mukana, mutta sellaista ihmistä joka vetäisi jotain toimintaa, ei yksinkertaisesti löydy. Hartain toiveeni olisikin, että inkeriläiset kautta maan perustaisivat omia yhdistyksiään ja näin yrittäisivät saada äänensä kuuluville ja myös säilyttäisivät omaa kulttuuriaan.

Lopuksi haluan kiittää niitä ihmisiä, jotka kaukaakin tulivat Muurlaan ja tekivät omalta osaltaan juhlasta ikimuistoisen. Kiitän myös niitä ihmisiä, jotka tunsivat kiinnostusta pitämääni »Inkerin kansan vaiheita»-luentoa kohtaan. Toivon, että voimme ehkä jo ensi kesänä tavata taas Muurlan Evankelisen opiston suojissa, vaikka laulujuhlien merkeissä.

Vieläkin esitän aran toiveeni, että inkeriläiset itse esittäisivät toiveitaan, minkälaista ohjelmaa haluaisitte Muurlassa esitettävän jatkossa. Toivotan kaikille oikein hyvää jatkoa ja odotan tapaavani taas uudelleen teitä kaikkia ihania ihmisiä, olette antaneet minulle voimia jatkaa tätä joskus raskastakin työtäni.

Ottakaa yhteyttä rohkeasti ja keskustellaan kaikista asioista, terveisin

Irma Lehtonen
Salo

Hyvinkään Inkeri-kerhon toimintaa

Syyskokous pidettiin 1.10.96 Hyvinkäällä. Toimintasuunnitelmaan otettiin käsityökerhon perustaminen. Kädentaitojen kokoamisen lisäksi päätettiin koota muistelmia. Vuorotellen kerholaiset valmistavat esityksen vapaasti valitusta aiheesta, lähinnä lapsuus- ja nuoruusmuistoista.

Hallituksen kokoonpano on ensi vuonna seuraava: Puheenjohtaja Inkeri Sarojärvi, varapj. Toini Pöllänen, sihteeri Soili Uronen, rahastonhoitaja Lilja Aaltonen. Lisäksi hallitukseen kuuluvat: Selma Aaltonen, Lahja Karhinen, Liisa Karjalainen, Aili Jukarainen, Eino Nässi, Sylvi Vepsäläinen ja Lydia Wivolin sekä Sonja Mattila.

Teppo-eno, sinnikäs saarnamies

Enoni **Teppo Telkkinen** syntyi vuonna 1888 Anttilan maatilan vanhimpana poikana Kaskisaaren kylässä, Venjoen seurakunnassa. Kahdenkymmenen vuoden ikäisenä Teppo kävi kansanopiston Suomessa. Neljän vuoden armeijan jälkeen hän meni naimisiin ja asettui asumaan naapurikylään Särtsään. Enon ensimmäinen vaimo kuoli vuonna 1921. Avioliitosta syntyi kuitenkin kaksi tytärtä, Martta, joka kuoli nuorena ja Helmi, joka syntyi vuonna 1912.

Niihin aikoihin eno suunnitteli Amerikan-matkaa. Hän opiskeli englantia radiosta. Suunnitelmissa oli talon myynti matkan rahoittamiseksi. Matka ei kuitenkaan toteutunut, sillä Helmi sairastui polioon. Sairaus vaurioitti hänen selkäänsä sekä oikeaa kättä ja jalkaa.

Eno meni uusiin naimisiin **Maria Kolomaisen** kanssa. He saivat seitsemän lasta, joista neljä kuoli nuorena. **Ruut** (s. 1925) ja **Inkeri** (s. 1934) asuvat nykyään Ruotsissa ja **Anna** (s. 1927) asuu Suomessa.

Eno osti näihin aikoihin metsätilan Irinovkasta läheltä Laatokkaa. Eno aikoi rakentaa talon ja asettua sinne perheineen asumaan. Ensin pystytettiin lähinnä saunaksi tarkoitettu pieni mökki. Samaan aikaan alkoivat lokakuun vallankumouksen tuulet kuitenkin puhaltaa yhä voimakkaammin. Metsäomaisuus takavarikoitiin ja enon piti muuttaa Kaskisaareen. Siellä perheelle rakennettiin erittäin pieni mökki, jossa oli yksi huone, keittiö ja karjasuoja.

Teppo-eno ja Maria-täti kuuluivat vapaakirkkoon. Eno opiskeli kaksi vuotta venäjänkielisessä baptistien raamattukoulussa Leningradissa, jonka jälkeen hän työskenteli saarnaajana Leningradin vapaakirkkoseurakunnassa. Ennen vallankumousta hän toimi myös Evankelisten kristittyjen liiton sihteerinä.

Kommunistit pitivät uskonnon harjoittamista Leninin oppien vastaisena toimintana ja keksivät kaikkia mahdollisia syitä voidakseen vahingoittaa seurakuntatyötä. Vuonna 1933 Teppo-enon perhe karkotettiin Leningradin alueelta 101-linjalle, joka tarkoitti sitä, että he eivät saaneet asettua asumaan sadan kilometrin säteelle Leningradista.

Silloin perhe muutti Suomeen. Suomessa eno kirjoitti kirjan »Elämän tuntemattomia polkuja», joka kertoi heidän vaivalloisesta muutostaan halki Kuolan niemimaan tundran. Hän kirjoitti myös niistä äärimmäisen vaikeista ehdoista, jotka vapaakirkolliselle toiminnalle asetettiin vallankumouksen jälkeen vuonna 1917.

Uskonnonvapaus kommunistisen mallin mukaan

Vuosisadan vaihteessa vapaakirkollisuus sai jalansijaa Venäjällä ja Inkerissä, joka Suomen tavoin oli osa Venäjää. Toiminta alkoi Pietarissa. Kokouksia pidettiin venäjäksi, suomeksi ja ruotsiksi. Näin evankelinen sanoma levisi ympäröivän maaseudun suomen- ja vironkielisen väestön keskuuteen. Neuvostoliitossa perustettiin vuonna 1920 Evankelisten kristittyjen liitto, johon kuului vapaakirkollisia, baptisteja ja helluntailaisia. Seurakuntia oli yhteensä 20 ja jäseniä n. 1500. Jokaisessa seurakunnassa oli sekä pysyviä että kiertäviä saarnaajia ja esimies. Heti vallankumouksen jälkeen monia saarnaajia, mukaan luettuna suomalaisia ja ruotsalaisia lähetyssaarnaajia pidätettiin ja karkotettiin maasta. Siitä huolimatta jäsenmäärä jatkoi kasvuaan. Vuonna 1931 Venäjän Evankelisten kristittyjen liittoon (REKAF) kuului 100 000 ihmistä monien pienempien seurakuntien välityksellä. Seurakuntien ja valtion väliset suhteet oli määritelty erittäin tarkasti. Oli edullista perustaa yhteisiä seurakuntia, sillä niillä oli suurempi voima vastustaa bolsevikkien turhan innokasta lakitekstien tulkintaa.

Neuvostoliiton ensimmäisessä hallitusjulistuksessa kaikille tunnustettiin uskonnonvapaus. Teoriassa se kuulosti vakuuttavalta. Julistuksen mukaan kirkko ja valtio olivat erillisiä, mutta käytännössä valtio valvoi kaikkea kirkollista toimintaa. Joka asiasta piti tehdä yksityiskohtaisesti selkoa valtion virkamiehille. Valtion lupa vaadittiin kirkkojen ja rukoushuoneiden pitoon, seurakuntahallintoon, kokouksiin ja jopa kokouksissa laulettavien laulujen valintaan.

Paikallisia, uskonnonvastaisia edustajia oli usein läsnä kokouksissa joko avoimesti tai vakoojina. Tämän takia saarnaajien piti varoa sekoittamasta politiikkaa tai mitään politiikkaan viittaavaa puheisiinsa. Uskonnonvapaus ei kuulunut kommunistien oppeihin. Leninin mielestä uskonto oli opiumia kansalle, ja se kilpaili kommunistisen sanoman kanssa ihmisten mielenkiinnosta. Ateistit ryhtyivät jo ensimmäisenä vuonna vallankumouksen jälkeen voimallisiin toimenpiteisiin uskonnonharjoittamisen vahingoittamiseksi.

Seurakuntatyö vaikeutuu

Vapaakirkollisilta saarnaajilta ja luottamushenkilöiltä otettiin pois kaikki kansalaisoikeudet. He menettivät äänioikeuden, verotusta kiristettiin, he eivät saaneet omistaa kiinteää eikä irtainta omaisuutta eivätkä harjoittaa mitään elinkeinoa. Heille ei annettu säännöstelykortteja ruokaa, vaatteita, kenkiä, halkoja yms. varten. Jos joku omisti tai oli saanut lainaksi lehmän, ei sekään saanut osuutta väki- ja vihantarehuista kuten muut lehmät. Lehmästä saatu maito oli kuitenkin pakko luovuttaa kauppaan. Kaikki tämä tapahtui, koska bolsevikkien mukaan »seurakuntalaisten tuli huolehtia saarnaajista jäsenmaksujen ja kolehdin avulla». Ateistit mustamaalasivat uskonnonharjoittajia asettamalla heidät yleisillä paikoilla muiden pilkan kohteiksi ja kutsumalla heitä vallankumouksen vastustajiksi ja kulakeiksi. Saarnaajien lapsilla ei myöskään ollut lupaa kansakoulua korkeampaan koulutukseen.

Jäljelle jääneitä seurakunnan jäseniä pakotettiin näin tehokkaasti jättämään paikkansa. Vuonna 1932 kuusi lähellä Viron rajaa toimivaa vapaakirkollista seurakuntaa oli vailla sekä saarnaajaa että esimiestä.

Eno oli yksi niistä, jotka kestivät pisimpään. Hän oli noihin aikoihin Pietarin alueen REKAF:n sihteeri ja inkeriläisten seurakuntien edustaja. Kirjaansa hän kirjoitti, että sihteerin toimi oli ylityöllistettyä siihen kuuluvine tiedonantoineen ja hakupapereiden täyttöineen. Saadakseen perustaa seurakunnan tai uskonnollisen ryhmän piti täyttää 21 erilaista kaavaketta. Kaikkien osien tuli olla viranomaisten todistamia. Sen jälkeen paperipino piti rekisteröidä jne. Hakemuksen saaminen kuntoon kesti viikkoja. Sama menettely tuli toistaa vuoden kuluttua, kun haettiin lupaa toiminnan jatkamiseen. Jäsenluettelo ja kokousprotokolla tuli allekirjoituttaa »dvaschatkalla» eli kahdenkymmenen miehen ryhmällä, jotta kaikki jäsenet tunnettaisiin. Sitten ne piti vielä jättää lähimmän päättävän viranomaisen tarkastettaviksi. Jokaista kokousta ja rukoushetkeä varten piti hakea lupa ja maksaa kaksi tai kolme ruplaa kerralta. Usein vastaus hakemuksiin tuli vasta kokoukselle määrätyn ajankohdan jälkeen.

Jos tämäkään ei vielä riittänyt tukahduttamaan uskovaisten työintoa, saattoi tulla tieto, jossa ilmoitettiin, ettei rukoushuone ollut tarpeeksi suuri eikä sitä sen takia saanut käyttää.

Teppo-eno oli huolestunut siitä, kuinka hän pystyisi elättämään perheensä. Hän oli »maalliselta» ammatiltaan muurari. Perhe kasvoi; lapsia syntyi yhteensä kuusi, joista neljä kuoli varhain. Enolla oli alun perin ollut 2,5 hehtaaria maata ja lehmä. Mutta koska häneltä puuttuivat kansalaisoikeudet, hänen veronsa olivat niin korkeat, että hänen oli mahdotonta maksaa niitä. Maa otettiin häneltä pois korvauksena maksamattomista veroista, ja lehmä piti teurastaa, koska perheellä ei ollut varaa maksaa erityistä lihaveroa muulla tavalla. Toverit, kuten eno kutsui veroja kerääviä kommunisteja, olivat hyvin tarkkoja saatavistaan.

Eno perheineen sai nyt kirjaimellisesti elää seurakunnan lahjoituksilla. Vaatteet sekä enolle, joka oli töissä kaupungissa konttorissa, että perheelle ostettiin käytettyjen tavaroiden kaupasta. Kaikki oli korjattua ja paikattua. Monet hyvää tarkoittavat ihmiset kehottivat enoa luopumaan uskonnollisesta työstään, mutta hänelle se oli elämän tarkoitus.

Toini Jönsson (os. Parkkinen)
(Ruotsista kääntänyt: Jaana Pyysiäinen)

Jatkuu ensi numerossa

Jatkoa sivulta 15.

heista jo pitäjien historia- ja muistelmateokset kertovatkin. Nyt kaivattava tieto olisi arvokkainta ennen julkaisemattomana. Lisäksi kiinnostavat seurakuntien toimintaa ja esineiden käyttöä sota-aikana esim. evakkopaikoissa koskevat muistelmat.

Mervi Kansoseen saa parhaiten yhteyttä suoraan kirjeitse Kiviharjunkatu 10 as 15, 53100 Lappeenranta. Ortodoksisen aineiston osalta taas tiedustelut ja yhteydenotot voi osoittaa suoraan Suomen Ortodoksiseen kirkkomuseoon, Karjalankatu 1, 70110 Kuopio.

Karjalan vaienneiden temppelien kirkkoaarteet näytteille

Monilla kesämatkaa suunnittelevilla ja Karjalan menneisyydestä kiinnostuneilla on luvassa ensi kesäksi todella hyvä syy tulla Lappeenrantaan. Paitsi että monen vuoden työn tuloksena on viime syksynä valmistunut Viipurin pienoismalli vielä moneltakin näkemättä, on lisäksi koko ensi kesän nähtävillä niin Linnoituksen taidemuseossa kuin Käsityömuseossakin Karjalan kirkkoaarteistoa esittelevä näyttely, tässä laajuudessaan ainutlaatuisena nähtävyytenä. Museot toivovatkin todellista kotiseutumatkojen ryntäystä Lappeenrantaan, jonne niinikään on toivotettu tervetulleeksi tuhannet Kirkkopäivien osanottajat heti kesäkuun alussa. Ja onhan kesäinen Lappeenranta monine muine nähtävyyksineen aina matkan arvoinen.

Viime vuonna aloitettu luovutetun Karjalan kirkkoesineistöä koskeva tutkimustyö on jatkunut edelleen. Työryhmää johtaa Etelä-Karjalan museon johtaja FM **Soile Rinno** ja siihen kuuluu tutkijoita Museovirastosta, Jyväskylän yliopistosta, Taideteollisesta korkeakoulusta ja Suomen Ortodoksisesta Kirkkomuseosta. Kirkkohallitus on ollut osaltaan mukana käynnistämässä tutkimustyötä, joka perustuu sen aikoinaan laatimaan siirtoseurakuntien kirkkoesineistön sijoitusluetteloon. Työ on osoittautunut arvioitua suuremmaksi haasteeksi. Lisäpaineita on työryhmän ylle tuonut Lappeenrannassa 5.–8.6.1997 järjestettävät kirkkopäivät, jolloin tutkimustyön tulokset tulisi saattaa yleisön nähtäville sekä julkaisun että museoissa järjestettävien näyttelyiden muodossa.

Suomen Kulttuurirahasto on myöntänyt työryhmälle apurahan kahtena vuonna. Ortodoksisen aineiston inventointiin rahoitusta on saatu myös Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiöltä. Nämä molemmat ovat olleet työn kannalta ratkaisevan tärkeitä. Niiden tuella on mahdollistettu laajat yhteydenotot seurakuntiin eri puolilla maata inventointivaiheessa, samoin kuin koko työryhmän työskentely on voinut yleensä käynnistyä näillä varoilla.

Kuitenkin on äskettäin otettu yhteyttä eri karjalaisseuroihin ja -säätiöihin toivoen niiltä vielä erillistä lisäavustusta itse näyttelylle, joka saattaa laajuutensa vuoksi muodostua liian kalliiksi Lappeenrannan museotoimen yksin kannettavaksi. Kirkkopäivien vuoksi on tietenkin toivottavaa, että näyttely on tarpeeksi näyttävästi toteutettu, mutta myös erityisen arvokkaat esineet vaativat näyttelyrakenteilta monia kalliitakin ratkaisuja. Vaikka näyttelylle saataisiin-

kin museon anomat valtion takaukset, tulevat koko aineiston kuljetuksien järjestelyt kalliiksi konservoinnista puhumattakaan. Hyvänä alkupanostuksena on ollut Kirkkohallituksen myöntämä avustus eri seurakuntien hallussa olevien ja näyttelyyn tulevien kirkkotekstiileiden konservointiin Turussa kirkkotekstiilien konservointilaitoksessa.

Suomen Kulttuurirahaston ensimmäisen vuoden apuraha käytettiin lähes kokonaan sijoitusseurakuntiin siirrettyjen kirkko-esineiden perusinventointiin, jonka tekivät FK **Mervi Kansonen** ja FK **Arja Roivainen.** Tämän vuoden kuluessa on inventointia jatkettu edelleen useiden erikoistutkijoiden toimesta tarkentaen vieläkin luetteloissa olevia puutteita ja epäselviä tietoja.

Tutkijat keskittyvät tämän vuoden apurahalla laajan taide- ja kulttuurihistoriallisen julkaisun toimittamiseen. Eri artikkelit kuvastavat Karjalan kirkkojen kauneutta ja niiden kulttuurihistoriallisen esineistön suurta arvoa, ei vain karjalaisille ja seurakuntalaisille itselleen, vaan koko Suomen yhteisen menneisyyden kannalta.

Julkaisun odotetaan kasvavan vähintään 350-sivua käsittäväksi teokseksi, joka esittelee luovutetun alueen kirkkojen esineistöä ja kirkkoja sekä kirkkojen toimintaa rauhan ja sodan aikana. Teoksen kirjoittamiseen osallistuu toistakymmentä eri alojen tutkijaa. Eri artikkeleista mainittakoon mm. **Erkki Kansanahon** kirjoitus Karjalan kirkollisen kehityksen vaiheista, Soile Rinnon kokooma-artikkeli kaikista luterilaisista kirkkorakennuksista ja **Hanna Kempin** vastaava artikkeli ortodoksisista kirkoista ja luostareista. Luterilaisten kirkkoesineiden selvittäminen on jakautunut seuraavasti: **Heikki Hanka** ja **Helena Hätönen** kirjoittavat kirkkomaalauksista, **Päikki Priha** kirkkotekstiileistä ja **Heikki Hyvönen** muista kirkollisista sakraaliesineistä ja niiden kehityksestä.

Ortodoksisen kirkkotaiteen alueelta kirjoittaa **Päivi Sturm** ikoneista ja **Kristina Thomenius** sakraaliesineistä sekä **Leena Säppi** liturgisista tekstiileistä.

Evakuointiin liittyvät muistot ja perinnetiedot ja sekä ortodoksisen että luterilaisen kirkon hallinnon ja jälleenrakentamisen osuus tulevat julkaisussa myös käsitellyiksi. Ortodoksisen aineiston osalta kirjoittajana on **Päivi Savinainen** ja luterilaisen osalta Mervi Kansonen.

Työryhmä kääntyy näin Inkeriläisten viestin lukijoiden puoleen saadakseen mahdollisimman kattavaa ja luotettavaa tietoa luovutetun alueen seurakuntien esineistöstä, niiden evakuoinnista ja käytöstä sota-aikana. Varsinkin FK Mervi Kansonen, joka kirjoittaa luterilaisten kirkkojen evakuoinnista, toivoo kaikkien niiden, joilla on joko omakohtaista kokemusta tai menneiden polvien kertomaa muistitietoa aiheesta ottavan yhteyttä. Evakuointi on usein suoritettu kiireessä ilman tarkempaa suunnitelmallisuutta ja kirkkoesineiden pakkaamiseen, kuljettamiseen ja hoitamiseen on osallistunut sekä kirkonmiehiä, sotilaita että siviilihenkilöitä. Joidenkin esineiden evakuointiin tai niiden säilymisestä sodan läpi liittyy jännittäviä ja liikuttavia tositarinoita. joista nyt kaivataan muistitietoa. Erityistä kohtelua ovat saaneet mm. useiden seurakuntien kirkonkellot, joiden vai-

Jatkuu sivulla 13.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	75 kr
Bordsflagga	60 kr
Nouse Inkeri, grammofonskiva	25 kr
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	25 kr
Arvo Survo: **Omal' maal', kassett**	50 kr
Laula kaikki maa, kassett, Råda	35 kr
Karta, von Köppen	50 kr
Vykort, Haparanda, tackplatta	1 kr
Vykort, Örebro, minnessten	1 kr
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	2,50 kr
Kavajnål, vapen	10 kr
Gratulationskort, stort	10 kr
Gratulationskort, litet	10 kr
Klistermärke, Ingermanland + Estland	5 kr
Klistermärke, Ingermanlands vapen	5 kr
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	75 kr
Isien Usko, muistojulkaisu	10 kr
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	5 kr
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	15 kr
Folkesten: **Ingermanländare i Västerås**	25 kr
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	30 kr
Himiläinen: **Främmande fosterland**	50 kr
Hiiva: **Förvisningen**	50 kr
Monahof: **Tillflykten**	75 kr
Ojala: **Pitkä kotimatka**	75 kr
Ojala: **Suomi näkyy**	75 kr
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	75 kr
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	75 kr

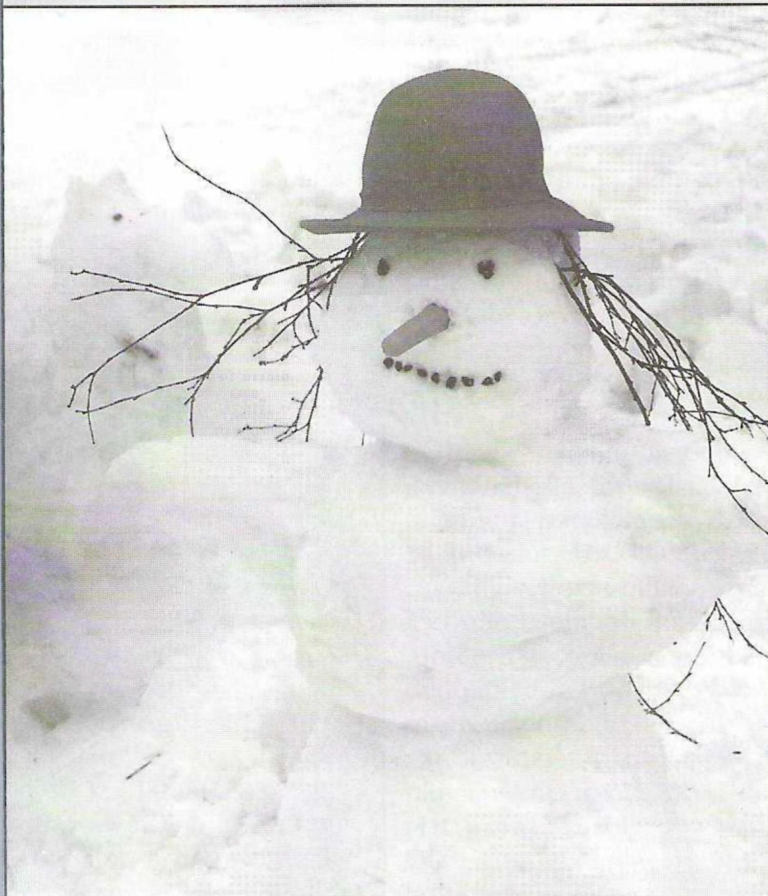
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	75 kr
Sihvo: **Inkerinmaalla**	75 kr
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	25 kr
Survo: **Neljäs tuuli**	50 kr
Survo: **Itku Inkerille**	130 kr
Ronkonen: **Laps Inkerin**	100 kr
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	100 kr
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	110 kr
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	70 kr
Mooses Putron elämäkerta	30 kr
Iho: **Hietajyvä**	40 kr
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	150 kr
Adressi	40 kr
Kavajnål Ingermanlands flagga	20 kr
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	50 kr
Tarra, Inkerin lippu	5 kr
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	100 kr
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	100 kr
Miettinen: **Kohtalontie**	150 kr
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	80 kr
T-paita	100 kr
Inkerin ristiviiri	450 kr

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50445 Borås
puh. ja FAX 033-101 988
Postisiirtotili 626047-5

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

NUMERO 3
MAALISKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50445 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Lumiakan kuvasi Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Aina matkalla

Meitä ihmisiä on monenlaisia. Elämä vaikuttaa meihin eri tavoin. Tänään luin erään vanhan ystävän kirjeen. Hän – nykyisin jo rovasti – kertoi siitä, kuinka oli saarnannut samasta Raamatun kohdasta (Jesaja 42: 1–4) kuin 20-vuotiaana 41 vuotta sitten. Tuolloin oltiin Tukholman suomalaisessa seurakunnassa, tällä kertaa Vaasassa. Paljon oli ehtinyt tapahtua neljässäkymmenessä vuodessa. Mutta perusnäkemys elämästä ja uskosta oli pysynyt samana. »Murtunutta ruokoa hän ei muserra, lampun hiipuvaa liekkiä hän ei sammuta. Tinkimättä hän toteuttaa oikeuden.» Tämä ystäväni oli pysynyt uskollisena nuoruutensa näylle. Tämän nimen muuten antoi muistelmilleen myös emeritus arkkipiispa **Mikko Juva.** Heidän elämästään on muodostunut johdonmukainen, selkeä kokonaisuus nuoruudesta vanhuuteen.

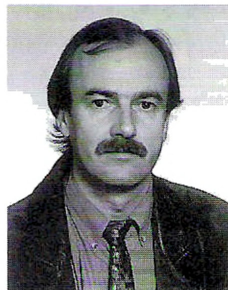
Voisinpa olla samanlainen kuin hän. Mutta en ole. En ole pysynyt uskollisena nuoruuteni näylle. Tänään ajattelen hyvin monesta asiasta toisin kuin 20-vuotiaana. Olen kohta viisikymmenvuotias. Ja pahoin pelkään, että eläkeiän kynnyksellä en allekirjoita enää niitä ajatuksia, joita nyt keski-ikäisenä olen kirjoittanut.

Meitä ihmisiä on monenlaisia: toiset pysyvät uskollisena nuoruutensa näylle, toisten osa on muuttua.

Kirjailija **Lassi Nummi** sanoo runossaan »Niin usein lähdössä» näin: »Niin usein lähdössä. Ei koskaan perillä: / saapumaisillaan / vain, ja samassa / ohi, takana, kaukana muualla / taas odottamassa / paluuta, lähtöä.» Jospa joskus voisin olla perillä. Mutta kun on jatkuvasti lähdettävä. Nuoruuden näyistä ei ole enää apua tähän päivään.

Toisessa runossaan »Niitty» Lassi Nummi lausuu: »On koivikko. Miltei liikkumaton, oksat paljaina / aamun hämärässä. / On nurmi, heinää. Minä lähden kulkemaan. / On pakko. Aina uudelleen, minä olen matkalla / en tiedä, olenko koskaan perillä / olen matkalla niityn yli.» Minun elämäni symboli on Helsingin rautatieasemalta lähtevä juna. Kun juna lähtee liikkeelle, tunnen lyhyen hetken olevani perillä. Mutta pian on taas lähdettävä.

Ihmisen elämänhistoria selittää paljon tällaisista tunnoista. Joskus olen miettinyt, mitä omaan sisimpääni on vaikuttanut isäni suvun inkeriläisyys. Inkeriläiset ovat tällä vuosisadalla olleet niin usein lähdössä. Kuka meistä tuntee nyt olevansa perillä? Nuoruuden näkyihin huomaan usein palaavani. Mutta tähän päivään ne ovat riittämättömiä. Olen yhä »matkalla niityn yli».

Markku Pyysiäinen

Neuvokas Maria selviytyi

Huumori ja rohkeus leimaavat **Maria Ripatin** vaiheita, joista hän kertoo vuonna 1996 ilmestyneessä kirjassaan *Elämä yhden kortin varassa*. Inkeriläisten muistelmien sarjaan tämä kirja on kiinnostava lisä. Se on sävyltään asiallinen ja hempeilemätön, vaikka kuvaakin puutteen sävyttämää lapsuutta Inkerissä ja monivaiheista nuoruutta karkotusmatkojen kautta Suomeen.

Olemme saaneet luvan julkaista kirjasta katkelman lehdessämme. Se herättää varmaan kiinnostusta lukijoissamme.

Maria Ripatti koki Inkerissä sekä kollektivisoinnin ajan että sodan ja saksalaismiehityksen. Nälkä oli tuttu vieras. Pitkiä matkoja jalan taivaltaen saatiin kokoon sen verran jyviä, että surkeimman puutteen yli päästiin. Hyvät neuvot olivat tarpeen monissa vaiheissa, joista kirja elävästi kertoo. Nuoren tytön elämään kuuluu tietysti myös rakkautta ja iloisia sattumuksia.

Käsittämätöntä rohkeutta osoittaen Maria, joka oli muiden muassa siirretty sodan jaloista Puolaan, onnistui pakenemaan ja pääsemään vihdoin Suomeen vuonna 1943, sillä kuuluisalla Aranda-laivalla, joka toi inkeriläisiä Hankoon. »Olin vasta 20-vuotias, ja vahva niin henkisesti kuin fyysisesti. Elämä kutsui minua, ja olin valmis vastaamaan kutsuun.»

Tänään Maria Ripatti (syntynyt 1923) viettää eläkepäiviään Helsingin Mellunmäessä. Uutuuskirja on saanut paljon positiivista huomiota. Mm.

Oulussa ilmestyvä sanomalehti Kaleva on esitellyt sitä.

Monet elämänvaiheet kokeneena Maria Ripatilla olisi varmasti paljon kerrottavaa. Sota-ajan avioliiton kaikki kirjeet ovat tallella, ja niiden pohjalta hän aikookin kirjoittaa uuden kirjan.

Koko viime vuosi Maria Ripatilta on mennyt hoidoissa kipeiden polvien takia, mutta kirjailija vaikuttaa virkeältä, joten voimme jäädä odottamaan uutta kirjaa. Maria Ripatti on myös luvannut muistaa lehteämme eräillä lapsuutensa muistelmilla.

Toivotamme hänelle kaikkea hyvää ja tuotteliaita muistelmienkirjoitushetkiä!

Teksti: Marja Mustakallio
Kuva: Maria Ripatin albumista

Adlershorstin sotavankileiri

Luku teoksesta Elämä yhden kortin varassa

Oli kolea aamu, kun meitä kyyditsemään määrätty poika peruutti nelipyöräiset rattaat parakkimme pihalle ja kehotti lähtijöitä kiipeämään kärryyn. Siinä ei ollut enää aikaa pitkille jäähyväisille. Pian hevonen ravasi Pogošin kylän läpi ja suunnisti kohti Gotenhafenia, nykyistä Gdyniaa. Kysyimme pojalta, minne hänen oli määrä meidät viedä. Hän sanoi vain, että olimme menossa Gotenhafenin kokoamiskeskukseen, jossa meille annettaisiin jatkomääräys ja meidät toimitettaisiin lopulliseen määränpäähän. Mitään muuta ei poika tiennyt. Parakille jääneet neljä tyttöä eivät siis saisi pojalta tietoa kohtalostamme.

Kokoamisleiri sijaitsi laitakaupungilla, jonne saavuimme puolenpäivän aikaan. Päällystakkeihimme ommeltujen OST-merkkien piti olla hyvin näkyvissä. Tämä merkki oli ainoa passimme ja kertoi, että olimme idän pakkotyövankeja. Sininen viskoosilappunen oli kooltaan noin 6 cm × 6 cm ja kirjaimet olivat valkoisia. Farmilla emme niitä käyttäneet, eikä isäntä sitä vaatinut. Vain kerran syyskuussa, kun kävimme valokuvattavina Pogošissa, meidän käskettiin ommella ne rintaan näkyvälle paikalle. Tuo valokuvaustapahtuma jo enteili meidän lähettämistämme muualle.

Kohta saapui isäntämme Rudert junior ja luovutti meidät nimiluettelon ja valokuviemme kera. Meitä hyvästelemättä hän hyppäsi moottoripyöränsä selkään ja ajoi pois. Emme saaneet häneltä edes pientä kiitosta koko kesän raatamisesta. Näin kylmä ja tunteeton oli saksalainen isäntämme. Sen koomin emme häntä nähneet.

Iltapäivällä meitä kahdeksaa tyttöä ja paria muuta samankokoista pikku ryhmää kehotettiin nousemaan kuorma-auton lavalle ja matkanteko alkoi. Istuimme siinä kuormurin lavalla tuulen tuiverruksessa toisiimme painautuneina. Katselimme ajatuksiimme vaipuneina ohitse vilahtelevia maisemia. Olimme kuin teuraskarjaa, jota kesälaitumilla lihottamisen jälkeen oltiin viemässä teurastamolle. Emme tosin muistuttaneet lihotettuja vasikoita, olimme kaikki laihoja ja ylirasittuneita, raskaan työnteon murjomia.

Olimme tehneet palkatonta työtä tuolla maatilalla varhaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn ruokapalkalla, mutta *olimme elossa*. Mitään muuta hyvää tilanteesta sillä hetkellä oli vaikea löytää. Työpäivät olivat olleet ylipitkiä, vaatteemme olivat riekaleina ja talvi tulossa. Tulevaisuutemme oli julmissa käsissä. Olimme kerran rohjenneet pyytää rouva Rudertilta kahta rullaa ompelulankaa, mustaa ja valkoista, parsiaksemme ja korjataksemme vaatteitamme, mutta niitäkään emme olleet saaneet. Minulla oli kuitenkin muutama Saksan markka, jotka minulle oli antanut se nuorukainen, joka syötti minua niin usein kotoaan ottamillaan ylimääräisillä eväil-

lä. Hän kävi parakillamme eräänä iltana jättämässä hyvästit meille kaikille ja sujautti nuo rahat minulle kouraan. Hän täytti sinä kesänä kahdeksantoista vuotta ja joutui syyskesällä saksalaisten armeijaan, sillä hänen perheensä oli kirjoittautunut »Volksdeutschiksi», eräänlaisiksi »saksalaisiksi», vähän ennen meidän joutumistamme pois maatilalta.

Puolalaisten miesten, jotka eivät kirjoittautuneet saksalaisiksi, oli kannettava P-kirjainta rinnassaan kaupungilla liikkuessaan. Kaikki puolalaiset ja kašubialaiset miehet olivat työvelvollisia ja heillä saksalaiset teettivät kaikkein raskaimpia sotavarustus- ja satamatöitä rintaman takana.

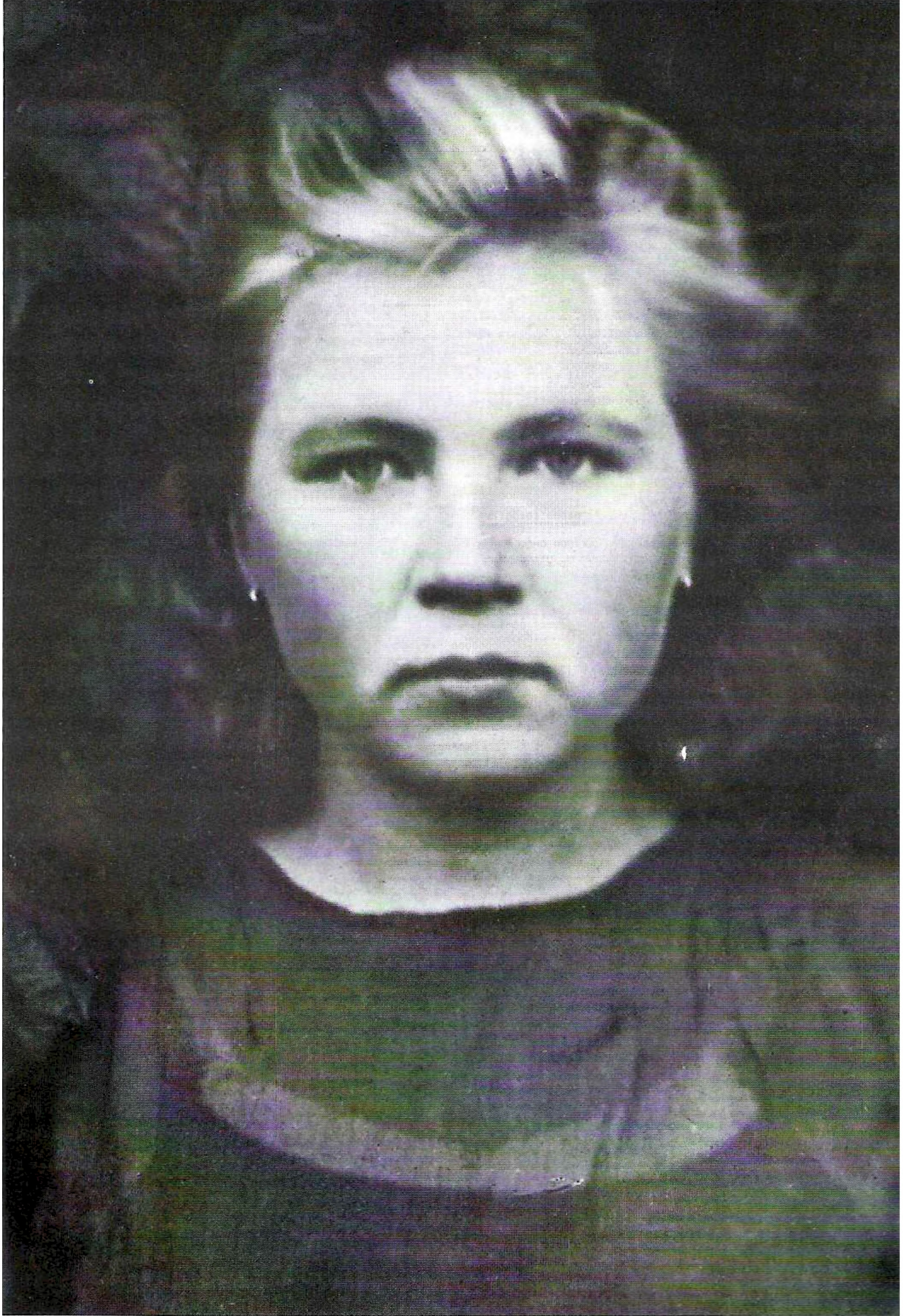
Kuorma-auton ajettua kaupungista pari kilometriä tuuhean sekametsän reunustamaa kurjaa kuoppaista sivutietä pitkin auto pysähtyi ja meidät komennettiin alas lavalta. Olimme noin viisitoista metriä korkean mäen juurella, jonka kylkeä pitkin nousivat rappuset ylös mäelle. Nyt saattajamme, joka oli istunut kuljettajan kanssa kuorma-auton kopissa, kehotti meitä nousemaan noita rappusia ylös. Kiivettyämme raput näimme ainakin kolme metriä korkean piikkilanka-aidan, siinä portin ja aitauksen sisäpuolella valtavan suuren nelikerroksisen rakennuksen. Vahtisotilas avasi meille portin ja meidät johdatettiin sisälle tuohon rumaan, harmaaseen rakennukseen.

Alakerrassa oli iso aula, jossa tärkeän näköinen leiripäällikkö toivotti meidät tervetulleiksi Adlershorstin pakkotyöleirille. Hän kertoi meille leirin säännöistä, kuten herätys-, työ- ja ruokailuajoista, minkä jälkeen meille tarjottiin ruoka-annos. Leirin päivittäinen ruoka oli kalamargariinilla maustettua vihanneskeittoa, jonka kanssa saimme noin 200 gramman palan puoliraakaa mustaa ruisleipää. Ruokailun jälkeen meidät ohjattiin huoneisiin toiseen kerrokseen. Me olimme ensimmäiset pakkotyöläiset tällä entisellä sotavankileirillä.

Huoneet olivat kapeita komeroita, joissa kumpaisenkin seinän vierustalla seisoi kolmikerroksinen laverisänky. Sängyissä oli olkia pehmusteena. Etuseinässä oli ikkuna ja ikkunan edessä seisoi hiilikamina, jonka pyöreä savupiippu oli johdettu ikkunasta ulos. Kaminan vieressä oli sankollinen hiiliä. Mitään sytykkeeksi kelpaavaa ei ollut, mutta saimme kaminaan tulen, kun löysin huoneen nurkasta likaisen jalkarätin, jonka pistin kaminaan. Myöhemmin sain kuulla, että näissä huoneissa oli ollut ennen meitä venäläisiä sotavankeja. Heidän jälkeensä huoneet oli desinfioitu karboliliuoksella.

Kamina antoi lämpöä, mutta samalla pölläytteli pahanhajuista hiilisavua huoneeseen. Otin ylimmän petin käyttööni, sillä olin pieni ja laiha sinne kiipeämään. Hengitettyäni koko illan ja yön kaminan kitkerää savua olivat nenäni ja kurkkuni aamulla aivan tukossa. Kun hälytin soi, arvasimme kellon olevan seitsemän. Puimme repaleiset päällysvaatteet yllemme ja kävelimme ala-aulaan, jossa saimme hetken jonottamisen jälkeen luukulta mukillisen mustaa korviketta, palasen mustaa leipää ja kymmenen gramman napin tuota ikuista kalanjätteistä puristettua margariinia. Aamupalan jälkeen meidät komennettiin leirin pihamaalle paririviin.

Pihalle raahattiin isoja pahvilaatikoita, joissa oli puupohjaisia kenkiä. Meitä kehotettiin valitsemaan niistä

Nuori Maria.

itsellemme sopivat. Mutta voi surkeus, ne olivat kaikki melkein samaa isoa kokoa. Oli kuitenkin pakko ottaa yhdet. Näillä kengillä meidän oli tarkoitus pärjätä kaikki räntä- ja lumikelit kevääseen asti. Seisoimme kengät kainalossa rivissä, kunnes kaikki olivat kenkänsä saaneet. Sitten pihalle raahattiin toisia laatikoita, jotka sisälsivät vaatetavaraa. Meitä käskettiin valitsemaan niistä itsekullekin sopiva leninki. Mutta hyvänen aika! Nuo leningit olivat kaikki aivan samanvärisiä, punavihreän ruudullisia, ja kaikki melkein samankokoisia. Malli oli suora säkkimalli ja materiaali paksua puuvillaa. Kun kaikki olivat löytäneet itselleen lähimainkin sopivan leningin, saimme mennä pukemaan ne yllemme. Kenkiä ei ollut pakko laittaa jalkaan, jos vain oli jotakin muuta jalkaan pantavaa. Jo viidentoista minuutin kuluttua piti olla takaisin pihalla ja rivissä nuo leningit päällä.

Pihalle tultuamme muodostimme parijonon. Sen toisesta päästä alettiin erottaa 30 hengen ryhmiä, jotka ohjattiin kahden vartijan saattelemina porteista ulos, mäeltä rappuja alas ja kävellen kohti Gotenhafenin laitakaupunkia. Sitä mukaa kuin ryhmiä ohjattiin portista ulos, jonon loppupää täyttyi sisältä tulleista hitaammin pukeutuneista naisista. Leiriltä lähti sinä päivänä liikkeelle monta työryhmää. Väki leirillä lisääntyi päivittäin. Pian meitä oli siellä 500 nuorta naista.

Jokaista 30 naisen ryhmää oli saattamassa kaksi kumipatukoin ja pistoolein aseistettua saksalaista sotilasta, toinen ryhmän etunenässä ja toinen takana. Me tytöt kuljimme koko tuon neljän kilometrin matkan paririvissä. Näin vartijoiden oli helppo säilyttää luku työhön mentäessä ja työmaalta tultaessa.

Kello oli jo kymmenen, kun ryhmä johon olin joutunut lähti mäen alta liikkeelle. Kysyin vartijalta, mihin olemme menossa. Vastaus oli yksisanainen: »Arbeiten!» Työhön! Vartijat eivät antautuneet keskusteluun kanssamme, vaikka sitä aluksi yritimme.

Onnekseni en ollut laittanut noita puukenkiä jalkaani, sillä ne olisivat jo tuona ensimmäisenä päivänä hiertäneet jalkani verille, niin kuin kävi muutamalle meistä. Joka tapauksessa työhön oli käveltävä joka päivä vaikka paljain jaloin, jos ei sietänyt laittaa »puuklumppeja» jalkaansa.

Aluksi kävelimme kuoppaista metsätietä noin kolmen kilometrin verran ja asfalttitietä vielä yhden kilometrin. Silloin olimmekin jo Gotenhafenin laitakaupungilla. Kadun vasemmalle sivustalle oli kaivettu pitkä syvä oja. Maa tuosta kaivannosta oli heitetty ylös kaivannon toiselle reunalle. Kadun oikealla puolella, aloitetun kaivannon kohdalla, sijaitsi työkalujen säilytysparakki. Vartija ohjasi meidät parakin eteen, avasi avaimellaan lukon ja alkoi jakaa meille lapioita. Kun kaikki olimme saaneet lapiot, siirryimme kaivannolle, ja meidät asetettiin metrin välein toisistamme. Huomasin maahan tehdyt juovat, joita kuului kaivaessa noudattaa, niiden toiselta puolelta ei saanut ottaa enää lapiollistakaan. Vartija osoitteli meille tuota malliksi kaivettua ojaa ja käski meidän kaivaa reunat yhtä tasaisiksi ja yhtä syvälle pohjasta kuin mallikaivannossa oli.

Vartijamme mittasivat ja merkitsivät kadunviertä pitkin lisää kaivettavaa. Kun ensimmäiset metrin pätkät valmistuivat, alettiin uusi metrin urakka.

Saatuaan merkityksi tarpeeksi pitkälle eteenpäin kaivettavaa ojaa vartijat kävelivät edestakaisin jalkakäytävällä ja valvoivat työntekoamme. Aina kun toinen vartijoista oli jossakin muualla ja toinen käänsi selkäpuolen meihin päin, seisoimme lapioon nojaten. Työmme eteni hitaasti. Välillä vartijat huusivat meille uhkauksia ja hoputtivat kiirehtimään, mutta olimme päättäneet olla kiirehtimättä. Kaivettavat ojat olivat uusia vesijohto- ja viemärikanavia. Ojan pohjaosaa kaivaessamme jouduimme heittämään lapiolla multaa jopa toista metriä korkealle.

Nuo kaksi vartijaa vuorottelivat keskenään. Meillekin suotiin kokonaisen tunnin mittainen lounasaika, mutta minkäänlaista lounasta ei tarjottu. Kyseltyämme vartijalta, milloin saamme lounasta, hän selitti, että aamupalasta olisi pitänyt säästää eväät. Työpäivä päättyi klo 16 ja sama neljän kilometrin matka oli käveltävä takaisin leirille.

Olimme rättiväsyneitä jo päivän kaivamisesta ja laahautuessamme parakkiamme kohti nuo »klumpit» jalassa viimeisetkin voiman rippeet hävisivät. Jos joku yritti istahtaa lepäämään, vartijat uhkasivat lyödä kumipatukalla. Mäen juurelle päästyämme oli kiivettävä vielä nuo jäiset, hiekoittamattomat rappuset. Leirin porttia ei avattu ennen kuin jokainen ryhmään kuuluva oli mäellä ja luku täsmäsi. Usein jouduimme tukemaan heikoimpia mäen nousussa. Leirillä, eteisaulan perällä oli luukku, josta meille jaettiin päivällinen. Saimme pakillisen eli noin litran kuumaa vihanneskeittoa ja palan mustaa leipää. Raikasta vettä saimme laskea kraanasta mukeihimme.

Keitto oli keitetty vihanneksista, jotka olivat jo yöpakkasten puremia. Paleltuneet kaalit, lantut ja perunat, jotka oli maustettu kalanjätteistä puristetulla margariinilla, olivat niin ällöttävän hajuisia, että muutamat tytöt antoivat ylen yrittäessään niellä niitä. Minä söin keiton joka kerta. Puristin nenääni toisella kädellä ja toisella valutin keittoa suoraan pakin reunasta suuhuni, ja kiireesti nielaisin sen. Keiton jälkeen join tavallisesti mukillisen raikasta kylmää vettä. Joskus sain pakin pohjalta suuhuni santaa, sillä saksalaiset naiset eivät vaivautuneet pesemään kunnolla kuorineen keittoon pilkkomiaan perunoita. He vain korissa hieman huuhtelivat niitä juoksevan veden alla ja sen jälkeen pölkyn päällä pienellä kirveellä paloittelivat ne ja heittivät kaiken valtavan isoihin patoihin. Tästä kertoi meille nuori venäläinen tyttö, joka oli joutunut leirin keittiöön töihin.

Kun ojittaminen yhdellä lohkolla loppui, ryhmämme siirrettiin jatkamaan kaivamista toisen kadun varteen. Olin kestänyt tätä raadantaa jo kahden viikon ajan, eikä mitään muutosta ollut näköpiirissä. Silloin aloin miettiä ja suunnitella karkaamista, ennen kuin voimani pettäisivät lopullisesti.

Ilmat olivat koleat ja öisin oli pakkasta. Meillä oli ruudullinen säkkipuku työasunamme. Se puettiin omien ryysyjemme päälle, sillä siten olimme siistimpiä ja yhtenäinen räikeä punavihreä väri paljastaisi karkaamisyritykset.

Eräänä aamuna aulaan tultuani näin lattialla lojumassa kaksi huovalla peitettyä käärõä vieretysten. Luontainen uteliaisuuteni sai minut raottamaan huovan lievettä ja näin sen mitä jo epäilinkin. Huovan alla oli kaksi nuoren tytön ruumista. Nyt sain uutta pe-

lon ja miettimisen aihetta. Sinä päivänä lapioin santaa kuin puoliunessa. Ajatukseni askartelivat pakosuunnitelmien kimpussa. Kotimatkalla panin merkille jokaisen tienmutkan ja tien varren erikoispiirteet.

Tänne Adlershorstiin oli joutunut kolme muuta inkerinsuomalaista tyttöä, joiden kanssa olimme koko kesän yhdessä raataneet Gotenhoffin maatilalla. Tytöt asuivat saman kerroksen viereisessä huoneessa. Myös Kiovan liepeiltä kotoisin olevat ukrainalaistytöt asuivat samassa kerroksessa. Pääosa leirin asukeista oli venäläisiä. Pitkät kerroskäytävät ulottuivat talon päästä päähän, ja niiden varsilla oli vieri viereen rakennettuja kapeita nukkumakomeroita. Nyt oli myös talon kolmas ja neljäs kerros täyteen asutettu. Eri kerroksista lähdettiin eri aikaan työhön, sillä muuten emme olisi sopineet ala-aulaan, saatikka ruokailemaan.

Lopullisen karkaamispäätöksen tein seuraavana päivänä, kun koin todellisen alennustilan.

Olimme työssä. Kaivoimme voimiemme takaa ja heitimme lapioilla santaa ojan reunoille. Me olimme kaikki nuoria tyttöjä, 15–25-vuotiaita. Minä olin 19-vuotias, vaikka varmasti näytin paljon vanhemmalta. Jalkakäytävällä kulki kaksi komeata nuorta saksalaista sotilasta, jotka osoittelivat sormellaan milloin ketäkin meistä ja pysähtelivät katselemaan raadantaamme ja naureskelemaan. Kun nuo riiviöt tulivat kohdalleni ja katselivat minua, ilmeisesti punaiset paleltumien jäljet poskipäissäni saivat heidät hohottamaan ääneen. Loin heihin vihaisen katseen ja jatkoin työtäni. Silloin toinen sotilas sylkäisi päälleni ja jatkoi matkaansa.

Tuo ele loukkasi niin syvästi ihmisarvoani, että sielussani itkin karvaita kyyneleitä ja elämänhaluni tuntui katoavan. Mietin vain yhtä ja samaa asiaa – karkaamista. Sodan loppumisesta ei ollut tietoakaan. Se elämä johon olin joutunut ei ollut elämisen arvoista. Nälkä ja liian raskas työ heikensivät minua. Sitä vauhtia heikentyessäni olisin pian kykenemätön toteuttamaan karkaussuunnitelmaa.

Oli pidettävä kiirettä. Mielessäni hautunut ratkaisu yllätti minut yksinkertaisuudellaan. Minun oli yritettävä paeta vaikka henkeni hinnalla. Elämä häämötti edessäni mustana hautana, johon pian sortuisin, ellen tekisi jotain. Epäonnistumalla vain jouduttaisin kuolemaani, ja tekisin sen mielelläni. Kuolema vapauttaisi minut alennustilastani ja ruumiillisesta ja henkisestä kidutuksesta. Siihen loppuisi raadanta, lakkaisi polttava särky selässäni, loppuisi nälkä ja verisillä rakoilla olevien kämmenten kirvely. Näitä pohtiessani minusta tuntui helpolta heittää elämäni »yhden kortin varaan», sillä mitään menetettävää minulla ei enää ollut.

Maria Ripatti

Ehtoollisjumalanpalvelus

Pyhän sydämen kappelissa
Kirstinkatu 1, Helsinki
kevätkaudella 1997 kuukauden viimeisenä sunnuntaina **klo 16.**
30.3. Arvo Survo.
27.4. Kauko Laivuori, Hannu Anttoora.
25.5. Heikki Haataja, Kauko Laivuori.
Kaikki ovat tervetulleita, erityisesti odotamme Suomessa asuvia inkeriläisiä.

Inkerin Ev.Lut. kirkko

Aitovieriltä

Turhankin hyvin tunnen yksin metsämökissään asuvan rouva M:n, jonka seikkailusta metsän eläinten kanssa olen saanut tarpeekseni kuulla. Kerran hänellä oli vastuksena sammakoita, jotka tunkivat sisälle, kun terassin ovi oli syksyisenä iltana jäänyt auki. Eläimellinen meno mummoraukan talossa jatkuu yhä.

Tytär Leena ja lapsenlapset Laura ja Antti olivat rouva M:n luona vieraisilla. Lapset kuuntelivat kasettia olohuoneessa, naiset istuivat työhuoneessa. »Hui! Hiiri!» kiljaisi Leena yhtäkkiä. Harmaa metsähiiri vilisti seinäviertä raskaan, vanhanaikaisen kirjoituspöydän taakse. Lapset kutsuttiin hätiin tätä ihmettä katsomaan. Työpöydän valaisin sytytettiin, ja nähtiin, että siellähän se oli, tietokoneen johtojen ja jatkojohdon pistorasian muodostaman sykkyrän alla kätkössä se harmaa hiirulainen.

»Missä kissa?» kysyi Leena. Niin, talossahan on kissa, 13-vuotias laiskimus, ja missäpä se tälläkään dramaattisella hetkellä olisi ollut ellei olohuoneen ruokapöydällä, perintöliinan päällä, amarylliksen ja kynttilänjalkojen vaiheilla komeana kuin pantteri, mutta aivan liian lihavana. Se ei yksinkertaisesti lotkauttanut korvaansakaan sille, että paisti piileskeli emännän työhuoneessa.

»No, onhan minulla lisku. Viritetään se», ehdotti kylmäsydäminen rouva M. Mutta 10-vuotias Laura oli jo topakka luonnonsuojelija ja vaati: »Et kyllä tapa! Se on otettava syliin ja vietävä takaisin ulos!» – »Täällä ei kuule ruveta metsähiiriä hyysäämään», sanoi julma isoäiti, murhanhimossaan varmaan sukua noita-akalle.

Leena, joka on lempeä nuori nainen, keksi kuitenkin hyvän keinon. Haettiin lasipurkki, johon hän veisteli varmaan 50 grammaa rasvaista goudajuustoa. Purkki asetettiin sitten kyljelleen työpöydän ja seinän väliin houkuttimeksi hiirulaiselle. Ja kirjoituspöydän jalkatilan eteen rakennettiin salamannopeasti kulkueste kirjoista. Otavan Suuri Ensyklopedia ja nahkaselkäinen Juhla-Kalevala täyttivät aukon sopivasti. »Haa, nyt ovat päiväsi luetut», riemuitsi rouva M. »Se on ihan kiltti, ei sitä saa vahingoittaa», vakuutteli Laura melkein kyyneleet silmissä.

Tunnelma rouva M:n kodissa taheni. Hiiri vapisi piilopaikassaan eikä suostunut liikahtamaankaan. Haettiin pitkävartinen harja, sohittiin sillä pöydän ja seinän väliin, kohoteltiin johtovyyhtiä, jolloin samalla tietokoneen printterin jatkolomakeviritelmä räpsähti poikki. Silloin hiiri pinkaisi takaisin kohti kirjoituspöydän toista päätä ja joutui suoraan lasipurkkiin, jossa juustokin ihanasti tuoksui. »Siellä se nyt on! Se on suloinen!» huusivat lapset innoissaan. »Äkkiä jotakin peitoksi purkin päälle!» kiljui mummi ja tempaisi kirjoituspöytänsä kulmalta ensimmäisen käsiinsä osuneen kirjan, joka sattui olemaan Raamattu, virallinen uusi suomennos vuodelta 1992. Sehän sopi hyvin hiiren peittimeksi.

Tavataan ja puhutaan

Hyvä maahanmuuttaja

Nimeni on Leena Arch ja olen sihteeri projektissa, jonka tarkoituksena on selvittää Lahden maahanmuuttajien työllistymis-, koulutus- ja yrittäjyysmahdollisuuksia. Myös maahanmuuttajien elämäntilanne, heidän tyytyväisyys eri palveluihin sekä koettuja ongelmia on määrä tutkia.

Sen lisäksi, että näitä asioita tutkitaan, yritetään niihin myös vaikuttaa.

Ja se tarkoittaa sitä, että sekä yksittäisille maahanmuuttajille, että kokonaisille ryhmille suunnitellaan uutta koulutusta ja etsitään mahdollisuuksia löytää työ- tai ainakin harjoittelupaikka.

Miten tämä tapahtuu käytännössä? Aion haastatella sekä erilaisia ryhmiä, että yksittäisiä ihmisiä, joilta kysyn, mitä kouluja he ovat käyneet, mitä työtä he ovat tehneet elämänsä aikana, mitä he harrastavat ja mitä palveluja sekä millaista koulutusta he tarvitsevat. On mahdollista puhua myöskin siitä, miten lahtelaiset suhtautuvat ulkomaalaisiin ja miten asiaan voi vaikuttaa.

Jos Teillä on kiinnostusta työhöni ja haluatte auttaa löytämään keinoja, joiden avulla maahanmuuttajat voivat sopeutua paremmin suomalaiseen yhteiskuntaan ja ehkä myös parantamaan omia mahdollisuuksia, toivon että otatte minuun yhteyttä. Jos haluatte esittää kysymyksiä tai olette eri mieltä, olen valmis vastaamaan ja keskustelemaan. Voimme tavata työpaikallani LAAK:ssa, monikulttuurikeskuksessa, jossakin kahvilassa tai voin jopa tulla Teille kotiin. Minä puhun sujuvasti suomea, venäjää ja englantia, tulkin avulla onnistuu myös arabia, albania ja kurdi.

Yhteystietoni on:

Leena Arch
c/o LAAK
Lahdenkatu 13 B
15110 Lahti
puh: 828 3708

Jatkoa edelliseltä sivulta.

Huoneeseen laskeutui harras tunnelma.

Hiirtä kannettiin ihan rauhallisesti takaisin metsän puoleiselle terassille. Laura ja Antti saivat tahtonsa perille, ja hiirelle heiteltiin evääksi kauniita juustopaloja. Purkki kallistettiin kyljelleen, Raamattu nostettiin sen suulta ja hiiri päästettiin omaan elementtiinsä rauhaan menemään. Ei rouva M:kään sentään tahtonut olla pienelle paha. Ja kissa jatkoi rauhallista untaan pöydällä.

Lapset alkoivat tehdä lähtöä luistinradalle. Rouva M. käveli kirjahyllylleen ja valitsi iltansa ratoksi luettavaa. Mielessä käväisi, että lapsille voisi joskus lukea Thorbjörn Egnerin lastenkirjan Hyppelihiiri myökki-pyökkimetsässä. Siitähän Leena oli pienenä kysynyt: »Miksei se muualla myökkinyt?» Juuri nyt tuntui kuitenkin soveliaimmalta John Steinbeckin verraton romaani Hiiriä ja ihmisiä vuodelta 1937.

Marja Mustakallio

Pyhäinpäivänä Örebrossa

Satakunta inkeriläistä kokoontui pyhäinpäivänä Pyhän Mikaelin kirkkoon Örebrohon kunnioittamaan niitä monia maanmiehiään, jotka kaatuivat sodassa tai karkotettiin Siperiaan Stalinin ajan Neuvostoliitossa. Vuonna 1966 Pyhän Mikaelin kirkon yhteyteen pystytettiin inkeriläisten muistopatsas. Sen tekijä oli taiteilija Juho Suni Gävlestä. Kivessä on pronssinen taulu. Siihen on kaiverrettu suurin osa Inkerin kirkoista: n. 30 luterilaista ja 2 ortodoksista kirkkoa.

Pyhäinpäivänä oli siis aika juhlia muistokiven pystyttämisen 30-vuotisjuhlia. Oli myös kulunut 50 vuotta siitä, kun inkeriläiset ensi kerran kokoontuivat Örebrossa järjestäytyneesti. Muistojumalanpalvelukseen oli kutsuttu saarnaajaksi nuori 22-vuotias diakoni **Simo Smirnov** Inkerin Kupanitsasta. Jumalanpalveluksen jälkeen järjestettiin keräys muistokivelle laskettavaa seppelettä varten.

Ruotsin Inkeri-liiton puheenjohtaja **Toivo Folkesten** Västeråsista muistutti, että kaksi sukupolvea inkeriläisiä on kasvanut aikuisiksi sen jälkeen kun inkeriläisten vainoaminen alkoi 60 vuotta sitten Stalinin Neuvostoliitossa. »Meidän keskuudessamme on kasvanut kaksi uutta sukupolvea», selvitti Folkesten muistohetken yhteydessä. »He ja heidän lapsensa ovat sulautuneet yhä enemmän paikalliseen väestöön. Nykyään meillä on ruotsalaisia, suomalaisia, karjalaisia, venäläisiä ja virolaisia sukulaisia. Puhumme monia kieliä, ja Inkerissä uudelleen henkiinherännyt kirkko on kaksikielinen.»

Toivo Folkestenin mukaan inkeriläisten tärkein tehtävä tällä hetkellä on sovun, ymmärryksen ja rakkauden sanoman levittäminen niiden keskuuteen, joiden kanssa he ovat tekemisissä riippumatta siitä, mitä kieltä he puhuvat tai mihin kirkkoon he kuuluvat.

Kahvituokion aikana Simo Smirnov kertoi kotimaansa viimeaikaisesta kehityksestä. Sekä Inkerissä että muualla Venäjällä syntyy monia uusia suomenkielisiä seurakuntia. Nuori diakoni kertoi mm. matkustavansa säännöllisesti Murmanskiin tapaamaan inkeriläisiä ja heidän jälkeläisiään. Hän käy myös usein Krasnojarskissa ja Tomskissa Siperiassa.

Lukuisat läsnäolijat kuuntelivat kiinnostuneina, mitä kerrottavaa tällä tulevalla papilla oli. Yksi kuulijoista kysyi, kuinka Smirnov oli oppinut puhumaan niin sujuvaa suomea. Hän vastasi isoäidin puhuneen hänelle suomea, kun hän oli vielä pieni. Myöhemmin hän on opiskellut lisää suomea erilaisilla kursseilla.

A. Halttunen
(Käännös: Jaana Pyysiäinen)

Inkerin kaksikielinen virsivihko

Vuonna 1991 teki Inkerin ev. lut. kirkko lääninrovasti Leino Hassisen aloitteesta päätöksen venäjänkielisen virsivihkon hankkimisesta. Tarkoituksena oli saada kokoon 30–40 virttä käsittävä kokoelma. Virsiä piti voida veisata samanaikaisesti suomalaisen virsikirjan virsien kanssa. Vaikka toimikuntaa ei kutsuttu koolle ainoatakaan kertaa, virsivihkohanke kuitenkin toteutui Forssan srk:n eläkkeellä olevan kanttorin Antti Vuoriston ansiosta. Toimikuntaan alkuaan nimetty Vuoristo esittelee seuraavassa virsivihkon valmistusvaiheita.

Aloitin vuonna 1992 keruutyön ainoana työvälineenäni kopiokone. Sain käsiini ns. Pushkinin kirkon virsimonisteen, jossa on muutamia kymmeniä luterilaisia, suomalaisia ja varsinkin saksalaisperäisiä virsiä vuodelta 1915. Lisäksi kahlasin läpi Kanadan luterilaisen englantilais-venäläisen virsikirjan, saksalais-venäläisen virsimonistenipun, venäjänkielisen Guslin sekä Pietarin ruotsinkielisen seurakunnan venäjänkielisen virsivihkon. Edellä luetelluista kokoelmista löytyi jonkin verran sellaisia, jotka vastasivat suomalaisia virsiä. Vladimir Kinneriltä sain yhden käännöksen ja kaksi uudelleen muokattua sekä lehtori Pentti Kähköseltä virren 413 käännöksen.

Kokoelma virsiä suomen ja venäjän kielellä I versio ilmestyi alkuvuodesta 1993. Siinä on käännökset venäjäksi 33 Suomen virsikirjan virteen. Vihko on vaatimaton, mutta alkuun oli päästy.

Saman kokoelman II versio ilmestyi vuonna 1994 sisältäen 53 virttä ja käännöstä. Uusia käännöksiä saatiin Inkerin ev. lut. kirkon lapsi- ja nuorisotyön johdossa olleen Terhi Smedsin toimesta ilmestyneestä kokoelmasta Lasten virsi. Myös Pentti Kähköseltä on kahden uuden suosikkivirren käännökset. Uusia kääntäjiä olivat B. Kazatskov ja A. Okolzin.

Kolmas versio ilmestyi vielä samana vuonna (1994) sisältäen 64 virttä. Lisää virsiä saatiin Inkerin ev. lut. kirkon uudesta venäjänkielisestä virsikirjasta, jossa on 182 luterilaista, pääasiassa Suomen, Ruotsin ja Saksan virsikirjojen virttä. Pentti Kähkönen ja Vladimir Kinner jatkoivat kääntämistä. Uusia kääntäjiä olivat mm. N. Jürgenson, S. Rotshev ja D. Jasko.

Neljäs kaksikielisen virsivihkon versio ilmestyi vuonna 1995, edelleen kopiokoneella tehtynä. Siinä on 77 Suomen virsikirjan virttä ja käännökset venäjäksi. Uusi kääntäjä oli mm. urkuri Mihail Levin. Tämän vihkosen virret riittivät jo monen sunnuntain kaksikieliseen jumalanpalvelukseen. Näitä neljää versiota monisti mm. Kirkon ulkomaanapu, mutta myös monet yksityiset Inkerin kirkon suomalaiset työntekijät ottivat satojen kappaleiden monistuseriä.

Kokoelma virsiä suomen ja venäjän kielellä V versio ilmestyi 1996 sisältäen 80 virttä. Vihko tehtiin nyt ensimmäisen kerran kirjapainossa ja siitä otettiin 1 000 kpl:n painos. Tällaista kokoelmaa todella tarvittiin, jossa virsi, sävelmä ja käännös ovat sa-

Etsitään

Anna Kälviäinen, omaa sukua Koljonen, syntynyt Vuoleen Putkelassa 17.12.1910, asui ennen sotaa Oredeskin piirin Torkovitskin kylässä. Mies Juho Kälviäinen (1908) oli puna-armeijassa. Lapset Elina Kälviäinen (28.1.1934) ja Vilho Kälviäinen (12.10.1931).

Liisa Rantalainen, synt. Vuoleen Suur-Suojalassa 1.8.1924. Isä Paavo Rantalainen (1873) ja äiti Katri Rantalainen (1883) olivat sodan aikana Venäjällä. Sisar Anna Rantalainen (1918).

Katri Arhipova, omaa sukua Nikitina, syntyi Soikkolan Kolkanpäässä 25.11.1905. Mies Pietari Arhipov, 23.9.1907. Lapset Viktor (25.12.1931), Liidia (26.1.1934), Tosja (24.11.1935) ja Aleksei (28.11.1937).

Nina Mihailova, omaa sukua Trofimova, syntynyt 25.5.1925 Liissilän Kaipolassa. Mies Sergei Mihailov (1918) oli Saksan armeijassa. Nina käytti Suomessa sukunimeä Mylläri. Suomessa syntyi poika Valtteri Mylläri 3.3.1944.

Eeva Musakka, omaa sukua Hirvonen, 15.5.1905 Kupanitsan Kottinan kylässä. Mies Aleksander Musakka (1905) oli puna-armeijassa. Lapset Mari (25.12.1929), Katri (25.12.1932), Feodor (3.3.1938) ja Nina (2.11.1940).

Aino Aapontytär Antonova, omaa sukua Pakkanen/Paakkanen, syntynyt Skuoritsan Aropakkasiin kylässä 18.11.1919. Isä Aappo Pakkanen (1873), kuollut ennen sotaa, äiti Katri Pakkanen, omaa sukua Pakkanen (1876). Oli Suomessa sodan aikana. Lapset Albert (8.5.1941) ja Lempi (29.4.1944).

Katri Aleksanterintytär Haponen, omaa sukua Hutter, syntynyt 12.12.1908 Järvisaaressa. Mies Juhana Haponen oli puna-armeijassa. Lapset Lilja (28.6.1937) ja Elviira (25.6.1940).

Etsitään 15.1.1908 Tuutarin Riehkalassa syntyneen **Katri Kapasen** sukulaisia. Katri jäi Suomeen sodan aikana.

- **Juho Kapanen**, syntynyt 1906. Vangittu Neuvostoliitossa ennen sotaa.
- **Aino Tuhkanen**, 15.7.1915. Mies Antti Tuhkanen (1914) oli puna-armeijassa. Palannut Neuvostoliittoon. Perhe asunut sodan jälkeen Amurilla.

Kaikki tiedot osoitteeseen:

Suomi-Inkeri-Seura ry
Etsintäpalvelu
Timo Laakso
PL 32
00501 Helsinki
Suomi-Finland

---

malla aukeamalla. Suomalaisille työntekijöille kaksikielinen virsivihko on turvallinen työväline, sillä Inkerin kirkon suomenkielisissä jumalanpalveluksissa on aina mukana myös venäjänkielisiä, joille nyt voidaan antaa käteen kaksikielinen virsivihko. Kokoelman Virsiä suomen ja venäjän kielillä oikoluvussa on auttanut Marina Lasonen.

Antti Vuoristo
Kirkkomusiikki 1/1997

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

[illegible]aiheista kirjallisuutta

[illegible] (toim.)	
[illegible]lauluja Inkerinmaalla	100 mk
[illegible]	
[illegible]	100 mk
[illegible]	
[illegible]tajyvä	20 mk
[illegible]	
[illegible] Putron elämäkerta	15 mk
[illegible]	
[illegible]matka	85 mk
[illegible] albumi	130 mk
[illegible]inen keväl	100 mk
[illegible] Störgren	
[illegible]inen tie vapauleen	60 mk
[illegible]	
[illegible]äisten vaellus	110 mk
[illegible]anta	
[illegible]laskuja ja arvoiluksia	40 mk
[illegible]valainen	
[illegible]äinen siirtoväki Suomessa [illegible]-luvulla	150 mk
[illegible]valainen – [illegible] Sihvo (toim.)	
[illegible] – historia, kansa kulttuuri	300 mk
[illegible]äinen	
[illegible] evankelisluterilaisen kirkon [illegible]-vuotismuistojulkaisu	40 mk
[illegible]kanen	
[illegible]äni helminauha	30 mk
[illegible]seuran vsk 69–70	
[illegible] teillä	70 mk
[illegible] Luukan laulut ja loitsut	40 mk
[illegible] lauloi Larin Paraske	30 mk
[illegible]essä kalevalainen kansa, kuvaleos [illegible] ja Alpo Sailon tuotannosta	40 mk
[illegible]en	
[illegible] Kivekäs	100 mk
[illegible]inen	
[illegible] sekakuorolle	35 mk

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä	
Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	15 mk
Lauri Santtu	
Murrejulluja	15 mk
Kasetteja	
Arvo Survo	
Omall maall	55 mk
Salli Iivarinen Savorina	
Kaukana kolini Inkeri	80 mk
Karttoja	
Inkerin kartta vuodelta 1933	70 mk
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen)	50 mk
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992	60 mk
Kylä- ja liekarlla Keski-Inkeri vuodelta 1993	60 mk
Lippuja ja viirejä	
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla	100 mk
Inkerin pöytälippu (polyesteriä)	35 mk
Inkerin pöytälippu (satiinia)	60 mk
Salko marmorijalustalla	45 mk
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri)	350 mk
Muuta	
Rintaneula Inkerin vaakuna	10 mk
Kortti	3 mk
Adressi	30 mk

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Ke[illegible], Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

NUMERO 4
HUHTIKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35, 50445 Borås
Puh. ja Fax 033-101 988

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Martti Rautasen synnyinkoti Novasolkan kylän Tikanpesässä. Talon edustalla sen nykyinen asukas sekä lääkäri Aino Kekkonen-Koch Boråsista. Kuvan lähetti Viktor Tilkku.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Maailmankaikkeuden alku ja inkeriläiset

Maailman synty ja elämän ihme näyttää askarruttavan ihmisiä kaikkialla ja kaikissa kulttuureissa. Maailmansyntymyytit ovat eri uskontojen yrityksiä ratkaista arvoitus uskonnon tarjoamin kielikuvin. Nämä myytit ovat kuin unia: ne ovat täynnä kuvia ja arvoituksellisia asioita, mutta silti ne elävät tajunnassamme ja vaikuttavat käsityksiimme.

Tunnetuimpia maailmansyntymyyttejä ovat varmasti Raamatun alusta löytyvät kaksi luomiskertomusta. Niihin aion palata myöhemmin. Inkeriläisten tuntemasta itämerensuomalaisesta kansanperinteestä löytyy kuitenkin toisenlainen maailmankaikkeuden alkuperää selittävä myytti. Alussa siinäkin on vain vettä, mutta sitten kertomus eteneekin toisin.

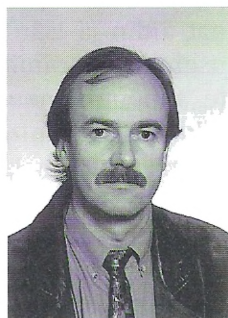
Suuressa alkumeressä kelluu mahtava olento: veden emo, Ilmatar. Sitten taivaalla lentää suuri lintu, sotka. Se etsii itselleen pesäpaikkaa. Toisessa versiossa sotkan tilalla esiintyy pieni pääsky, päivälintu.

Veden emo nostaa polvensa vedestä, ja niin lintu laskeutuu Ilmattaren polvelle ja tekee siihen pesänsä. Lintu munii siihen seitsemän munaa ja alkaa hautoa niitä. Mutta sitten veden emo heilauttaakin polveaan, ja munat vierivät veteen. Vieriessään ne hajoavat palasiksi. Näistä munan kappaleista syntyvät maa, taivas, aurinko, kuu ja tähdet. Ilmatar itse puolestaan muotoilee tuntemamme rantaviivan. Myöhemmin hän synnyttää Väinämöisen.

Näin pääpiirteissään etenee esikristilliseltä ajalta periytyvä itämerensuomalaisten maailmansyntymyytti. Luonnontieteelliseksi selitykseksi se ei kelpaa, kuten ei Raamatun luomiskertomuskaan. Myytti kertoo kuitenkin ennen muuta ihmisen pysyvästä uteliaisuudesta ja halusta löytää selitys selittämättömälle. Selitetyn kuvittelee hallitsevansa aina paremmin kuin tuntemattoman.

Maailmansyntymyytit ovat eri kulttuureissa sisällöltään kovin erilaisia. Mutta tämänkin tosiasian voi nähdä myös rikkautena. Sellaisina ne kertovat toiseksi jotain oleellista siitä kulttuuriympäristöstä, jossa myyttiä kertovat ihmiset ovat eläneet. Alkumeri, veden emo eli äiti ja lintu. Tässä näyttävät olevan inkeriläisten elämäntulkinnan lähtökohdat. Tuntuvatko ne tutuilta? Ovatko tässä inkeriläisten sielunmaiseman lähtökohdat?

Markku Pyysiäinen

Turun Katariinanseurakunnan aikuisrippikoulussa konfirmoitiin 36 inkeriläistä

Inkeriläisyys näkyy voimakkaasti Turun seurakunnissa

Turun Katariinanseurakunnassa konfirmoitiin helmikuun puolivälissä lähes 40 inkeriläistä paluumuuttajaa. Uusia rippikoululaisia on tulossa jatkuvasti lisää, mutta inkeriläiset ovat hyvin aktiivisesti mukana seurakuntien toiminnassa myös monilla muilla tavoin.

Turussa inkerinsuomalaisia on noin 1800 henkeä, ja suurin osa heistä asuu kaupungin itäosissa. Alueen seurakunnasta onkin muodostunut vähitellen eri-ikäisten inkerinsuomalaisten keskus, jossa on järjestetty paluumuuttajille aikuisrippikouluja muutaman kerran aiemminkin. Sydäntalven rippikoulu kokosi ennätysmäärän konfirmoitavia Varissuon seurakuntakeskukseen. Kun Neuvostoliitossa ei saanut käydä kirkossa, on nyt monen innostus seurakuntatoimintaan sitäkin suurempi.

– Teidän taakse jättämänne latu on monivivahteinen. Siihen mahtuvat lapsuudessa opitut suomen kielen sanat äidin ja isän sylissä, pikaisesti ja usein salaa toimitettu kristillinen kaste, sopeutuminen jättiläisvaltion omintakeisiin oloihin ja koulunkäyntiä. Työtä pelloilla ja metsissä, tehtaissa ja kaivoksissa, perheen perustaminen, harrastukset ja aatemaailmaan tutustuminen, jonka oli tarkoitus valloittaa koko maailma avaruuteen asti. Ladun varrelle on jäänyt monia arvokkaita muistoja, mutta myös kipeitä ja tuskallisia kokemuksia. Näin kuvaili pastori **Martti Hirvonen** inkeriläisten elämänkokemuksia helmikuun konfirmaatiosaarnassaan.

Rippikoulu poikkesi tavallisesta siinä, että osa opetuksesta tulkattiin niille, jotka ovat muuttaneet Suomeen vasta äskettäin tai joiden kielitaito oli muuten heikko. Tulkkina toimi inkerinsuomalainen maisteri **Olga Jounolainen**.

Jotkut olivat tulleet rippikouluun koko perheen voimalla, jolloin konfirmaatiosta tuli todellinen perhejuhla. Rippikuvassa saattoi olla myös aviopari tai äiti lapsineen. Rippikoulun käyneistä vanhin oli 72 vuotta, nuorin vasta 16-vuotias.

– Rippikoulu merkitsee inkerinsuomalaisille erityisen paljon. Vanhemmille se on suomalaisen identiteetin vahvistus, nuoremmille portti aivan uuteen maailmaan, koska lähtömaassa ei ollut uskonnonopetusta, arvioi Olga Jounolainen rippikoulun merkitystä.

Vanhusteniltapäivästä keittiökerhoon

Samaan aikaan seurakuntakeskuksessa myös muu Inkeri-työ näkyy voi-

Kuvissa Turun Katariinanseurakunnan aikuisrippikoulun konfirmaatio 16.2.1997 Varissuon Seurakuntakeskuksessa.

makkaasti. Kolmisen vuotta sitten käynnistyi ensimmäinen inkerinsuomalaisten ryhmä ja sen jälkeen kävijöiden määrä eri ryhmissä on vain lisääntynyt ja uusia toimintamuotoja perustettu. Ensimmäiset ryhmät tulivat diakoni **Marja-Liisa Salon** harteille, ja hän onkin ollut yksi tärkeimmistä työn alkuunpanijoista ja kehittäjistä.

Inkeriläisten vanhusten iltapäiväkerho on jo vuosia kokoontunut maanantaisin jumppaamaan, laulamaan virsiä ja keskustelemaan erilaisista aiheista. Samoin oma lauluryhmä on

harjoitellut ja tavannut toisiaan säännöllisesti ja samalla ilahduttanut laulullaan monissa inkeriläisten tapahtumissa niin seurakunnassa kuin sen ulkopuolellakin. Nuoremmat naiset tapaavat torstaisin naistenilloissa, joissa opetellaan suomen kieltä keskustellen, osa tekee ruokaa ja jotkut ompelevat. Ompeluryhmällä on alkamassa ns. lakanaprojekti, jossa Turun seurakuntayhtymän ystävyysseurakunnan, Pietarin Pyhän Marian seurakunnan vanhuksille ommellaan lakanoita.

Nuorille on viikoittain mm. lentopallovuoro ja avointen ovien ilta. Aivan vastikään ovat kokoontumisensa aloittaneet myös miehet – tarinapiirissä muistellaan Inkerin asioita ja kertoillaan vanhoista ajoista. Kuulijaksi pääseminen on ulkopuoliselle matka kadotettuun Inkeriin, matka, joka ei hevin unohdu. Ryhmien lisäksi on vuosien varrella tehty myös retkiä ja matkoja, pidetty myyjäisiä ja kirpputoreja.

Samalla kun inkeriläisten ryhmiä on tullut lisää, on toisaalta inkeriläisten määrä monissa muissa seurakunnan toiminnoissa kasvanut. Jumalanpalvelusten lisäksi inkeriläiset ovat osallistuneet muihin vanhustenryhmiin, ottaneet osaa yhteisvastuukeräyksiin sekä muuhun seurakunnan toimintaan. Näin inkeriläisistä on tullut myös aktiivinen osa lähes kaikkea seurakunnan toimintaa.

Turussa vieraili maaliskuun alussa Inkerin kirkon piispa Aarre Kuukauppi. Vierailun aikana Kuukauppi saarnasi Tuomiokirkon jumalanpalveluksessa, jossa kuulijoita oli runsaasti. Sunnuntai-iltana järjestettiin lisäksi iltatilaisuus Turun Katariinanseurakunnassa. Noin sata henkeä, suurin osa inkeriläisiä paluumuuttajia, kuunteli keskittyneenä piispan terveisiä Inkerinmaalta. Kahvitteluiden jälkeen piispan vierailun kruunasi käynti kelttolaisen **Elma Krishanovan** os. (**Anttonen**) kotona.

Turun Katariinanseurakunnassa on parhaillaan menossa erityinen Inkeri-projekti, jonka aikana koko seurakunnassa kiinnitetään huomiota inkeriläisten tilanteeseen ja pyritään kohentamaan heidän tilannettaan. Maaliskuun alusta on projektiin palkattu myös erityinen Inkeri-projektisihteeri vuodeksi. Osittain projekti on myös tutkimushanke, jossa pyritään kehittämään ja toteuttamaan toimintatapoja, joilla integroitumista voidaan tukea. Projektia toteutetaan Turun Katariinanseurakunnan lisäksi myös Henrikin seurakunnassa Lausteen kaupunginosassa.

Teksti: Projektisihteeri Pirkko Malinen
Kuvat: Pekka Rautamaa/Riitta Salmi (alttari)

Turun seudun Inkeri-seura ry:n kummitoimikunta järjestää matkan Inkeriin 22.–25. 5. 1997. Hinta 700,00 FIM puolihoidolla, pelkästään matka 300,00 FIM. Vast. järj. Neva Tours. Käydään Kelton kirkossa ja vanhainkodissa, Pietarissa Pyhän Marian kirkossa ym., tarjoillaan kirkkokahvit ja vanhuksille yllätys!

Ilm. puh. 02-258 1621 ja 02-230 5038

Kyykän juhlaottelu tulossa

Perinteinen kyykän heimo-ottelu karjalaiset – inkeriläiset pidetään ensi kesänä jo 30. kerran.

Heimo-ottelu sai alkunsa vuonna 1967, kun silloinen Karjalan Sivistysseuran puheenjohtaja **Boris Karppala** haastoi heimopäällikkömme **Väinö Pietari Kekin** välityksellä Inkerin miehet kyykkäpeliin. Ottelu suoritettiin Helsingissä kesäjuhlien yhteydessä. Turun inkeriläiset pelaajat olivat vastustajina, puuhamiehinä **Yrjö Rautanen** ja **Hugo Ettanen**. Väinö Pietari Kekki innostui heti asiasta ja hankki komean pytyn kiertopalkinnoksi. Siitä lähti inkeriläinen kyykkä valtoimenaan liikkeelle. Pian mukaan tulivat myös Helsingin inkeriläiskyykkääjät.

Kyykän historiikki

Joka kesä, yhtä lukuunottamatta, on kesäjuhlilla pelattu kyykkää, ja peli näyttää vain paranevan.

Ensimmäinen ruotsalaisjoukkue vieraili täällä vuonna 1986, Turun kesäjuhlilla. Suomesta taas on vierailtu Ruotsissa kahdeksan kertaa. Helsingin inkeriläisjoukkue on otellut myös Boråsin karjalaisia vastaan.

Hels. kesäjuhlat, Seurasaari 1994. Heimo-ottelun joukkueet. Vas. Kalle Paajaste, Erno Telkkinen, Erik Väkiparta, Raimo Kononen, Jaakko Jokela, Ari-Pekka Hyytiäinen, Sakari Hirsso, Väinö Korkka, Paavo Kopponen. Osanottajille ko. otteluun pääsy on aina ollut tavoite. Se pelataan viimeisenä ja koostuu kyykkäturneen osapuolten karjalaiset–inkeriläiset parhaista pelaajista. Tasollisesti se on myös ollut kova. On mieltä ylentävää muistella niitä otteluita.

Eskilstunan joukkue vuodelta 1994. Vas. M. Ahonen, H. Siikanen, T. Novakovic, T. Vidin. – Ruotsissa popinpeluu on vilkastumistaan vilkastunut. Sen keskuksia ovat mm. Eskilstuna, Göteborgin Partille, Mölnlycke ja Halstahammar. Maan mestaruuskilpailut eri lajeissa on jaettu kesäkaudella kolmeen osaan. 1997 ohjelmassa ovat mm. paripelien, 5-ottelun, henk. kohtaisten – ja joukkuepelien maan mestaruuskilpailut. Lisäksi ovat avoimet openkisat ja kesäjuhlien poppiturnee.

Heimo-ottelun ympärille muodostimme todellisen kyykkäriehan, joukkuepelien turneen. Aina on kutsuttu vierailevia joukkueita. Enimmillään on ollut seitsemän mies- ja kolme naisjoukkuetta. Turnee on viety kaikkien nähtäville, aivan juhlapaikoille urheilukentille, pääkatsomon eteen juoksuradalle, koska nurmikentällä pelaaminen on vaikeampaa.

Kyykän ongelmana on se, että moni innostuu siihen vasta varttuneemmalla iällä. Kaipaisimme mukaan nappulaikäisiä. Aika näyttää, innostuvatko paluumuuttajaperheiden lapset tästä urheilumuodosta. Onhan pelillä pitkät perinteet itämerensuomalaisten kansojen keskuudessa.

Pelillä monta nimeä

Kyykällä on monta nimeä, kyykän ja Ruotsissa käytetyn *popin* lisäksi *pualikka*, *kriuha*, *linnapeli*, *juoksupoppi*, *babki*, *vrjuhi*, *punteli*, *kurni*, *gorodgi*, *tylsä* ja *killa*. Venäjällä käytetään nimitystä *gorodosnyi sport*. Nimitykset *akka*, *pappi*, *kostja* ym. ovat vanhaa perua.

Pois on jäänyt eräs ikivanha karjalainen erikoisuus, ns. selät, jossa voittajajoukkueen jäsenet löivät tai heittivät sauvoillaan hävinneiden selässä istuen vielä kentälle jääneitä vastustajiensa kyykkiä. Näin he juhlivat voittoaan. Joissakin paikoissa Karjalassa sauvoja valmistettiin jopa eläinten

sääriluista. Tänä päivänä pelipaikat ja -välineet ovat muuttuneet verrattuna entisaikojen kyläteihin ja aidanseivässauvoihin.

Tuloksia:

Heimo-ottelut vuodesta 1967 lähtien. Voitot: Karjalaiset 10, Inkeriläiset 19. Yhteensä vuosikertoja 29. 1991 ei oteltu. 30. kerta tulossa 1997.

Joukkuepeliturneet vuodesta 1967 lähtien. Voitot: Turun Inkeriläiset 13, Helsingin Inkeriläiset 7, Vantaan Karjalaseura 4, Karjalan Sivistysseura 3, Turun Uusi Karjalaseura 2, Göteborgin Inkerikerho 0, Eskilstunan Poppiklub 0. Yhteensä vuosikertoja 29. 1991 ei oteltu. 30. kerta tulossa 1997.

Naiset, joukkuepelit vuodesta 1967 lähtien. Voitot: Turku 10, Vantaa 7, Helsinki 3, henkilökohtaisen pelin vuosikertoja 5, naisia ei mukana vuosikertoja 4. Yhteensä vuosikertoja 29. 1991 ei oteltu. 30. kerta tulossa 1997. – Pöytäkirjojen tark. O. Toivokainen.

Pokaaleita tarvitaan

Kyykkä saa kiittää palkintomitaleistaan omia yhdistyksiä ja liittoa. Kiertopalkinnot, kuten Väinö Pietarin pokaali I, II ja III, ovat olleet yksityisten lahjoittamia. Esimerkiksi Turun Pukeva Oy, Yrjö Rautanen, Maalariliike Korkkinen Oy, Turun Hopea Oy, Rakel Suominen ja Popin Ystävät ovat lahjoittajia. Pokaalien kierto on ollut 5–10 vuotta. Voitettuja pyttyjä on säilytetty Inkerikodissa. Vähättelyäkin on kuulunut: kaikkea törkyäkin vielä!

Pokaaleja, pyttyjä, tuoppeja, kuppeja, maljoja tarvitaan lisää, reserviinkin. Lahjoittajat, pitäkää kiirettä! Kyykän juhlavuonna voisi nyt myös lahjoittaa joukkueelle matkan Ruotsiin!

Perinteitä kannattaa vaalia! Pitäkääpä mielessä.

Teksti ja kuvat: Oskari Toivokainen,
puh. 09-534 875

Presidentti Martti Ahtisaarelta huomionosoitus Ruotsin Poppiliitolle!

Presidentti Martti Ahtisaari on Suomen Tukholman Suurlähetystön välityksellä 30. 12. -96 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut Ruotsin Poppiliitolle/Svenska poppiförbundet lahjoittavansa pokaalin kyykkäpelin, sikäläisen poppipelin, kiertopalkinnoksi. Pokaali kantaa nimeä Martin malja. Kirje on osoitettu Ruotsin Poppiliiton puheenjohtajalle Valter Rämölle.

Teppo-enon tarina jatkuu:

GPU:n rekisterissä

Kerran kun Teppo tuli myöhään iltapäivällä konttoriin, häntä oli odottamassa tuntematon mies. Mies pyysi Teppo-enoa mukaan kaupungille. Hän sanoi olevansa matkalla vuokraamaan asuntoa ja haluavansa enolta korjauksia koskevia neuvoja ja kustannusarviota. Eno ihmetteli, kuinka mies saattoi tietää hänen työskentelevän rakennusalalla. Hän lähti kiireesti ulos ja sanoi miehelle, ettei hänellä ollut aikaa. Mies seurasi kuitenkin Teppoa ja sanoi konttorin henkilökunnalle, että he olivat päässeet yhteisymmärrykseen ulos lähdöstä. Mies seurasi Teppoa kadulla matkan päästä, ja kun muita ei näkynyt, hän astui Tepon luo ja kuiskasi olevansa GPU:sta. Hän sanoi, että nyt he menisivät GPU:n suureen »harmaaseen taloon». Raitiovaunussa mies vilautti jotakin korttia ja nyökäytti päätään Teppoa kohti.

Teppo-eno uskoi elämänsä viimeisen hetken koittaneen. GPU:n talossa oli lukuisia aseistettuja sotilaita ja tiukka henkilöpapereiden tarkastus. Mutta myös tällä kertaa mies nyökkäsi enoa kohti, ja he saivat jatkaa matkaa ilman että enon paperit tutkittiin. He kävelivät pitkin monia käytäviä sekä ylös ja alas portaikkoja. Eno ehti rukoilla moneen kertaan ja ihmetellä, eikö mies löytänyt perille edes omalla työpaikallaan. Vihdoin hänen kuitenkin käskettiin astua sisään erääseen huoneeseen ja istua penkille. Viidentoista minuutin kuluttua paikalle saapui upseeriasuinen mies, joka luki enon paperit läpi, kysyi tämän nimeä ja pyysi häntä seuraamaan toiseen huoneeseen. Teppo ymmärsi joutuvansa kuulusteluun. Hän mietti kuumeisesti, kuinka hän selviäisi kysymyksistä ja rukoili Jumalalta apua oikeiden sanojen löytämiseksi.

Huoneessa oli enon ja upseerin lisäksi myös siviilipukuinen mies, joka istui pienen kirjoituspöydän ääressä. Hän teeskenteli, ettei huomannut muita huoneessa olijoita. Silti hän kirjoitti koko kuulustelun ajan. Täytettyään muutaman kohdan kuulusteluprotokollasta univormuun puettu mies katsoi vakavana suoraan enoon ja kysyi: »Miksi te vastustatte Neuvostovaltaa?»

»Mitä olet sanonut?»

Teppo vastasi, ettei hän missään tilanteessa ollut sanonut vastustavansa hallituksen valtaa. Seuraava väite kuului: »Te olette sanonut, että Neuvostovalta on antikristillinen valta.» Eno vastasi, että antikristillistä henkeä oli jo ensimmäisellä vuosisadalla Kristuksen syntymän jälkeen. Lisää kysymyksiä seurasi: »Mitä mieltä olette asevelvollisuudesta? Miksi te puhutte Inkerin itsenäisyyden puolesta? Mitä

mieltä olette yhteisomistusjärjestelmästä? Mitä ajattelette yksityisomaisuuden takavarikoimisesta?»

Eno vastasi kysymyksiin mielestään sopivilla Raamatun sitaateilla, joissa ei ollut poliittisia taka-ajatuksia. Hän huomasi, etteivät hänen vastauksensa olleet ärsyttäneet kuulustelijaa. Seuraavaksi hän joutui vastaamaan vapaakirkollista toimintaa koskeviin kysymyksiin. Kun keskustelu oli ohi, hän sai lukea pöytäkirjan. Suurelta osalta se oli totuudenmukainen. Sen lopussa todettiin, että hänen täytyi antaa ilmi henkilöt, jotka toimivat Neuvostoliittoa vastaan. Yhteenvedossa todettiin, että tämä oli valtiosalaisuus ja että hän sitoutui rangaistusten uhalla olemaan kertomatta tapaamisesta kenellekään.

Teppo kieltäytyi allekirjoittamasta sitä kohtaa paperista, jonka mukaan hänen tuli toimia ilmiantajana. Uskovana hänen ei pitänyt sekaantua poliittisiin kysymyksiin. Kohtaa muutettiin, ja niin eno allekirjoitti paperin. Nyt hän odotti, että hänet johdatettaisiin talon alimpiin kerroksiin, joissa vankityrmät sijaitsivat. Mutta hämmästyksekseen hän sai lähteä pois. Hänet kuitenkin määrättiin tulemaan takaisin seuraavana iltana kuudelta. Jos hän tulisi ajoissa, vuorossa oleva vartija antaisi hänelle muutamia papereita. Hänen tulisi kysyä huonetta 109. Eno kysyi kuulustelijan nimeä ja sai tietää, että tämä oli **Mihail Ivanovits Petrov.**

Mitä tehdä, minne mennä?

Ulos päästyään Teppo ei tiennyt, mitä hänen tulisi tehdä tai minne mennä: konttoriin, kaupunkiasuntoon vai kotiin maalle. Hänen vaimonsa oli parhaillaan sairaalassa, jonne hän ei saanut mennä eikä hän voinut jakaa järkyttäviä kokemuksiaan tämän kanssa. Eno ajatteli koko ajan, kuinka hänen täytyisi seuraavana päivänä palata tuohon kauhistuttavaan rakennukseen. Hän ihmetteli, oliko hänen todella pakko mennä sinne takaisin. Mutta muuta ratkaisua ei löytynyt. Ainoa mahdollisuus olisi, että hän luopuisi kaikesta uskonnollisesta toiminnasta. Mutta se oli hänen elämänsisältönsä eikä siis tullut vaihtoehtona kysymykseenkään.

Koko seuraavan päivän Tepon ajatukset kiertelivät edellisillan tapahtumien ympärillä, ja hän mietti, mitä seuraavaksi tulisi tapahtumaan. Hän lohdutti itseään sillä, että hänen omatuntonsa oli puhdas ja lupasi itselleen, ettei ryhtyisi minkäänlaisiin ilmiantoihin.

Millainen on todellinen neuvostoihminen?

Tasan kello kuudelta illalla Petrov seisoi vastaanottamassa Teppoa sisäänkäynnin edessä. Myös tällä kertaa he kulkivat läpi pitkien käytävien. Perillä Teppo esiteltiin nuorelle miehelle, joka ei kuitenkaan ilmoittanut omaa nimeään. Ylipäätänsä kaikessa oli salailun tuntua: ei nimiä ovissa, paperit allekirjoitettiin väärillä nimillä, puhelinnumerot vaihtuivat usein.

Nuori sotilaspukuinen mies kätteli enoa ystävällisesti hymyillen. Hän näytti olevan korkeampi virkamies. Enolle tarjottiin tupakkaa, josta hän kieltäytyi. Sen jälkeen tupakka tarjottiin Petroville. Nuori virkamies tahtoi tietää, kuinka seurakuntatyö toimi. Eno kertoi sen vaikeutuneen, sillä seurakuntatyöntekijöiden lukumäärä

oli vähentynyt ja mm. kuusi seurakuntaa rajan lähistöllä oli jo neljän vuoden ajan ollut ilman johtoa. Täytyi olla erityisasemassa saadakseen oleskella raja-alueella. Muutaman seurakuntatyötä koskevan kysymyksen jälkeen enolle tarjottiin mahdollisuutta matkustaa näihin seurakuntiin. Erityisenä suosionosoituksena nuori mies lupasi, että jos eno käyttäytyisi kuten todellinen »neuvostoihminen», hän saisi takaisin myös kansalaisoikeutensa. Todellisen neuvostoihmisen tuli asettaa valtion etu aina yksilön edun edelle.

Teppo oli kuullut saarnaajista, jotka raportoivat annettujen käskyjen mukaan. Hän tiesi myös, että saarnaajia oli käytetty houkuttimina kollektivisoinnissa. Eräässä neljänkymmenen talon kylässä kommunistit eivät olleet onnistuneet saamaan talonpoikia mukaan kolhooseihin. Kun heiltä kysyttiin syytä, joku vastasi, että jos saarnaaja olisi päättänyt mennä mukaan, niin olisivat tehneet muutkin. Tämän takia muutamia uskovaisia oli pakotettu ottamaan ensimmäiset askeleet kyläkollektiivin muodostamisessa.

Tullessaan ulos rakennuksesta enosta tuntui edellistäkin kertaa vaikeammalta. Vaikka hän kuinka mietti, hän ei löytänyt ratkaisua. Hän ei myöskään pystynyt kantamaan taakkaa yksin. Siksi hän päätti kielloista huolimatta puhua vaimonsa ja myös paikallisen REKAF-valtuutetun kanssa.

Suuri muutos

Maria-täti ei voinut muuta kuin olla pahoillaan kaikesta ja pyytää enoa lupaamaan, ettei kukaan joutuisi vaaraan enon raporttien takia. REKAF-valtuutettu selvitti, että vapaakirkollinen toiminta oli laillista. Hän tiesi myös, että muille oli annettu vastaavia matkustuslupia ja että nämä saarnaajat joutuivat toimimaan kommunistien jatkuvan valvonnan alaisina. Mutta molemmat olivat sitä mieltä, että uskonnollista työtä pitäisi jatkaa edelleen.

Teppo-eno ehti aloittaa toiminnan muutamilla alueilla, ennen kuin hänen elämänsä muuttui. Vuonna 1933 passijärjestelmää muutettiin. Kaikki saisivat uuden passin. Tämä oli hyvä keino saada kaikki kansalaiset kontrollin alaisiksi. Enää Teppoa eivät auttaneet GPU:n erityismääräykset. Kun hän meni hakemaan uutta passia, hän sai kuulla olevansa karkotettu kotipaikaltaan. Päätöksessä sanottiin, ettei eno saanut asettua asumaan 100 km:n säteelle Leningradista ja Moskovasta, 50 km:n säteelle Harkovista eikä 100 km:n etäisyydelle naapurimaiden rajoista. Teppo-enon käyttäytyminen neuvostoihmisenä ei siis ollut ollut tyydyttävää, koska hän ei ollut antanut ilmi epäluotettavia kansalaisia.

Kymmenen päivän kuluessa karkotuspäivämäärästä heidän piti poistua. Aluksi he olivat kauhuissaan ja kymmenen päivää tuntuivat pitkiltä. He eivät tienneet mihin suuntaan matkustaa. Ensimmäinen ajatus oli matkustaa länteen, Suomeen. Siitä oli ollut puhetta aiemminkin. Nyt suunnitelma pantiin välittömästi täytäntöön. Kaksi päivää myöhemmin oltiin matkalla raja-alueelle.

Kohti Suomea

Pako päätettiin toteuttaa sillä alueella, jolla eno oli ennen työskennellyt. »Oppaamme» rajanylitykseen järjestyi

enon toimesta. Vielä tänäkin päivänä tuntuu suurelta ihmeeltä, ettemme joutuneet pidätetyiksi sillä kertaa. Muuttopaikka oli kielletyllä, äärimmäisen tarkasti sotilaallisesti vartioidulla alueella Viron rajalla. Matkustimme suurella tiellä keskellä päivää. Aikuiset kävelivät ja me neljä serkusta sekä matkatavarat kuljimme hevoskyydillä. Muistan edelleen, kuinka vaikeaa oli istua nyyttien päällä. Ne muuttivat asentoa joka kerta, kun vaunu keikahti muhkuraisella tiellä.

Rajan läheisyydessä tavaramme purettiin vaunusta ja hevoskyyti kääntyi takaisinpäin. Menimme metsään. Siellä oli korkeita kuusia ja hienoa sammalta maassa. Me lapset emme tienneet mitään matkan päämäärästä, mutta tunsimme koko ajan vanhempien jännittyneisyyden. Meidän käskettiin olla aivan hiljaa. Siellä me istuimme tunti toisensa jälkeen pehmeällä sammaleella odottaen merkkiä oppaaltamme, jonka piti johdattaa meidät yli rajan. Meille lapsille oli vaikeaa istua paikallaan. Kerran kuulimme koiran haukkuvan lähellä, mutta ääni hiljeni pian ja katosi kokonaan. Aika tuntui pysähtyneen. Siskoni alkoi itkeä, ja hänet oli vaikea saada hiljaiseksi.

Opas ei tullut ikinä. Emme tiedä mitään hänen myöhemmästä kohtalostaan. Vangittiinko hänet vai huijasiko hän meitä viemällä rahamme?

Jatkuu seuraavassa numerossa.

Toini Jönsson
(Käännös: Jaana Pyysiäinen)

Boråsin juhlat lähestyvät

Sukulaisvieraiden vakuutukset Ruotsissa

Jos kutsut jonkun henkilön Venäjältä vieraaksesi Ruotsiin Ruotsininkeriläisten 50. kesäjuhlille 20.–22. kesäkuuta -97, tällöin ei sinun vieras ole oikeutettu Ruotsin sairas- ja tapaturmavakuutuksien etuihin. Sinä joudut maksamaan täyshinnan hoidosta, jos onnettomuus sattuu. Suosittelen lisävakuutusta yhtiöstä Europeiska, puh. 08-635 3700.

Jos henkilö tulee Eestistä ei enää tarvita lisävakuutusta, koska Ruotsin ja Eestin välillä on tehty sopimus näistä asioista. Jos joku inkeriläinen paluumuuttaja, joka on saanut oleskeluluvan Suomessa, mutta on edelleen Venäjän kansalainen, tulee Ruotsiin, niin hänellekään ei tarvita lisävakuutuksia. Pohjoismaissa riittää että henkilö asuu vakituisesti yhdessä näistä maista. Venäjän kansalaiselta vaaditaan edelleen viisumi.

Juhlaohjelma ja yhteystiedot toukokuun Inkeriläisten viestissä.

Armas Paakkonen

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmis-tumis-päivä
5/97	11.04.1997	20.05.1997
6–7/97	09.05.1997	13.06.1997
8/97	15.07.1997	19.08.1997
9/97	11.08.1997	15.09.1997
10/97	09.09.1997	14.10.1997
11/97	10.10.1997	14.11.1997
12/97	07.11.1997	12.12.1997

Turun seudun Inkeri-seura ry järjestää linja-autokuljetuksen Lahden kesäjuhlille 12.–13.7.1997. Matkan meno/paluuhinta on 50,– FIM ja matkalle lähdetään linja-autoasemalta klo 10, Varissuolta 10.15.

Tiedustelut Paavo Pesonen puh. 02-438 2259 tai 02-484 6539 ja Inkeriläisten Neuvontapiste puh. 02-273 8387, Inga Ståhl koti 02-244 5021.

Rautasen laulujen levy julkistetaan

Lähetystyöntekijä **Martti Rautasen** ndongankielisiä virsirunoja on käännetty suomeksi ja sävelletty nykykäyttöön. Levy *Katso meitä nyt* (Rainmaker) julkistetaan Helsingissä 21.3. Sävellykset ovat **Jaakko** ja **Sakari Löytyn** sekä **Pekka Simojoen.** Käännöstyön on tehnyt **Kaija Pispa.** Levyllä esiintyy Jaakko Löytyn ja Pekka Simojoen lisäksi **Eeva Kuvaja.**

Perjantaina 14. maaliskuuta 1997
Kotimaa

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet 1997 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, klo 14.00:

18.05. Helluntaijuhla

05.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus

01.11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit muistokivillä ja kahvitilaisuus

26.12. Joulujuhla

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki
Huhtikuussa 27.4.1997 klo 14 Inkerikuoron kevätmatinea (Laatokka)
Syyskuussa 28.9.1997 klo 14 kuukausitilaisuus ja syyskokous
Lokakuussa 26.10.1997 klo 14 kuukausitilaisuus
Marraskuussa 23.11.1997 sunnuntai klo 13 myyjäiset ja pikkujoulu

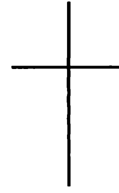

Inkerikuoro

Inkerikuoro harjoittelee säännöllisesti joka tiistai klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Entiset ja uudet laulajat ovat tervetulleita!

Joukostamme poistuneita

Tuomas Kälviäinen, synt. 14.7.1914, kuoli 28.11.1996 Dalsjöfors
Matti Vääkänen, synt. 14.8.1904, kuoli 21.11.1996 Borås
Oskari Sykiäinen, synt. 29.1.1939, kuoli 8.12.1996 Mölnlycke
Juho Pakki, synt. 2.2.1902, kuoli 13.12.1996 Borås
Elsa Zukowski, synt. 20.1.1919, kuoli 20.12.1996 Halmstad
Juho Jämsä, synt. 28.2.1921, kuoli 16.12.1996 Nacka

PETER FILIMONOV

syntyi 28.8.1925 Inkerissä, Laukaansuun kylässä, Kosenskinan seurakunnassa. Hän kuoli vaikean sairauden murtamana Helsingissä 21.2.1997

Anita Filimonov-Ettala

Lahden Seudun Inkeri-seura ry

Kokoukset ja kerhoillat
14.4.1997 klo 18–20.30 Seurakuntien kerhohuone, Rautatienkatu 21 B-porras, 5. kerros
12.5.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
16.6.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola
12–13.7.1997 Inkeriläisten kesäjuhlat, Seurakuntakeskus ja Ristinkirkko
11.8.1997 Kahvisaari, Melontakeskus
8.9.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
13.10.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
Sääntömääräinen Syyskokous
10.11.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
8.12.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola

Seukkoseura

Kevätretki toukokuussa
Tervetuloa!

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	75 kr
Bordsflagga	60 kr
Nouse Inkeri, grammofonskiva	25 kr
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	25 kr
Arvo Survo: **Omal' maal', kassett**	50 kr
Laula kaikki maa, kassett, Råda	35 kr
Karta, von Köppen	50 kr
Vykort, Haparanda, tackplatta	1 kr
Vykort, Örebro, minnessten	1 kr
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	2,50 kr
Kavajnål, vapen	10 kr
Gratulationskort, stort	10 kr
Gratulationskort, litet	10 kr
Klistermärke, Ingermanland + Estland	5 kr
Klistermärke, Ingermanlands vapen	5 kr
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	75 kr
Isien Usko, muistojulkaisu	10 kr
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	5 kr
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	15 kr
Folkesten: **Ingermanländare i Västerås**	25 kr
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	30 kr
Himiläinen: **Främmande fosterland**	50 kr
Hiiva: **Förvisningen**	50 kr
Monahof: **Tillflykten**	75 kr
Ojala: **Pitkä kotimatka**	75 kr
Ojala: **Suomi näkyy**	75 kr
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	75 kr
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	75 kr

Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	75 kr
Sihvo: **Inkerinmaalla**	75 kr
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	25 kr
Survo: **Neljäs tuuli**	50 kr
Survo: **Itku Inkerille**	130 kr
Ronkonen: **Laps Inkerin**	100 kr
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	100 kr
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	110 kr
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	70 kr
Mooses Putron elämäkerta	30 kr
Iho: **Hietajyvä**	40 kr
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	150 kr
Adressi	40 kr
Kavajnål Ingermanlands flagga	20 kr
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	50 kr
Tarra, Inkerin lippu	5 kr
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	100 kr
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	100 kr
Miettinen: **Kohtalontie**	150 kr
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	80 kr
T-paita	100 kr
Inkerin ristiviiri	450 kr

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50445 Borås
puh. ja FAX 033-101 988
Postisiirtotili 626047-5

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 5
TOUKOKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Kiinan keisarin armeija toivottaa kesäjuhlavieraat tervetulleiksi Lahteen heinäkuussa. Heitä voi käydä tapaamassa Lahden historiallisessa museossa. Näyttelystä tarkemmin kesäkuun numerossa. Kuva: Marja Mustakallio

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kesällä juhlitaan

Tämä kesä on inkerinsuomalaisille erityistä juhla-aikaa. Suomen kesäjuhlat ovat 12.–13.7. Lahdessa. Paikalliset järjestäjät ovat valmistelleet juhlia, ja odotettavissa on hyvä ja monipuolinen inkeriläisten tapaaminen. Toivon, että mahdollisimman moni inkerinsuomalainen ja heidän ystävänsä saapuisi tuona viikonloppuna Lahteen. Juhlien keskuspaikkana on entiseen tapaan Lahden Pyhän ristin kirkko. Lahden juhlien tarkka ohjelma julkaistaan kesäkuun Inkeriläisten viestissä.

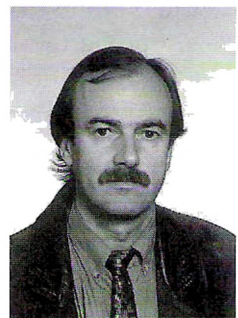
»Kiitävi aika, vierähtävät vuodet», kirjoittaa rovasti **Jussi Jänis** Ingria-lehdessä ja viittaa kuluneisiin viimeiseen 50 vuoteen. Kokoontumiset Ruotsissa alkoivat jo v. 1947 heti inkeriläisten aseman vakiinnuttua. Keskeiseksi kokoontumispaikaksi muodostui pian Göteborgin lähellä sijaitseva teollisuuskaupunki Borås. Ruotsissa vietetään siis juhlavuotta, ja sen merkeissä Boråsin Inkeri-kerho järjestää 50. Ruotsin inkeriläisten kesäjuhlat. Myös ajankohta on eri vaihtoehtojen kokeilun jälkeen jälleen juhannus: 20.–22.6.1997.

»Kuinka olemme jaksaneet toimia näin pitkän ajan», kysyy inkeriläisten toiminnassa alusta alkaen mukana ollut Jussi Jänis. Ovathan kaikki mukana olleet tehneet työtä vapaa-aikanaan. Jussi-rovastin mukaan salaisuus on ollut yhteistyössä: yksimielisyys on auttanut eteenpäin, ja erimielisyydetkin on pystytty selvittämään.

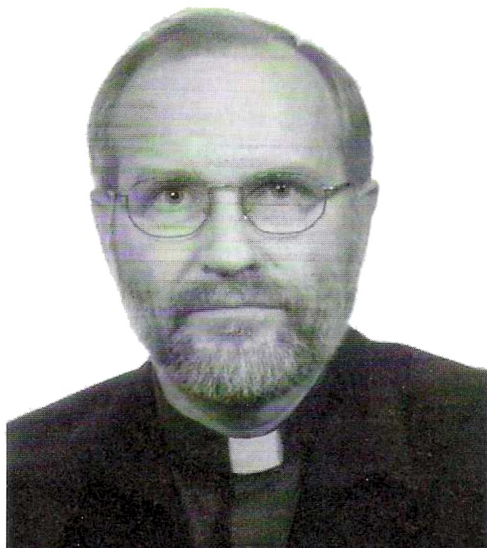
Kun tänä kesänä kokoonnumme yhteen Suomessa, Ruotsissa, Inkerinmaalla ja Virossa, huomaamme, että monet työn pioneereista ovat jo poissa. He ovat menneet – Vanhan testamentin ilmaisua käyttäen – isiensä tykö. Elämä koettelee myös meitä nuorempia, ja aika kulkee vääjäämättä eteenpäin. Siksi meidän on saatava mukaan juhlille nuoria ihmisiä ja luotava sellaista ohjelmaa, joka kiinnostaa heitä. Me keski-ikäiset emme enää mitenkään sovellu juhlilla nuorison edustajiksi.

Monipuolinen mahdollisuus tutustua inkeriläisyyteen tarjoutuu esimerkiksi juhannuksena Boråsissa. Siellä saa maailman ensi-iltansa mm. **Emil Tarkiaisen** kirjoittama ja Boråsin Inkeri-kerhon esittämä näytelmä »Vessela ilta ja hupaisa aamupäivä». Ja kun on päästy juhlimisen alkuun, onkin hyvä ottaa Boråsista suunta kohti Lahtea.

Markku Pyysiäinen

Taakse jäänyt latu*

Martti Hirvonen

Kun nyt vihdoin uudelleen talvi todella on pakkasineen koittanut ja luonnossa on valoisaa ja kaunista, niin samalla saamme miettiä, miten olemme tulleet tähän juhlahetkeen. Kuten hiihtäjä ladulla metsän siimeksessä pohtii mielessään taakse jäänyttä latu-uraa ja ponnistelee eteenpäin joko perinteisellä tai luistelutyylillä, niin mekin saamme kysellä, mistä olemme tänne saapuneet ja mitä tämä päivä meille merkitsee.

Kaukaa, pitkien metsätaipaleiden takaa te, hyvät ja Kristuksessa rakkaat rippikoululaiset, olette tulleet tähän juhlahetkeen. Niin maantieteellisesti kuin ajallisesti teidän polkunne ovat mutkitelleet varsin kaukana täältä Lounais-Suomen seudulta, vaikka joillakin oli mahdollisuus viipyä hetken aikaa täällä 1940-luvun alkuvuosina.

Olisi varsin uhkarohkeaa koettaa kuvata teidän vaiheitanne itäisen suuren naapurimaan rannattomilla lakeuksilla tai Suomenlahden eteläpuolella sijaitsevan Viron luonnostaan vehmailla tasaisilla mailla. Taakse jäänyt latu on monivivahteinen. Siihen mahtuu lapsuudessa opitut suomen kielen sanat äidin tai isän sylissä, pikaisesti ja usein salaa toimitettu kristillinen kaste, sopeutuminen jättiläisvaltion omintakeisiin oloihin, koulunkäyntiä. Työtä pelloilla ja metsissä, tehtaissa ja kaivoksissa, konepajoissa ja toimistoissa, lastentarhassa ja matkailu-alalla. Perheen perustaminen, lasten kasvatus, harrastukset ja tutustuminen aaterakennelmaan, jonka oli tarkoitus valloittaa koko maailma avaruuteen asti.

Latu on jäämässä taakse, latu jonka varrelle on jäänyt monia arvokkaita muistoja, mutta myös kipeitä ja tuskallisia kokemuksia. Tällaisena juhlapäivänä emme jää tuijottamaan taaksepäin, vaan tarkastelemme, mitä 1. paastonajan sunnuntain evankeliumi tahtoo välittää Jumalan sanan viestinä tällä hetkellä ja tästä eteenpäin.

Jeesuksen kohtalo hämmensi Pietarin

Jeesus alkoi puhua opetuslapsilleen tulevasta kohtalostaan. Hän itse otti

* Pastori Martti Hirvosen saarna Inkeriläisten aikuisrippikoululaisten konfirmaatiojumalanpalveluksessa 16.2.1997 Turun Varissuon seurakuntakeskuksessa. Matt. 16: 21–23.

edessään olevan kärsimyksen esille. Hän ei väistellyt kohtaloaan, vaan kertoi siitä avoimesti lähimmilleen, opetuslapsille. Vanhan testamentin ennustukset ja Jumalan suunnitelma olivat toteutumassa Jeesuksen elämässä: edessä avautui loppusuora. Kärsimys ja surmatuksi tuleminen näkyivät tien päässä. Mutta myös ylösnousemus!

Jeesuksen kärsimyksellä oli julkisen oikeudenkäynnin luonne. Hänen ei ollut määrä kuolla salaa, vaivihkaa: ei opetuslasten käsiin, ei autiomaassa, vaan kansanjohtajien käsissä, julkisesti Jerusalemissa. Koko sen ajan uskonnollinen ja yhteiskunnallinen johtoporras olisi vastuussa Jeesuksen ajallisesta kohtalosta.

Pietari oli juuri edellä Matteuksen evankeliumin mukaan saanut taivasten valtakunnan avaimet Jeesukselta, ja niinpä hän varmaan tästäkin syystä hermostui ja hätääntyi. Kirkon ja seurakunnan perustajaa lyödään ja ruoskitaan ja lopulta surmataan. Ei käy, ei voi olla totta. Jumala varjelkoon! Mitä Matteus tahtoo kertoa tällä Pietarin käytöksellä? Ensin Pietari tunnusti, että Jeesus on Messias, elävän Jumalan Poika, ja nyt hän ei voi myöntää sitä mahdollisuutta, että Jeesus oli kärsivä Messias. Tässä tulee esiin myös Raamatun kirjojen näkemys siitä, että vahvinkaan ihminen ei ole aina vahva. Usko on liikkeessä, se ei ole pysyvä, staattinen tila, vaan elävä, dynaaminen luottamussuhde Taivaalliseen Isään.

On ymmärrettävää, että Pietari ei kyennyt tuossa vaiheessa ymmärtämään Jeesusta odottavaa kärsimystä. Kärsimyksen ongelma yleisemminkin on äärimmäisen vaikea: miksi Jumala sallii pahan temmeltävän eikä näytä asettavan pahuudelle suitsia niin kuin toivoisimme. Matteuksen evankeliumia luettaessa on syytä muistaa 1. vuosisadan loppupuolen kristittyjen tilanne. He joutuivat Rooman imperiumin, erityisesti sen keisaripalvonnan, edessä syviin omantunnon ristiriitoihin. Palvoako keisaria vai uskoa loppuun asti elävään Jumalaan, vaikka se veisi heidät ennenaikaiseen kuolemaan, marttyyrikuolemaan?

Kovalta puheelta kuulostavat Jeesuksen lausumat sanat Pietarille: »Sinä tahdot saada minut lankeamaan. Sinun ajatuksesi eivät ole Jumalasta, vaan ihmisestä!» – Matt. 16: 23. Pietari toimii tässä kuten erämaassa kiusaaja, joka yritti saada Jeesuksen pois ristintieltä ja sivuraiteelle Jumalan tahdon toteuttamisesta.

Jeesuksen esimerkki kannustaa hänen seuraajiaan

Kärsimyksestä kieltäytyminen olisi merkinnyt Jeesukselle lankeamista syntiin ja kapinaa Jumalaa vastaan. Siksi hänen kielenkäyttönsä on lujaa ja ehdotonta. Jeesuksen askelissa tänä kirkkovuoden aikana lähdemme itsekukin kulkemaan omaa ristintietämme. Yhdessä vaiko yksin? Jeesuksen henkilökuva kertoo, että hän eli tiiviissä vuorovaikutuksessa läheisten kannattajiensa kanssa, mutta samanaikaisesti hän oli yksinäinen oman tiensä kulkija. Tässä mielessä hän on oivallinen kristityn ihmisen esikuva. Läheinen yhteys toisiin on tärkeää jokaisen henkiselle ja ulkoiselle kehittymiselle, mutta vähintään yhtä tärkeää ellei jopa merkittävämpää, on sisäinen eheys ja sydämen rauha. Tämä lepo ja rauha, joka suo sielulle tyydytyksen, on lähtöisin Jumalasta. Se

on hänen lahjansa uskovalle ihmiselle. Tämä lahja kantaa ihmistä myös vaikeuksien yli.

Tässä rippikoulussa hankittiin useita Raamattuja kotikäyttöön. Saimme yhdessä tutustua elävään ja voimalliseen Jumalan sanaan. Raamatun välittämä Jumalan ilmoitus kattaa koko ihmiselämän kirjon: se on kuin sateenkaari kaikissa väreissään. Raamatun sana on jumalallinen ja inhimillinen, samalla kertaa kumpaakin. Niin oli Jeesuksen ja Pietarin kohtaaminenkin: Ihmisen Poika käyttämässä kovaa kieltä ja Pietari, seurakunnan ja kirkon pylväs, ihmettelemässä Jeesuksen kohtaloa.

Kiusattu Jeesus on voittoisa Ihmisen Poika

Taiteilija voi oivaltaa syvällisellä tavalla Jeesuksen kärsimyshahmon, hänen sisäisen yksinäisyytensä ja samalla hänestä heijastuvan lujuuden ja luottamuksen Taivaallisen Isän mahdollisuuksiin vaikeuksienkin keskellä. Kun Turun seurakuntien työntekijöiden ja luottamushenkilöiden ryhmä vieraili Pietarin Pyhän Marian seurakunnassa vajaat viisi vuotta sitten, Pushkinia lähellä olevalta kirjapöydältä ostin kirjan »Pietari, kirjailijoiden ja runoilijoiden kaupunki». Kirjassa on kuva maalauksesta, jonka nimi on Jeesus autiomaassa. (I. N. Kramskoi, vuodelta 1872.) Yksinäisyys. Ikävä. Suru. Henkisten voimain koetus. Rukous. Kädet ovat lujasti ristissä. katse suuntautuu maahan, jalat paljaina. Silmissä väsymyksen uurteet. suu tiiviisti suljettuna. Hiljaa ja yksin erämaassa kallio istuimena ja viileä taivaanranta taustana Ihmisen Poika siinä on.

Sama Ihmisen Poika, jonka puoleen on käännytty jollei muuten niin hädän hetkellä, Karjalan metsissä, Kuolan niemimaan rannoilla Pohjoisen jäämeren rantamilla. laajan Venäjänmaan autioilla lakeuksilla. Siperian lohduttomilla leireillä ja muualla, minne inkerinsuomalaiset hajotettiin »sateisena ja pilvisenä päivänä».

Ristinmiehen seuraajiksi ja ristinkantajiksi meitä kutsutaan. Matteuksen evankeliumi jatkuu Jeesuksen omilla sanoilla: »Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsa ja seuratkoon minua. Sillä se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen. mutta joka elämänsä minun tähteni kadottaa, on sen löytävä. Mitä hyödyttää ihmistä, jos hän voittaa omakseen koko maailman mutta menettää sielunsa? Millä ihminen voi ostaa sielunsa takaisin? Ihmisen Poika on tuleva Isänsä kirkkaudessa enkeliensä kanssa, ja silloin hän maksaa jokaiselle tämän tekojen mukaan. – Matt. 16: 24–27.

Yhä minnuu yllyttäät

Näin lauloi Larin Paraske:

Käyä käsketyn tulloo
männä määrätyn pittää
olla orjan toisen työssä.
Kun on käyneet käskemään –
miunkos laulaa tulloo.

Yhä minnuu yllyttäät
kupehest kutkuttaat
niinkun lasta laulamaan
hupeloista huutamaan.

Suuren inkeriläisen runonlaulajan Larin Parasken muisto elää. Kalevalanpäivänä 1997 oli patsaan juurella kukkia laskemassa viiden inkeriläisjärjestön edustajia. Vasemmalta **Elma Puidet** Inkerin Kulttuuriseurasta, **Toivo Tupin** Inkerikeskuksesta, **Aili Jukarainen** ja **Yrjö Korkkinen** Helsingin seudun Inkeri-seurasta, **Helmi Föminä** Suomi-Inkeri-Seurasta. Toivo Tupin edusti myös Paluumuuttajat ry:tä.

Kuva: **Kasper Säkki**

Liiton kevätkokous pidettiin

Suomen Inkeri-liitto ry:n kevätkokoukseen Helsingissä Inkerikodissa palmusunnuntaina oli kokoontunut nelisenkymmentä henkeä. Vaikka huoli taloudesta ja erityisesti lehtemme tilaajamäärän väheneminen keskusteluttivat, saatiin kokous puheenjohtaja **Keijo Korkan** napakalla johdolla viedyksi juohevasti läpi.

Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät asiat. Toimintakertomuksessa todettiin jäsenmäärän kasvaneen, mihin on vaikuttanut paluumuuttajien hakeutuminen mukaan toimintaan.

Liittoa johtaa puheenjohtajan lisäksi hallitus, johon kuuluvat jäseninä **Markku Pyysiäinen, Anne Tuohimäki** ja **Pirkko Huurto** Helsingistä. **Anneli** ja **Yrjö Korkkinen** Vantaalta, **Aili Jukarainen** Keravalta. **Paavo Pesonen** Raisiosta ja **Soili Uronen** Nurmijärveltä.

Tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

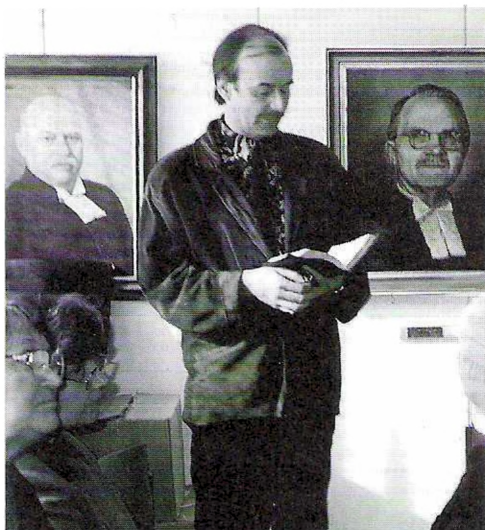

Suomen Inkeri-liiton rahastonhoitaja Anneli Korkkinen (vasemmalla), puheenjohtaja Keijo Korkka ja sihteeri Anne Tuohimäki vastaavat kaiken sujumisesta sääntöjen mukaan.

Sivistyssäätiö

Kevätkokouksen jälkeen piti Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallintoneuvosto oman kokouksensa.

Puheenjohtajana jatkaa edelleen professori **Pertti Virtaranta.** Kuluneena vuonna toiminta on ollut melko hiljaista; edellisvuonnahan pidettiin säätiön 30-vuotisjuhlat. Sivistyssäätiö jatkaa toimintaansa entiseen tapaan ja pyrkii levittämään Inkeri-tietoutta. Koska se ei ole saanut uusia lahjoituksia eikä testamentteja, voidaan apurahoja Inkeri-aiheisiin tutkimuksiin jakaa vain niukasti.

Varapuheenjohtaja Markku Pyysiäinen tervehti alkuvirren jälkeen kokousyleisöä psalmien tekstillä.

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Keto-orvokki postikorttina

Muistattehan, että vuonna 1995 valittiin Inkerin Kulttuuriseuran järjestämän kilpailun pohjalta keto-orvokki (viola tricolor) Inkerin kansalliskukaksi.

Vaatimattomana ja kauniina se soveltuu erityisen hyvin kuvaamaan inkeriläisyyteen liittyviä tuntoja ja tunteita. Se on sitkeä ja kestävä eikä turhista loukkaannu. Se sopeutuu helposti uuteen ympäristöön.

Nyt on Boråsin Inkeri-kerho teettänyt postikortin Inkerin kansalliskukasta. Luonnoksen on tehnyt taiteilija **Gennadi Leontjev,** joka asuu nykyisin Helsingissä paluumuuttajana. Hän tulee olemaan läsnä myös taideleirillä ja Boråsin taidenäyttelyssä.

Keto-orvokkikorttia voit ostaa Boråsin kesäjuhlilla. Muista siis ottaa osoitekirjasi mukaan, kun tulet juhlille, niin että voit lähettää ystävillesi tämän aivan erikoislaatuisen inkeriläistervehdyksen. Korttiin saat juhlien aikana vielä erityisleimankin.

Uskonto säilytti inkerinsuomalaisten identiteettiä

Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa esitettiin 14.3. 1997 tarkastettavaksi TM, HuK **Kaarina Ylösen** väitöskirja *Inkerin kirkon nousu kommunistivallan päätyttyä.*

Tutkimus kuuluu kirkkososiologian alaan.

Vastaväittäjänä oli dosentti **Kimmo Kääriäinen** (Kuopion yliopisto) ja kustoksena professori **Tapio Lampinen.**

Teos julkaistaan sarjassa *Kirkon Tutkimuskeskus Sarja A Nro 70.*

Kommunistivallan päättyessä Venäjällä uskontojen asema muuttui radikaalisti, kun vuoden 1990 uskontolaki salli vapaan uskonnonharjoittamisen. Sen seurauksena kirkot täyttyivät. Muuttuneessa tilanteessa myös Inkerin kirkko koki valtavan nousun: kun ennen perestroikaa Venäjällä toimi kaksi suomalaista luterilaista seurakuntaa, oli vuoden 1995 lopulla perustettuja seurakuntia jo 36 ja niissä noin 15 000 jäsentä.

Tutkimus osoittaa, että nykyinen kirkko ei syntynyt yllättävän joukkoherätyksen vaikutuksesta, vaan siinä on kyse entisen, jo ennen vallankumousta toimineen kirkon jälleenrakentamisesta. Kirkon jäsenistä kolmasosa on yli 71-vuotiaita karkotettujen sukupolveen kuuluvia pääasiassa naisia, jotka kuuluivat jo vallankumousta edeltäneeseen Inkerin kirkkoon. Kaikkiaan kirkon jäsenistö on varsin iäkästä, sillä kolme neljästä jäsenestä on yli 51-vuotiaita. Jäsenistö on myös hyvin naisvoittoinen, sillä kolme neljästä jäsenestä on naisia.

Uskonnollisten tekijöiden ohella kansallisuuskysymyksellä on erittäin suuri merkitys kirkon nousulle. Seurakuntien ja kirkon virallinen rekisteröinti merkitsi samalla suomalaisten etnisen ryhmän olemassaolon julkista tunnustamista, sillä vuosikymmeniin ei Venäjän suomalaisia julkisuudessa mainittu. Kirkon toiminnassa

haluttiin ylläpitää suomalaisuutta ja suomen kieltä niin pitkälle, että muutamissa seurakunnissa ei aluksi hyväksytty venäläisiä jäseniksi eikä venäjän kieltä kirkkoon. Viime aikoina on kuitenkin tapahtunut avartumista muiden kansallisuuksien suuntaan, mutta yhä yhdeksällä jäsenellä kymmenestä on suomalaisia sukujuuria.

Kansallisuuskysymys oli erittäin tärkeä vanhimmille sukupolville, kun taas nuoremmat olivat jo sekä kansallisesti että kielellisesti pitkälle venäläistyneet. Osoittautui, että tällöin uskonto eli luterilaisuus oli säilynyt identiteetin olennaisena osana kieltä ja kansallisuutta paremmin. Inkerinsuomalaisten kohdalla kävi ilmi, että uskonnosta voikin tulla kulttuuria kannatteleva voima, joka auttaa identiteetin häpeää ja kärsimyksiä tuottaneiden ainesten omaksumisessa uudelleen positiivissävyisinä ja tavoiteltavina.

Kontakteilla Suomeen on Inkerin kirkon kannalta ollut sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Suomensuomalainen apu (humanitaarinen apu, kirkkorakennusten kunnostaminen, pappistyövoima jne.) on mahdollistanut kirkon nopean kasvun ja tarjonnut myös yksittäisille kirkon jäsenille merkittävän statuksen nousun. Toisaalta presidentti Koiviston puheessaan inkerinsuomalaisille antama paluumuuttajan asema on johtanut siihen, että merkittävä osa inkerinsuomalaisista on muuttanut Suomeen. Nuorempien ja koulutettujen sukupolvien maastamuutto on tällöin merkittävästi heikentänyt kirkon toimintaedellytyksiä.

Muut lehdet

Sortavalan kirkko harjassa

Sortavalan luterilaisen kirkon harjannostajaisia vietettiin 7 päivä huhtikuuta. Juhlassa olivat mukana Inkerin kirkon piispa **Aarre Kuukauppi** ja Kuopion eläkkeellä oleva piispa **Matti Sihvonen** sekä monia suomalaisten ystävyysseurakuntien edustajia. Vieraita oli Tukholmasta saakka.

Kaupungin keskeisellä paikalla korkealla mäellä pääkadun päässä sijaitsevassa kirkkorakennuksessa on jo katto ja tuulensuojalevy seinissä, joten sen ulkomuoto on jo hahmottunut. Tehdyt ratkaisut rakennushankkeen toteuttamiseksi ovat osoittautuneet onnistuneiksi ja työt ovat edenneet ripeästi.

»Tähän saakka kertyneitä varoja ei kuitenkaan riitä rakennuksen loppuunsaattamiseen, vaan nyt on panostettava myös Suomessa toteutettavaan varojen ja materiaalin keruuseen samalla kun rakennustyöt Sortavalassa jatkuvat», Sortavalan seurakunnan vt. kirkkoherra ja Karjalan lääninrovasti **Reino Letonsaari** kertoo. Seurakunnan valtuuston puheenjohtajana toimii **Eino Hyvönen.**

»Juhla oli ennen kaikkea suuri hetki Sortavalan seurakunnalle. Tavoite oman kirkon saamisesta on mennyt pitkin askelin eteenpäin kuluneen talven aikana», Letonsaari jatkoi. (*Heikki Tervonen*)

Kotimaa 11.4.1997

Boråsin Inkeri-kerho

Borås Ingermanländska förening

Ruotsininkeriläisten 50. kesäjuhlat Ingria -97 Boråsissa 20.–22. kesäkuuta 1997

Ohjelma:

Perjantai 20. kesäkuuta

13.00	Juhlakanslia avataan. Neuvonta. Bäckängsgymnasiet, Salängsgatan.	
13.30	Taidenäyttely avataan. Immigrantinstitutet, Katrinedalsgatan 43.	
14.00	Inkeriläisten liittojen ja lehtien neuvottelutilaisuus. Bäckängsgymnasiet, samlingssalen.	
16.00	Avajaistilaisuus. Tervehdyksiä. Bäckängsgymnasiet, aula.	
18.00	Juhannuskokko Inkeri-Kerhon mökillä, Kråkered.	

Lauantai 21. kesäkuuta

08.00	Juhlajumalanpalvelus, saarnaa piispa Leino Hassinen, alttaripalv. rov. Jussi Jänis, Inkerikuoro Gustav Adolfin kirkko, Salängsgatan.	
10	Poppia ja muita leikkejä. Bäckängsgymnasiet, urheilukenttä.	
12.	Lounas.	
13.30	Juhlaseurat. Juhlapuhe lääninrov. Reino Letonsaari muina puhujina Markku Pyysiäinen, Juhani Peltonen, Juhani Rantanen, Jussi Jänis, kuorot y.m.	**Bäckäng aula**
	Ruotsinkielinen ohjelma. Video, esitelmä, musiikkia.	**Bäckäng gymn.**
18	Inkeri-ilta. Ohjelmassa m.m. juhlapuhe piispa Leino Hassinen, oopperalaulaja Jassi Zahharov, musiikkia, kansantanssia, teatteria.	**Bäckäng aula**
21.00	Illanvietto. Kevyttä ohjelmaa, tarjoilua	**Bäckäng ruokala**

Sunnuntai 22. kesäkuuta

08.00	Jumalanpalvelus. Saarnaa lääninrov. Reino Letonsaari, alttaripalvelus rov. Juhani Rantanen, kuoro	**Gustav Adolf kirkko**
10.00	Päättäjäistilaisuus. Puheita juhlassa mukana olevat papit, kuorolaulua, musiikkia.	**Gustav Adolf seurakuntakoti**

Ingria -97 Borås 20.–22. kesäkuuta 1997

JUHLAKANSLIASTA saat neuvontaa: Bäckängsgymnasiet, Salängsgatan, puhelin 010-2997804. Auki 20.6. klo 12–18, 21.6. klo 10–22, 22.6. klo 10–13. Jos tulet autolla valtateitä myöten, seuraa viittoja »Centrum».

Miten löydät Kerhon mökille, Kråkered?
Aja keskustasta etelään päin. Seuraa tienviittoja »Varberg, tie 41». Muutaman kilometrin päästä vasemmalle, tienviitta »Målsryd 8». Noin kilometrin ajon jälkeen ohjaa Kerhon viitta oikealle.

Taidenäyttely
Inkeriläiset taiteilijat näyttelevät teoksiaan Immigrantinstitutet, Katrinedalsgatan 43. Kelta-sininen talo, kaupunginosa Bergsäter. Avajaiset 20.6. klo 13.30. Muut aukioloajat kansliasta.

Valokuvanäyttely
Inkeriläistä toimintaa Ruotsissa 50 vuotta ja nykyistä Inkeriä.

Vanhoja inkeriläisiä käyttöesineitä

Asiapapereita,
joilla on ollut merkitys inkeriläisille.

Majoitus
Jokaisen pitää itse hoitaa majoitus. Vihjeitä:
Good Morning Hotels, Sandgärdsgatan 25, puh. 033-417020. Maksaa 495 SEK per huone (1–3 henk.). Aamiainen sisältyy. Sijaitsee 500 m juhlapaikalta.
Scandic Hotel, Hultasjögatan, puh. 033-157000. Maksaa 640 SEK per huone. Aamiainen sisältyy. Sijaitsee 3 km juhlapaikalta valtatie 40 varrella.
Lages Motel & **Restaurang,** Kornellgatan 2, Barmhult, Borås puh. 033-241714

Tarjoilu
Kahvia, virvokkeita ja ruokaa saatavana koko juhlien ajan Gustav Adolfs församlingshem. Auki 20.6. klo 13–16, 21.6. klo 11–13.30 ja 15–17, 22.6. klo 10–12. Tarjoilu myös Kerhon mökillä juhannusaattona 20.6.

Tiedustelut: Victor Kainelainen Svedjegatan 23. 504 45 Borås Ruotsi
Puh / vastaaja / fax 46-33-12 04 66

Juhlien järjestäjä: Boråsin Inkeri Kerho

OLETTE KAIKKI SYDÄMELLISESTI TERVETULLEITA!!

BORÅS

Rv 42
Trollhättan

NORRBY

CENTRUM

SALÄNGEN

Bäckängs-
gymnasiet

Rv 40
Göteborg

VILLA

Rv 40
Jönköping

STADEN

Rv 41
Varberg

BERGSÄTER

DRUVEFORS

Immigrant-
institutet

Mökki, Kråkered

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki

Huhtikuussa 27.4.1997 klo 14 Inkerikuoron kevätmatinea (Laatokka)

Syyskuussa 28.9.1997 klo 14 kuukausitilaisuus ja syyskokous

Lokakuussa 26.10.1997 klo 14 kuukausitilaisuus

Marraskuussa 23.11.1997 sunnuntai klo 13 myyjäiset ja pikkujoulu

Inkerikuoro

Inkerikuoro harjoittelee säännöllisesti joka tiistai klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Entiset ja uudet laulajat ovat tervetulleita!

Suomen Inkeri-liitto ry:n jäsenmaksu 1997

Tämän lehden välissä on tilisiirtokortti, jolla voivat ne yksityiset henkilöt, joiden asuinpaikkakunnalla ei toimi liiton jäsenyhdistystä tai jotka muuten haluavat olla liiton henkilöjäsenenä, maksaa tämän vuoden jäsenmaksun, joka on 30 mk. Niillä paikkakunnilla, missä toimii liiton jäsenyhdistys, eli paikallinen seura, perivät seurat omilta jäseniltään erillisen jäsenmaksun.

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet 1997 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, klo 14.00:

18.05. Helluntaijuhla

05.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus

01.11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit muistokivillä ja kahvitilaisuus

26.12. Joulujuhla

Lahden Seudun Inkeri-seura ry

Kokoukset ja kerhoillat

16.6.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola

12–13.7.1997 Inkeriläisten kesäjuhlat, Seurakuntakeskus ja Ristinkirkko

11.8.1997 Kahvisaari, Melontakeskus

8.9.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5

13.10.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5

Sääntömääräinen Syyskokous

10.11.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5

8.12.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola

80 vuotta täytti 4.4.1997 tunnettu inkeriläinen, fil.maist. **Mari Virolainen.** Onnittelemme monessa mukana ollutta Maria!

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
6–7/97	09.05.1997	13.06.1997
8/97	15.07.1997	19.08.1997

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

02104
TUPIN TOIVO
KIVIKONKAARI 8 C 30
00940 HELSINKI

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)
Kansanlauluja Inkerinmaalla ***100 mk***

Arvo Survo
Ilku Inkerille ***100 mk***

Aapo Iho
Hielajyvä ***20 mk***

Hellin Suominen
Mooses Pulron elämäkerta ***15 mk***

Ella Ojala
Pilkä kollmalka ***85 mk***
Pelaslunul albumi ***130 mk***
Ensimmäinen keväl ***100 mk***

Aleksander Störgren
Mulkainen lie vapauleen ***60 mk***

Erkki Tuuli
Inkeriläislen vaellus ***110 mk***

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoiluksia ***40 mk***

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirloväki Suomessa 1940-luvulla ***150 mk***

Pekka Nevalainen –
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri – hisloria, kansa kulttuuri ***300 mk***

Aapo Metiäinen
Inkerin evankelisluterilaisen kirkon 350-vuolismuislojulkaisu ***40 mk***

Salmi Tuukkanen
Elämäni helminauha ***30 mk***

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin leillä ***70 mk***
Maria Luukan laulul ja loilsul ***40 mk***
Näin lauloi Larin Paraske ***30 mk***
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sailon luolannosla ***40 mk***

E. Pärnänen
Anlli Kivekäs ***100 mk***

Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle ***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. ***15 mk***

Lauri Santtu
Murrejuttuja ***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo
Omall maall ***55 mk***

Salli Iivarinen Savorina
Kaukana kolini Inkeri ***80 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 ***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) ***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 ***60 mk***
Kylä- ja liekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 ***60 mk***

Lippuja ja viirejä

Inkerin pöylälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla ***100 mk***
Inkerin pöylälippu (polyesteriä) ***35 mk***
Inkerin pöylälippu (satiinia) ***60 mk***
Salko marmorijalustalla ***45 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri) ***350 mk***

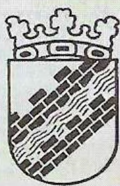
Muuta

Rinlaneula Inkerin vaakuna ***10 mk***
Korlli ***3 mk***
Adressi ***30 mk***

Tilauksia ottaa vaslaan

Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18 30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

NUMERO 6–7
KESÄKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva:
Pitkän kylmän kauden jälkeen on vihdoin kesä ja kesäjuhlien aika. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Inkerin kirkon patriarkka

Helatorstain jälkeisenä lauantaina Helsingin Munkkivuoren kirkossa oli historiallinen hetki: pastori **Arvo Survo** ja kirkkoherra **Silja Forsberg** siunasivat inkeriläisten pitkäaikaisen sananpalvelijan, rovasti **Aatami Kuortin** haudan lepoon. Hän syntyi Inkerinmaalla Kupanitsan Korkassa 15.12.1903 ja kuoli Helsingissä 15.4. tänä vuonna.

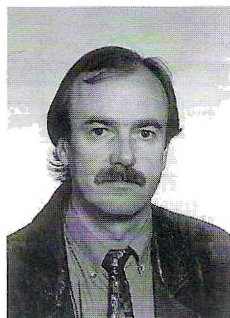
Aatami Kuortti toimi ennen sotia Inkerinmaalla Evankeliumiyhdistyksen saarnaajana sekä seurakunnan hoitajana Lempaalassa, Vuolella ja Miikkulaisissa. Hänet vangittiin ensimmäisten seurakunnan hoitajien joukossa vuonna 1930 ja vietiin pakkotyöhön. Aatami onnistui kuitenkin pakenemaan, ja pitkän vaelluksen jälkeen hän saapui Suomeen. Täällä hän opiskeli ensin opettajaksi ja myöhemmin papiksi. **Laurasta** tuli hänelle elämänikäinen aviokumppani. Laura Kuortin aika täyttyi vähän ennen Aatamia.

Suomessa Aatami Kuortti toimi mm. Evankeliumiyhdistyksen matkapappina ja seurakuntapappina Keravalla, Kalliossa ja Malmilla sekä viimeksi vuosina 1968–1973 Helsingin Alppilan seurakunnan kappalaisena. Inkeriläisten keskuudessa Aatami Kuortti oli tunnettu sananjulistaja niin Suomessa kuin Ruotsissa ja lopulta jälleen myös Inkerinmaalla. Tämä näkyi myös siunaustilaisuudessa: paikalla olivat niin **Maria Kajava** kuin Arvo Survo. Muistotilaisuudessa Munkkivuoren kirkon seurakuntasalissa puhui myös emeritus piispa **Leino Hassinen**. Mukana olivat myös teol.tri **Reijo Arkkila** Evankeliumiyhdistyksestä ja Alppilan seurakunnan eläkkeellä oleva kirkkoherra **Pentti Toivanen**.

Pentti Toivanen muisteli aikaa, jolloin Aatami oli pappina Alppilassa. Hän kertoi, etta Aatami oli erinomainen pappi. Puheitaan hän ei kirjoittanut, mutta silti hänellä oli aina jotain sanottavaa. Usein näihin puheisiin liittyi myös syvällisen elämänkokemuksen mukanaan tuomaa huumoria. Kirkkoherra Toivanen myös ihmetteli, kuinka Aatami Kuortti hoiti diakoniapappina kaikki onnittelukäynnit aikanaan itse; nyt samaan työhön tarvitaan kuusi ihmistä.

Minulla oli onni toimia Helsingin Munkkivuoren seurakunnan kappalaisena silloin, kun Laura ja Aatami Kuortti viettivät saman seurakunnan alueella eläkepäiviään. Kun tarvitsin virkavapaata väitöskirjan kirjoittamista varten, Aatami oli heti valmis eläkeläisenäkin toimimaan sijaisenani. Taisipa hän hoitaa monet asiat paremmin kuin viran vakinainen haltija.

Kiitollisin ja siunaavin ajatuksin muistelen yhtä Inkerin kirkon suurta patriarkkaa, rovasti Aatami Kuorttia. Aabrahamista, Vanhan testamentin patriarkasta sanottiin aikanaan: »Hän kuoli rauhallisen vanhuuden jälkeen korkeassa iässä ja elämästä kyllänsä saaneena, ja hänet otettiin isiensä luo"

Markku Pyysiäinen

Inkerinmaa on Maria Virolaiselle sydämenasia

Filosofian maisteri **Maria Virolainen,** joka äsken täytti 80 vuotta Helsingissä, on niitä Inkeriläisten yhdistyksen ja nykyisen Suomen Inkeri-liiton jäseniä, jotka ovat syntyneet Inkerinmaalla ja tulleet sieltä Suomeen aivan ensimmäisinä lapsuusvuosinaan.

Maria syntyi Miikkulaisten Alakylässä 4.4.1917 Matti Virolaisen ja Maria Läärän tyttärenä. Hänen isänsä oli inkeriläisten piirissä hyvin tunnettu ja arvostettu Matti-setä, joka kirjoitti inkeriläisiin lehtiin jo Inkerinmaalla ja virkeänä teräsvanhuksena jatkoi kirjoittamistaan, juhlilla käymistään ja vanhojen aikojen muisteluaan yli 90-vuotiaaksi.

Maria tuli kaksivuotiaana vanhempiensa kanssa Suomeen. Isä sai työtä Enson tehtailta ja tytär kävi Imatran yhteiskoulua, josta tuli ylioppilaaksi 1938. Jo 12-vuotiaana Maria perusti Enson Partiosiskot ja harrasti partiota aktiivisesti kouluvuosinaan, vieläkin hän kuuluu kansainväliseen Pyhän Yrjänän Kiltaan. Vanhempiensa mukana hän osallistui kaikkiin inkeriläisten kesäjuhliin, joita pidettiin yleensä Karjalan kannaksella. Enson inkeriläisten yhdistykseen hän kuului pienestä pitäen.

Yliopisto-opintoja ja muonitusta

Aloittaessaan suomen kielen ja kansanrunouden opinnot Helsingin yliopistossa syksyllä 1938 Maria liittyi sekä Viipurilaiseen Osakuntaan että Akateemisten Naisten Karjala-Seuraan ja toimi aktiivisesti molemmissa. Ylioppilaiden kristillinen yhdistyskin sai hänestä toimivan jäsenen.

Mutta sotavuodet tulivat, ja opiskelijatyttö, joka talvisodan aikana oli Enso-Gutzeitilla työssä ja kuului jo ylioppilaslottiin, joutui työnsä ohella osallistumaan lottatyöhön Ensossa. Talvisodan jälkeisenä talvena Mari pääsi taas Helsinkiin jatkamaan lukujaan.

Jatkosodan alkaessa 1941 Mari joutui lottien muonitustyöhön Helsingissä ja pääsi sitten omasta pyynnöstään rintamalle. Palosammutusjoukot tarvitsivat muonittajia, ja Mari joutui palosammutuskomppaniaan, joka tuli Lappeenrannasta Viipuriin valtauspäivän iltana. Viipurissa Maria ja lotta Helena Tynell saivat heti seuraavana aamuna yllätyksekseen sotavangin, joka pelosta vavisten, suomalaisissa talvivarusteissa, luovutti kenttäkeittiön vieressä tytöille kiväärinsä.

Viipurin viikon jälkeen sammutuskomppania I lähti kohti Petroskoita ja pysähtyi Prääsään. Oltiin aivan lähellä etulinjaa ja tykkitulta, mutta onneksi osumia ei tullut. Täällä Mari tapasi inkeriläisen Toivo Jääskeläisen, joka antautui suomalaisten vangiksi ja joka ihmeellisen sattuman kautta samalla rintamalohkolla tapasi aikaisemmin Suomeen tulleen serkkunsa, pastori Juhani Jääskeläisen. Mari puo-

Mari Virolainen

lestaan tapasi nykyään Ruotsissa asuvan Toivo Jääskeläisen uudelleen paljon myöhemmin inkeriläisten kesäjuhlilla.

Kun päästiin Petroskoihin ja jäätiin sinne, lottia alkoi olla liikaa, koska rintaman edetessä sammutuskomppania ei enää edennyt. Kesä -42 kului

Ensossa, osa seuraavaa talvea Helsingissä Sokeain miesten työkoulun johtajattaren sijaisena. Maaliskuussa 1943 ANKS:n puheenjohtaja Lea Lumme otti yhteyttä ja ehdotti, että Maria lähtisi Viroon ja Inkeriin siirtämään inkeriläisiä Suomeen.

Sisäasiainministeriön siirtoväen asiain päällikkö tohtori Vilho Helanen arveli ensin Mariaa liian nuoreksi lähtemään, mutta valistusjohtaja Martti Haavio oli toista mieltä. Työ Kloogan leirillä olikin lähinnä valistusohjaajan työtä, ja Haavio oli Marin lähin esimies. Leirillä piti opettaa lauluja, leikkejä, järjestää ajankuluksi ohjelmaa sekä lapsille että aikuisille.

Mari kertoo: »Menin Baltiskiin 4.4. 43 ja ensimmäiseksi tapasin äidin rippikoulutoverin Liisa Kiisselin. Koko siirtotyön aikana varmaankin 40 000 inkeriläistä kulki silmieni editse milloin Kloogassa, milloin Hatsinassa. Jokainen Baltiskista Suomeen lähtevä laiva saateltiin niin, että laulettiin virsiä matkaevääksi. Onneksi isä oli opettanut paljon virsiä.»

Terveyssisar Anni Tukia – jota hauskasti kutsuttiin »Härkävaunujen Madonnaksi» – kulki Hatsinan ja Kloogan väliä, ja Mari ennätti Hatsinaan vasta loppukesällä. Asunto oli Kolppanassa, sieltä ajettiin polkupyörällä päivittäin Hatsinan leirille – keisarillisen puiston läpi.

Takaisin Inkeriin

»Äitini kuoli äkillisesti Ensossa, ja käytyäni hautajaisissa ja tultuani Suomesta Kloogan leirin päällikkö Toivo Saastamoinen vaati minua jäämään Kloogalle, koska saksalaiset nopeuttivat kuljetuksia Hatsinasta, niin että kolmekin transporttijunaa vuorokaudessa tuli Baltiskiin; ne piti purkaa ja sitten junat lähtivät takaisin Hatsinaan hakemaan uutta väkeä. Kloogalla tarvittiin lisää suomalaista työvoimaa, koska eestiläiset eivät tässä kiireessä pystyneet järjestämään majoitusta ja muonitusta. Alkoi jo selvästi kirkastua että saksalaiset kohta perääntyvät. Minä menin Tallinnaan tohtori Helasen luo ja kerroin, että olen inkeriläinen ja haluan mennä vielä kerran Inkeriin, koska ei ole varmaa, pääseekö sinne enää koskaan. Helanen ymmärsi ja antoi minulle luvan lähteä Hatsinaan. Uutta työvoimaakin tuli Suomesta.»

Mari pääsi Hatsinaan ja asui taas Kolppanassa Aapo Björnin talossa. Marraskuussa hän lähti pastori Jussi Tenkun mukana Soikkolanniemelle tyhjentämään vatjalais- ja inkeroiskyliä. Liivakylässä väki ymmärsi hyvin asian, mutta Soikkolan inkeroiset eivät ymmärtäneet vaan luulivat, että nimenomaan suomalaiset olivat heitä häätämässä. Kalastajille oli katkera paikka jättää kallein omaisuutensa: verkot joita ei ehditty koota mukaan. Junaan saikin ottaa vain 65 kiloa tavaraa. »Kun kuljimme siellä, koko ajan joku näytti sormella: – Tuossa nuo p e t t e l i j ä t männööt.» Hatsinassa oli ystävällisyydestään tunnetun saksalaisen aluekomendantin Sperlingin luvalla saanut ottaa mukaansa tavaroita melkein niin paljon kuin vaunuun mahtui. Mutta Soikkolan puolella komentaja oli nuivempi. Sattui vielä rautatiesillan pommitus ja pitkä odotus Ruutsian asemalla.

Näissä kylissä jopa kerrottiin, että Kukkosten kylässä oli käynyt kolme A n t i k r i s t u s t a (Tenkku, Mari ja Pekka Savolainen), jotka puhuivat kauheita asioita. Ihmisten mielestä oli

uskomatonta, että nyt piti lähteä kotoa pois 65 kiloa mukanaan, kun samoilla paikoilla oli asuttu 900 vuotta.

Joulukuussa Tenkku ja Mari kävivät hyvästelemässä Hatsinan, Kolppanan ja Krasnoje Selon. Tuutarin kirkkomäelle ei enää päässyt. Ankea joulu vietettiin saksalaisen lentojoukkoyksikön kanssa Kattilassa. Hatsinan toimisto oli myös siirtynyt sinne.

Kallivieren kautta tultiin Narvaan. Jokaisessa inkeriläistalossa oli ollut vieraanvarainen vastaanotto. Uudenvuodenaattona oltiin Tallinnassa. Mari lensi Suomeen 11.1.44 siinä uskossa, ettei koskaan enää näkisi Inkerinmaata.

Pian Martti Haavio lähetti Marin ja kaksi muuta lottaa, Heljä Hovin ja Helvi Lehdon (myöh. Helvi Herttua), kiertämään Suomea ja kertomaan Suomeen sijoitetuille inkeriläisille sekä paikkakunnan asukkaille Inkerinmaasta ja inkeriläisten vaiheista. Kaikki kolme olivat aina eri paikkakunnilla. Lavantautiepidemian aikana Mari sai Joensuussa lavantaudin, jota hän sitten myöhemmin poti Savonlinnan sotasairaalassa.

Tervehdyttyään Mari pääsi vielä käymään jo kesäkuussa puoliksi tyhjennetyssä kodissaan Ensossa, sai käydä äitinsä haudalla ja nauttia kotiseudun tunnelmasta. Lähtiessään hän vei isänsä pilkkomat kuivat puutkin kuorma-autolla mukanaan. Ensossa hän on käynyt pari kertaa sen jälkeen.

Mainio maisteri

Sodan jälkeen opiskelun aloittaminen ei ollut helppoa. Mari kertoo tästä: »Mehän istuimme Viipurilaisessa Osakunnassa päiväkaudet, me evakkopojat, ja keskustelimme; emme pystyneet mihinkään, emme pystyneet keskittymään. Ellei Haavio olisi rohkaissut ja suorastaan vahtinut kansanrunousarkistossa laudaturtyön ja esitelmien tekemistä, en olisi saanut opintojani loppuun. Siitä olen Haaviolle ikuisesti kiitollinen.»

Filosofian kandidaatin tutkinto oli valmis 1948, sen jälkeen Mari oli yhden vuoden opintokerho-ohjaajana Lapissa. Seuraavana talvena, 49–50, Mari auskultoi, suoritti opetusnäytteet –52, ja oli sitten oppikoulun suomen kielen lehtorina monessa koulussa: Nurmijärven yhteiskoulussa 50–55, Herttoniemen yhteiskoulussa vuodesta –53 eläkkeelle siirtymiseensä, vuoteen 1977 saakka, ja lisäksi Yhteiskunnallisen korkeakoulun suomen kielen vt. lehtorina 57–58 ja Valtion iltaoppikoulussa tuntiopettajana 1960–70.

Maria ei alun perin halunnut opettajaksi, mutta kun hänestä opettaja tuli, hän on ollut todellinen opettajapersoonallisuus. Eivät kaikki äidinkielen opettajat muista ulkoa kymmeniä Runebergin tai Uuno Kailaan runoja, eivät kaikki jaksa viedä lukuisia oppilaspolvia teatteriin ja oopperaan, eivät kaikki pysty takomaan oppilaan päähän suomen kielioppia niin että sen muistaa lopun ikänsä. Entinen Valtion iltaoppikoulun oppilas kirjoittaa koulunsa (nykyisen Ressun aikuislukion) 50-vuotisjulkaisussa: »Luokanvalvojanamme oli erinomainen ja vaativa äidinkielenopettaja Maria Virolainen. Hän kehotti meitä lukemaan elämää, ei vain kokeita varten. Olimmehan aikuisina ihmisinä tulleet opiskelemaan, emme aikaa viettämään. Silloin pidettiin vielä poissaolokirjaa ja Marialle piti antaa selvitys, jos sattui

jonakin iltana olemaan poissa koulusta.»

Samassa koulussa hän aikoinaan järjesti hienon unkarilaiskonsertin, jossa soittivat silloin vielä Suomessa jokseenkin tuntemattomat, nyt musiikkielämämme huomattaviksi vaikuttajiksi tunnustetut veljekset Géza ja Csaba Szilvay, joiden ensimmäinen vahva taustavoima Maria Virolainen on ollut. Unkarin-ystävyys on jo kouluvuosien kirjeenvaihtotoveruuden perua. Lapin-rakkaus sodan jälkeiseltä ajalta ja rakkaus esi-isien ja varhaislapsuuden Inkeriin on katkeamatta säilynyt.

Ahkera mukanaolo inkeriläisten tilaisuuksissa ja viime vuosina monet Inkerinmaalle suuntautuneet vierailut ja avustustoiminta ovat olleet sydämenasia. Muutamia vuosia sitten Mari sai ilokseen vastaanottaa Keski-Aasiasta Suomeen paluumuuttajina tulleen sukulaisperheen, pikkuserkkunsa Susanna Nässin lapsineen ja lastenlapsineen. Ja monia muitakin paluumuuttajia hän on voinut opastella uuden elämän alkuun Suomessa.

Pirkko Huurto

Teppo-enon tarina jatkuu:

Murmanskin kautta kohti Suomea

Tapahtuneen jälkeen Teppo-eno matkusti välittömästi Itä-Karjalaan. Siellä oli joka puolella sotilashenkiöitä, jotka kyselivät henkilöpapereita. Kaikki tuntemattomat lähetettiin GPU:n lähempiin tutkimuksiin. Paikalliset asukkaat saivat 64 kg ruisjauhoja palkaksi jokaisesta epäillystä ja kiinniotetusta henkilöstä. Se oli suuri määrä ruokaa aikana, jolloin Karjalassa oli pulaa ruuasta. Senkin takia Suomeen pakeneminen oli vaikeaa.

Maria-täti oli viimeisenä keinona käynyt paikallisen poliisiviranomaisen luona ja pyytänyt, että hän saisi jäädä lasten kanssa. Hänelle vastattiin, että »jos he eivät muuttaisi itse, heidät vietäisiin valtion kyydillä», mikä tarkoitti, että heidät pidätettäisiin.

Nyt alkoi tulla kiire, sillä armonaikaa oli jäljellä enää kaksi päivää. Tepon perhe oli päättänyt, että he eivät muuttaisi Venäjän sisäosiin. Sen sijaan he valitsivat kylmän Kuolan niemimaan. Toukokuun 16. päivänä he suuntasivat junalla kohti heille entuudestaan täysin tuntematonta Murmanskia, joka sijaitsi 1500 kilometrin (40 tunnin) matkan päässä. Ystävät ja sukulaiset saattoivat heitä matkan ensi kilometrit Pavlovskin asemalle.

Junan ikkunasta he näkivät pelätyn

Hiipinän vuoren. Siellä oli monia työleirejä, ja se oli suurin Karjalan inkeriläisten karkoituspaikka.

Murheellinen kaupunki

Murmanskin kaupunki oli murheellinen näky. Asema-alueella seisoskeli ihmisiä pitkissä jonoissa odottamassa junaan pääsyä. Aseman lippukassa suljettiin puoleltapäivin, ja perheet pienine lapsineen saivat odotella ulkopuolella vesilätäkköjen keskellä useita vuorokausia. Kaupunki oli rappeutunut. Asukkaita oli noin 70 000. Mutta siellä ei ollut yhtäkään kirkkoa tai rukoushuonetta. Keskustassa oli ränsistyneitä kalastajantupia. Uudemmat rakennukset olivat parakkeja, ja myös ne näyttivät siltä kuin ne saattaisivat luhistua kokoon koska tahansa.

Yötä päivää paistava aurinko oli ihmeellinen. Tehtaissa työskenneltiin samassa työvuorossa vuorokauden ympäri. Päivärytmistä pidettiin kiinni kellon avulla.

Heidän ensimmäinen asuntonsa oli savusauna neljän kilometrin päässä kaupungista. Myöhemmin he saivat vuokrattua huoneen keskustasta. Työtä olisi riittänyt, mutta ei niille joilla ei ollut »kansalaisluottamusta». Kaikkialla kysyttiin työlupaa, »neuvostoihmisen henkivakuutusta». Pitkän etsimisen jälkeen enon onnistui vihdoin saada työtä muurarina rakennuksilla. Ammattitaitoisista ihmisistä oli pulaa. Hän työskenteli siellä kahden kuukauden ajan kesällä.

Pakoa suunnitellaan

Eräänä päivänä eräs enon työtoveri tuli hänen luokseen ja sanoi, että häntä oli kuulusteltu enon takia. GPU halusi tietää, mistä eno puhui työtovereidensa kanssa. Maa alkoi taas polttaa jalkojen alla, ja enon oli jatkettava perheineen eteenpäin. Nyt Suomeen muuttoa suunniteltiin vakavasti. Eno oli hankkinut tarkkoja karttoja ja kompassin Leningradista. Onneksi, sillä Murmanskissa ei ollut sellaisia myynnissä. He alkoivat valmistautua linnuntietä 155 kilometrin mittaiselle »kävelylle» lähimmälle Suomen rajavartiostolle.

He viettivät kaiken vapaa-aikansa metsässä poimien sieniä ja marjoja totuttautuakseen maastoon sekä johtaakseen ympäristön huomion muualle. Kolme nuorta inkeriläistä Keltosta, joilla oli samanlaisia suunnitelmia, oli ottanut yhteyttä, ja he päättivät tehdä matkan yhdessä.

Suuresta tunturista ja suomaastosta kerottiin taruja, joissa sanottiin tämän erämaan olevan täynnä susia ja karhuja. Kerrottiin myös kadonneista ihmisistä. Pahinta kuuluivat olevan ihmiset, jotka saivat suuria palkkioita, jos he ilmoittivat paoista rajavartiostolle. Saamelaisten kerrottiin olevan erityisen armottomia. Mutta kaikesta huolimatta pieni ryhmä oli päättänyt lähteä matkaan, sillä heillä ei ollut tulevaisuutta Venäjän puolella. Jos heidän kohtalonsa oli päättää päivänsä erämaassa, silloin niin sai käydä.

Metsän siimeksessä

Heitä oli yhteensä kahdeksan henkeä: Teppo-eno, Maria-täti, joka oli toisella kuulla raskaana, 21-vuotias Helmi, jonka oikea käsi ja jalka olivat polion vahingoittamat, 8-vuotias Ruut, 6-vuotias Anna sekä kolme noin 25-vuotiasta nuorta miestä.

He lähtivät liikkeelle aikaisin aamulla syyskuun seitsemäntenä päivänä vuonna 1933. Lapset nousivat ilman vastaväitteitä; heille oli luvattu, että he saisivat yöpyä metsässä. Talon omistajalle he olivat kertoneet olevansa poissa pari päivää; sillä tavalla he saisivat hieman etumatkaa. Kaikki olivat varustautuneet korein, aivan kuin he olisivat vain lähdössä poimimaan marjoja. Koreihin oli piilotettu pienet ruokavarastot, joiden oli laskettu riittävän kolmeksi päiväksi. He ylittivät salmen veneellä muiden marjanpoimijoiden tapaan. Päästyään metsän suojaan he suuntaisvat kohti länttä. Murmanskin äänet, tehtaiden pillit, höyrylaivojen ja veturien vihellykset ja ikuinen pakkotyöläisten kivien lastaamisen ääni vaimenivat vähitellen ja katosivat lopulta kokonaan. He tunsivat itsensä vapaiksi.

Metsässä oli runsaasti marjoja, mutta tyttöjen ihmetykseksi vanhemmat eivät välittäneetkään poimia niitä. Väliä oli vain sillä, että koko ajan kuljettiin eteenpäin. Välillä joku sanoi, että he etsivät vieläkin parempia marjapaikkoja. Vasta illalla he kertoivat lapsille matkan kohteesta. Se tuntui melkein entistäkin hauskemmalta.

Ensimmäinen suuri este oli syvä, nopeasti virtaava joki korkeine, jyrkkine rantatörmineen. He joutuivat kulkemaan hyvän matkaa rantaa pitkin löytääkseen kahluupaikan. Matkalla oli monia tuntureita, järviä, soita ja virtoja, joita ei ollut merkitty karttaan. Iltapäivällä heidän tielleen osui rantapenkereen luona polku, jossa oli tuoreet hevosenjäljet.

He arvelivat virran olevan Kuolavirta. He kahlasivat sen poikki ja neuvottelivat siitä, mikä tie tämä mahtoi olla. He tulivat siihen tulokseen, että se oli tie, joka johti viimeiselle tunnetulle talolle ennen rajaa. Kurssi muutettiin enemmän kohti länttä. He iloitsivat siitä, että kesä oli ollut niin kuiva. Osa suosta oli melkein kuivunut. Laskelmiensa mukaan he olivat kävelleet n. 25 kilometriä ja alkoivat nyt valmistella yösijaa erään vuoren läheisyyteen. Pajunoksista tehtiin lapsille pieni suoja. Sammal tuntui melkein patjalta. Lapset ja äiti nukahtivat saman tien. Miehet tekivät tulen, keittivät poimitut sienet ja istuivat ja nukkuivat tulen ympärillä. Yö oli kylmä, ja aamulla maa oli jäässä. He kuuntelivat ja katselivat joka suuntaan. Oli hiljaista, mutta erään tunturin laella he näkivät poroja. Pelko saamelaisia kohtaan hiipi mieleen. He eivät kuitenkaan nähneet ketään ja lähtivät kiireesti matkaan.

Viiden kilometrin jälkeen myös lapset olivat lämmenneet, ja he pysähtyivät aamiaiselle. Ruuan jälkeen kaikki olivat innokkaita jatkamaan matkaa. Suunnannäyttäjäksi he ottivat jonkin tunturinhuipun ja tarkistivat suunnan kompassista. Toisena päivänä he kulkivat 30 km. Yöksi leiriydyttiin tuuhean kuusen alle, jonka matalalle kaartuvat oksat muodostivat suojaavat seinät. Nyt he eivät uskaltaneet tehdä tulta, sillä he pelkäsivät saamelaisia.

Tärkeä päivä

Syyskuun 9. päivänä, kolmantena matkapäivänä he heräsivät jo viideltä. Se oli tärkeä päivä, sillä he uskoivat saavuttavansa Suomen puolen. Hetken kuluttua he kuulivat koirien haukuntaa. He olivat suuren suon luona ja olivat ajatelleet kiertää sen vasemmalta, mutta nyt he valitsivat

oikeanpuoleisen rannan. Haukunta hiljeni mitä pidemmälle he pääsivät, ja he tunsivat olonsa varmemmiksi.

Rajan merkkinä kartalla oli kaksi pientä järveä kumpikin omalla puolellaan rajaa. Suomen puoleisen järven nimi oli Kivijärvi. Kartan mukaan järvien etäisyys oli viisi kilometriä. Myös se päivä oli lämmin ja kaunis. He kiersivät venäläisen järven ja laskivat, että rajalle oli enää seitsemän kilometriä. Oli myöhäinen iltapäivä. He söivät loput ruuat ja valmistautuivat rajan ylitykseen. He päättivät kulkea hanhenmarssia lyhyin välimatkoin. He eivät voineet puhua, ja jos jonkun täytyi yskiä, hänen piti tunkea sammalta suuhunsa. Heidän piti varoa astumasta kuivien oksien päälle, ja katse piti pitää edellä kulkevassa. Vaaran ilmaantuessa piti heiluttaa kättä merkiksi, ja muiden tuli silloin heittäytyä maahan. Jos rajavartioston koirat yllättäisivät heidät, kaikkien tuli rynnätä sen luo ja tehdä se vaarattomaksi veitsillä, kepeillä tai millä tahansa, mitä heillä sattuisi olemaan käsissään.

Ennen kaikkea lapsia piti suojella. Maria-täti nauroi miehelleen, jolla oli varusteena keppi aseistautuneita sotilaita vastaan ja joka samalla yritti vakuuttaa vaimolleen, että he pääsisivät rajan yli huomaamatta. Heillä oli yhteinen rukoushetki ennen kuin he lähtivät matkaan. Pelko ei väistynyt. Heidän ilokseen sää muuttui, tuli sumuista ja sateista. Lopulta oli aivan pimeää, ja oli vaikeaa nähdä, mihin he olivat menossa. He ohittivat järven, jonka he olettivat olevan Kivijärvi. He jatkoivat vielä muutaman kilometrin ollakseen turvassa mahdollisilta takaa-ajajilta. Kello oli kymmenen illalla, kun he vihdoin pysähtyivät yöksi. Sinä päivänä he olivat suoriutuneet 43 kilometristä.

He istuivat suuren kiven juurelle ja nukkuivat nojaten toisiinsa siihen asti, kunnes oli niin kylmä, että heidän oli pakko lähteä liikkeelle. Oli märkää ja kylmää, ja he olivat nälkäisiä. Koko yön satoi kaatamalla. Lopulta päivä kuitenkin koitti.

Olivatko he Suomessa? Voisivatko he huutaa tervehdyksensä Rauhan Maalle? Ja sanoa hyvästit väkivallan ja kieltojen valtakunnalle? Huolimatta kaikesta hädästä he olivat paremmalla tuulella. Mutta he olivat nälkäisiä. He olivat odottaneet tulevansa suoraan suomalaiselle rajavartiostolle. Niin ei kuitenkaan käynyt.

Toini Jönsson
(ruotsista kääntänyt Jaana Pyysiäinen)

Jatkuu seuraavassa numerossa

»Oikeaa suomen kieltä» oppimassa

»Tiedän paljon kielioppisääntöjä, mutta puhun oikein vähän», kirjoitti nuori kirjastonhoitaja **Nina Mirochnikova** kirjeessään alkuvuodesta ja saikin kutsun tulla Helsinkiin. Helsingin Kalevalaiset Naiset ry:n puheenjohtaja **Irma Lonka** laati hänelle ohjelman niiden kahdeksan päivän ajaksi, jotka Ninalla oli mahdollisuus olla Suomessa. Tiivis opiskeluviikko oli mahdollista toteuttaa stipendin turvin, jonka Kalevalaisten Naisten Liitto inkeriläiselle Ninalle antoi.

»Opiskelin suomea suomen kielen kurssilla viisi kuukautta vuonna 1992–93. Sen jälkeen Inkerin Liitto ei enää voinut järjestää kurssia, koska vuokrat ovat korkeat ja tiloja kurssin pitämiseen ei löytynyt. Opettajiakaan ei saatu enää, koska matkat olivat pitkät ja vaikeat.»

Nina Mirochnikova on syntynyt Kommunaarissa Hatsinan piirissä Leningradin alueella vuonna 1970. Hänen isänsä on **Aleksanteri Pylsy,** ja äiti **Anna Pylsy** on omaa sukua Liske. Lapsia Ninalla on kaksi, 6-vuotias **Ingmar** ja 2-vuotias **Vladislav.** Suomessa hän on käynyt aikaisemmin ollessaan Kuopion lähellä työssä mansikanpoimijana.

Nina on opettanut suomen kielen alkeita, vaikka onkin varsinaisesti ammatiltaan kirjastonhoitaja. Hän halusi nyt saada vähän varmuutta suomen kirjakielen taitoihinsa, jotta voisi jatkaa tässä työssä. Paluumuuttajaksi Suomeen hän ei ole ajatellut siirtyä.

Kursseja yliopistolla, käyntejä järjestöissä

Lehtori Irma Lonka oli laatinut Helsingin yliopiston ulkomaalaisopetuksen suomen kielen lehtorin **Hannele Jönsson-Korholan** avustuksella Ninalle tiukan yliopisto-opiskeluohjelman, koska Nina itse oli halunnut oppia mahdollisimman paljon. Opiskelu Hannele Jönsson-Korholan ryhmässä alkoi heti ensimmäisenä päivänä ja jatkui koko vierailun ajan. Lopuksi Nina suoritti tasotentin.

Suomessa oleskelunsa aikana Nina asui Tuglas-seuran omistamassa opiskelija-asunnossa.

Nina pääsi opiskelemaan myös kirjallisuutta sekä tapa- ja kulttuuritietoutta. Kalevalaisten Naisten Liiton entinen puheenjohtaja, opetusneuvos **Raili Malmberg** vei hänet Kansallisteatteriin.

Erityisen juhlava päivä oli sunnuntai 13.4. jolloin Irma Lonka vei Ninan mukanaan Akateemisten Naisten Liiton 75-vuotisjuhlaan, jossa puhujana oli **Elisabet Rehn.** Näin Nina sai ainakin näyttöä erittäin hyvästä kaksikielisyydestä.

Käynti Suomalaisen Kirjallisuuden Seurassa oli myös kiinnostava. Siellä oppaana toimi **Henni Ilomäki.**

»Haluaisin myös nähdä, miten suomen kieltä opetetaan», oli Nina esittänyt toivomuksenaan. Niinpä hän saikin tutustua mm. Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun äidinkielen tun-

Kouluvierailulla Helsingin Suomalaisessa Yhteiskoulussa Nina kertoi oppilaille inkeriläisestä perheestään, seurasi opetusta luokissa ja tutustui opettajiin.

teihin. Lehtori **Sinikka Herajärvi** vei hänet seuraamaan 6. luokan työskentelyä. Ninan mielestä täkäläisessä koulussa opetusohjelmat ovat toisenlaisia kuin mihin hän on tottunut. Myös opettajan ja oppilaiden vapaampi suhde vaikutti hänestä mukavalta.

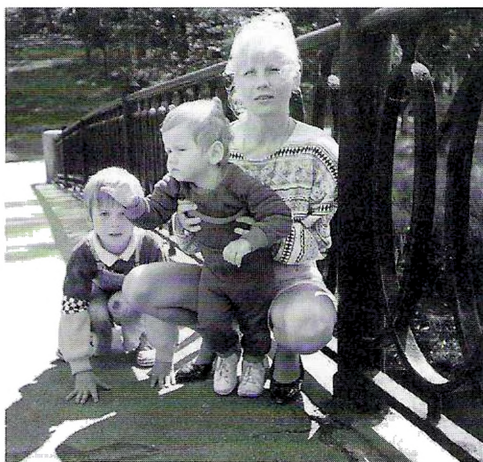
Itä-Helsingissä Kallahden koulussa Nina Mirochnikova sai tutustua monesta eri kulttuurista tulleiden lasten suomi toisena kielenä -opetukseen opettaja **Merja Totron** luokassa.

Suomen kieli säilytettävä

Nina Mirochnikova on niitä nuoren polven inkeriläisiä, jotka pitävät suomen kielen säilyttämistä Inkerissä tärkeänä. Hänelle oli oma Virossa asuva täti aikoinaan painottanut, että suomea on opiskeltava. Nyt Nina itse lukee joka ilta satukirjoja suomeksi pojilleen. Ingmar-poika istuu äidin vieressä tämän opiskellessa joka päivä suomea, ja kyselee innokkaasti sanoja. »Toinen puoli minusta on venäläinen ja toinen suomalainen», tomera poika on sanonut.

Kaikin tavoin olisi tuettava suomen kielen kurssien järjestämistä Inkerinmaalla niin kauan kuin intoa opiskeluun löytyy. Kalevalaisten Naisten Liitto on puolestaan tehnyt arvokasta ruohonjuuritason työtä ottaessaan vastaan stipendiaatteja.

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Nina kesällä poikiensa kanssa. Ingmar on musikaalinen ja reipas ensiluokkalainen. Pikkuveli Vladislav sai syntymässä vamman, joka estää hänen kävelynsä. Hoitoapua Nina ja hänen miehensä saavat yhteistaloudessa asuvilta isoäideiltä.

Kevätesikot ja sudenkorennot

Varhaislapsuuteni Inkerissä, Järvisaaren Pienautiolla oli varsin luonnonläheistä. Kotini oli Ihalaistenjoen rannalla, naapureita oli vain neljä. Nykyajan ihminen saattaa kuvitella, että ei siinä ollut lapselle paljon virikkeitä.

Kesällä me uimme Ihalaistenjoessa. ja kun se syksyllä jäätyi, silloin olimme kelkkojen kanssa jäällä. Kun antoi hiukan potkua, niin kelkka kiiti vinhaa vauhtia jäällä. Joen rantamilla oli notkelmia, joiden ojissa seisoi vesi tulva-aikana. Aikuiset sanoivat, että se oli vanha joki. Minä ihmettelin kovasti, miten joki voi vanheta ja syntyä uudestaan. Minusta oli tässä joessa oikein satumaisen kaunista se, kun sudenkorennot lentelivät kesällä joen yllä.

Toinen kaunis muisto sieltä ovat kevätesikot. Niitä kasvoi kahdessa paikassa. Lähimmän naapurimme pihassa oli aikoinaan ollut maasauna, se oli purettu, ainoastaan kuoppa oli jäljellä ja sekin oli nurmettunut. Siinä kuopan reunamilla kasvoi kevätesikoita. Ne olivat mielestäni kauniita siinä vihreällä nurmikolla.

Esikkoja kasvoi myös joen alajuoksulla, penkereellä, joka oli jonkin matkan päässä kotoani. Penger oli niin jyrkkä, että pelotti katsoa sieltä alas mustaan veteen, kun kävimme hakemassa kevätesikoita. Ilmeisesti siinä oli mutapohja.

Ollessani 9-vuotias me jouduimme muuttamaan Metsäpirttiin. Tuli sellainen määräys, että huuttarilla (= haja-asutus) ei saanut asua. Sinne jäi lapsuuteni paratiisi. Metsäpirtissä oli suuri kylä, mutta kevätesikoita en ole sen koommin nähnyt ja sudenkorennotkin ovat harvinaisia.

Vanhempia ihmisiä haastattelemalla olen saanut tietoa Järvisaaresta. Jokea on aikoinaan kaivettu, kun puutavaraa kuljetettiin sitä pitkin. Koska joki oli niin mutkainen, täytyi oikaista, että puut pääsivät kulkemaan. Siitä siis se vanha joki -nimitys. Myös toinen asia selvisi: kevätesikot kasvavat kaivetuilla paikoilla.

Joki virtasi Pienautiolta Metsäpirttiin. Ennen kylää siihen liittyi Huorolanjoki, sitten se olikin paljon leveämpi ja nimikin oli muuttunut Voittolanjoeksi. Lopuksi joki laski Nevaan.

Pienautiolla olen päässyt kerran käymään sen jälkeen, kun muutimme Suomeen vuonna 1943. Menimme sinne enoni kanssa vuonna 1974. Joen silta oli samassa paikassa kuin siellä asuessamme. Jo matkalla ajattelin, että kävelen naapurimme Teräväisen talon paikalle asti, mutta eihän sinne päässyt lähellekään, se oli nyt ryteikköä. Lapsena olimme siskoni kanssa aina leikkineet Teräväisen tyttöjen kanssa.

Kotini paikalta poimin kimpun kukkia, jotka ovat vieläkin kuivattuina tallessa.

Teksti: Toini Pöllänen

Kiinalaiset sotilaat marssivat Lahteen

*»Kiinan keisari ratsastaa,
ratsunsa pystyhyn kavahtaa.
Keisari maahan kupsahtaa.
Mistäs Kiina nyt uuden saa?»*

Vanhan lastenlaulun sanat muistuvat mieleen, kun suunnittelen matkaa Inkeriläisten kesäjuhlille Lahteen 12.–13. heinäkuuta 1997.

Aivan kuin ilahduttaakseen inkeriläisiä kesäjuhlavieraitaan Lahti tarjoaa samanaikaisesti erittäin kiinnostavan ja harvinaislaatuisen historiallisen näyttelyn. Kiinan keisari Quin Shihuangin hautamausoleumia yli 2000 vuotta vartioineista savisotilaista ja hevosista viisitoista hahmoa saapuu kesäkuun lopulla Lahden historialliseen museoon, joka on ihan lähellä kesäjuhlapaikkaa.

Kaivauksista paljastuneiden patsaiden yksityiskohdat ovat erittäin hienostuneita. On kuin mallin persoonallisuus olisi vangittu saveen.

Maailman kahdeksas ihme

Kymmenen vuotta sitten minulla oli tilaisuus käydä lähellä Xi'anin kaupunkia Kiinassa sijaitsevassa museossa, jossa terrakotta-armeija varsinaisesti »marssii». Sotureita ja hevosia on vierivieressä tuhansia, ja kun tarkkaan katsoo, jokaisella miehellä on erilainen ilme. Helteisen kesäpäivän auer väreili kaivauksien yllä. Sotureita katsottiin aluetta kiertäviltä lehtereiltä. Se oli elämys, joka ei hevillä unohdu.

Soturit suojaavat keisarin hautamausoleumia, joka on lähistöllä, vieläkin kokonaan esille kaivamatta. Sellaista ei osaisi kuvitella, ellei näkisi. Tietenkin Lahteen on armeijasta voitu kuljettaa vain pieni osa, mutta kyllä sekin on jo tutustumisen arvoinen. Eipähän tarvitse matkustaa Kiinaan!

Kiinan ensimmäisenä yhdistäneen keisarin Qin Shihuangin (259–210

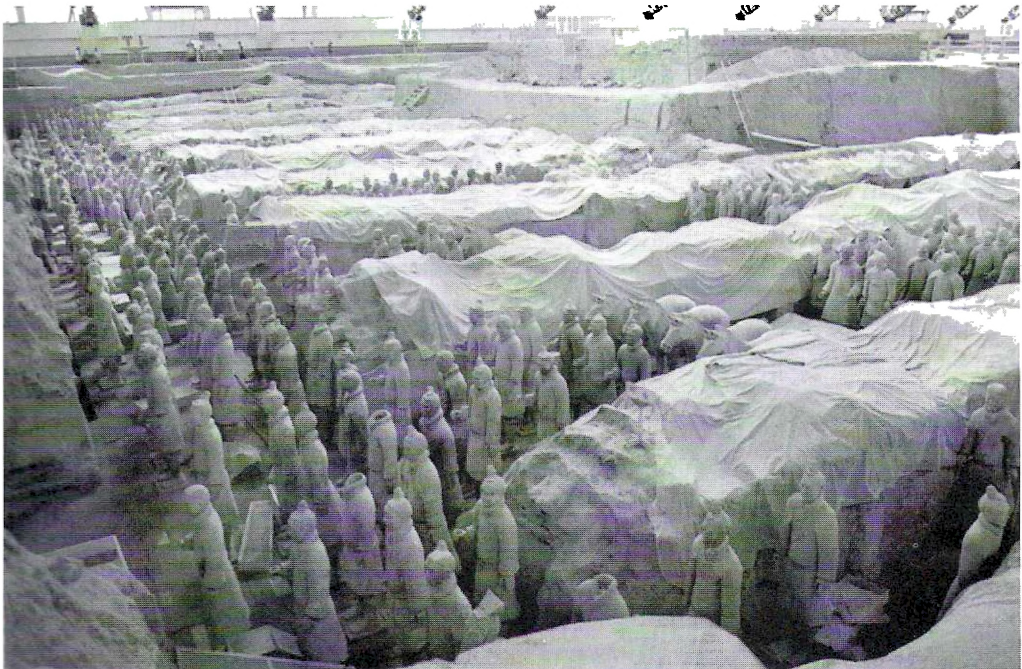
eKr.) hautamausoleumia suojeleva terrakotta-armeija löydettiin vuonna 1974 Xianin lähistöltä Lintongin piirikunnasta. Armeija on sijoitettu noin puolentoista kilometrin etäisyydelle varsinaisesta hautamausoleumista. Maanalaisiin käytäviin, noin 20 000 m^2 alalle, on haudattu yli 7 000 terrakotasta (= poltetusta savesta) valmistettua, luonnollisen kokoista sotilasta aseineen, hevosineen ja ajovälineineen. Löytöpaikalla avattiin maailman suurin nk. on-site -museo vuonna 1979.

Nyt tästä sensaatiomaisesta arkeologisesta löydöstä saadaan – ensimmäistä kertaa Suomessa – Lahteen nähtäville esinevalikoima, johon sisältyy mm. yksitoista alkuperäistä ja luonnollisen kokoista terrakottasotilasta ja -hevosta. **Keisarin Armeija** -näyttely ei ole pelkästään »maailman kahdeksanneksi ihmeeksi» luokitellun löydön esittely, vaan se luo myös monipuolisen katsauksen Kiinan ensimmäisenä yhdistäneen keisarin luomaan dynastiaan, sen yhteiskunnallisiin uudistuksiin, valtaviin rakennushankkeisiin ja merkitykseen Kiinan myöhempään kehitykseen.

Näyttelyn on koonnut Kiinan kansantasavallan Shaanxin maakunnan muinaismuistoista vastaava virasto.

Kuka oli kuuluisa keisari?

Keisari Qin Shihuang oli Kiinan ensimmäinen keisari. Hänen luomansa lyhytikäinen Qin-dynastia (211–206 eKr.) oli Kiinan ensimmäinen yhtenäinen feodaalinen imperiumi.

Kymmenen vuoden takainen kuva antaa kalpean kuvan terrakotta-armeijan suuruudesta. Kaivamista riittää vuosikymmeniksi. Varsinainen hautamausoleumi on vieläkin kaivamatta. Kuva Marja Mustakallio

Keisari Qin Shihuang oli alunperin Qin-valtion kuningas Ying Zheng, joka voitettuaan valtaansa kuusi itsenäistä naapurivaltiota julisti itsensä keisariksi.

Keisari Qin Shihuang loi Kiinaan keskitetyn hallinnon käytännön, joka jatkui aivan viimeiseen Qin-dynastiaan asti tämän vuosisadan alkuun. Hän yhdenmukaisti lakeja, kirjoitusmerkkijärjestelmää, rahayksiköitä, painoja ja mittoja. Hän antoi määräyksiä jopa vaunujen akselileveydestä. Qin Shihuang aloitti myös kunnianhimoisen teidenrakennusohjelman, jolla oli tarkoitus saattaa laajan valtakunnan osat tiiviimmin yhteen. Qin-dynastian pääkaupunki oli Xianyang, noin 20 kilometriä nykyisestä Xianista luoteeseen.

Qin Shihuang tuli tunnetuksi myös huimista rakennushankkeistaan. Hän mm. yhdisteli myöhemmin Kiinan muurina tunnetun linnoitusjärjestelmän osia toisiinsa ja jatkoi sitä. Qin Shihuang rakennutti myös useita upeita palatseja, joista suurin oli E Pang -palatsi, hieman Xianista lounaaseen. Sen vastaanottohalli oli kilometrin pituinen ja 150 metriä leveä.

Qin Shihuangin mausoleumia rakennettiin 36 vuotta, työt aloitettiin vuonna 246 eKr. kun kuningas Zheng tuli hallitsijaksi. Mausoleumi on nykyisin 76 metriä korkean mäen alla,

Lahden historiallinen museo sijaitsee keskellä kaupunkia. Tänä vuonna sata vuotta täyttävä museorakennus on entinen Lahden kartanon päärakennus. Rakennusta ympäröi yksi Lahden kauneimmista puistoista.

joka ympärysmitaltaan on 1 250 metriä. Mäkeä ympäröivät aiemmin kaksoismuurit, joista uloin oli kuuden ja sisin neljän kilometrin mittainen.

Keisari Qin Shihuangin mausoleumi tunnettiin kirjallisuudessa jo ennen kuin se varsinaisesti löydettiin vuonna 1974. Maaliskuussa 1974 eräät Yanzhai-kommuunin talonpojat löysivät kaivoa kaivaessaan jäännöksiä terrakottasotilaista ja -hevosista, jotka paikalle kutsutut arkeologit tunnistivat Qin-dynastian aikuisiksi. Tästä alkaneet laajemmat tutkimukset paljastivat hyvin pian, että keisari Qin Shihuangin mausoleumi oli löytynyt.

Teksti: Lahden historiallisen museon tiedote ja Marja Mustakallio.

Lahden historiallinen museo (Lahdenkatu 4) sijaitsee Lahden keskustassa linja-autoaseman vieressä. Museo on **KEISARIN ARMEIJA** -näyttelyn aikana avoinna joka päivä kello 10.00–19.00.

Pääsyliput: aikuiset 45 mk, lapset 20 mk, ryhmät 40 mk, koululais- ja opiskelijaryhmät 15 mk. Opastus 150 mk/kerta.

Inkeriläisten kesäjuhlat Lahdessa 12.-13.7.1997

OHJELMA

Lauantai 12.7.

klo 11.00 Kyykkäpeli alkaa
Kisapuiston kenttä (100 m kansliasta)

klo 12.00 Kanslia avataan, Kirkkokatu 5
Kanslian yhteydessä on Inkeriaiheinen perinnenäyttely, valokuvia, asiakirjoja ym.
Kahviosta saatavana kahvia, voileipiä, keittoa

klo 15.00 **Avajaistilaisuus** (Seurakuntasali, Kirkkok. 5)
Nouse Inkeri
Tervehdyspuhe Inkeri Ojala
Yksinlaulua
Tervehdykset
Soittoa sekä laulua
Inkeri-kuoro
Inkerin terveiset, Jaakko Uski
Yhteislaulu, Omall Maal

klo 18.00 **Iltajuhla** (Seurakuntasali, Kirkkokatu 5)
Iltaa vietetään seurakunnittain vapaan ohjelman merkeissä
Inkeriläisten sanojen ja sanontojen muisteloa
Laulua, Sarapuun perhe. Ym...

Sunnuntai 13.7.

klo 8.00 Kanslia ja kahvio avataan

klo 9.45 Kunnianosoitus Karjalaan jääneiden ja sankarivainajien muistolle

klo 10.00 Juhlajumalapalvelus
saarnaa Arvo Survo

klo 12.00 Kahvi- ja ruokatarjoilua

klo 14.00 **Pääjuhla**
Ristin kirkossa
Suvivirsi 577 (1–4)
Tervetuloa Marja Rämö
Kaupungin tervehdys,
valt. puh.joht. Tapio Luttinen
Inkeri-kuoro
Juhlaesitelmä Isto Pihkala
Musiikkiesityksiä Ojalan perhe
Runoja, Katariina Lievonen
Laulua, kuulumiset Inkeristä
Arvo Survo + pojat
Mitalien jako
Loppulaulu Nouse Inkeri

Lähellä olevat edulliset majoituspaikat:

Hotelli Musta Kissa	(03) 85122	(n. 150 mk/henk.)
Hotelli Lahti	(03) 81721	(n. 150 mk/henk.)

MUISTILISTA

Bussi Helsingistä Lahden kesäjuhlille 13.7.97

Inkeri-kuoron bussi lähtee Helsingistä rautatieaseman ja postitalon väliseltä pysäkiltä 13.7.97 klo 7.30. Bussiin otetaan kuorolaisten lisäksi myös muita matkustajia. Paluu pääjuhlan jälkeen. Matkan meno-paluuhinta 60 mk.
Ilmoittautumiset: Kerttu Susi, puh. (09) 482 777

Lahden Seudun Inkeri-seura ry

Kokoukset ja kerhoillat
16.6.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola
12–13.7.1997 Inkeriläisten kesäjuhlat, Seurakuntakeskus ja Ristinkirkko
11.8.1997 Kahvisaari, Melontakeskus
8.9.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
13.10.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
Sääntömääräinen Syyskokous
10.11.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
8.12.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola

Joukostamme poistuneita

Simon Brygel, synt. 1.6.1924, kuoli 16.3.1997 Gusum.

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki
Syyskuussa 28.9.1997 klo 14 kuukausitilaisuus ja syyskokous
Lokakuussa 26.10.1997 klo 14 kuukausitilaisuus
Marraskuussa 23.11.1997 sunnuntai klo 13 myyjäiset ja pikkujoulu

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet 1997 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, klo 14.00:

05.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus

01.11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit muistokivillä ja kahvitilaisuus

26.12. Joulujuhla

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
8/97	15.07.1997	19.08.1997
9/97	11.08.1997	15.09.1997
10/97	09.09.1997	14.10.1997
11/97	10.10.1997	14.11.1997
12/97	07.11.1997	12.12.1997

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

02104
TUPIN TOIVO
KIVIKONKAARI 8 C 30
00940 HELSINKI

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	75 kr
Nouse Inkeri, grammofonskiva	25 kr
Lauri **Santtu**, grammofonskiva	25 kr
Laula kaikki maa, kassett, Råda	35 kr
Karta, von Köppen	50 kr
Vykort, Haparanda, tackplatta	1 kr
Vykort, Örebro, minnessten	1 kr
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	2,50 kr
Kavajnål, vapen	10 kr
Gratulationskort, stort	10 kr
Gratulationskort, litet	10 kr
Klistermärke, Ingermanland + **Estland**	5 kr
Klistermärke, Ingermanlands vapen	5 kr
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	75 kr
Isien Usko, muistojulkaisu	10 kr
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	5 kr
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	15 kr
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	30 kr
Hämäläinen: **Främmande fosterland**	50 kr
Hirvo: **Förvisningen**	50 kr
Ojala: **Pitkä kotimatka**	75 kr
Ojala: **Suomi näkyy**	75 kr
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	75 kr
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	75 kr
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	75 kr
Sihvo: **Inkerinmaalla**	75 kr
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	25 kr
Survo: **Neljäs tuuli**	50 kr
Ronkonen: **Laps Inkerin**	100 kr
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	100 kr
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	110 kr
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	70 kr
Mooses Putron elämäkerta	30 kr
Iho: **Hietajyvä**	40 kr
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	150 kr
Adressi	40 kr
Kavajnål Ingermanlands flagga	20 kr
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	50 kr
Tarra, Inkerin lippu	5 kr
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	100 kr
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	100 kr
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	80 kr
Inkerin ristiviiri	450 kr
Huovinen (red.): **Ingermanland**	100 kr
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	40 kr

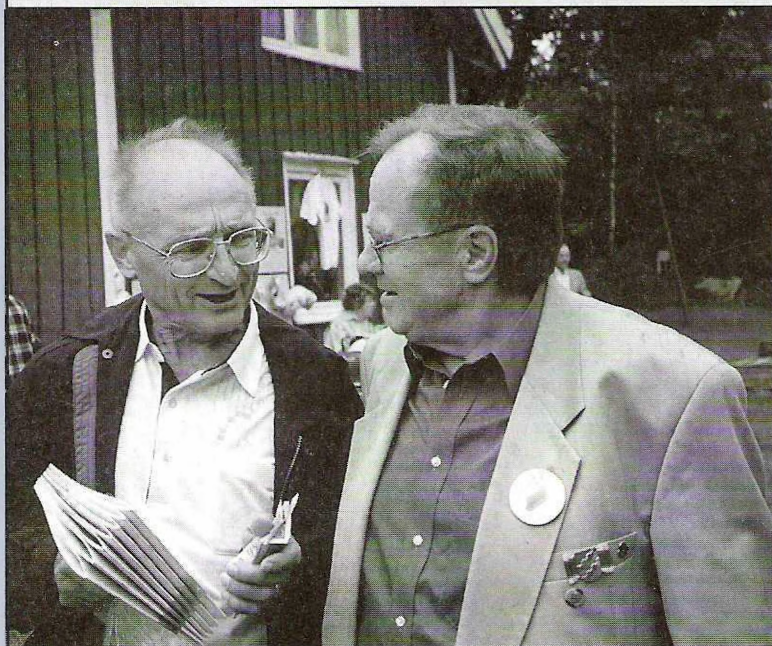
Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kalnelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 8
ELOKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Monenlaista asiaa on muistettava ja hoidettava, muuten eivät juhlat suju. Itsensä Ilkoonpanijoita Boråsin juhannusjuhlilla olivat mm. Armas Paakkonen ja Viktor Kainelainen. Kuva: Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

PERTTI VIRTARANTA IN MEMORIAM

Lahden kesäjuhlille valmistautuvat inkeriläiset saivat tiedotusvälineitten kautta suruviestin: suomen ja sen sukukielten monipuolinen tutkija, professori ja akateemikko **Pertti Virtaranta** menehtyi vaikeaan sairauteen 9. päivänä heinäkuuta Helsingissä 79-vuotiaana.

Pertti Virtaranta kirjoitti ylioppilaaksi v. 1936. Sotien aikana hän palveli Kannaksella, ja sieltä ilmeisesti oli peräisin hänen kiintymyksensä karjalaisiin ja inkeriläisiin. Filosofian tohtoriksi Virtaranta väitteli v. 1946 kotimaakuntansa Satakunnan murretta käsittelevällä laajalla tutkimuksella. Lundin yliopiston suomen kielen lehtorina hän toimi 1950-luvulla, ja Helsingin yliopiston suomen kielen professorina Virtaranta työskenteli vuosina 1959–1981.

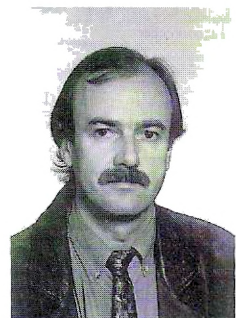
Akateemikko Pertti Virtaranta oli aktiivisesti mukana oman alansa tutkimustyössä myös emeritusprofessorina. Hänen viimeisin kirjansa »Suomalaismetsissä», jossa hän muistelee tutkimusmatkojaan Keski-Skandinavian suomalaisten keskuuteen, julkaistiin kesäkuun lopussa Vammalan vanhan kirjallisuuden päivillä vain hieman ennen kuolemaa.

Inkeriläiset tuntevat Pertti Virtarannan laajasta tuotannosta ehkä parhaiten v. 1968 ilmestyneen teoksen inkeriläisistä sananlaskuista ja arvoituksista sekä neljä vuotta sitten ilmestyneen kokoomateoksen »Kynällä kylmällä – kädellä lämpimällä». Tässä 75-vuotispäivien aikaan ilmestyneessä kirjassa on inkeriläisosasto, jossa Virtaranta esimerkiksi muistelee Ruotsin inkeriläisten keskuuteen 1950-luvulla tekemiään haastattelumatkoja. Kun raja Neuvostoliittoon sulkeutui sotien jälkeen, Ruotsin inkeriläiset olivat hyviä informantteja. Virtaranta kertoo, kuinka pelko Neuvostoliiton vakoojista asui kuitenkin syvällä inkeriläisten mielissä. Ovet inkeriläiskoteihin kuitenkin avautuivat, kun hän sai rovasti **Laurikkalalta** mukaansa suosituskirjeen. Pian inkeriläiset ottivatkin Pertti Virtarannan ja hänen puolisonsa **Helmin** omakseen.

Akateemikko Pertti Virtaranta esiintyi juhlapuhujana monilla inkeriläisten kesäjuhlilla Suomessa ja Ruotsissa. Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvostoon hän kuului vuodesta 1979, ja hallintoneuvoston puheenjohtajana hän toimi vuodesta 1990 kuolemaansa saakka. Sivistyssäätiön kokouksissa Virtaranta korosti erityisesti Inkerin kulttuuriperinnön tallentamisen merkitystä, ennen kuin se on peruuttamattoman myöhäistä.

Akateemikko Pertti Virtaranta oli suuri humanisti. Hänen sivistyneisyytensä oli yhtä laaja kuin hänen sydämensä. Jokaisesta ihmisestä hän puhui kunnioittavasti ja arvostavasti. Hänen tapansa olla läsnä ja puhua herätti luottamusta. Niinpä hän olikin ensimmäisiä tutkijoita, jotka pääsivät 1960-luvulla jälleen kenttämatkoille Neuvosto-Karjalaan.

Inkeriläiset muistavat kunnioituksella ja syvällä kiitollisuudella akateemikko Pertti Virtarantaa ja hänen puolisoaan ja tutkijatoveriaan Helmiä. Työ Inkerin kulttuurin puolesta jatkuu.

Markku Pyysiäinen

»Kulkekaa pystyssäpäin»

Ingria -97 oli vaikuttava 50-vuotisjuhla

Kun ensimmäiset Ruotsininkeriläisten kesäjuhlat vuonna 1948 pidettiin, oli Boråsin seuduille muuttanut n. 800–900 inkeriläistä. He eivät olleet työvoimamuuttajia vaan – niin kuin tiedämme – pakenivat erilaisten vaiheiden kautta vainoja ja sortoa. Ruotsi on antanut heille työtä ja toimeentulon, heidän perustamansa Boråsin ja sittemmin myös muiden paikkakuntien Inkeri-kerhot ovat yhdistäneet heitä. »Te ja teidän jälkeläisenne olette rakentaneet työllänne tätä maata», sanoi rovasti **Jussi Jänis** juhlan avauspuheessaan. »On aihetta nostaa pää pystyyn.»

Nyt oli aika kokoontua 50:nteen juhannusjuhlaan. Juhlaohjelmassa Boråsin Inkeri-kerho toivoi, että entiset ystävät jälleen kohtaisivat toisensa, uusia ystäviä löytyisi ja inkeriläinen taide innostaisi jokaista viemään esi-isien perintöä seuraaville sukupolville. Näin varmasti tapahtuikin. Juhlat onnistuivat kaikin puolin. Väkeä kokoontui eri tilaisuuksiin sadoittain.

Boråsin kaupunki näytti kauniit kasvonsa erityisesti kaupunginpuistossa, jossa valtavat rododendronit olivat loistavasti kukassa. Muutoin kaupunki oli hiljainen paikallisten asukkaiden viettäessä juhannustaan kesämökeillä. Gustav Adolfin kirkko ja Bäckängin koulu tarjosivat juhlavat puitteet Ruotsista, Suomesta, Venäjältä ja Virosta saapuneiden inkeriläisten kokoontumiselle.

Juhlayleisöä Boråsin Carolin kirkon edessä vuonna 1948. Kuva: P. Pöntinen.

Historiallinen kuva

Ruotsin Inkeri-Liiton (RIL) puheenjohtaja **Inkeri Peterson** kertoo: »Ensimmäisessä kesäjuhlassa Boråsissa otetussa valokuvassa näen Carolin kirkon eteen kokoontuneiden aikuisten edessä jalkakäytävällä muiden lasten joukossa 8-vuotiaan tytön, jolla on suuret rusetit vaaleissa leteissään. Kuvasta löydän myös vanhempani. Isäni **Aleksanteri Parkkinen** oli perustamassa Boråsin Inkeri-kerhoa, myöhemmin myös Inkerinsuomalaisten keskusliittoa, jolla oli vastuu inkeriläisten toiminnasta ja yhteistyöstä Ruotsissa.

Tämä on historiallinen kuva: oli tultu maahan, jossa saatiin vapaasti kokoontua laulamaan ja juhlimaan. Uusi perinne alkoi.»

Kuvan 8-vuotias tyttö on nyt varttunut vastuunkantajaksi RIL:ssa, kun pitkään puheenjohtajana toiminut **Armas Paakkonen** luovutti puheenjohtajannuijan hänelle tänä vuonna.

Kuluneiden vuosien ajalta oli koottu eri ihmisiltä dokumentteja näyttelyksi juhlien yhteyteen. Muiden muassa **Toivo Jääskeläinen,** joka on mukana Ruotsin inkeriläisten historiatoimikunnassa, oli tuonut omia dokumenttejaan, kulkulupia, ostokortteja ja muita papereita. Ne ovat tärkeitä historiallisia lähteitä nykypolvelle ja tuleville.

»Vain työ auttaa»

Boråsin Inkeri-kerho oli alunalkaenkin tiiviisti yhteydessä suomalaiseen seurakuntaan, joka perustettiin samoihin aikoihin. **Juho Kajava** ja **Mikko Närhi** olivat saarnamiehiä. Kerho oli nuorten yhteenliittymä. »Miten te uskallatte», meiltä kysyttiin. »Mitä meillä on menetettävää?» vastasimme. Näin juttelee toiminnassa tiiviisti mukana ollut **Aleksanteri Kuortti,** joka aikanaan monien vaiheiden jälkeen tuli Tornionjoen jään yli Ruotsiin 30.11.1944. Hän on kotoisin Korkan kylästä ja oli ollut Inkerissä opettajana ja sitten vapaaehtoisena Suomen armeijan päämajassa, jossa hänelle annettiin toinen nimi Nevala. Ruotsissa hän pääsi ensin leirille ja sitten metsätöihin. »Kello viisi syötiin hernekeittoa, sitten lähdettiin metsään. Isoja voileipiä annettiin meille evääksi. – Täällä on ollut hyvä elää. Suoritin myöhemmin Tukholman yliopistossa filosofian kandidaatin tutkinnon ja olin perustamassa Inkeri-kerhoa myös Tukholmaan. Nyt sen puheenjohtajana on **Aino Lehti.** Inkeri Petersonin isän kanssa tein aikoinaan paljon yhteistyötä. Hän oli hyvä mies.»

Aleksanteri Kuortti kiteyttää Ruotsiin muuttaneiden inkeriläisten menestymisen salaisuuden lauseeseen: »Vain työ auttaa, ei mikään muu.»

Perinne soi, leikkii ja laulaa

Inkerin Kulttuuriseuran ja Boråsin Inkeri-kerhon yhteistyönä oli inkeriläistä syntyperää oleville taiteilijoille järjestetty leiri Kråkerediin kesämökille. Viidentoista taiteilijan töiden näyttely avattiin juhlien yhteydessä. Mukana olivat mm. nyt Suomessa asuvat **Toivo Ränneli** ja **Gennadi Leontjev,** jonka suunnittelema Inkerin kansalliskukkaa esittävä kortti oli myynnissä juhlilla ensi kertaa. Tallinnassa asuvat taiteilijat **Harvi Varkki** ja **Anne Roolakt** esittelivät uniikkeja koruteoksiaan, joita asiasta kiinnostuneet voivat ostaa myös Tallinnan Hobusepea-kadulla olevasta galleriasta.

Inkeriläisten hyvin tuntema rovasti Jussi Jänis on ollut tärkeä vaikuttaja Boråsin Inkeri-kerhon toiminnassa.

Aleksanteri Kuortti Tukholmasta oli saapunut juhlille niin kuin monesti ennenkin.

Nämä ilmeet todistavat yhdestä kesäjuhlien tehtävästä: on hauska tavata tuttuja. Vasemmalla juhlilla yleisönsä villinnyt oopperalaulaja Jassi Zahharov Virosta, Aino Kekkonen-Koch Ruotsista ja hänen lapsuudenystävättärensä Elina Rebane (o.s. Puranen) Virosta.

»Näyttely todistaa, että inkeriläinen kulttuuri elää ja vahvistuu. Perinne soi, leikkii ja laulaa», sanoi puheenjohtaja **Helena Miettinen.**

Avajaistilaisuus

Monista yhteyksistä tuttu rovasti Jussi Jänis johdatteli yleisöä historiaan ja nykypäivään juontaessaan avajaistilaisuutta. Juhlivalle liitolle tuotiin tervehdyksiä monelta taholta. **Vladimir Kokko** Inkerin liitosta esitti kiitokset arvokkaasta Sida-projektista ja ojensi albumin, jossa oli kuvat kaikista Inkerin nykyisistä kirkkorakennuksista.

Suomen Inkeri-liiton varapuheenjohtaja **Markku Pyysiäinen** sanoi tervehdyksessään mm.: »Elämässä tarvitaan päämääriä. Niitä asettivat jo 50 vuotta sitten ruotsininkeriläiset. Oli jotain, mitä kohti pyrkiä. Kristinusko on tulevaisuuden uskonto: Se suuntaa eteenpäin, vaikka saakin voimansa menneisyydestä. Raamattu sanoo: Minä annan teille tulevaisuuden ja toivon.»

Illalla vietettiin ruotsalaiseen tyyliin kansanjuhlaa Kråkeredissä inkeriläisten mökillä. Juhannussalko pystytettiin, hapankaalia ja olutta tarjoiltiin, kokko sytytettiin. Oli ilo nähdä jopa kansallispukuihin pukeutuneita juhlavieraita ja seppelpäisiä tyttöjä. Taisipa isäntiin kuuluvalla **Väinö Kainelaisellakin** olla kukkaseppele päässä! Kenties kokkotulen valo kantaa seuraavat 50 vuotta eteenpäin.

»Oi katso, mikä aamu»

Juhannuspäivä aloitettiin jo kello kahdeksalta suomenkielisellä jumalanpalveluksella. Gustav Adolfin kirkko täyttyi yleisöstä, ja risti tuotiin alttarille kulkueessa johon osallistuivat pappien lisäksi Inkerikuoron laulajat. Emerituspiispa **Leino Hassisen** saarna puhutteli kuulijoita syvältä:

Tarvitaan luotettavia kahvoja

Saarna Boråsissa 21.6.1997 ruotsininkeriläisten 50-vuotisjuhlassa

Kristillinen seurakunta, veljet ja sisaret.

Olipa juhannus tai ei, sananjulistajat ovat tarttuneet raamatunkohtaan Jesaja 40: 1–8, kun jonkin kansakunnan onni on kääntynyt hyvään suuntaan. Niin teen minäkin nyt. Toiset ovat tekstit silloin, kun kansa lyödään hajalle, on sota tai muu onnettomuus – jos ylipäätään sellaisessa tilanteessa on julistajia. Kun inkeriläiset karkoitusjunat vyöryivät kohti Siperiaa, ei niissä ollut julistajia edes vankeina; he olivat jo pakkotyöleireillä.

Jesajan sanat on alunperin sanottu tilanteessa, jolloin Israelin kansa oli palaamassa 70-vuotisesta Baabelinvankeudesta. Tätä taustaa vasten peilaamme tänään Inkerin kansan 74 vuotta kestänyttä vankeutta neuvostovallan alaisena. Tuo aika, Raamatun sanoin »vaivanaika» on ahdistuksen ja kärsimyksen määrältä sanoinkuvaamaton. Sen muistaminen on osa menneisyyttä ja inkeriläisten yhteistä kokemusta. Mutta sen muistelemisella emme aio pilata näitä 50-vuotisjuhlia. Nyt lohdutamme toisiamme ja iloitsemme täällä Ruotsissa, Venäjällä ja Suomessa siitä, että väistyi pitkä, synkkä yö.

Siteitä alkuvuosiin

Näissä juhlissa katseemme kääntyy aikoihin 50 vuotta sitten.

Minun katseeni ei yllä täällä ruotsininkeriläisten keskuudessa ihan puolen vuosisadan taa, mutta 46 vuoden päähän. Vuonna -51 tulin harjoittamaan jatko-opintoja Lundin yliopistoon kolmeksi vuodeksi. Silloin kävimme, dosentti **Lauri Haikola** ja minä, pitämässä vuorokuukausina suomenkielisiä jumalanpalveluksiaBoråsissa, Mölnlyckessä ja Hälsinborgissa. Rovasti **Jalmari Laurikkala** vieraili usein Ruotsissa asuvien inkeriläisten keskuudessa. Noilla käynneillä kuulin jumalanpalveluksen jälkeen kodeissa inkeriläisten raskaista vaiheista neuvostovallan puristuksessa. Silloin en osannut aavistaa, että vuosikymmeniä myöhemmin joutuisin Inkerin Kirkon jälleenrakennustehtäviin Neuvostoliitossa ja Venäjällä. Maailma näytti silloin sodan jälkeen verenpunaiselta, kommunisminpunaiselta niin pitkälle kuin silmä kantoi. Läheisten ihmisten ja kotiseudun menetykset sekä Euroopan epävarma tulevaisuus painoivat mieliä. Teillä inkeriläisillä oli ympärillä outo kieli, vaikka muuten oli turvallista elää.

Nyt hengitämme vapaasti

Miten paljon valoisampia aikoja eletään nyt! 70 vuoden Baabelin-vankeuden päättyessä profeetta Jesaja puhkesi lohduttamaan kansaansa. Seitsemän vuosikymmenen jälkeen, Neuvostoliiton luhistuttua rajanaapurit ja koko maailma huokaisee helpotuksesta, kun ihmisiä ei enää pakoteta diktatuuriin ja ateismiin. »Lohduttakaa, lohduttakaa minun kansaani, sanoo Herra.»

Mistä nyt tuki?

Emme me tänäkään aikana elä varmassa maailmassa. Joka puolella järjestetään mielenosoitusmarsseja, kivet lentelevät, ja pamput heiluvat. Joka taholta työntyy väkivalta kuvaruuduista koteihimme, on kaikenlaista kurjuutta ja hätää.

Kaiken tämän keskellä etsimme sellaisia kahvoja, joihin voimme luottaa. Me kristityt tartumme siihen tukeen, jonka Jumalan sana antaa. Siitä sanotaan tekstissämme: »Ruoho kuivuu, ja kukka lakastuu, mutta meidän Jumalamme sana pysyy iäti.»

Olkoon kirkkokuntamme mikä tahansa, tärkeätä on, että pidämme kiinni Jumalan sanasta ja opettelemme elämään kristittyinä. Eikä tämä lakastuminen koske vain kasveja vaan kaikkea, mikä elää, myös meitä ihmisiä. Meidän ihmistenkin on suostuttava rajallisuuteemme, sairauksiin vanhenemiseen ja kuolemaan. Suurten maiden johtajat, **Boris Jeltsin** ja hänen sydämensä sekä **Bill Clinton** kipsattuine jalkoineen ja kyynärsauvoineen eivät tee tästä poikkeusta. Jokainen meistä käy päivittäin tätä koulua.

Tähän lakastumiseen kuuluu myös se, että meidän ihmisten politiikka sirpaloituu, kaupankäynti tulee kovemmaksi, kansojen välinen elämä käy yhä monimutkaisemmaksi. Meidän hienoimpiinkin rakennelmiimme repeää aukkoja.

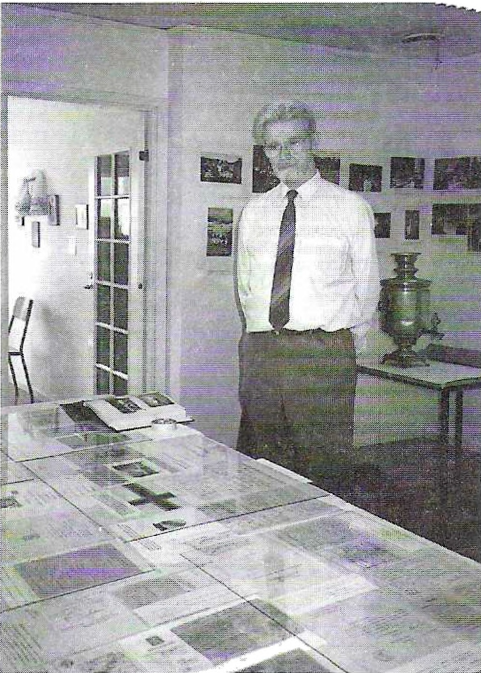
Kyllä me senkin tiedämme, ettei Jumalan sana anna vastauksia kaikkiin kysymyksiimme. Se ei selitä kärsimyksen jakautumista mielivaltaisesti yksityisten ihmisten, kansojen tai sukupolvien osalle. Ruohon ja kukan kuihtumisen rinnalle asetamme ihmisen avuttomuuden. On vain opeteltava elämään likiarvojen keskellä. Ilman koossa pitävää tukipilaria, visiota, ideologiaa, kiintopistettä elämä yksinkertaisesti hajoaa palasiksi. Yk-

Juhannuspäivän aamujumalanpalveluksessa liturgina toimi kirkkoherra Vilho Kurujoki (oik.) ja saarnan piti emerituspiispa Leino Hassinen.

Inkerin kulttuuriseuran puheenjohtaja Helena Miettinen iloitsee siitä, että tunteet pääsevät valloilleen inkeriläistaiteilijoiden töissä.

Toivo Jääskeläinen Boråsista oli tehnyt hienon työn kerätessään dokumentteja inkeriläisten vaellustien varrelta. Näyttely pysäytti ja teki mietteliääksi monet katsojat.

Juhlan luonteen mukaisesti olivat Ronkaiset Örebrosta pukeutuneet kansallispukuihin.

sityisellä ihmisellä, puolueella, kansakunnalla pitää olla jokin kantava ajatus, josta pitää kiinni.

Tervehtymään ja liikkeelle eteenpäin!

Meille kristityille se tukipilari on Jumalan sana, kristillinen kirkko ja kristittyjen elämäntapa. Sitä pilaria muurataan jatkuvasti tulemalla yhteen, laulamalla kristittyjen lauluja, rukoilemalla ja viettämällä pyhää ehtoollista, keskustelemalla, tutkimalla ja kirjoittamalla, kohottamalla ristinlippu, kantamalla vastuuta toisistamme ja kamppailemalla oikeudenmukaisuuden puolesta.

Lakastukoon ja kuihtukoon ihminen yhdessä ruohon ja omien aikaansaannostensa kanssa! Mutta jumalanpalvelukseen ja tällaisille juhlille tulemme siksi, ettemme lakastuisi ennen aikojaan ja heittäisi toivoa. Emme saavu yhteen vain tunnustamaan syntejä, myöntämään vikaan kulkemista ja valittamaan passiivisuuttamme. Me tulemme Jumalan hoidettaviksi, nostamaan päämme, tähyämään eteenpäin. Haluamme nähdä, mitä tämä aamu avaa eteemme? Kysymme, minkälaisissa tehtävissä Jumala nyt tarvitsee tarmokkaita omantunnon ihmisiä? Tulemme yhdessä oivaltamaan: Ahaa, tästähän onkin kysymys! Tuohon suuntaan on nyt yhdessä kuljettava. Lähdetään liikkeelle, veljet ja sisaret!

Nyt kuuntelemme inkeriläisten **Mika Piiparisen** sävellyksen *Oi katso, mikä aamu...*, jonka laulaa Helsingin Inkeri-kuoro **Kerttu Hiltusen** johdolla.

Nuoremmalle polvelle ruotsiksi

Tavattoman runsaana jatkui ohjelma kolmen päivän ajan. Ruotsissa on oivallettu, ettei nuori sukupolvi pysy mukana, jos ohjelma on vain suomenkielistä. Niinpä oli järjestetty ruotsinkielinen tilaisuus, jonka juonsi kauniiseen kansallispukuun pukeutunut **Maria Paakkonen.**

Tilaisuuksien musiikkiohjelma oli myös runsasta. Oli ilo kuunnella oopperalaulaja **Jassi Zahharovin** laulua **Zoja Hertzin** säestyksellä sekä nykyisin Espoossa asuvia sisaruksia **Julia** ja **Viktor Hyyröstä** samoin kuin nuorta viulistia **Irina Lappalaista.**

Teatteriryhmä Komeliantit esitti **Emil Tarkiaisen** Inkerin murteella kirjoittaman humoristisen näytelmän *Meille jäi vessela ilta,* jota katsellessa yleisö tuntui ihan elävän mukana.

Paluumuuttajien kuoro ja Itä-Virumaan inkeriläisten seuran tanhuryhmä toivat oman lisänsä eri tilaisuuksien ohjelmaan.

Vielä toisenakin juhannuspäivänä kokoonnuttiin jumalanpalvelukseen, jossa rovasti **Reino Letonsaari** kertoi koskettavia välähdyksiä Karjalan tasavallassa asuvien inkeriläisten seurakuntien toiminnasta.

»Onko tämä se taivas, mistä te olette puhuneet? voisivat minun seurakuntalaiseni kysyä, jos pääsisivät tänne Gustav Adolfin kirkkoon. Monet heistä eivät ole kunnollista kirkkorakennusta koskaan nähneetkään. Päivän teksti kehottaa meitä armahtavaisuuteen. Voiko vainoojalleen antaa anteeksi? Vastaan niin kuin Arvo Survo: Ihminen, jota on perusteellisesti loukattu ja jonka elämä on murskattu, voikin antaa anteeksi. Se, jota on vain vähän loukattu, säilyttää ylpeytensä ja vaanii kunniansa loukkaamattomuutta. – Tyytyväisyys on ihmisen elämän ainoa onni.»

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Etelän tien kulkija – Vilho Helanen (1899–1952)

Vilho Helanen

Helsingin yliopiston Pohjois-Pohjalaisen Osakunnan 90-vuotisjuhlajulkaisuna on helmikuussa 1997 ilmestynyt itsenäisyytemme alkuvuosikymmeniin ajoittuva mielenkiintoinen elämäntarina. Artikkeleista koostuva elämäntarina kertoo miehestä, joka otti monipuolisesti osaa politiikkaan ja Suomen kulttuurielämään. Vilho Helanen oli niin ylioppilaspoliitikko kuin historioitsija. Hän oli Akateemisen Karjala-Seuran päällikkö ja kirjailija. Helanen oli palavamielinen heimoaktivisti, joka ajoi aitosuomalaisen oikeistolaisen ideologian mukaisia päämääriä idealistin lailla. Toisaalta Helanen näki myös yksilöt aatteiden ja politiikan kulissien takana: hän oli humanisti, jolla oli myötäelämisen kyky.

AKS:n heimoaktiivina Helasen elämäntyön kannalta hyvin keskeisiä maita olivat Viro, Karjala ja Inkeri. Ensimmäisen kerran hän tutustui lähemmin eteläiseen heimokansaan ottamalla osaa Viron vapaussotaan ja 1920-luvun alussa hän teki ensimmäiset tutustumisretkensä Viron inkeriläisalueille. Vapaussotakokemustensa perusteella hän kirjoitti mm. historiikin suomalaisista vapaaehtoisista Viron vapaussodassa sekä romaanin »Ankarat tähdet». Helanen oli aktiivisesti PPO:n kuraattorina rakentamassa virolais-suomalaisia ylioppilassuhteita, joista ensimmäinen solmittiin pohjalaisten ja EÜS:n välille vuonna 1928. Ylioppilaspoliitikkona hän ajoi »etelän tien» politiikkaa, tukeutumista ulkopolitiikassa yhteistyöhön suomensukuisten kansojen, erityisesti Viron kanssa.

Sota-aikana Helanen toimi ensin sotilasvirkamiehenä valistustehtävissä Itä-Karjalassa ja myöhemmin Tallinnassa, missä hän tehokkaasti organisoi inkeriläisten ja mahdollisuuksien mukaan myös virolaisten siirtoja Suomeen. Hän oli myös vuonna 1942 »kotiuttamassa» suomensukuisia vankeja saksalaisilta sotavankileireiltä Heimopataljoonaan ja uudisasukkaik-

si Itä-Karjalaan. Vielä sotien jälkeen Helanen mahdollisuuksien mukaan avusti ja piti yllä yhteyksiä virolaisiin ja inkeriläisiin ystäviinsä.

Kirja koostuu artikkeleista, jotka kattavat Vilho Helasen elämän tärkeimmät vaiheet. Kirjoittajien skaala on laaja: oppialat vaihtelevat historioitsijoista kirjallisuudentutkijoihin. Elämäkertateoksen painoarvon takaa laaja ennenkäyttämätön lähdemateriaali. Päiväkirjat ja henkilökohtainen kirjeenvaihto paljastavat 1920–40-lukujen yhteiskunnallisia jännitteitä. Suomen poliittisen historian murrosvaihe suodattuu Helasen kokemusten kautta, tarinassa kaikuu pohjalaisen reettorin jykevä ääni.

Kirjaa voi tilata toimittaja Heikki Seppäseltä puhelinnumerosta 09-716 397 hintaan 180 mk + postituskulut.

Kyykkää

Inkeriläisten kesäjuhlat Boråsissa 21.6.97

Tulokset

Naiset henk. koht. peli

1.	Hilkka Nikkola	Helsinki
2.	Maria Korkka	Göteborg
3.	Elvira Paakkonen	Göteborg
4.	Sonja Kajander	Borås
5.	Kaarina Hippeläinen	Göteborg

Naiset paripelit

1. Maria Korkka/Elvira Paakkonen
2. Hilkka Nikkola/Sonja Kajander

Miehet, joukkueet

1. Turun Inkeriläiset
2. Göteborgin Inkerikerho
3. Eskilstuna Poppiklubb
4. Boråsin Kalevan Kansan kerho

Oskar Toivokainen

Apuraha

Inkeriläisten sivistyssäätiö julistaa haettavaksi 10 000 markan suuruisen apurahan Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja edistämiseen. Summa voidaan jakaa yhtenä tai useampana apurahana. Hakemukset ja tiedustelut osoitetaan sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtajalle Keijo Korkalle, os. Halvarinkatu 9, 20900 Turku. Puh. 921-2580 201. Hakuaika päättyy 13.9.1997.

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallitus

Etsitään

Kosemkinan-Narvusin Karhut

Kosemkinan Konnun kylä on ollut ikivanha Karhujen »pesä». Ennen toista maailmansotaa kylässä oli vielä monta Karhujen taloa, joiden asukkaat olivat sukulaisia keskenään.

Tutkin sukumme alkuperää ja tahtoisin tietoja samannimisistä kontulaisista ja heidän jälkeläisistään.

Tiedot osoitteella:

Antti Karhu
Koidula 39, EE 2001 Narva Joesuu, Viro,
puh. 235-76231

Muut lehdet

Hämeenlinnan Miniteatteri pureutuu tsaarinajan Venäjään

Hämeenlinna – Hämeenlinnan Miniteatteri ottaa ohjelmistoonsa kuvauksen tsaarinajan venäläisestä maalaisyhteisöstä. Näytelmän on kirjoittanut 12-vuotiaana nyt Hämeenlinnassa asuva 97-vuotias **Aleksanteri Ahola-Valo.**

Aikuiset ja lapset kasvatuksen pyörteissä on dokumentaarinen kuvaus inkerinmaalaisen yhteisön naisten ja lasten rohkeudesta sekä muuttumisen mahdollisuuksista.

Näytelmän osia esitettiin vain kerran lasten omassa teatterissa 1914, mutta poliisipäällikkö kielsi sen, sillä hän oli keskushenkilön esikuva.

Rooleja on 24; lisäksi on sivuhenkilöitä. Hämeenlinnassa suururakan ensi-ilta on elokuussa 1998. Ohjaaja **Marja Myllyniemi** luonnehtii näytelmää hurjaksi: aikuisten lapsissa herättämät tunnot tuottavat jopa verisen näytelmän. Ja miltä aikuisista tuntuu nähdä, mitä lapset heistä ajattelevat?

Ahola-Valon elämäntyötä vaaliva yhdistys Elpo on julkaissut tekstin kirjana. Aiemmin on julkaistu mm. kolme osaa *Koulupojan päiväkirjoja.* Helsingin kaupungin taidemuseoon tulee Ahola-Valon retrospektiivinen näyttely ensi vuonna. (HS)

HS 29.6.97

Sananjulistaja Ida Kyllästinen

Inkerin kirkon sananjulistaja ja hengellinen äiti **Ida Kyllästinen,** synt. 17.1.1916 Lempaalassa, kuoli 26.4. Pietarissa.

Ida Kyllästinen tunnettiin laajalti Inkerin kirkon seurakunnissa selkeänä ja rohkeana sananjulistajana.

Hän oli myös musikaalisesti lahjakas ja toimi kanttorina mm. Kelton, Narvan ja Toksovan seurakunnissa.

Piispa Aarre Kuukauppi ja pastori Arvo Survo siunasivat 2.5. Ida Kyllästisen Kelton kirkossa ja hänet haudattiin Kelton hautausmaahan.

Muistopuheissa tuotiin esille Idan tärkeä tehtävä erityisesti vaikeina aikoina Inkerin kirkossa.

»Ida sai kutsun sananjulistajan tehtävään 40-vuotiaana ja hän sai Jumalalta sanan, mikä hänen piti julistaa. Hän oli myös profeetta», sanoi Arvo Survo puheessaan.

Maija Antikainen
Kotimaa

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki

Syyskuussa 28.9.1997 klo 14 kuukausitilaisuus ja syyskokous

Lokakuussa 26.10.1997 klo 14 kuukausitilaisuus

Marraskuussa 23.11.1997 sunnuntai klo 13 myyjäiset ja pikkujoulu

Lahden Seudun Inkeri-seura ry

11.8.1997 Kahvisaari, Melontakeskus

8.9.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5

13.10.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5

Sääntömääräinen Syyskokous

10.11.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5

8.12.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola

Seukot inkerikodissa

18. 9.-97 klo 13.00
9.10.-97 klo 13.00
13.11.-97 klo 13.00
4.12.-97 kello 13.00 pikkujoulu

1998

12.2.-98 klo 13.00
12.3.-98 klo 13.00
14.4.-98 klo 13.00
7.5.-98 klo 13.00

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet 1997 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, klo 14.00:

05.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus

01.11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit muistokivillä ja kahvitilaisuus

26.12. Joulujuhla

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
9/97	11.08.1997	15.09.1997
10/97	09.09.1997	14.10.1997
11/97	10.10.1997	14.11.1997
12/97	07.11.1997	12.12.1997

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

02104
TUPIK TOIVO
KIVIKONKAARI 8 C
00940 HELSINKI

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)	
Kansanlauluja Inkerinmaalla	***100 mk***
Arvo Survo	
Ilku Inkerille	***100 mk***
Aapo Iho	
Hielajyvä	***20 mk***
Hellin Suominen	
Mooses Pulron elämäkerla	***15 mk***
Ella Ojala	
Pilkä kolimalka	***85 mk***
Pelaslunul albumi	***130 mk***
Ensimmäinen keväl	***100 mk***
Aleksander Störgren	
Mulkainen lie vapauleen	***60 mk***
Erkki Tuuli	
Inkeriläislen vaellus	***110 mk***
Pekka Nevalalnen	
Raulaa Inkerin rajoilla	***100 mk***
Pekka Nevalainen	
Inkeriläinen siirloväkl Suomessa 1940-luvulla	***150 mk***
Pekka Nevalainen – Hannes Sihvo (toim.)	
Inkeri – hisloria, kansa kulttuuri	***300 mk***
Heikki Roiko-Jokela – Heikki Seppänen	
Elelän lien kulkija – Vilho Helanen	***150 mk***
Maria Ripatti	
Elämä yhden kortin varassa	***100 mk***
Saimi Tuukkanen	
Elämäni helminauha	***30 mk***
Kalevalaseuran vsk 69–70	
Inkerin teillä	***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut	***40 mk***
Näin lauloi Larin Paraske	***30 mk***
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sailon tuotannosta	***40 mk***
E. Pärnänen	
Antti Kivekäs	***100 mk***
Albert Pettlnen	
Lauluja koululaisille	***25 mk***
Albert Pettinen	
Lauluja sekakuorolle	***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	***15 mk***
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo	
Omall maall	***55 mk***
Salll Iivarlnen Savorina	
Kaukana kolini Inkeri	***80 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933	***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen)	***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992	***60 mk***
Kylä- ja liekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993	***60 mk***

Lippuja ja viirejä

Inkerin pöylälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla	***100 mk***
Inkerin pöylälippu (polyesteriä)	***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia)	***60 mk***
Salko marmorijalustalla	***45 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri)	***350 mk***

Muuta

Rintaneula Inkerin vaakuna	***10 mk***
Kortti	***3 mk***
Adressi	***30 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo, Inkerlkoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30--20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

NUMERO 9
SYYSKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1.
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Inkeriläisten kesäjuhlilla käyminen on parasta aloittaa varhain. Viiden kuukauden ikä on Riina Valpuri Laakson mielestä juuri sopiva. Hänen äitinsä Elina Lopper on samaa mieltä. Kuva: Marja Mustakallio

TÄSSÄ NUMEROSSA

Uskonnonvapaus ja inkeriläiset

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nelivuotiskertomuksen mukaan rippikoulu on kirkon toiseksi suosituin työmuoto. Vuonna 1995 rippikoulun kävi 91 % 15-vuotiaista, ja lisäksi osa osallistui rippikouluun myöhemmässä iässä. Vain hautaan siunaamisen välityksellä kirkko tavoitti vielä useampia suomalaisia: 97 % kaikista hautauksista oli samana vuonna luterilaisia hautaan siunaamisia. Näillä luvuilla mitattuna Suomi näyttää siis todella luterilaiselta maalta. Tosin samasta kirjasta löytyy myös kirkon kannalta murheellisempaa tietoa: n. 30 % kirkon jäsenistä ei esimerkiksi vuoden 1995 aikana vaivautunut kertaakaan käymään sunnuntain jumalanpalveluksessa.

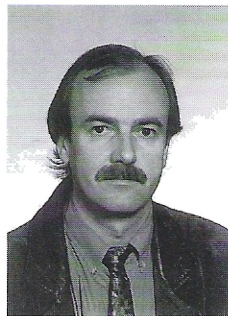
Kesällä luin lehdestä, kuinka inkeriläiset paluumuuttajat ovat joukolla liittyneet kirkkoon ja käyneet rippikoulun (HS 25.6.1997). Tuon artikkelin mukaan yksi merkittävä syy rippikouluinnostukseen on kuitenkin tiedon puute: paluumuuttajat eivät tiedä Suomen uskonnollisista oloista tarpeeksi voidakseen ratkaista itsenäisesti suhteensa luterilaiseen kirkkoon. Muiden kirkkojen jäseniksi kastetut inkeriläiset kuvittelevat lehden mukaan usein, että ollakseen hyviä suomalaisia heidän on oltava myös luterilaisia. Konfirmaatio on heille näin valtakirja tasavertaiseen asemaan muitten suomalaisten kanssa. Lappeenrannan seurakunnissa on tämän vuoksi alettu korostaa paluumuuttajille sitä, että luterilaisuus ei tarkoita samaa kuin suomalaisuus. »Ette ole yhtään vähempää suomalaisia, vaikka pysytte ortodokseina tai vaikkapa uskonnottomina», sanoo kappalainen **Timo Frilander** paluumuuttajille.

Periaate on tärkeää pitää mielessä. Länsimaisissa yhteiskunnissa tunnustetaan varsin yksimielisesti uskonnonvapauden periaate. Se pitää sisällään sekä positiivisen että negatiivisen tulkinnan. Jokaisella kansalaisella tulee olla oikeus oman uskontonsa harjoittamiseen, ja valtion on taattava siihen mahdollisuus. Tätä on positiivisesti tulkittu uskonnonvapaus, joka nimenomaan neuvostoyhteiskunnassa tietoisesti unohdettiin. Toisaalta uskonnonvapauden periaatteen mukaan kenenkään ei tarvitse osallistua oman vakaumuksensa vastaiseen uskonnolliseen toimintaan, ja kansalaiset ovat lain edessä tasavertaisia täysin uskontokunnastaan tai uskonnottomuudestaan riippumatta.

On tärkeää, että paluumuuttajille korostetaan alusta länsimaisten yhteiskuntien arvostamaa uskonnonvapauden periaatetta. Ihmisen asemaan kansalaisena ei saa vaikuttaa hänen uskonnollinen sitoutumisensa tai sitoutumattomuutensa. Yhtä olennaista on korostaa myös ekumenian merkitystä: ei ole olemassa vain yhtä oikeaa kristillistä kirkkoa. Syvää kristillistä elämää löytyy niin idän kuin län-

nen kirkoista, ja luterilaisuus on vain yksi pieni läntisen kristikunnan suuntaus.

Kunnon kansalaisen maineen tavoittelu ei kuitenkaan varmasti kerro koko totuutta inkeriläisten paluumuuttajien rippikouluhaluista. On muistettava, että valtaosan tätä vuosisataa suuri enemmistö inkeriläisiä on joutunut elämään vailla länsimaisen yhteiskunnan yhtä perustavaa oikeutta, mahdollisuutta saada vapaasti harjoittaa omaa uskontoaan. Luterilainen kirkko on taas paluumuuttajille luonnollinen vaihtoehto, sillä juuri suomalaisuudestaan ja luterilaisuudestaan inkeriläiset tunnistettiin vuosisatojen ajan omassa kotiympäristössään.

Markku Pyysiäinen

Uudet tilat Inkerikeskukselle

Siitä, kun Suomen Inkeri-liittoon nykyisin jäsenjärjestönä kuuluva Inkerikeskus avattiin Katajanokalla, on kulunut jo muutama vuosi. Aluksi toiminta käynnistyi melko vaatimattomissa tiloissa, mutta viis siitä, kun keskus kuitenkin löysi nopeasti tehtävänsä esimerkiksi paluumuuttajien toimintakeskuksena, tapaamispaikkana ja auttamispisteenä.

Inkerikeskus onkin ollut eräänlainen inkeriläisten olohuone Helsingissä. Sieltä käsin ovat myös monet tahot saaneet tietoa Inkeristä ja yhteysmahdollisuuksista. Väyliä puoleen ja toiseen on avattu, monenlaista toimintaa käynnistetty.

Pulmana on ollut vain sopivien toimitilojen löytyminen. Viimeksi Inkerikeskus toimi Käenkujalla Sörnäisten taitotalossa. Talo purettiin kuitenkin, ja uusien tilojen etsiminen alkoi.

Nyt on avattu uudet tilat ja toiminta pääsee taas täyteen käyntiin.

Inkerikeskus toimii nyt Helsingissä osoitteessa Hämeentie 103. Huomattavan isot, lähes 600 neliömetrin vuokratilat on kunnostettu talkoovoimin. Tupaantuliaisjuhlia vietettiin elokuun 21. päivänä. Toiminnanjohtaja **Kristel Ruusar** on iloinen voidessaan nyt osoittaa tiloja monille harrastuspiireille. Laulajat pääsevät harjoittelemaan, tanssijat tanssimaan. Käsityöperinnettä voidaan pitää yllä.

Ennen kaikkea paluumuuttajille tärkeät suomen kielen kurssit saavat nyt hyvät tilat. Kelpaa jokaisen inkeriläisen, joka ehkä on lapsuudessaan omaksunut venäjän kielen, opiskella vanhempiensa tai isovanhempiensa kaunista äidinkieltä, jonka hallitseminen on nyt tärkeää. Ilahduttavaa on ollutkin tiedotusvälineistä lukea, kuinka venäjää ja suomea puhuville inkeriläisille paluumuuttajille on löytynyt hyviä työpaikkoja esim. helsinkiläisten liikkeiden palveluksessa. Onhan entistä ostovoimaisemman venäläisen ostajakunnan palveleminen sen omalla kielellä tärkeää.

Inkerikeskuksen suojissa onkin tarkoitus käynnistää mm. työosuuskuntia paluumuuttajien työnsaannin helpottamiseksi. Esimerkiksi rakennusalan työntekijöitä on tarkoitus kurssittaa. Inkerikeskuksessa toimii myös kriisipalvelu, jonka puhelinnumerossa 753 0044 vastataan arkisin kello 9–19.

Lehtemme onnittelee Inkerikeskusta uusien tilojen johdosta!

Marja Mustakallio

»Vertaistensa läsnä on hyvä nauraa.»

Kesäjuhlat kuin kirkastusvuori

Lahden seudun Inkeri-seura oli puheenjohtajansa **Marja Rämön** ja sihteerinsä **Maria Lahden** johdolla huolehtinut hyvin valmisteluista ja tilannut viime heinäkuisiksi juhlapäiviksi jopa loistavan sään. Ristinkirkon liepeillä väreili helteinen auer, kun astelin kohti Inkeriläisten kesäjuhlien tapahtumapaikkaa. Niin kuin aina näissä tilaisuuksissa, oli nytkin pihalla suuri joukko ihmisiä kiihkeässä keskustelussa siitä, kuka oli kenenkin opettaja aikoinaan Inkerinmaalla kansakoulussa tai minne päin kenenkin sukulaiset olivat karkotettuina.

Erona entiseen oli nyt vain se, että venäjän kieltä kuuli enemmän kuin ennen. Paluumuuttajat ovat löytäneet

Uutisia rapakon takaa. Rovasti Pentti Murto kertoi mm. että Arvo Survon teos Itku Inkerille on käännetty englanniksi. Kääntäjä on Walter Kukkonen. Rouva Katriina Kari toi terveiset Kanadasta.

Järjestävän seuran puheenjohtaja Marja Rämö ja Suomen Inkeri-liiton puheenjohtaja Keijo Korkka ovat yhtä mieltä siitä, että Turku saa järjestää seuraavat juhlat 11.-12.7.1998.

Musikaalisen Ojalan perheen lapsista löytyy myös kitarataiteilija.

Pääjuhlan puhujan, Inkerin kirkon pääsihteeri Isto Pihkalan äidinpuoleinen suku on Spankkovalta. Hänen puheensa teemana olivat inkeriläisille tärkeät käsitteet Isänmaa, koti ja uskonto.

tiensä juhlille. Heidän osuutensa inkeriläisjärjestöjen toiminnassa on ilahduttavasti vahvistumassa.

Lauantai on näillä juhlilla aina se epämuodollisempi päivä. Silloin saavutaan, tutustutaan näyttelyihin, tavataan ja kerrotaan kuulumisia. Kyykkäpelit käydään vanhan perinteen mukaan ja illalla kokoonnutaan seurakunnittain vapaan ohjelman merkeissä muistelemaan yhteisiä tuttuja ja lauletaan Omal'maal'

Ristinkirkko – Kirkastusvuori

Myrskyisien elämänvaiheiden ja koettujen vaikeuksien jälkeen juhlille saapuneita rauhoittivat varmaan Ristinkirkon selkeät muodot ja juhlapaikan ympäistö kesäisessä loistossaan. Maailmankuulun suomalaisen arkkitehdin **Alvar Aallon** kirkolle luoman tyylin nerokkuus onkin juuri siinä, että se vaikuttaa kävijään, vaikka sitä ei ajattelisikaan. Vuonna 1978 käyttöön vihityn kirkon pystylinjojen rytmi toistuu säännöllisesti rakennuksen kaikissa osissa. Kirkkosali kapenee alttaria kohti, mikä saa aikaan vaikutelman, että ollaan toimitusten keskipisteessä.

Tärkeintä kirkon interiöörissä on kuitenkin valo. Ikkunoista sisään virtaava valo leikki valkoisilla seinäpin-

Moni kysyy, mitä kuuluu Maria Kajavalle. Lahdessa voitiin sanoa: Hän on täällä tänään. Tuttuja puhutellen, hymyilevänä ja hyväkuntoisena Maria Kajava liikkui juhlilla niin kuin monesti ennenkin.

Hieno yksityiskohta Lahden juhlilla oli mm. se, kun kaikilla kolehdinkantajilla oli inkeriläinen Tuutarin kansallispuku. Lilja Veskioja on muuttanut Lahteen kolme vuotta sitten ja ommellut itse kauniin pukunsa.

Arvo Survo ja pojat Reijo 13, Arto 10 ja Raimo 8, heläyttävät kalevalamitalla: »Herra sinnuu siunatkohon, Kaikkivalta varjelkohon, näköänsä näyttäköhön...»

noilla yhtä lailla kuin juhlaan saapuneiden kasvoilla. Kun päivän teksti vielä kertoi Kirkastusvuoren tapahtumista, oli kaikkien rakastaman **Arvo Survon** saarnalla hyvät kehykset.

Survo aloitti sanoen iloitsevansa siitä, että inkeriläiset ovat säilyttäneet sukunsa, äidinkielensä ja isiensä uskon. »Ei Siperiankaan hanki ollut kyllin syvää, että inkeriläisten usko olisi siihen uponnut.» Hän puhui siitä, kuinka kansoja on johdatettu luvattuun maahan vaikeiden vaellusten kautta. »Joskus on sitten Kirkakstusvuoren kaltaisia kokemuksia, niin kuin tämä jumalanpalvelus ja juhlahetket. Ilma on kirkas, näkyvyys

Suomen Inkeri-liiton johtokunta piti kokoustaan juhlan väliajalla. Kuvassa näkyvät puheenjohtaja Keljo Korkka (selin), Paavo Pesonen Turusta, paluumuuttajien edustaja Toivo Tupin, rahastonhoitaja Anneli Korkkinen, Marja Rämö Lahdesta, Aili Jukarainen Keravalta ja Markku Pyysiäinen Helsingistä.

hyvä; on helppo olla. Mutta on myös toisenlaisia vuoria: jyrkkiä, kolkkoja, kylmiä. Suurimmat lumihuiput ovat kuitenkin lähinnä taivasta. Kärsimysvuoren korkeudelta nähdään Jumalan tahto.»

Arvo Survolla on puheessaan aina jokin hyvä tarina, tarina suoraan inkeriläisestä todellisuudesta: »Katrimummo oli kokenut paljon. Viime pitkänperjantain aikoihin kuoli hänen viides lapsensa. Kun Katri itki tytärtään, oli läsnä vain vanha emokissa, joka nousi kahdelle jalalle ja silitti käpälällään arkussa lepäävää vainajaa. Sitten se pyyhki vielä pehmeällä tassullaan Katrin kyyneleet. Ihmeellinen kissa.

Lapsuudessa Katrin kaksi siskoa oli sairastunut ruttoon. Navetasta tullessaan lasten äiti oli nähnyt eteisessä kaksi enkeliä, ja pian sen jälkeen tytöt olivat kuolleet. Enkeli oli tullut ennalta lohduttamaan. Se oli kirkas, lohduttava kokemus surun keskellä.»

Päivän tekstiin palaten Survo lopetti sanoen: »Siellä, missä kaksi rukoilee Jumalaa, on aina kirkkautta läsnä. Myös jumalanpalvelukset ovat kirkastushetkiä, joissa saaamme levätä. Mutta Jumala ei tarkoita, että me käperrymme siihen hyvään, mitä on, vaan että me lähdemme liikkeelle. Hädänalainen maailma odottaa aina siellä alhaalla.»

Jatkakaa iloiten

Heinolalainen rovasti **Pentti Murto** puhutteli juhlakansaa tuoden tervei-

Inkeriläisten Sivistyssäätiön ansiomerkkejä saivat mm. Isto Pihkala, Erkki ja Inkeri Ojala, Rauni Eskolin, Roosa Kähäri ja Aino Lehtinen. Poissaolevina saivat mitalin myös Seija Lamberg, Leo Nulja, Helena Miettinen ja Inkeri Räisänen. Oikealla puheenjohtaja Keijo Korkkaa avustanut Suomen Inkeri-liiton sihteeri Anne Tuohimäki.

siä Yhdysvalloissa asuvilta inkeriläisiltä. Monissa kirkoissa siellä liehuu Inkerin lippu. Neljä vuotta sitten pidettiin Floridassa Inkeri-seminaari, josta tieto inkeriläisten kohtaloista ja inkeriläisyydestä levisi TV:n välityksellä laajalle. Siellä mukana ollut **Antti Lepistö** ei nyt päässyt mukaan, mutta jatkaa työtään, dollarikeräystä Kelton koulutuskeskuksen, Pietarin katulapsityön ja muiden tärkeiden Inkeri-kohteiden hyvälksi. Hänen tervehdyksensä juhlille kuului: »Jatkakaa iloiten siinä haastavassa työssä, johon teidät on kutsuttu.»

Tervehdyksen Kanadasta esitti rouva **Katriina Kari**: »Suomalaisessa Agricolan seurakunnassamme toimii Inkeri-piiri, joka pitää yhteyksiä Inkeriin. Länsi-Kanadassa Vancouverissa on myös toimintaa. Rouva **Aino Soini** on sieltä lähettänyt kirjeen, jossa hän mm. muistaa monia inkeriläisiä kummilapsiaan, jotka mm. tekevät työtä Pietarissa katulapsien parissa. Hän sanoo: Sydämeni sykkii Inkerille.»

Paluumuuttajat mukaan

Lämminsanaisessa tervehdyspuheessaan Marja Rämö osoitti huomiota myös Lahdessa kokoontuneille Heimopataljoonan veteraaneille. Hän totesi inkeriläisen sukulaisrakkauden leimaavan kokoontumisia. »Paluumuuttajat ovat nyt tulleet esi-isiensä juurille. Heille on tärkeää löytää paikkansa ahkeroiden uusissa oloissa. Teillä on kaksi kieltä, ja niiden avul-

la teidän on suoritettava tärkeä tehtävänne, joka on kiitokseen kytketty. Iloitsemme siitä, että saamme toinen toistamme rohkaista.»

Spontaanisti puheenjohtaja vaihtoi Inkerin murteeseen ja tervehti »meinmuakkoisiaan».

Keski-Lahden seurakunnan tervehdyksessään kirkkoherra **Jouko Eränummi** totesi, että rautatie suoraan Karjalasta on aina tuonut Lahden seudulle paljon muuttajia. On syntynyt uutta topimintaa, rippikouluja, konfirmaatioita, kasteita, raamattupiirejä paluumuuttajille. Kuorotoimintakin on alkamassa. Haluamme kaikin tavoin olla tukemassa inkeriläisiä täällä keskuudessamme. »Tänään luonto on kuin Herran hymy vetten päällä. Olkoon juhla teille virkistykseksi», hän lopetti.

Lahden kaupungin tervehdyksessä kaupunginjohtaja **Tapio Luttinen** totesi muun muassa, että tällä paikkakunnalla suhtautuminen inkeriläisiin on yleisesti myönteistä.

Suomen Inkeri-Liiton puheenjohtaja **Keijo Korkka** kehotti yleisöä hiljaisuudella muistamaan niitä, jotka eivät enää ole mukana juhlilla. Erityisesti hän mainitsi rovasti **Aatami Kuortin**, saarnaaja **Iida Kyllästisen** ja vastikään kuolleen Inkeriläisten Sivistyssäätiön puheenjohtajan akateemikko **Pertti Virtarannan.**

Runsas ohjelma toi iloa: Ojalan musikaalinen perhe, lausuja **Katariina Lievonen** ja Survon pojat **Reijo, Arto ja Raimo** isänsä kanssa aivan villitsivät yleisön räpsimään kuvia kameroillaan.

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Lahti 12.7.97

Kyykkäkilpailujen lopputulokset:

Naiset, henkilökohtainen peli
1. Leena Jousimo, Turku
2. Hilkka Nikkola, Helsinki
3. Svetlana Poppi, Helsinki
4. Riina Karppinen, Turku

Miehet, joukkuepelit
1. Helsingin Inkeriläiset
2. Turun Inkeriläiset
3. Karjalan Sivistysseura
4. Turun Uusi Karjalaseura

Naiset, paripelit
1. Hilkka Nikkola – Svetlana Poppi, Helsinki
2. Leena Jousimo – Riina Karppinen, Turku

Heimo-ottelu
1. Inkeriläiset/Jari Pentikäinen, Paavo Kopponen, Erno Telkkinen
2. Karjalaiset/Kimmo Kuikka, Sakari Hirsso, Heikki Siikanen, Jaakko Jokela

Pöytäkirjojen tarkastus + kilp. tuomarina Oskar Toivokainen.

Eksyksissä tunturien keskellä

(jatkoa numerosta 4)

Sunnuntaina 10. syyskuuta Teppo-eno oli seurueineen laskenut, että Neuvostoliiton raja oli 65 km:n päässä. Sade jatkui; kaikki oli läpimärkää. Vesi juoksi saappaissa, housunlahkeet kietoutuivat jalkojen ympärille ja estivät ottamasta pitempiä askeleita. Kaiken lisäksi jalat takertuivat pajunoksiin. Naisilla sukat roikkuivat risaisina, oksat repivät verisiä haavoja jalkoihin ja hyttyset inisivät jatkuvasti. Lapset itkivät. Helmi pyysi saada pysähtyä. Hänen surkastunut jalkansa oli nyt kokonaan haavojen peitossa ja vihloi joka askeleella. Moneen kertaan aikuiset ajattelivat vain pysähtyä ja jäädä odottamaan loppua. Ennen kaikkea he tunsivat syyllisyyttä siitä, että he olivat vieneet lapsensa tällaiseen kurjuuteen.

Nyt oli pulaa myös marjoista, ja sienet olivat loppuneet kokonaan. He pysähtyivät yöksi koivikkoon, tekivät tulen kastuneista haloista ja keittivät vettä, jossa oli muutamia marjoja. Lasten makuupaikan ylle he levittivät sadetakin antaakseen näille hieman suojaa. Aikuiset istuivat tulen äärellä ja yrittivät nukkua niin hyvin kuin pystyivät. Tuntui, kuin kaikki toivo olisi mennyttä.

Aamulla lapset saivat kuivat kengät, joita oli tähän asti käytetty vain öisin. Toiset kengät olivat niin kuluneet, että ne heitettiin menemään. Mitä he tekisivät, jos joku sairastuisi? Oli vain heitettävä reput selkään ja jatkettava vaellusta tunturien yli, joiden huiput olivat pilvipeitteen yläpuolella. He ylittivät neljä koskea, joista kaksi oli suurta ja voimakkaasti virtaavaa. Lapset eivät pystyneet itse kahlaamaan. Miehet kantoivat lapset virran yli. Kävi melkein huonosti, kun yksi nuorista miehistä lipesi ja kaatui koskeen lapsi selässään.

Yöllä he istuivat jälleen tulen ympärillä, kuivattelivat vaatteitaan ja nukkuivat nojaten puunrunkoihin.

Haaveita ruoasta ja ihmisistä

Aamulla he keittivät vettä, kuten tavallista. Kaikki joivat, vaikka vesi olikin vastenmielistä. He katsoivat suunnan kartasta ja kompassista ja jatkoivat vaellusta. Löytäessään marjoja he pysähtyivät. Puolukoita syötiin niin aamupalaksi, lounaaksi kuin päivälliseksikin. Lapset alkoivat haaveilla ruuasta; yksi tunsi lihapullien ja toinen paistetun makkaran ja riisipiirakoiden tuoksun. Lopulta Ruut kyllästyi leikkiin ja kiljui tulevansa entistä nälkäisemmäksi ruuan ajattelemisesta. He haaveilivat myös kaikesta, mitä voi ostaa kaupasta: maidosta, leivästä ja juustosta. Pian myös aikuiset huomasivat näkevänsä silmiensä edessä kaikenlaisia herkkuja. Kuvitelmia seurasivat pitkät itkut.

Kerran Teppo-eno luuli näkevänsä lappalaisukon. He alkoivat huutaa ja juosta kohti paikallaan seisovaa ukkoa, kunnes he näkivät, että se olikin vain honka. Sen päivän suuri tapahtuma oli, että he löysivät lakkoja erään tunturin laelta. He ahmivat marjoja ja olisivat halunneet jäädä sinne yöksi, mutta lapset olivat niin väsy-

neitä, että he itkivät ja tahtoivat kiirehtiä yön leiripaikkaan. Hetken kuluttua he löysivät yösuojan suuren kiven luota.

Päässä surisee ja vatsaan koskee

Syyskuun 13. oli kaunis päivä. Heillä oli käynnistymisvaikeuksia. Jalat eivät tahtoneet liikkua. Enon täytyi huutaa edellä kulkeville useita kertoja, että he odottaisivat häntä, sillä hän oli hyvin väsynyt. Sinä päivänä Anna kieltäytyi kävelemästä. Oli surkeaa pakottaa nälkäistä, paleltunutta ja uupunutta lasta kulkemaan erämaassa. Mutta kukaan ei jaksanut kantaa häntä, ja matkaa oli jatkettava.

He yrittivät arvata, missä he olivat jokien ja niukan auringonpaisteen jälkeen. He luulivat ohittaneensa Norjan rajan ja päättelivät olevansa Paatsjoen läheisyydessä. Heidän täytyisi ylittää Petsamon päätie päästäkseen Suomen puolelle. Sen takia he vaihtoivat suuntaa, ja tietämättöminä erehdyksestään he joutuivat vaeltamaan vielä seitsemän vuorokautta erämaassa.

Kymmenentenä päivänä he olivat varmoja, etteivät he enää voisi joutua asutulle alueelle. Eno on kuvaillut jälkeen päin, että heti kun he yrittivät kävellä, kengät täyttyivät jääkylmällä vedellä, polvet vapisivat, päässä surisi ja vatsaan koski. He saapuivat suon laidalle, ja lapset olisi pitänyt kantaa sen yli, mutta se ei onnistunut. Teppo-eno oli aivan poikki. He neuvottelivat keskenään ja tulivat siihen tulokseen, että ainoa ratkaisu oli että nuoret miehet lähtisivät etsimään apua tai pystyisivät ainakin pelastamaan itsensä. Nuorukaiset vastustelivat muiden jättämistä niin avuttomiksi, mutta lähtivät lopulta matkaan. He saivat mukaansa kompassin ja kartan.

Ihmettä odotetaan

Seuraava päivä oli yhtä kurjuutta. Maria-täti itki lohduttomasti, ja lapset yhtyivät valitukseen. Enolla ei ollut yhtään kyyneltä itkua varten. He makasivat kaksi ja puoli vuorokautta samalla paikalla. Täti pyysi, etteivät he jäisi enää sinne – he voisivat siirtyä muualle ryömien. He lähtivät ryömimään järven luota, jossa he olivat maanneet, ja tösmäsivät suureen ristiin. Kauempana oli useita samanlaisia, ja he arvasivat niiden olevan porojen talvireittien merkkejä. Toivo syttyi uudelleen. Nyt he eivät enää päästäisi silmistään tätä merkkiä ihmisten läheisyydestä.

Tie vei heidät veden täyttämälle suolle. He suuntasivat suoraan suolle ja ryömivät ja upposivat välillä. Keskellä suota oli kymmenen metriä leveä kanava. Helmi upposi todella syvälle. Eno yritti vetää hänet ylös, mutta päätyi itse heteikköön. Heidän täytyi ryömiä mahallaan pitkän matkaa, ennen kuin he vähitellen saivat alleen kiinteämpää maata. Kaikki kömpivät lopulta ylös märkinä ja kuraisina. Toisella puolella talvireitti vei yli suuren järven. He kääntyivät vasemmalle, tekivät tulen kiinteälle maalle ja kuivattivat vaatteensa. Iltapäivällä he joutuivat liikkumaan edestakaisin neljä kertaa ylittäessään pientä, mutta paikoin syvää virtaa.

Illalla kuului kiväärin laukauksia. He huusivat niin kovaa kuin jaksoivat ja pitivät meteliä. He odottivat kuullakseen lisää ääniä, mutta mitään ei kuulunut.

Sinä päivänä he olivat kulkeneet kahdeksan kilometriä. Jälleen he nukkuivat tulen äärellä, lapset lähimpänä lämmön takia. Yöllä he heräsivät lasten huutoon. Tuuli oli kääntynyt ja heidän vaatteensa olivat syttyneet palamaan. Eno heitti takkinsa lasten päälle ja taltutti tulen. Onneksi lapset eivät saaneet pahoja palovammoja. Osa Ruutin hiuksista oli kärventynyt, ja Annan kulmakarvat ja silmäripset olivat palaneet. Tyttöjen täytyi pitää palaneet ja risaiset vaatteensa päällä, koska muita vaatteita ei ollut.

Koko seuraavan päivän he odottivat ihmettä. Välillä he olivat hilpeitä, ja toisinaan he riitelivät. Iltaa kohti kaikkien mieliala laski. Tädillä oli kiivas luonne. Nyt hän kieltäytyi ottamasta osaa joka-aamuiseen rukoukseen. Hän oli sitä mieltä, että Jumala oli unohtanut heidät kokonaan, eikä ollut mitään mieltä rukoilla. Eno yritti rauhoittaa häntä. mutta ei onnistunut. Tytöt itkivät äidin kanssa. Lasten jalat olivat turvonneet ja haavoilla, ja varpaiden iho oli irronnut. Silmien alla heillä oli suuret pussit.

Illalla he kuulivat taas kiväärin laukauksen. tällä kertaa lähempää kuin aikaisemmin.

Savun hajua

Suuri tunturi oli ollut heidän suunnannäyttäjänään muutaman päivän. Syyskuun 20. päivänä tuuli toi mukanaan savun hajua. Se oli jotain uutta; lähistöllä oli pakko olla ihmisiä. Täti sai päähänsä, että hänen oli pestävä kasvonsa. Hän oli aivan musta liasta ja noesta. Hän melkein putosi puroon kurkottaessaan vettä kohti. Oli vaikeaa saada vesi pysymään vapisevissa käsissä.

Maria-täti käveli edellä lasten kanssa. Välillä hän piti heitä kädestä ja välillä kantoi yhtä heistä. Teppo-eno laahusti hitaasti perässä. Yhtäkkiä tytöt kiljuivat kuulevansa kellon kilisevän edessä! Hetken kuluttua he huusivat, että pienen lammen toisella puolella oli lehmiä ja teltta sekä tulipesä. Ilo oli käsittämätöntä. Paikalla täytyi olla myös joku, joka huolehti lehmistä. Kun eno hoiperteli lähemmäs, hän näki niiden olevan poroja. Osa oli sidottu, ja ne tulivat rauhattomiksi nähdessään sellaisen ihmishirvityksen tulevan hoippuen kohti.

He olivat uskoneet olevansa Suomen puolella rajaa. Edellisten päivien ristiin rastiin -vaeltelun jälkeen oli kuitenkin olemassa riski, että he olisivat ajautuneet takaisin Neuvostoliiton puolelle. Pelko nousi uudestaan mieleen. Kota oli tyhjä. Sen ulkopuolella paloi pieni tuli. Maassa oli halkoja, ja halkopinon vieressä oli aito suomalainen kirves. Sisällä kodassa oli kahvipannu ja kaksi kahvikuppia. Tavarat eivät muistuttaneet venäläisiä. Eno tuli yhä vakuuttuneemmaksi siitä, että he olivat Suomessa. Hän istuutui tulen ääreen odottamaan.

Jossain lähellä täytyi olla ihminen. Noin tunnin kuluttua Teppo kuuli kilisevän kellon äänen lähenevän. Sitten hän näki keski-ikäisen suomalaiseen tyyliin puetun miehen tulevan kohti. Toisella kädellä hän ohjasi poroa ja toisessa hänellä oli tiuku, jota hän kilisti koko ajan. Uudet pelot nousivat nyt pintaan. Neuvostoliiton puolella heitä oli varoitettu suomalaisista poronhoitajista. Puhuttiin, että he saattoivat sekä ryöstää että tappaa pakolaisia. Mutta tämä mies hymyili. Ja kun Teppo oli esittäytynyt, mies kertoi heidän olevan Suomessa. Eno

sai mukaansa kahvia ja sokeria, suolattua kalaa ja leipää perheelle. Poronhoitaja, joka puhui sekä suomea että venäjää, kertoi, että alueen poliisi oli matkalla sinne ja hoitaisi asiat kuntoon. Teppo-eno kiiruhti perheensä luo. Ensin he saivat tietää todella olevansa kaivatussa Suomessa. He itkivät nähdessään ruokaa. Oli mennyt yksitoista vuorokautta siitä, kun he viimeksi olivat syöneet oikeata ruokaa.

Suomessa

Syötyään he menivät poronhoitajan luo, ja hetken kuluttua paikalle saapui poliisi. Hän souti heidät kotiinsa järven toiselle puolelle. Seuraavana päivänä alkoi vaellus kohti Sisä-Suomea; edelleen kuljettiin jalkaisin, sillä niin kaukana erämaassa ei ollut autoteitä. Ensimmäinen kohde oli Petsamon raja-asema. Matkalla he tapasivat aikaisemmat matkakumppaninsa. He olivat myös kulkeneet harhaan ja saapuneet asutuille alueille vasta edellisenä päivänä.

Kului pitkän aikaa ennen kuin he ymmärsivät, miksi he olivat kulkeneet harhaan suunnitellusta kurssista. Kun he kokoilivat muistikuviaan tuntureista ja vesistöistä, tuntui selvältä, että he olivat kierrelleet Suomen tundralla Petsamon pohjoispuolella. He olivat luottaneet täysin kompassiinsa, sillä he eivät olleet tietoisia siitä, että suuri osa Kuolan niemimaan vuorista sisältää vahvasti magneettista rautamalmia. Heidän kompassinsa otti suunnan kohti lähintä malmilähdettä ja vei heitä harhaan ensimmäisestä päivästä lähtien.

Äitimme matkusti Murmanskiin myöhemmin syksyllä luultavasti selvittääkseen tulevaa muuttoa. Mutta silloin enon perhe oli jo lähtenyt matkaan. Muistan hänen matkansa, sillä hän toi mukanaan savustettua turskaa Murmanskista. Meille se oli herkkua, jota oli harvoin ostettavana.

Teppo-enon perhe asettui asumaan Tampereelle. Pitkän ajan kuluttua saimme tietää heidän paostaan ja Suomeen pääsystään. Kirje oli kirjoitettu salakielellä sopimuksen mukaisesti. Mutta sen jälkeen emme kuulleet paljoakaan heistä. Hehän tiesivät, että kontaktit ulkomaille eivät olleet suotavia neuvostoihmisille.

Vuonna 1944 muutimme – tai oikeammin sanottuna pakenimme – Itä-Karjalasta Suomeen perääntyvän armeijan edellä. Nelly ja minä kävimme koulua Loviisassa kaksi lukuvuotta ja vierailimme myös enon perheen luona.

Ruotsiin

Kun sitten alettiin puhua Neuvostoliiton kansalaisten palauttamisesta toisen maailmansodan päätyttyä, myös ne, jotka olivat olleet Suomen kansalaisia vuosia, alkoivat pelätä. Enon perhe pakeni Ruotsiin samaa tietä kuin me. Tapasimme Uumajassa karanteenileirillä. Kuukauden kuluttua me neljä serkusta – Ruut, Anna, Nelly ja minä – matkustimme Halmstadiin työskennelläksemme sairaala-apulaisina. Nelly ja minä jäimme sairaala-alalle; Ruut on työskennellyt teollisuudessa ja kodinhoidossa; Anna meni naimisiin suomalaisen maanviljelijän kanssa ja asuu Jyväskylän lähellä.

Teppo-eno, Maria-täti ja Helmi kuolivat täällä Ruotsissa.

Toini Jönsson
(Ruotsista kääntänyt Jaana Pyysiäinen)

MUISTILISTA

Suomen Inkeri-liiton syyskokous

pidetään sunnuntaina 26.10. kello 14.00 Inkerikodissa Karjalatalolla Käpylänkuja 1, Helsinki.

Hallitus

Lahden Seudun Inkeri-seura ry

13.10.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
Sääntömääräinen Syyskokous
10.11.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
8.12.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet 1997 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, klo 14.00:

05.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän tilaisuus

01.11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit muistokivillä ja kahvitilaisuus

26.12. Joulujuhla

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki
Syyskuussa 28.9.1997 klo 14 kuukausitilaisuus ja syyskokous
Lokakuussa 26.10.1997 klo 14 kuukausitilaisuus
Marraskuussa 23.11.1997 sunnuntai klo 13 myyjäiset ja pikkujoulu

Seukot Inkerikodissa

18. 9.-97 klo 13.00
9.10.-97 klo 13.00
13.11.-97 klo 13.00
4.12.-97 kello 13.00 pikkujoulu

1998

12.2.-98 klo 13.00
12.3.-98 klo 13.00
14.4.-98 klo 13.00
7.5.-98 klo 13.00

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
10/97	09.09.1997	14.10.1997
11/97	10.10.1997	14.11.1997
12/97	07.11.1997	12.12.1997

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

00768
LUUKKONEN YRJÖ

VISKAALINT 44
00670 HKI

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie **75 kr**

Nouse Inkeri, grammofonskiva **25 kr**

Lauri Santtu, **grammofonskiva** **25 kr**

Laula kaikki maa, kassett, Råda **35 kr**

Karta, von Köppen **50 kr**

Vykort, Haparanda, tackplatta **1 kr**

Vykort, Örebro, minnessten **1 kr**

Vykort, flicka i Tuutaridräkt **2,50 kr**

Kavajnål, vapen **10 kr**

Gratulationskort, stort **10 kr**

Gratulationskort, litet **10 kr**

Klistermärke, Ingermanland + Estland **5 kr**

Klistermärke, Ingermanlands vapen **5 kr**

Tuuli: **Inkeriläisten vaellus** **75 kr**

Isien Usko, muistojulkaisu **10 kr**

Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja** **5 kr**

Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige** **15 kr**

Lilja – flyktingflickan från Ingermanland **30 kr**

Himiläinen: **Främmande fosterland** **50 kr**

Hiiva: **Förvisningen** **50 kr**

Ojala: **Pitkä kotimatka** **75 kr**

Ojala: **Suomi näkyy** **75 kr**

Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä** **75 kr**

Kuortti: **Veljeni sotavangit** **75 kr**

Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa** **75 kr**

Sihvo: **Inkerinmaalla** **75 kr**

Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat** **25 kr**

Survo: **Neljäs tuuli** **50 kr**

Ronkonen: **Laps Inkerin** **100 kr**

Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki** **100 kr**

Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival** **110 kr**

Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja** **70 kr**

Mooses Putron elämäkerta **30 kr**

Iho: **Hietajyvä** **40 kr**

Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen** **150 kr**

Adressi **40 kr**

Kavajnål Ingermanlands flagga **20 kr**

Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.** **50 kr**

Tarra, Inkerin lippu **5 kr**

Randefelt: **Inkeri, Tiekartta** **100 kr**

Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta** **100 kr**

Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett** **80 kr**

Inkerin ristiviiri **450 kr**

Huovinen (red.): **Ingermanland** **100 kr**

Kuusi: **Maria Luukan laulut** **40 kr**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 10
LOKAKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr
ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Tuutarin juhannusjuhlien leimaa-antava piirre oli lasten yhtyeiden runsaus. Svetlana Prokopenkon johtama Aurinko oli yksi niistä. Eri-ikäisten lapsiosallistujien ja -esiintyjien panos juhlien onnistumiselle on suuri. Nuorta juhlakansaa nurmikolla on hauska nähdä. Kuva Lilja Veskioja.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Surunsa kullakin

»Koko maailma hiljeni». Näin kertoi iltapäivälehden lööppi syyskuussa. Kysymys oli luonnollisesti Walesin prinsessa **Dianan** hautajaisista lauantaina 6.9.1997 Kun televisiolähetys hautajaisista alkoi, Helsingin keskustan kaupat tyhjenivät. Lehtitietojen mukaan arviolta jopa 2 miljardia maailman noin 6 miljardista ihmisestä seurasi television välityksellä hautajaisia.

Paparazzit metsästivät uutiskuvia Dianasta ja hänen miesystävästään. Heidän toimintansa tuomittiin maailmanlaajuisesti, mutta lopputulos oli väistämättä jotain aivan muuta: inhimillisen käsityskyvyn ylittävä viestintätapahtuma.

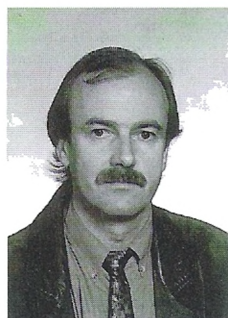
Suru yhdisti hetkeksi maailman. Näinkin voi sanoa. Miten tämän sai aikaan yhden ihmisen kuolema maailmassa, jossa ihmisiä kuolee yhtenään nälkään, tauteihin ja sodan jalkoihin? Minun – teologin – vastaus kuuluu: kuolemalla täytyy olla kasvot, jotta sitä voisi surra. Prinsessa Dianan kasvot tunnetaan kaikkialla maailmassa, ja siksi hänen kuolemansa järkytti myös ennen näkemättömällä tavalla. Ehkä jotain vastaavanlaista tapahtui silloin, kun presidentti **John F. Kennedy** murhattiin. Mutta silloin paparazzeista ei vielä tiedetty mitään.

Stalinin vainoissa inkeriläisiä kuoli 1930-luvulla joukoittain, mutta useimmille suomalaisille näillä murhatuilla ei pitkään ollut kasvoja. Suomi havahtui vasta silloin, kun televisio toi näistä vainoista selvinneet suomalaisten silmien eteen 1980-luvun lopulla.

Ruandan katastrofi Afrikassa herätti maailman, kun televisio toi massamurhien uhrit olohuoneisiimme. Avustusjärjestöt lähtivät liikkeelle. Tällä hetkellä Pohjois-Koreassa kärsitään nälkää, ja edessä saattaa olla käsittämätön katastrofi. Se ei kuitenkaan liikuta meitä niin kauan, kun kuolemalla ei ole kasvoja. Pohjois-Korean hallituksen pitäisi nopeasti päästää paikalle valokuvaajat, televisio ja kansainvälinen lehdistö, sillä muuten maailmanlaajuisesta avusta ei ole toivoa. Näin meidän sympatioitamme ja antipatioitamme nykyisin ohjaillaan. On korkea aika ryhtyä selvittämään median vaikutuksia itsekuhunkin meistä.

Dianaa ja häntä surevia miljardeja ihmisiä on turha arvostella nykytilanteesta. Itse asiassa hänen traaginen kuolemansa ja liikuttavat hautajaisensa tarjosivat lukemattomille ihmisille eri puolilla maailmaa mahdollisuuden surra oman elämänsä menetyksiä. Kuollut prinsessa antoi surulle kasvot ja luvan surra, ilman omien kasvojen menettämistä.

Markku Pyysiäinen

Juhannusjuhlat Tuutarissa

Syksyn pimeydessä on hauska muistella ennätyksellisen kauniin kesän tapahtumia. Tuutarin perinteisille juhannusjuhlille kokoontui yhä suurin joukoin juhlakansaa. Jumalanpalvelus Tuutarin kirkon raunioilla kauniin sään vallitessa oli mieliinpainuva.

Tuttu näkymä juhlakentältä. Hatsinan kirkkokuoro esiintyi. Juhlien johtajana olivat Niina Kozuiina ja Oleg Romanov. Jumalan sanaa julistivat Puskinin seurakunnan pastori Viktor Golovin ja Pyhän Marian seurakunnan pastori Petri Hyttynen.

Monien kuorojen ja yhtyeiden ansiosta ohjelma oli sykähdyttävää. Hatsinan Tuomenkukka-kuoroa johti Maria Kirjanen. Esiintymiset jatkuivat iltaan saakka, jolloin viimeinen esiintyjä oli pastori Arvo Survo poikineen.

Ystävien tapaamiset ovat kesäjuhlien pääasia. Tässä nähdään vasemmalla Tuutarin kansanlaulaja, yli 90-vuotias Olga Ostonen.

Kuvat: Lilja Veskioja

Inkerinsuomalaisten »paluumuuton» luonne

Inkerinsuomalaisten esi-isät ovat luterilaisia muuttajia Suomen alueilta, pääosin Savosta ja Karjalasta, joiden muuttaminen Suomenlahden eteläränikolle alkoi jo 1500-luvun lopussa. Myöhemmin, kun vuonna 1617 koko Inkerinmaa Stolbovan rauhan mukaan liitettiin Ruotsiin, sitä tuettiin valtiovallan taholta antamalla maahanmuuttajille erilaisia etuja. Näin Ruotsin hallitus halusi korvata Ruotsin valtaan tyytymättömien ortodoksien karjalaisten muuton Inkeristä sisä-Venäjälle. Inkerinsuomalaisten suomen murteen ja aineellisen kulttuurin analyysi osoittaa monenlaisia lainoja paikkakunnan alkuperäisiltä asukkailta: inkeroisilta, karjalaisilta ja vatjalaisilta, mikä johtaa tutkijoita yhteenvetoon, että tänne muuttaneet luterilaiset aktiivisesti assimiloivat paikallisia suomensukuisia kansoja.

Tälle kansalliselle perustalle Venäjän keisarikunnan poliittisissa olosuhteissa (Pietari I palautti Inkerinmaan Venäjän haltuun sadan vuoden kuluttua) ja Pietarin kaupungin taloudellisessa ja kulttuurivaikutuksessa muodostui 1800-luvun loppuun mennessä inkerinsuomalainen subetnillinen kansallisryhmä, jonka väestö nousi 1920-luvulla jopa 200 000 ihmiseen.

Venäjällä asuvien inkerinsuomalaisten mielestä heidän kotimaansa on vain Inkeri ja heidän keskuudessaan suomalaisia pidetään – siihen on kai perusteita – Leningradin alueen kantakansana. 20-luvun lopussa alkoi inkerinsuomalaisten häätö Leningradin alueelta, joka johti vuoteen 1944 mennessä koko väestön karkotukseen synnyinmaastaan. Nykyään noin 90 000 kansa asuu hajanaisesti Venäjällä Kolyma-joelta Murmanskin alueelle saakka. Siperiassa heitä on lähes 10 000 ja kansan aika isoja ryhmiä on juurtunut Viroon, Suomeen ja Ruotsiin. Useita tuhansia inkerinsuomalaisia asuu Kazahstanissa, Ukrainassa ja muissa entisen Neuvostoliiton tasavalloissa. Inkerinmaalla (Pietari mukaan laskettuna) arvioidaan asuvan noin 20 000 suomalaista, joista suurin osa on palannut »Hrushtshevin suojan» aikana 50-luvun lopulla tai 60-luvun alkupuolella.

Vuonna 1988 perustettu Inkerin Liitto on alusta lähtien pitänyt taistelua suomalaisten oikeudesta palata karkotuspaikoistaan historialliseen kotimaahansa Inkeriin keskeisimpänä tavoitteenaan. Nimenomaan tämä muutto tarkoittaa yhdistyksen kannalta paluumuuttoa.

Periaatteessa valtiovalta tunnustaa (Venäjän federation korkeimman neuvoston asetuksen Venäjän suomalaisten rehabilitoinnista, 29. kesäkuuta 1993, kohdassa 2) suomalaisten oikeuden »henkilökohtaiseen paluumuuttoon perinteellisiin asumispaikkoihin». Käytännössä minkäänlaisiin toimenpiteisiin kotiseudullemuuton avustamiseksi ei ole ryhdytty millään

tasolla. Leningradin alueelle paluumuutti omalla riskillään 25–30 inkerinsuomalaista perhettä 1990-luvulla.

Vertaamattomasti laajempi näinä vuosina oli »paluumuutto» Suomeen. Huhtikuussa 1990 senaikainen Suomen presidentti Mauno Koivisto lausui, että entisen Neuvostoliiton alueella asuvia suomalaisia voidaan pitää paluumuuttajina Suomessa. Tästä on saanut alkunsa suomensyntyisten muutto pääosin Venäjältä ja Virosta Suomeen päin. Noin 98 % IVY:n ja Baltian maissa asuvista suomalaisista on inkerinsuomalaisia, ja heille silloin termi »paluumuutto» sai äkkiä uuden merkityksen.

Inkerin Liiton kannalta tämä muutto tarkoittaa maastamuuttoa ja viemällä meiltä aktiiveja henkilöitä se vaikuttaa kielteisesti yhdistyksen toimintaan. Inkerin Liitto pitää lähtöä pysyvään asumiseen Suomeen jokaisen henkilökohtaisena ja vapaana (onneksi vihdoinkin vapaana!) valintana, tukematta tai estämättä sitä.

Vuoden 1996 puolivälissä paluumuuttajan statuksella Suomessa asui noin 14 000 ihmistä entisen NL:n maista. Viime aikaan paluumuutto-oikeus on ollut kansalaisilla, jotka pystyvät esittämään kaksi alkuperäistä asiakirjaa joista näkyisi, että vähintään yksi hakijan isovanhemmista on kansallisuudeltaan suomalainen. Nykyään lainsäädäntöä käsitellään uudestaan vaatimusten kiristykseen päin: 29 kesäkuuta 1996 tasavallan presidentti allekirjoitti vastaavan lain ulkomaalaislain muuttamisesta.

Ottaen huomioon sen, että paluumuutto-oikeuden saavat suomalaisen syntyperän todistaneen kaikki perheenjäsenet, potentiaalisten »paluumuuttajien» määrä kasvaa ihmeellisesti. Suomeen 14 000 pysyvästi paluumuuttaneesta 5 000–6 000 joko ei ole ollenkaan suomalaista sukua, tai he itse eivät tunne itseään suomalaisiksi. Yhdistyksemme arvioinnin mukaan viime vuosina historiallisesta Inkeristä paluumuuttajiksi on jo mennyt 2 000–2 500 suomalaista – siis noin 5 000 ihmistä perheenjäsenet mukaan laskettuina. Yksin Suomen Pietarin pääkonsulinvirastossa »paluumuuttoa» jonottaa noin 4 000 hakijaa. »Paluumuutosta» on tullut ilmiö, jota ei saa sivuuttaa Inkerinmaan suomalaisen kulttuurin tulevaisuuden ja inkerinsuomalaisen subetnillisen kansallisryhmän historiallisen näköalan kannalta.

Paluumuuttosyitä koskeva kysely inkerinsuomalaisille

Kyselyn tekijä – itse inkerinsuomalainen ja Inkerin Liiton perustajia – on esittänyt työn tavoitteeksi vastaukset kolmeen kysymykseen: 1) Keitä »paluumuuttajat» ovat? 2) Mitkä ovat paluumuuttoratkaisuun vaikuttaneet pääsyyt? 3) Mitä tulevat »paluumuuttajat» odottavat elämästä Suomessa.

Eellämainittujen kysymysten selvittämiseksi laadittiin kyselylomake, johon vastasivat suomenkielen kurssin opiskelijat, jotka jonottivat muuttoa Suomeen.

Kysely pidettiin sekä suomen alkeiskurssin että jatkokurssin ryhmissä oppivuosina 1994–95 ja 1995–96. Ennen vapaaehtoista kyselyyn osallistumista kurssilaisille selostettiin, miten lomake täytetään, korostettiin nimettömyyttä, pelkkää tieteellistä tarkoitusta ja ettei se vaikuta millään tavalla paluumuuttohakijan asioiden käsittelyyn virastoissa. Kaikki vastaajat

olivat joko Pietarin tai sen lähiympäristön asukkaita. Tämän kirjoituksen johtopäätökset perustuvat saadun aineiston analyysiin.

Ketkä muuttavat?

Saaduista 92 hyväksyttävästi täytetystä vastauksesta naisten osuus oli 71 %. Tämä ei tarkoita, että naiset muodostaisivat Suomeen muuttavien enemmistön, pikemminkin sukupuolten suhde »paluumuuttajien» keskuudessa on lähes 1:1, vaan yksinkertaisesti naiset suostuvat paremmin käymään kielikurssilla. Venäjällä tilaston mukaan naisten koulutustaso on korkeampi kuin miesten, mikä osittain selittää kurssilaisten hyvin korkean taustakoulutuksen – 41 % vastanneita on suorittanut korkeakoulututkinnon, 33 % on valmistunut opistoista.

Suurin osa maastamuuttajista on työiässä (20–60-vuotiaita on 88 % ja 20–44-vuotiaita on 62 %). 68 % on naimisissa ja 70 %:lla on lapsia, joiden kanssa he muuttavat Suomeen. Tulevien »paluumuuttajien» perheen keskimääräinen suuruus on 2,86 henkeä.

Vastanneiden kansallinen rakenne on aika mielenkiintoinen. 74 % sanoo itseänsä suomalaisiksi. Kurssille tulevat etupäässä ne, joilla on jotakin suomenkielen taitoa; monet venäläiset puolisot eivät uskalla alkaa opiskella suomea ennen muuttoa, pannen toivonsa »suomalaisen puolisonsa» kielitaitoon alkuvaiheessa. Sen takia laskien mukaan myös venäläistyneet lapset voi arvioida suomalaisten osuuden tulevien »paluumuuttajien» keskuudessa noin 50 prosentiksi. Vain yksi vastannut, jonka isä oli suomensuomalainen punikki, kirjoitti olevansa »Venäjän suomalainen». 38 prosentilla itseään suomalaisena pitäneistä molemmat vanhemmat ovat suomalaisia – ennen sotaa seka-avioliitot inkerinsuomalaisilla olivat erittäin harvinaisia, mutta 40-luvun loppupuolelta alkaen ne ovat olleet selvästi vallitsevina. Niiden keskuudessa, jotka eivät pidä itseään suomalaisena, 33 %:lla oli syytä ilmoittaa itsensä suomalaiseksi, koska heillä on suomalaisia sukujuuria.

On hyvin mielenkiintoista, että kysymykseen »Onko päätöksenne muuttaa Suomeen tällä hetkellä täysin lopullinen?» vastasi kielteisesti 24 % paluumuuttohakemuksen jättäneistä.

Näistä seikoista voi vetää seuraavat johtopäätökset: 1. Suurin osa Suomeen »palaavista» ainakin Pietarissa on hyvin koulutettuja työikäisiä naimisissa olevia ihmisiä lapsineen. 2. »Paluumuuttajiksi» pyrkivien keskuudessa kansallisuudeltaan suomalaiset (melkein sataprosenttisesti inkerinsuomalaiset) muodostavat noin puolet. 3. Paluumuuttohakemuksen jättäneistä melkein joka neljäs epäilee oman muuttopäätöksensä lopullisuutta.

Muuttosyitä

Kymmenen pääsyytä, jotka ovat vaikuttaneet »paluumuuttopäätökseen», ovat mainintojen useusjärjestyksessä seuraavat:

1. Poliittinen epavakaus Venäjällä, aseellisten selkkausten uhka 80 %
2. Rikollisuuden korkea taso Venäjällä 78 %
3. Mahdottomuus ansaita hyvin Venäjällä 60 %

4–5. Epätyydyttävät asunto-olot Venäjällä 59 %

4–5. Halu toteuttaa kykyjään paremmin vapaassa demokraattisessa yhteiskunnassa 59 %
6. Halu kasvattaa lapsiaan suomalaisiksi 48 %
7 Työttömyys Venäjällä 42 %
8. Vainot, joista perheenne kärsi neuvostoaikana 39 %
9. Halu palata esi-isien kulttuuri- ja kielimiljööseen 38 %
10. Halu alkaa elämä uudestaan 33 %

(Kukin vastaaja on voinut mainita useamman kuin yhden syyn, joten prosenttilukuja ei voi laskea yhteen.)

Ennen kaikkea huomio kääntyy »psykologisten tekijöiden» vallitsevuuteen muuttopäätöksen teossa. Epävarmuus huomisesta, sotien ja rikollisuuden pelko luovat yleisimmän perusteen Venäjältämuuttoon. Henkilökohtaisissa keskusteluissa kurssilaiset usein suoraan viittasivat Tsetsenian sotaan ja haluttomuuteensa laskea poikiaan armeijaan. Toisella sijalla on taloudellisia syitä: matalia palkkoja, asunto-olot, pelko jäädä ilman työtä. Kun yrittää hahmottaa näistä lähtökohdista »paluumuuttajan» yleistettyä kuvaa, saadaan henkilö, joka kärsii tämänpäivän taloudellisista vaikeuksista maan elämän murrosvaiheen ongelmien ja järjestäytymättömyyden masentamana. Kohdan »Halu alkaa elämä uudestaan» kymmenes sija vain täydentää kuvaa. Samanaikaisesti muuttopäätöksen tehneiden kiintymys demokratian periaatteisiin näkyy kohdassa »Halu toteuttaa omia kykyjään paremmin vapaassa ja demokraattisessa yhteiskunnassa» – 59 % vastanneita.

Kansalliset motivaatiot (»Halu kasvattaa lapsiaan suomalaisiksi» ja »Halu palata esi-isien kulttuuri- ja kielimiljööseen») jäävät vain kolmanneksi. Se on ehkä luonnollista ottaen huomioon lähtevien olevan aika pitkälle venäläistyneitä.

Hyvin yleinen on »Vainot neuvostoaikana» -motivaatio. Sitä tärkeäksi muuttosyyksi on sanonut 39 % vastanneista. Päällekkäiskysymykseen »Pidättekö omaa perhettänne vainoista kärsineenä neuvostoaikana?» myönteisesti on vastannut 60 % kurssilaisista ja kielteisesti vain 25 %! Tämä paljastaa inkerinsuomalaisille tyypillisen »vainotun kansan syndrooman». Muisto pääasiassa vanhemman sukupolven ahdistuksista säilyy uudessakin sukupolvessa.

Muuttosyistä voi yhteenvetona esittää seuraavaa: 1. Suomalaisten Venäjältä Suomeen »paluumuuton» pääsyy on lähtömaan murrosvaiheen vaikeudet ja niistä ennen kaikkea psykologiset (sotien ja rikollisuuden pelko). Käytännössä Tsetsenian sota ei vaikuttanut tuntuvasti tilanteeseen Inkerinmaalla, eikä rikollisuustaso Pietarissa ole viidenmiljoonan kaupungin normaalia tasoa korkeampi. 2. Toisella sijalla on taloudellisia ongelmia – rahapula, epätyydyttävä asunto, riski jäädä työttömäksi. Jälkimmäinen Venäjällä on paljon vaarallisempaa kuin Suomessa, koska sosiaaliturva on hyvin heikko. 3. Kansallinen motivaatio sijoittuu kolmanneksi. Venäjältä, missä ihmisiä on rangaistu kansallisuutensa vuoksi, halutaan muuttaa Suomeen. 4. Jo Suomeen muuttaneiden kokemus vetää tulevia »paluumuuttajia». 5. »Paluumuuttajan» yleistetty hahmo on useimmiten Venäjän taloudellisissa ongelmissa ei-pärjäävä, poliittisia mullistuksia, sotaa ja rikollisuutta pelkäävä ihminen, joka on loukkaantunut lähtömaan valtiovaltaan ja etsii omia kansallisjuuriaan.

Tietous Suomesta

Kyselylomakkeen täyttäneet olivat hyvin itsekriittisiä arvioidessaan omaa tuntemustaan tulevasta kotimaastaan. 66 % vastasi, että he tuntevat Suomea riittämättömästi, ja tähän lukuun voi lisätä vielä ne 11 %, jotka eivät vastanneet tähän kysymykseen ollenkaan. Vastanneista 23 % ilmoitti tuntevansa Suomea riittävästi.

Suomeen pyrkivistä ei maassa ole aikaisemmin käynyt 34 % vastanneista. Uskomaton määrä ottaen huomioon, että »paluumuuttoa» jonottavien enemmistöllä on sukulaisia tai tuttavia Suomessa ja yhden päivän Suomen turistimatkan hinnat Pietarissa ovat erittäin edullisia (vain 16 dollaria). 42 % kurssilaisista on käynyt Suomessa 1–2 kertaa. Voisi väittää, että näiltä potentiaalisilta »paluumuuttajilta» puuttuu omaan kokemukseensa perustuvaa tuntemusta Suomesta ja heidän on hyvin vaikea siksi kuvitella psykologisia vaikeuksia, joihin törmää jokainen maahanmuuttaja.

Odotuksia Suomen elämästä

Vastaukset kysymyksiin koskien odotuksia tulevasta elämästä Suomessa sallivat sen mielenkiintoisen johtopäätöksen, että syitä tulla Suomeen on enemmän kuin syitä lähteä Venäjältä.

»Paluumuuttajan» odotukset uudesta elämästä ovat mainintojen useusjärjestyksessä seuraavia:

1. Henkilokohtaisen turvan ja sisäisen rauhan saaminen 83 %
2. Hyvä sosiaaliturva, parempi terveydenhuolto 73 %
3. Mahdollisuus ansaita hyvin 70 %
4. Asunto-olojen parantaminen 65 %
5. Mahdollisuus saada lapsille parempi koulutus 62 %
6. Mahdollisuus oppia uutta, saada nykyaikainen ammatti 61 %
7 Henkilökohtaisen kulutuksen ja yleisen hyvinvoinnin korottaminen 54 %
8. Henkilökohtaisen tulojen korottaminen 48 %
9. Yleensä oman yhteiskunnallisen statuksen kohottaminen 46 %
10. Uusien, parempien kavereiden saaminen, lämpimämpiä suhteita ihmisten välillä 42 %

Huomio on kiinnitettävä hyvään vastaavuuteen »syiden» ja »odotuksien» taulukkojen välillä. On luonnollista, että uudelta elämältä odotetaan sitä, mitä Venäjän elämästä puuttuu.

On merkittävää, että mahdollisuus korottaa ammattitasoansa (»Mahdollisuus oppia uutta, saada nykyaikainen ammatti») on sijoittunut vasta kuudenneksi tässä luettelossa. Samanaikaisesti 28 % vastanneista kieltää haluavansa aloittaa omaa bisnestä, 21 % ei usko pääsevänsä ammatinmukaiseen työhön ja 59 % on valmis elämään sosiaaliturvarahalla pitkäaikaisesti. Tämä aineisto kertoo maahanmuuttajien heikosta valmiudesta kilpailla työmarkkinoilla Suomen nykyisessä taloudellisessa tilanteessa. Ei ole ihmeellistä, että Suomessa paluumuuttajan statuksella asuvista IVY:n ja Baltian maiden työkykyisistä kansalaisista 51 % on työtä vailla.

Johtopäätökset: 1. Tuleville maahanmuuttajille Suomi näyttää menestykselliseltä hyvinvoinnin ja rauhan maalta. Heidän odotuksensa ovat ilmeisesti liiaksi suurennettuja. 2. Eri syistä »paluumuuttajien» valmius kilpailla työmarkkinoilla on heikko.

Mille paikkakunnalle asumaan?

52 % vastanneista on lomakkeen täyttämisen hetkellä tiennyt, missä päin Suomea he haluaisivat asua. 42 % uuden asuinpaikkakunnan valinneista haluaisi muuttaa Helsinkiin tai pääkaupunkiseudulle. Nykyisinkin puolet Suomeen paluumuuttaneista asuu nimenomaan pääkaupungin seudulla. 6,5 % haluaisi Turkuun, missä inkerinsuomalaisten »paluumuuttajien» määrä on aika huomattava. Useammin mainitaan myös Uudenmaan lääni, Tampere, Lappeenranta–Imatra sekä Oulu–Pohjanmaa (kullekin 3 %). Kannattaa huomata, ettei osoiteta suoraan halua asua maalla. Keskustelujen pohjalta tekijä tietää, että asuinpaikka valitaan yleensä sillä perusteella, että joku tuttavista tai sukulaisista on sinne sijoittunut. Vain yhdessä lomakkeessa halutuksi asuinpaikaksi on kirjoitettu »siinä, mistä työtä löytyy».

Vastanneista 88 % haluaa Suomessa asuessaan ylläpitää siteitä muihin inkerinsuomalaisiin. Tulevaisuudessa 77 % haluaa hakea Suomen kansalaisuuden, vain 9 % ei rupea vaihtamaan Venäjän kansalaisuuttansa, muille asia ei näytä ajankohtaiselta.

Johtopäätös: Suomessa inkerinsuomalaiset valitsevat asuinpaikakseen jo heille tutuksi tulleita paikkakuntia, joten heidän muuttonsa ei muuta ryhmän asutusmaantietoa Suomessa.

Lyhyesti näköaloista

Suomalaisten totaalinen katoaminen historiallisesta Inkeristä näyttää realistiselta Suomeen »paluumuuton» vuoksi. Suomen historiassa on ollut suomalaisten joukkomuuttoa ulkomaille, esim. Ruotsiin 60-luvulla. Monet senaikaiset maastamuuttajat alkoivat palata Suomeen 80-luvun lopulla ja 90-luvun alkupuolella varakkaina, modernin ammatin saaneina, ruotsintaitoisina ja kansainvälistyneinä. Joku tämäntyyppinen ilmiö näyttää mahdolliselta myös inkerinsuomalaisten tapauksessa. Syitä, jotka voisivat lopettaa suomalaisten lähdön Venäjältä ja jopa palauttaa aikaisemmin muuttaneita ovat: a) talouden kasvun alku Venäjällä, b) Suomen »inkeriläispolitiikan» muuttaminen suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin tukemisen suuntaan inkerinsuomalaisten nykyasumispaikoissa ja c) Venäjän viranomaisten käytännön toimenpiteet tämän vainotun kansan rehabilitoinnissa. Tekemääni kyselyyn osallistuneista 95 % on osoittanut halunsa jopa Suomessa asuessaan säilyttää monipuolisia siteitä Venäjälle päin.

Wladimir Kokko

Siirtolaosuus – Migration 1/97

Wladimir Kokko opettaa inkerinsuomalaisia paluumuuttohakemuksen jättäneille järjestettävillä suomenkielen kursseilla Pietarissa.

Inkeriläiset ja karjalaiset kohtaavat -seminaarissa ja iltamissa

la 1.11. klo 13 ja 19

Karjalatalolla Helsingissä. Mukana mm. Arvo Survo ja Arvi Kemppi.

Pääsylipputulot lyhentämättöminä Inkeriin jääneiden vanhusten tukemiseen.

Lippuja (40 mk / 20 mk)

Karjalan Liitosta Puh. (09) 799077 ja Inkerikeskuksesta.

Aitovieriltä

Kännykkä kourassa kuljetaan nyt jo aitovierilläkin. Kun lähtee juhlaan, on parasta ottaa kännykkä mukaan. Niin tekee nykyisin jo maalaisisäntäkin lähtiesään Suviseuroihin. Siellä hän sitten soittaa kotiin jääneelle emännälleen ja antaa tämän kuunnella mahtavaa veisuuta kännykän kautta. Emäntä pääsee osalliseksi juhlien tunnelmasta.

Kuka voisi enää vastustaa kännykkää? Ilman sitä et ole *saatavilla*, ja se on melkein yhtä paha, kuin että et olisi lainkaan olemassa. Viestinten nopea kehitys on kertakaikkiaan muuttanut maailmaa. Vielä vuoden 1990 Suomen kielen perussanakirjassa *känny* tarkoittaa pelkästään kättä. Sanakirja mainitsee *taskupuhelimen* ja selittää sen taskukokoiseksi matkapuhelimeksi. Nyt on esitetty jopa termiä *liikkupuhelin*, mutta ei se ainakaan minusta hyvältä tunnu. Kännykkä on mukavalta kuulostava kapine.

Tänä vuonna kännykästä tuli tämän maan suosituin lahjaesine. Varsinkin alkukesästä lehdet olivat täynnä kännykkämainoksia. Niitä ostettiin rippilapsille ja luokaltapäässeille koululaisille, jotta vanhemmat voisivat (näennäisesti) valvoa heidän menemisiään ja lapset neuvotella kotiintuloaikojen pidentämisestä. Kevään ylioppilas istui pihallani hellässä haaveilussa tyttöystävänsä kanssa ja puhui samalla kavereilleen kännykällä. Tyttöystävä katseli häntä rakastuneen näköisenä, sillä poika näytti todella tyylikkäältä.

Omat poikani ja vävyni olivat jo pitkään näpelöineet kännyköitään. Sen nyt jotenkin ymmärsi; heidän työnsä vaati sitä. Siinä, missä suomalaismies ennen komeili auton suuruudella, hän nyt vertaili kännyköiden pienuutta. Mitä näppärimpiä koteloita ja kukkaroita ilmestyi kaljaveikkojen turpeille vyötärönseuduille.

Lastenlasteni syntymäpäivillä nuoret isät ja enot panivat kännykkänsä sievästi täytekakun viereen. Mutta kun nuorimmaisen 1-vuotispäiviä vietettiin, poikani sanoi: »Eikös mummillakin pitäisi olla kännykkä?» Harvinaisen yksimielisesti kaikki olivat samaa mieltä: silloinhan mummi olisi aina saatavilla. Huolenpidon tarpeet ja tarjoaminen saavat ilmauksensa nimenomaan kännykässä.

Mummi syyhkimässä näppärällä pikku autollaan kesämökiltä toiselle kännykkään puhuen on jo ihan jokapäiväinen ilmiö. Kaihi kehittyy silmässä eikä tienviitoista tahdo saada tolkkua. Vävy antaa ohjeita omasta kännykästään: Käänny nyt siitä kivinavetan kohdalta oikealle!

Kun mummi ottaa lapsenvahtimisesta vapaata ja lähtee Ruotsin inkeriläisten kesäjuhlille Boråsiin, hän ottaa tietysti kännykkänsä mukaan. Yksinäisessä hotellihuoneessaan hän ilostuu kännykän soidessa. Rakkaudenosoitus verhoutuu pojan kysymykseen: »Missä sun kylmälaukkus on? Me lainattas sitä.»

Lahden kesäjuhlilla kännykkä pannahinen soi juuri, kun Suomen Inkeri-liiton johtokunnan kokous on alka-

massa. Ystävä soittaa. »Oletko sinä kotona, jos tulemme käymään 28. päivänä?» Olen toki! Olen saatavilla. Kuka voisi enää vastustaa taskupuhelinta? Tähänhän se on tarkoitettu: yhteydenpitoon!

Kouvolan Herättäjäjuhlilla on tuhatmäärin väkeä. Miten löytää velimies, joka liikkuu omissa porukoissaan? No, soitellaan. »Missä sinä olet?» – »Tässä kolmannnessa lihasoppajonossa, hännillä,» – Vanhukset hymyilevät; velimies ei ole saanut sydänkohtausta helteessä; sisko ei ole ajanut kolaria. Helpottaa. Nitrot säästyvät.

Hartauspuheessakin käsitellään vekottimia. Lääninrovasti Hynninen kuvailee verkoissa liikkumisen ja saatavillaolon ilmiötä. Hän sanoo kuitenkin: »Mutta juuri sinä, jolla ei näitä välineitä ole, sinä, joka et tunkeudu sähköihon alle, juuri sinä olet Jumalan silmäterä.»

Niin on. Mutta hyvältä tuntuu sekin, kun on aitovierillä kulkiessaan kännyköitse sopinut tapaamisesta ja saa käpertyä jonkun rakkaan, vaikkapa sen nuorimman lapsosen kainaloon ja kuiskata: »Kiva kun olet siinä.»

Marja Mustakallio

Kirjallisuutta

Ajomiehen omaisuus lastin panttina

Riikonen kertoo rahdinajon arkipäivästä sata vuotta sitten

Martti Riikonen: Ajomies Hiitola–Pietari -tiellä 1890-luvulla, 239 sivua. Karjalan Kirjapaino Oy, Lappeenranta 1997.

Ajomies Hiitola–Pietari -tiellä 1890-luvulla on **Martti Riikosen** kuvaus mummoltaan muistiinmerkitsemistä sadan vuoden takaisista tapahtumista: »Talletin sen, minkä hän meille poikansa lapsille suostui kertoilemaan».

Martti Riikonen on Hiitolassa nuoruutensa elänyt. Sodan jälkeen hän työskenteli Valtion rautateiden palveluksessa. Pitkän ja yhtäjaksoisen työuran jälkeen hän keskittyi kirjoitusharrastukseensa. Ohjausta ja taitojen hiontaa hän sai muun muassa kirjoittajapiireissä. Nyt ilmestynyt Ajomies on Riikosen ensimmäinen kirja. Lähes 240-sivuinen romaani valmistui huhtikuussa.

Muonamiehestä talolliseksi pyrkivän ajomiehen tarina on kirjoittajan isoisän monivaiheisen elämän ja paikkansa etsimisen koskettava kuvaus. Luovutetussa Karjalassa, Hiitolassa 1917 syntynyt Riikonen osoittaa kirjassaan, kuinka haurasta elämä kaikkinensa voi vuosisadan vaihteen Suomessa olla.

Kun vuonna 1895 kumottiin asetus kaupan yksinoikeudesta, tarjoutui muillekin kuin porvarissäädyn edustajille mahdollisuus kauppojen perustamiseen. Hiitolassa Laatokan rantapitäjässä muutamat kauppiaat alkoivat ostella talonpojilta voita ja kotita-

louksien tuottamia tavaroita Pietariin vietäväksi. Samalla kauppiaat toivat paluukuormassaan muun muassa taloustavaroita.

Karjalan radan rakennusvaiheessa vuosina 1891–94 paikkakunnalle tuli tilapäisasukkaita. Näin monet huomasivat tilaisuutensa tulleen ja perustivat suurempia ja pienempiä kauppaliikkeitä.

Tulokkaiden joukossa oli Käkisalmelle muuttanut pietarilainen kauppamies Lisitzin, joka perusti kauppansa Hiitolan Mustolan kylään.

Lisitzinillä on vain yksi hevonen. Ajomies Antti, Andreas Riikonen Hiitolasta, olikin hänen vakituinen rahtimiehensä.

Kirjassa kuljetaan ajomiehen rinnalla tämän kaikissa koettelemuksissa niin Laatokan Karjalassa kuin Pietarissa ja Inkerinmaallakin.

Kirjaa on saatavissa hyvin varustetuista kirjakaupoista sekä Karjalan myymälästä Lappeenrannasta puh. (05) 541 4600.

Anne Niemi

Paimenpojasta pääjohtajaksi

Lauri Kantee: Paimenpojasta pääjohtajaksi. Kustantaja Karjalan Kirjapaino Oy, Lappeenranta 1997.

Lauri Kanteen omaelämäkerrallinen kirja kertoo muolaalaispojan näkemyksen elämästään, ja elämästä yleisemminkin. Se perustuu Kanteen subjektiivisiin kokemuksiin karjalaispojan eri vaiheista, pula-ajasta, nousukaudesta, sota-ajasta sekä sodanjälkeisestä sopeutumisesta ja suomettumisen vaikutuksesta suomalaisten käyttäytymiseen. Rivien välistä voi jopa havaita, miten vaikeaa valtion virassa etenevän oli vaieta monista kipeistä asioista. Niiden julkituominen olisi siihen aikaan mitä ilmeisemmin merkinnyt vaikeuksia urakehityksessä.

Kirja kuvaa omakohtaisen arkisen kokemuksen kautta laajemminkin eri aikakausien oloja Karjalassa ja Suomessa. Sodanjälkeisestä ajasta saa myös mielenkiintoisen kuvan siitä, miten evakkojen piti taistella paikkansa uusilla asuinalueilla, opiskelussa ja työelämässä. Mielenkiintoisena asiana kirja herättää havaitsemaan, miten vähän on aikaa siitä, kun koulutus ei ollut itsestään selvä oikeus. Tuolloin 30-luvulla opintie aloitettiin vielä kiertokoulussa ja vain harvat kylästä pääsivät oppikouluun.

Kantee kertoo myös, miten sinnikkäästi taistellen monet sodan jälkeen joutuivat oman oppinsa ja työnsä hankkimaan, ja miten vähän yhteiskunta silloin oli tukemassa. Viidessä vuosikymmenessä on todella paljon muuttunut. Tämän vuoksi kirja on hyödyllinen myös nuorten luettavaksi.

Kaiken kaikkiaan kirja on yhden ihmisen elämäkerta. Siitä voi saada lähihistorian kulusta yhdenlaisen totuuden. Jokaisen tie on ollut erilainen. Kirja kertoo 180 sivullaan näistä yhden.

Kirjaa on saatavilla kirjakaupoista ja Karjala -lehdestä.

Mauri Lepola

MUISTILISTA

Suomen Inkeri-liiton syyskokous

pidetään sunnuntaina 26.10. kello 14.00 Inkerikodissa Karjalatalolla Käpylänkuja 1, Helsinki.

Hallitus

Lahden Seudun Inkeri-seura ry

Sääntömääräinen Syyskokous
10.11.1997 klo 18–20.30 Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
8.12.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki
Lokakuussa 26.10.1997 klo 14 kuukausitilaisuus
Marraskuussa 23.11.1997 sunnuntai klo 13 myyjäiset ja pikkujoulu

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet 1997 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, klo 14.00:

01.11. Pyhäinpäivän kunniakäynnit muistokivillä ja kahvitilaisuus

26.12. Joulujuhla

Alla helgons dag

Traditionellt samlas vi vid S:t Mikaels kyrkan, Örebro lördagen 1.11.97.
Kl. 13.00 Minnesgudstjänst med HHN. Minnesstund tillägnas även prosten S.I. Laurikkalas minne. Kyrkokör.
Kl. 14.30 Kransnedläggelse vid minnesstenen, minnestal och körsång.
Kl. 15.00 Kaffeservering och bl.a. föredrag av SIR:s ordf. Inkeri Peterson om prosten S.I. Laurikkala.
Medverkande: Bl.a. Biskop Aarre Kuukauppi av Ingermanland, lokala präster och Örebro kören 'Suvilaulajat'.

Ingermanländska föreningen, Örebro.
Välkomna

Seukot inkerikodissa

13.11.-97 klo 13.00
4.12.-97 kello 13.00 pikkujoulu

1998
12.2.-98 klo 13.00
12.3.-98 klo 13.00
14.4.-98 klo 13.00
7.5.-98 klo 13.00

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
11/97	10.10.1997	14.11.1997
12/97	07.11.1997	12.12.1997

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

00768
LUUKKONEN YRJÖ
VISKAALINT 44
00670 HKI

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)	
Kansanlauluja Inkerinmaalta	***100 mk***
Arvo Survo	
Itku Inkerille	***100 mk***
Aapo Iho	
Hietajyvä	***20 mk***
Hellin Suominen	
Mooses Putron elämäkerta	***15 mk***
Ella Ojala	
Pitkä kotimatka	***85 mk***
Pelastunut albumi	***130 mk***
Ensimmäinen kevät	***100 mk***
Aleksander Störgren	
Mutkainen tie vapauteen	***60 mk***
Erkki Tuuli	
Inkeriläisten vaellus	***110 mk***
Pekka Nevalainen	
Rautaa Inkerin rajoilla	***100 mk***
Pekka Nevalainen	
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla	***150 mk***
Pekka Nevalainen – Hannes Sihvo (toim.)	
Inkeri – historia, kansa kulttuuri	***300 mk***
Heikki Roiko-Jokela – Heikki Seppänen	
Etelän tien kulkija – Vilho Helanen	***150 mk***
Maria Ripatti	
Elämä yhden kortin varassa	***100 mk***
Saimi Tuukkanen	
Elämäni helminauha	***30 mk***
Kalevalaseuran vsk 69–70	
Inkerin teillä	***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut	***40 mk***
Näin lauloi Larin Paraske	***30 mk***
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sallon tuotannosta	***40 mk***
E. Pärnänen	
Antti Kivekäs	***100 mk***
Albert Pettinen	
Lauluja koululaisille	***25 mk***
Albert Pettinen	
Lauluja sekakuorolle	***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	***15 mk***
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo	
Omall maall	***55 mk***
Salli Iivarinen Savorina	
Kaukana kotini Inkeri	***80 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933	***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen)	***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992	***60 mk***
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993	***60 mk***

Lippuja ja viirejä

Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla	***100 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä)	***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia)	***60 mk***
Salko marmorijalustalla	***45 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri)	***350 mk***

Muuta

Rintaneula Inkerin vaakuna	***10 mk***
Kortti	***3 mk***
Adressi	***30 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30--20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 11
MARRASKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1997
130 mk kotimaahan, Ruotsiin 200 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Akateemikko Aale Tynni 3.10. 1913–21.10.1997. Kuva: SKS:n kirjallisuusarkisto.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Uusi palvelutalo Tarttoon

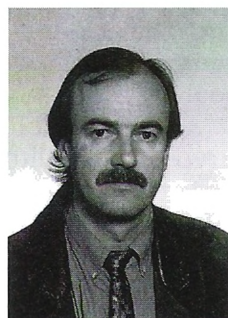
Tarton kaupungissa Virossa vietettiin elokuun lopussa tänä vuonna juhlaa. Ministeri **Liisa Jaakonsaari** ja Tarton kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Väinö Kull** vihkivät käyttöön uuden inkeriläisvanhuksille tarkoitetun palvelutalon. Aiemmin Suomen hallituksen rahoittaman lähialueyhteistyön puitteissa on perustettu yhdeksän vastaavanlaista palvelupistettä: kaksi Karjalan tasavaltaan, neljä Inkerinmaalle ja kolme Viroon. Tarton Toomemäen palvelutalo on järjestyksessä kymmenes – ja samalla suurin – Inkeri-projektin aikaansaannos.

Nyt käyttöön vihitty talo palvelee suurta inkerinsuomalaisten joukkoa. On arvioitu, että Tarton kaupungissa ja sen lähialueilla asuu tällä hetkellä noin 1 500 inkeriläistä. Heistä arviolta 200–300 tarvitsee lähes päivittäin talon palveluja. Palvelutalon avulla pyritään tukemaan kotona tapahtuvaa asumista; kysymys ei siis ole varsinaisesta laitoshoidosta. Perustyön lisäksi tarjolla tullee kuitenkin olemaan myös erilaisia harrastuspiirejä ja muuta virkistystoimintaa.

Parhaimmillaan inkerinsuomalaisten palvelutaloista voikin alueellaan kehittyä monipuolisia suomalaisen kulttuurin keskuksia, joissa on tarjolla suomenkielistä kirjallisuutta, lehtiä, kuorotoimintaa, suomen kielen kursseja ja hartaustilaisuuksia. On varmasti eduksi myös päivittäistä apua tarvitseville, jos palvelutalojen toiminta laajenee tällä tavoin varsinaisen vanhustenhuollon ulkopuolelle.

Palvelutalojen perustamisen avulla inkeriläisvanhuksille voi tarjoutua mahdollisuus viettää rauhallista vanhuutta tutuksi tulleella kotiseudulla. Näin paineet Suomeen muuttoon osaltaan vähenevät. Monelle vanhukselle hakeutuminen palvelutalojen avun piiriin varmasti onkin parempi vaihtoehto kuin muutto Suomeen. Täysin pyyteetöntä Suomen valtion halu auttaa inkeriläisiä ei kuitenkaan ole: on nimittäin taloudellisesti edullisempaa tukea inkeriläisvanhusten huoltoa heidän omalla kotiseudullaan kuin hoitaa heitä täällä Suomessa.

Suomen valtion harjoittama inkeriläispolitiikka nojaa tällä hetkellä kahdelle keskeiselle periaatteelle. Toisaalta inkeriläisille tarjotaan tarkennuksista huolimatta mahdollisuutta paluumuuttoon. Toisaalta taas yritetään tukea inkeriläisvanhusten mahdollisuuksia elää ihmisarvoista elämää omalla kotiseudullaan. Molemmat periaatteet ovat kannatettavia. Mutta mikäli inkeriläiskulttuurin halutaan todella säilyvän omalla perinteisellä kotiseudullaan, nämäkään toimenpiteet eivät vielä valitettavasti riitä.

Markku Pyysiäinen

AALE TYNNI IN MEMORIAM

Runoilija, akateemikko, kääntäjä ja kirjailija Aale Tynni kuoli Helsingissä lokakuun 21. päivänä juuri 84 vuotta täytettyään. Hän oli syntynyt 3. lokakuuta 1913 Venjoella Inkerin Kolppanassa mutta asui suurimman osan elämästään Helsingissä.

Inkeriläistä taustaansa ja Inkerinmaata Aale Tynni kuvasi myöhäisvuosiensa laajassa teoksessa Inkeri Inkerini, joka ilmestyi 1990. Sen asiantuntemus ja persoonallinen esitystapa tarjoavat lukijalle varmaotteisen kuvauksen ajasta, jolloin runoilijan isä Kaapre Tynni toimi Kolppanan seminaarin johtajana. Inkerinmaan kulttuurista teos antaa runsaasti asiantuntevaa tietoa.

Aale Tynni oli laajalti tunnettu ja arvostettu kulttuuripersoonallisuus. Hän toimi monia vuosia myös Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvoston jäsenenä.

Runouden ystäville Aale Tynni elää lukuisissa teoksissaan, joista lausujat ovat aina mielellään ammentaneet ohjelmistoaan. Pyrkimys kuvallisuuteen leimaa Aale Tynnin runoutta. Toisaalta hän kaikissa kokoelmissaan on kuitenkin puhdasverinen rytmin ja riimien taitaja, laulullisen tradition lyyrikko. Kriitikot ovat todenneet, että hänen runoissaan pää, sydän, ajatus ja tunne yhtyvät onnellisella tavalla.

Paitsi runoilija Aale Tynni oli myös merkittävä kääntäjä ja tulkitsi rohkeasti erikielistä runoutta suomalaisten lukijoiden ulottuville. Tunnettuja ovat erityisesti hänen valikoimansa Tuhat laulujen vuotta vuodelta 1957 sekä Tulisen järjen aika vuodelta 1962.

On mahdotonta lyhyesti luonnehtia Aale Tynnin monipuolisen elämäntyön koko merkitystä. Erään hänen oman runonsa sanoin se »kirkkautta loistaa ja valoa säteilee». Inkeriläissyntyinen laulaja on vaiennut, mutta hänen muistonsa elää.

Teksti: Marja Mustakallio
Kuva: SKS:n kirjallisuusarkisto

Tähtveren palvelukeskus avattu Tartossa

Virossa asuvien inkerinsuomalaisten vuoden tapahtuma on eittämättä jokakesäinen laulujuhla.

Vuoden tapahtumana täytyy pitää myös Tähtveren palvelukeskuksen avaamista Tartossa 26. elokuuta 1997. Talon rakennus, kalustus ja henkilökunnan koulutus on saavutus, joka antaa aihetta tyytyväisyyteen myös Suomen valtiolle: Inkeri-projektissa suunniteltu on toteutunut. Muualla asuvia heimolaisia on avustettu, heitä varten on rakennettu talo, jossa huolehditaan vanhoista ja yksinäisistä. Samalla on hyvät mahdollisuudet harrastaa myös omaa kulttuuria. On syytä kokoontua osoitteeseen Veski 35.

Toomemäen ja -laakson suurien puiden naapurissa on uuteen elämään herännyt kaunis kodikas talo. Suomen valtio kunnosti vanhan kaupunkilaistalon, jotta täällä palveltaisiin kaupunginosan vanhuksia, sekä inkerinsuomalaisia vanhuksia koko Tarton kaupungista.

Talon parvekkeella soitettiin torvia. Kokoontumisen syystä kertoi palvelukeskuksen johtaja **Albert Saunanen** Tarton suomalaisen seurakunnan pappi **Eenok Haamer** ja **Olli Kortelainen** vihkivät talon. Juhlavuutta lisäsi inkerinsuomalaisten seurakunnan **Maarja-kuoro.**

Suomen työministeri **Liisa Jaakonsaari** ja Tarton kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Väinö Kull** leikkasivat kelta-sini-punaisen nauhan.

Palvelukeskuksen avajaistilaisuuden juhlapuheessa Viron Inkerinsuomalaisten Liiton puheenjohtaja **Toivo Kabanen** toi esille kiitollisuuden monille tahoille:

Kun Suomen sosiaali- ja terveysministeriön aloittaman Inkeri-projektin puitteissa tuli mahdolliseksi vanhusten palvelukeskuksen perustaminen, alkoivat neuvottelut Tarton kaupunginhallituksen sekä Tarton kaupunginvaltuuston kanssa. Alustavia neuvotteluja käytiin noin puolitoista vuotta, ennen kuin yhteistyösopimus allekirjoitettiin. Välillä tuntui, ettei asiasta tule mitään, mutta talo on lopultakin valmiina ja palvelukeskus aloittaa toimintansa.

Siitä kaikesta olemme kiitoksen velkaa Suomen sosiaali- ja terveysministeriölle ja tämän vuoden maaliskuusta alkaen Suomen työministeriölle, jonka hallintoon Inkeri-projekti siirtyi. Kuten myös Tarton kaupungin johdolle, joka myi meille tämän talon ja perusti palvelukeskus Tähtveren.

Toivon palvelukeskuksesta tulevan esimerkki Tarton muille aluekeskuksille ja miksei muille Etelä-Viron alueille. Edellytykset siihen ovat olemassa.

Mutta tällä talolla tulee olamaan myös toinen, ei vähemmän merkittävä tehtävä, se on Tarton ja sen ympäristön inkerinsuomalaisten kulttuurikeskus.

Vuosikymmeniä kestäneen pakkovaikenemisen jälkeen on meillä vii-

Uusi palvelu- ja kulttuurikeskus Tähtvere.

meiset yhdeksän vuotta ollut mahdollisuus puhua omasta kulttuurista ja kielestä. Näinä vuosina olemme saaneet aikaiseksi yhtä ja toista kulttuurimme ja kielemme säilyttämiseksi. Kaiken tuon toiminnan perustana on paikka, jossa voidaan kokoontua, jossa laulukuorot ja tanhuryhmät voivat harjoitella jne.

Nyt tällainen paikka on myös Tartossa. Se antaa meille mahdollisuuden laajemmin ja perusteellisemmin säilyttää ja kehittää kulttuuriamme ja kieltämme. Toivomme kovasti Suomen viranomaisten ymmärtävän tällaisten projektien tärkeyden sekä jatkavan Inkeri-projektia myöskin tulevaisuudessa. Siitä hyötyvät kaikki osapuolet, paikallishallinto, Suomen valtio kuten myös täällä asuvat inkerinsuomalaiset.

Tänään haluaisin kiittää kaikkia tähän projektiin osallistuneita, Suomen työministeriötä, Tarton kaupunginhallitusta, pääurakoitsijaa AS Tartu Ehitusta sekä kaikkia niitä henkilöitä ja yrityksiä, jotka joko suoraan tai välillisesti antoivat panoksensa tuon talon valmistumiseen. Toivon myös palvelukeskus Tähtverelle tuulta siipiensä alle.

Suomen edustajina puhuivat työministeri **Liisa Jaakonsaari** ja suurlähettiläs **Pekka Oinonen.**

Tyytyväisyyttä ja kiitollisuutta ilmaisivat Tarton kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Väinö Kull** ja Viron sosiaaliministeriön kansliapäällikkö **Jaan Rüütmann.**

Juhlavaa 26. elokuuta edeltänyttä työarkea muisteli rakennustöiden pääurakoitsijan A/s Tartu Ehitusin edustaja **Aado Kivi.** Hän kiitti yhteistyöstä myös suomalaista kollegaa, rakennusmestari **Reijo Heikkistä.**

Ene Puusemp
Tartossa ilmestyvän Inkeri-lehden syyskuun
1997 numeron mukaan.

Inkerinsuomalaisten VII laulujuhla:

»Sydämestä asti tuntui hyvältä»

Viron Inkerinsuomalaisten Liiton järjestämänä pidettiin Rakveressä, Virossa 19. heinäkuuta seitsemäs laulu- ja tanhujuhla monipuolisine ohjelmineen. Juhla keräsi reippaat kolmesataa osanottajaa Virosta, Suomesta, Ruotsista, Liivinmaalta ja aina Kanadasta asti. Oli hyvä olla yhdessä oman kulttuurin parissa.

Juhlapäivänä kokoonnuttiin ensiksi Inkeri-kotiin Vilde teelle, jossa oli varsin viehättävä kansantaide- ja kansankäsityönäyttely, inkeriläisten käden taitoa. Inkeri-kodissa on myös kirjasto. Kodin ovat inkeriläisille kunnostaneet ystävät Suomesta.

Keskipäivällä alkoi perinteiseen tapaan juhlakulkue, johon osallistuivat

Kaunis on Inkerin lippu. Näin se hulmusi suvituulessa inkeriläisten laulu- ja tanhujuhlassa Rakveressä. Kuva: Mari Kuntu

kuorot ja soittajat, tanhuryhmät ja koko juhlakansa. Kauniit kansallispuvut hivelivät silmää väriloistollaan ja miten uljaina liehuivat Suomen, Inkerin ja Viron liput!

»Nouse, Inkeri»

Juhlakonsertti pidettiin Rakveren Vallimäellä. Se aloitettiin kuten aina ennenkin Moosess Putron Inkerin hymnillä, »Nouse, Inkeri». Kuorot lauloivat hymnin yhdessä Pille Prostin johdolla ja lauluun yhtyi koko juhlayleisö. Tervehdyksen juhliville inkeriläisille toi Viron Inkerinsuomalaisten Liiton puheenjohtaja Toivo Kabanen. Tervehdyksen Inkeristä toi Wladimir Kokko.

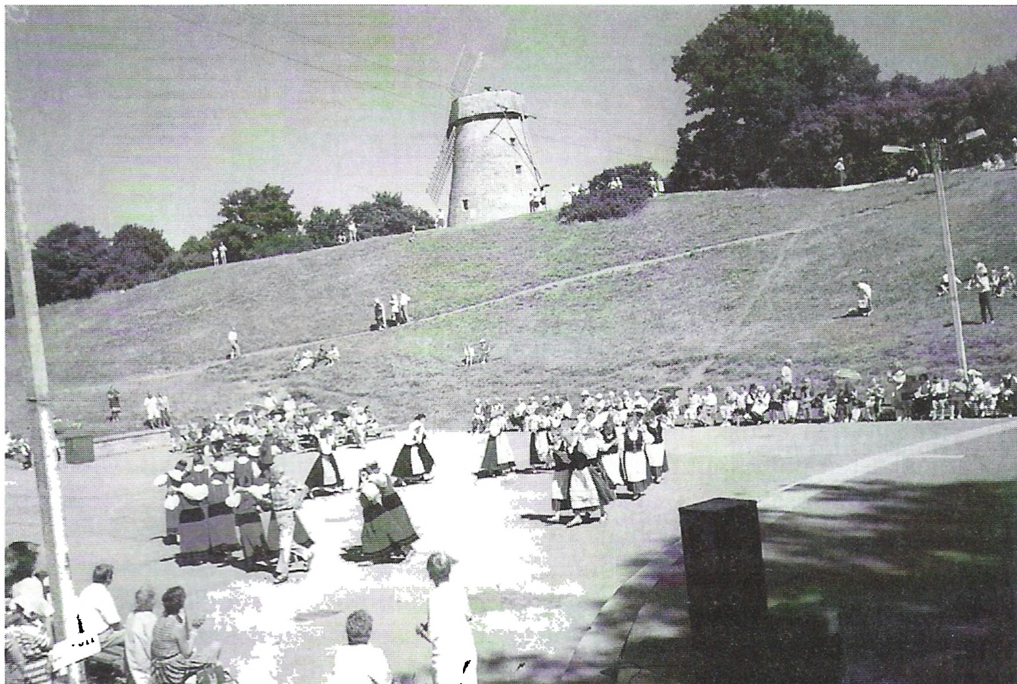
Sitten seurasivat eri seurojen ja ryhmien esitykset. Mieleen jäi monien muitten lisäksi eritoten Olustveren ja Viljandin tanhuryhmät, eikä mielestä lähde milloinkaan liiviläisten kaunis esitys. Kunpa he saisivat vielä monta kertaa osallistua juhliimme. Paljon

Suuren suosion saavutti Pietarista saapunut ja kauniisti laulanut inkeriläislasten kuoro viehättävissä kansallispuvuissaan.

Soitto soi ja marssi sujui. Juhlakulkueeseen riitti väkeä, joka taivalsi reippaasti kohti Vallimäkeä.

Rakveren komea Vallimäki myllyineen, kaunis kesäpäivä ja omien ihmisten tapaaminen. Siinä olivat inkerinsuomalaisen suvijuhlan tunnelmalliset kehykset. Ensi kesänä nähdään taas!
Kuvat: Mari Kuntu

vaan ei enää ole jäljellä liivinkieltä puhuvia.

Tallinnan inkerinsuomalaisen seurakunnan kuoroa johti taitavasti kuten aina Lea Mäeväli ja Tarton Maarja-kuoroa Elgi Vaikmäe, Viljandin Sävel-kuoroa Pille Prost, muutaman mainitakseni.

Tunnelmaa riitti

Rytmikkäästi ja mukaansatempaavasti esiintyivät kansan- ja kansallispuvuissaan monet tanhuryhmät ja huomata voi, että ahkerasti oli harjoiteltu. Siellä olivat Tallinnan piirileikkiryhmä, Pärnun tanhuryhmä, mummojen ryhmä jne. jne. Hyvin koulitut lapsiryhmät Pietarista, Järvamaalta ja Suomesta asti olivat silmiemme ja korviemme ilona.

Kolme tuntia vierähti kauniita esityksiä kuunnellessa ja katsellessa. Sääkin oli ihana ja tunnelma korkealla. Sydämestä asti tuntui hyvältä kun huomasi, että inkerinsuomalaisten kulttuuri elää ja sitä vaalitaan. Juhla onnistui loistavasti. Siitä suurkiitokset niin järjestäjille kuin esiintyjille ja innolla mukana eläneelle juhlakansalle! Ensi vuonna tavataan!

Mari Kuntu
(teksti ja kuvat)

Suomi-Inkeri -seura ehdottaa muutoksia inkeriläispolitiikkaan

Suomi-Inkeri -seura ry lähetti viime syksynä Suomen eduskunnalle inkerinsuomalaisten paluumuuttoa koskevan kannanottonsa, jonka ovat allekirjoittaneet seuran puheenjohtaja **Inkeri Räisänen** ja varapuheenjohtaja **Pekka Kauppala.** Kannanotto sisältää ehdotuksia, joiden tarkoitus on rohkaista inkeriläisiä palaamaan perinteisille asuinsijoilleen Inkerinmaahan. Samalla ehdotetaan tarkennuksia myös Suomeen tapahtuvan paluumuuton ehtoihin.

Lehtemme julkaisee kyseiset toimenpide-ehdotukset. Suomi-Inkeri -seura ei ole Inkeriläisten viestiä julkaisevan Suomen Inkeri-liiton jäsenjärjestö.

Paluumuutto Inkerinmaalle

Inkerinsuomalaisten paluumuutto Inkerinmaalle perinteisille asuinpaikoille on tärkeämpi kuin maahanmuutto Suomeen.

Venäjän Federaation korkeimman neuvoston asetuksessa (v. 1993) Venäjän suomalaisten rehabilitaatiosta tärkein kohta on se, että Inkerinmaalta poissiirretyillä suomalaisilla on oikeus palata perinteisille asuinpaikoilleen. Todellisuudessa sisäinen paluumuutto ei ole toteutunut. Vaikka inkerinsuomalaiset voivat nyt »vapaasti muuttaa», siihen on käytännössä monia esteitä. Venäjän valtio ei ole muodostanut entisille asuinpaikoille maavarantoa puhumattakaan, että paluumuuttajat saisivat omistukseensa entisen maansa ja/tai asuntonsa. Myös paluumuuton matkakustannukset ovat usein kohtuuttoman suuret.

1. Suomi-Inkeri -seura esittää, että Suomen valtio neuvottelemalla Venäjän hallituksen kanssa edistäisi Venäjän Federaation suomalaisten jo laissa toteutetun rehabilitaation toimimista myös käytännössä. Asetuksessa on mm. luvattu taloudellisin toimenpitein avustaa inkerinsuomalaisten paluumuuttoa Inkerinmaalle. Suomen valtion tulisi osaltaan rohkaista paluumuuttoon Inkerinmaalle antamalla avustuksia muuton matkakustannuksiin ja tukemalla eri tavoin inkerinsuomalaisten kotoutumista Inkerinmaalle.

2. Suomen valtion tulisi tukea Inkerin suomalaisten äidinkielen ja kulttuurin elpymistä ja säilyttämistä nimenomaan Inkerinmaalla. Inkerin suomalaisille on annettava mahdollisuus tulla Suomeen opiskelemaan stipendien turvin. Lasten koulutusta on tuettava kotiseudulla rakentamalla kouluja, palkkaamalla opettajia ja kustantamalla opetusmateriaalia.

3. Inkerinsuomalaisten paluumuuttopolitiikalla Suomeen ei pitäisi ai-

heuttaa Inkerinmaan tyhjentymistä suomalaisista eikä murentaa Karjalan Tasavallan suomalaiskansallista pohjaa.

4. Suomen valtion on annettava lähtömaassa hädänalaisille Inkerin suomalaisille kriisiapua. Näin turhia päätöksiä muuttaa Suomeen voitaisiin vähentää.

Paluumuutto Suomeen

Vuonna 1990 alkaneesta inkerinsuomalaisten paluumuutosta Suomeen Suomi-Inkeri -seura toteaa, että paluumuuttokriteereitä tulee valtion toimenpitein täsmentää seuraavasti:

1. Niiden inkerinsuomalaisten, jotka olivat sota-aikana vuosina 1943–1945 Suomessa ja hyödyttivät työpanoksellaan maatamme, tulee päästä Suomeen jonottamatta. Sama ehto koskee 1920-luvulta lähtien Neuvostoliiton valtion sisällä kotiseuduiltaan karkotettuja suomalaisia tai muuten suomalaisuutensa vuoksi vainottuja. Kyseiset henkilöt ovat jo iäkkäitä, ja heillä on yleensä hyvä suomen kielen taito. Heidän ei tarvitsisi osallistua myöskään muuttovalmennukseen. Iäkkäiden henkilöiden mahdollisimman joustavassa vastaanotossa toteutuu myös presidentti Koiviston alkuperäinen tarkoitus inkerinsuomalaisten paluumuutosta.

2. Ulkomaalaislain suomalaisesta syntyperästä määriteltyjen vähimmäisedellytysten lisäksi paluumuuttajalta pitäisi vaatia vähintäin auttava suomen kielen taito ensimmäisen oleskeluluvan myöntämisen yhteydessä.

3. Paluumuuttajan ei-suomalaista syntyperää oleville perheenjäsenille ei anneta paluumuuttajan statusta vaan he saavat oleskeluluvan perheenjäseninä.

4. Paluumuuttajalta tulee vaatia pysyvä muuttotodistus lähtömaasta jo oleskelulupaa haettaessa, jotta hän ei olisi kirjoilla kahdessa maassa yhtä aikaa.

Kahdessa maassa kirjoilla olemisen epäkohtia ovat mm. seuraavat:

- Etu- ja sukunimen muuttaminen on Suomessa helppoa ja monet paluumuuttajat muuttavat nimiänsä. Venäjällä ja Virossa ei Suomessa tehtyä nimenmuutosta hyväksytä eikä anneta uutta passia ja muita dokumentteja uudella nimellä. Silloin henkilö on kirjoilla eri nimillä eri maissa.
- Avioliiton solmimisen ja purkamisen voi hoitaa oman valinnan mukaan siinä maassa, missä se on helpompaa ja halvempaa. Tällainen, paljon käytännössä oleva mahdollisuus aiheuttaa sekaannusta viranomaisille.

5. Inkerinsuomalaisille on annettava oleskelu- ja työlupa Suomeen jonottamatta, jos heillä on työpaikka. Kahden työssäolovuoden jälkeen on mahdollisuus saada oleskelulupa vakituisen asumisen tarkoituksella, jos henkilö on halukas jäämään pysyvästi Suomeen.

6. Inkerinsuomalaisten paluumuuttajien lapsia tulee koskea samat säännöt oppivelvollisuudesta kuin Suomen kansalaisille on säädetty.

Heimolaisiamme vepsäläisiä ja inkeriläisiä tapaamassa

Heinolasta käsin toteutettiin heinäkuun lopulla noin 15 osanottajan voimin Itä-Karjalan matka. Pääkohteena oli käydä tällä kertaa myös Soutjärvellä. Vepsäläisväestö vähenee kaiken aikaa, mutta asuttuja kyliä löytyy pitkin Äänisen länsirantaa.

Matkalla Aunuksenlinnaan poikettiin Sortavalassa, missä on uusi kirkko rakenteilla. Juuri nyt siellä oli rakennusmateriaalista pulaa. Eteenpäin matkatessa todettiin Pitkärantaan tulevan vankoista hirsistä valmistuva kirkko. Viisi »varvia» oli tuolloin jo valmiina. Suomalaisten entiset hautausmaat olivat kauttaaltaan hoitamattomia. Kukapa niistä enää siellä huolehtisikaan? Vainajien suojana oli kuitenkin lähes aina vankka tukkimetsä.

Aunuksessa, missä yövyimme, tapasimme sinne muuttaneita inkeriläisiä. Paikalliseen yhdistykseen kuuluu 35 jäsentä. Yhteisessä tilaisuudessa heistä oli mukana parikymmentä, jotka kaikki olivat kokeneet Siperian karkotukset. Tervehdyspuheen piti eläkkeellä oleva opettaja **Iita Lakari** Lempaalan Naakkalan kylästä. Aunuksessa saimme kuulla, että Syvärin ylitys ei nyt onnistuisi lossiosuudelta, koska vedet ovat niin alhaalla. Tässä tapahtui ensimmäinen ohjelman muutos.

Soutjärvelle pääsimme lauantaina iltapäivällä. Petroskoista menee sinne hyvä tie. Matkalla oli mukana eläkkeellä jo pitempään ollut opettaja – rouva **Kopperi** Kiteeltä. Hän oli suurena apuna paikallistuntemuksineen, koska oli toiminut opettajana sielläpäin sotavuosina. Pääsimme myös kansantieteelliseen museoon, jota esitteli sen johtaja **Natalia Anhimova,** itse myös vepsäläinen. Viime kesänä siellä vietettiin seudun asuttamisen 500-vuotisjuhlia. Tuolloin pidettiin konferenssi 23 puhujan voimin.

Änine om lujas sur' järv. Änižen randal seižub čoma külä Soutarv. Soutarvläižed armastaba heidän küläd. Eile küläd paremba, Sinä oled kodima Ääninen – Ohero – on Euroopan toiseksi suurin sisäjärvi ja pitempi kuin Laatokka. Paluumatkalla sydäntä lämmittivät monet kymmenet savua tupruttavat saunat, sillä oli aika mennä kylbet, etelävepsässä käyle pätših.

Soutjärvi on vepsäläisyyden sydän. Vuosikymmeniä kestäneen venäläisyyden vuoksi vepsäläiset muodostavat vain alle kolmanneksen piirin asukkaista. Vepsänkieltä kuulee puhuttavan harvoin enää kyläteillä. Vain vanhimmat ovat säilyttäneet sen äidinkielenään, muut puhuvat venäjää. Syynä tähän ovat seka-avioliitot ja vuosikymmeniä jatkunut halveksiva suhde vepsän kieleen.

Helteisen sään porotellessa sunnuntaina matka suuntautui Tsalnaan,

missä kirkko vihittiin 7.12.1996. Suomea puhutaan jonkin verran tällä alueella. Saarnamiehenä siellä toimii sielunhoitaja **Juha Pakkari.** Epäonneksemme jumalanpalvelus oli siirretty alkamaan klo 16. Automme käännettiin takaisin Petroskoihin, minne ehdimme Ruohtulan luotsaamana vartin yli kymmenen. Jumalanpalvelusta toimitti ensikertalainen diakoni apunaan **Toivo Hiisku** Omskista. Avuksi ehti myös **Väinö Auvinen** Sysmästä.

Karjalan Suomalaisten Inkeri-Liittoon jätimme viemisinä kirjoja. Liiton puheenjohtajan **Juha Mullosen** tapasimme erikseen illalla. Venäjän korkein neuvosto teki 29.6.93 päätöksen Venäjän suomalaisten rehabilotoinnista. Hallituksen toimet asian hoitamiseksi ovat jääneet puolitiehen. Puheenjohtaja Mullonen on ollut vauhdittamassa asiaa, jottei se kokonaan vesittyisi.

Hyvä oliiž, ku veljled somelaižed enab oliiš käuttu Lydih da tedusteldud netsen rahvhan raukan elandan da kelen.

Teksti: Matti Seppälä
Heinolan Inkeri-Seura ry

»Saksan raha»

Saksalaisten leireillä olleille ent. Neuvostoliiton kansalaisille maksetaan tietty, moraalinen kertakorvaus. Ongelmana on ollut se, että kansallisarkisto perii – opetusministeriön ohjeen mukaan – todistuksesta 75 markkaa, ja kaikkein vaikeimmissa oloissa eläville summa on kohtuuttoman korkea – varsinkin, kun summa pitää maksaa viimeistään lunastettaessa. Esim. Ukrainasta Suomeen ei voi lähettää rahaa edes pankkien välityksellä. Todistusten maksullisuuden takia ent. Neuvostoliitossa asuvat inkeriläisvanhukset ovat menettäneet saamattomina etuina miljoonia Suomen markkoja. Todistuksia on maksettu runsaasti yksityisin suomalaisvaroin: mm. Suomi-Inkeri-seuran etsintäpalvelu on sijoittanut suurimman osan etsintäpalkkioistaan näihin todistuksiin.

Laajalle levinnyt luulo on, että »Saksan rahaa» ei enää maksettaisi. Ohessa elokuun alussa 1997 saamani kirje Venäjän Federaation hallitukselta sekä tekemäni käännös. Toivon, että kirje julkaistaisiin Inkeriläisten Viestissä.

Tervehtien
Suomi-Inkeri-seura ry
Etsintäpalvelu Timo Laakso

Venäjän Federaation hallitus
Yhteisymmärryksen ja sovun rahasto

Kunnioitettu Timo Laakso

Olemme Teille kiitollisia siitä, että huolehditte ja annatte apuanne sodanaikaisille natsismin vainoamille vangeille järjestämällä heille asiakirjoja rahallista korvausta varten.

Todellakin rahallisen korvauksen maksu päättyy pääpiirteissään tänä vuonna, joskin Venäjän Federaatio ei ole asettanut virallista päättymispäivää, ja korvaukseen oikeutettujen maksut suoritetaan sen mukaan kun saamme uusia hakemuksia ja niihin liittyviä asiakirjoja. Toivomme Teille terveyttä ja menestystä yhteisessä työssämme.

Rahaston hallituksen puheenjohtaja V A Knjazev

Inkerinsuomalaisten kirkkopyhä Pyhärannan kirkossa 23.11.1997

Inkerin kirkon konsistorin esimiehen, rovasti Selim Jalmari Laurikkalan kuolemasta tulee marraskuussa kuluneeksi 40 vuotta. Laurikkalan syntymäpitäjän Pyhärannan kirkossa vietetään inkerinsuomalaisten kirkkopyhää 23. marraskuuta 1997 Jumalanpalvelus alkaa klo 10 ja sen jälkeen kunniakäynti Laurikkalan haudalla. Tämän jälkeen pidetään muistoseurat Laurikkalan syntymätalossa.

Turusta lähtee tilausauto Pyhärantaan. Auto lähtee Varissuon päätepysäkiltä klo 8.15 ja linja-autoaseman tilausajolaiturista numero 16 klo 8.30.

Tarkemmat tiedot ja ilmoittautumiset Keijo Korkka p. 02-238 0201.

Sivistyssäätiö jakoi apurahoja

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallitus päätti kokouksessaan 6.10.1997 jakaa seuraavat Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja edistämiseen tarkoitetut apurahat:

1. **Viktor Husu** 3 000,– mk Tampereen yliopiston humanistisessa tiedekunnassa tehtävän pro gradu -tutkielman »Inkerin kysymys vuosina 1930–1931 ja Suomen lehdistö» matkakuluihin,

2. **Suvi Kaljunen** 3 000,– mk Turun yliopiston Kulttuurien tutkimuksen laitoksella tehtävän pro gradu -tutkielman »Leirit inkerinsuomalaisten elämässä» kenttätyökuluihin,

3. **Rudolf Raita** 3 000,– mk opintoihin Joensuun yliopiston Taloustieteen laitoksella,

4. **Pirkko Malinen** 2 000,– mk Turun yliopistossa tehtävään lisensiaattitutkimukseen »Inkerinsuomalaisuus kahdessa kaupunginosassa» ja

5. **Janne Yläjoki** 2 000,– mk Jyväskylän yliopistossa tehtävään pro gradu -tutkielmaan »Vuosisadan alun Pietarissa ilmestyneet inkeriläiset sanomalehdet ja niiden suhde kansallisuuskysymyksiin.»

MUISTILISTA

Lahden Seudun Inkeri-seura ry

8.12.1997 klo 18–20.30 Rämöt, Kuusistontie 3, 15560 Nastola

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki

Marraskuussa 23.11.1997 sunnuntai klo 13 myyjäiset ja pikkujoulu

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet 1997 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, klo 14.00:

26.12. Joulujuhla

Hyvinkään Inkeri-kerho ry:n kuukausitilaisuudet

joulukuussa 7.12.97 klo 14.00 pikkujoulu suuressa salissa

tammikuussa 4.1.98 klo 14.00

helmikuussa 1.2.98 klo 14.00 kevätkokous

maaliskuussa 1.3.98 klo 14.00

huhtikuussa 5.4.98 klo 14.00

toukokuussa 3.5.98 klo 14.00

Kokoontumispaikka on srk:n aulakahvio, Hämeenk. 16, Hyvinkää. Pikkujoulu vietetään suuremmissa tiloissa.

Tervetuloa!

Seukot inkerikodissa

4.12.-97 kello 13.00 pikkujoulu

1998

12.2.-98 klo 13.00
12.3.-98 klo 13.00
14.4.-98 klo 13.00
7.5.-98 klo 13.00

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
12/97	07.11.1997	12.12.1997

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

00768
LUUKKONEN YRJÖ
UISKAALINT 44
00670 HKI

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Nouse Inkeri, grammofonskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	**25 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, von Köppen	**50 kr**
Vykort, Haparanda, tackplatta	**1 kr**
Vykort, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskort, stort	**10 kr**
Gratulationskort, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Usko, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	**15 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hiiva: **Förvisningen**	**50 kr**
Ojala: **Pitkä kotimatka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Mooses Putron elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**
Huovinen (red.): **Ingermanland**	**100 kr**
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	**40 kr**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 12
JOULUKUU 1997

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 1998
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Helsingin Tuomiokirkkoon ovat inkeriläiset kokoontuneet usein kesäjuhlilleen. Tänä vuonna sen apostolipatsaat on korjattu ja kirkon portaat kunnostettu.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Jouluviesti inkeriläisille

Enkelien jouluviesti paimenille kuuluu uuden Raamatun käännöksen mukaan: »Jumalan on kunnia korkeuksissa, ja maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.» Tämän ensimmäisen jouluyön viestin ihmisille välittivät Luukkaan kertomuksen mukaan taivaalliset sotajoukot.

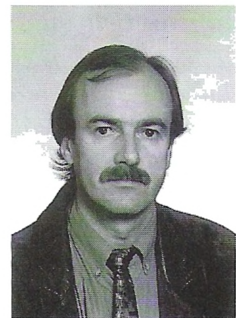
Taivaallisia sotajoukkoja johtaa Raamatussa aina Jumala itse. Näissä yhteyksissä häntä kutsutaan Herra Sebaotiksi eli sotajoukkojen jumalaksi. Monessa tilanteessa hän saa vihollistensa keskuudessa aikaan pahaa jälkeä.

Sotajoukkojen Jumala oli liikkeellä myös Betlehemin yössä, mutta tällä kertaa kenenkään ei tarvinnut pelätä. Taivaalliset sotajoukot olivat rauhan asialla, kertomassa Jumalan hyvästä tahdosta ihmisiä kohtaan. He olivat oman aikansa rauhanturvaajia aikana, jolloin kukaan ei tiennyt Yhdistyneistä kansakunnista mitään.

Vietnamin sodan aikaan enkelien jouluviestiä kunnioitettiin laskemalla jouluna hetkeksi aseet maahan. Joulun mentyä sotatoimet kuitenkin jatkuivat. Enkelien jouluviestiä kunnioitetaan myös joka jouluaatto Turussa, kun kaupunkiin julistetaan joulurauha. Tosin tämän julistuksen perimmäinen sanoma on aika synkkä: joulurauhan mahdollinen rikkoja nimittäin tuomitaan raskauttavassa tilanteessa tehdystä rikoksesta.

Inkeriläisten tämän vuosisadan historia on suurelta osin ollut sotien ja levottomuuksien aikaa. Enkelien jouluviesti on monissa tilanteissa tuntunut kovin etäiseltä toiveelta. Nyt tilanne on toinen, ja siitä saamme olla kiitollisia. Mutta entäpä jos tänä jouluna olisikin aika tehdä toisella tavalla totta enkelien joulujulistuksesta?

Eikö nyt olisi sopiva aika luopua hankkeista perustaa Karjalaan kilpaileva luterilainen kirkko? Eikö Inkerin kirkko voisi tarjota riittävästi tilaa eri tavoin ajatteleville ja uskoville ihmisille? Tarvitaanko Suomessa nykyisin kaikkia niitä inkeriläisyyden asialla liikkuvia järjestöjä, joiden keskinäisiä suhteita edes inkeriläiset itse eivät oikein kykene hahmottamaan? Olisiko aika koota voimat yhteen ja unohtaa oma etu kokonaisuuden hyväksi?

Markku Pyysiäinen

Joulukuusi

On syvä kuusen vihreys,
heleät liekit kynttiläin.
Omenain painon kantaen
taas oksa taipuu,
ja kuusen alta
jo tonttu viittoo
ja nyökkää suippolakkipäin.

Näetkö, kuusen alla
on nuken olkihattu
ja päitset Ruskon.
Hämystä oksain nousevat
esille vuodet,
jo menneet palaamattomiin.
Ne hymyn tuovat suulle
jo saavat silmän kyyneliin.
Putosi paljon meistä pois
ja paljon saimme,
puettiin iloon mieli
ja ilosta se riisuttiin.
Elämä koski meihin järkyttäin.
Vavahtaa myöskin kuusi,
kun paino pannaan
sen oksiin hiljaisiin.

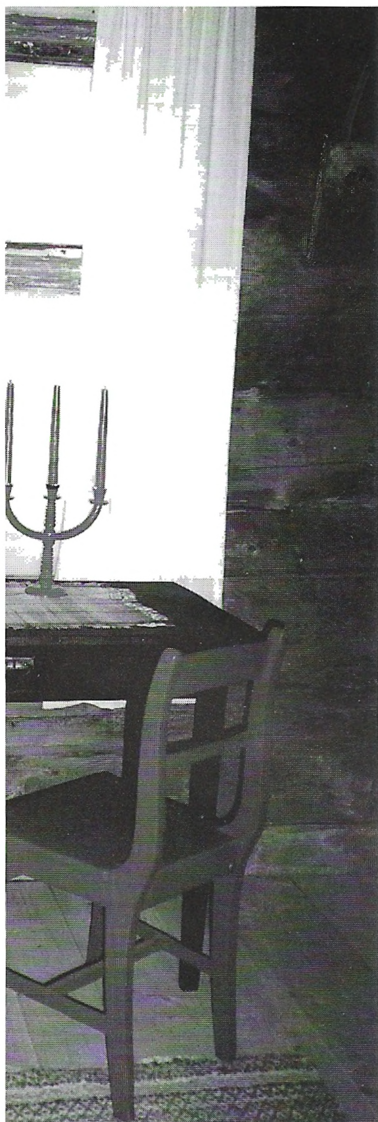
Salaisuus, ihme joulun –
en tiedä, ymmärränkö sen.
Lymysi tonttu aina,
en tiennyt, näinkö vaiko en.
Vain viittaus ja liike –
hyvyyden, valon, lämmön
tajusin heltyen.

Etäällä tähti kiertää,
kimaltaa korkealla kuu.
Valaise lempeästi
nyt maata, joulupuu!
Suo lohdutus ja lämpö
valojen pienten, tuikkivain.
Kumarru, oksa nöyrä,
iloa kannattain.

Aale Tynni:
Torni virrassa 1954

Sinetit pannaan kääröihin –

Sinetit pannaan kääröihin,
ja Joulu salaperäinen
taas suuren kontin tupaan tuo
ja avaa hymyillen.

Ei, kaikkea ei kukaan saa,
jokainen saa vain jotakin.
Kenellä antamista on,
iloitsee syvimmin.

Toiveita riisuu aika pois,
vaan vuosi vuoden jälkeen vain
enemmän koskee sydämeen
se kaikki, mitä sain.

Muruja annan, rihkamaa,
sirusen jonkin, sirpaleen –
käsiini taitamattomiin
hajoaa, minkä teen.

Rakenna, sydän neuvoton,
ja hyvä tahto, työtä tee.
Lähellä lahjain aika on,
hämärä säteilee.

Aale Tynni: Torni virrassa 1954

Kertomus Jeesuksen syntymästä

Kirjoitan tätä artikkelia Inkeriläisten viestiin pyhäinpäivän aattona. Eilen näin ensimmäisen joulumainoksen televisiosta: jossakin mainostoimistossa oli päätetty, että jouluun valmistautuminen alkaa nykyisin lokakuun lopussa.

Kristilliset kirkot näkevät asian kuitenkin toisin. Nyt edessä on valmistautuminen viimeisiin tapahtumiin: oman elämän rajallisuuteen, kuolemaan ja kerran koittavaan viimeiseen tuomioon. Marraskuussa päättyy kirkkovuosi, ja vasta sen jälkeen, uuden kirkkovuoden alussa katseet käännetään jouluun, Kristuksen syntymäjuhlaan.

Kalenteri ja kirkkovuosi

Kalenterivuosi on yksi tapa jaksottaa aikaa. Vuosi alkaa tammikuun 1. päivästä ja päättyy joulukuun 31. päivään. Tämä käytäntö on peräisin Rooman valtakunnasta: keisari **Gaius Julius Caesar** määräsi v. 46 eKr. vuoden alkukohdaksi tammikuun alun. Kirkkovuosi on kuitenkin toinen näkökulma aikaan. Se rakentuu Uuden testamentin kuvaamille pelastustapahtumille. Kirkkovuoden keskus ei ole vuoden vaihde vaan pääsiäinen, Jeesuksen ylösnousemuksen juhla. Varhaisimmat tiedot pääsiäisen vietosta ovat 100-luvulta jKr. Viikoittaisen ylösnousemusjuhlan, sunnuntain ohella alettiin silloin viettää vuosittaista pääsiäistä. Pääsiäisen ajankohta määräytyy juutalaisten pesah-juhlan – jolloin muistellaan 1. Mooseksen kirjan kuvaamaa Egyptistä lähtöä – perusteella: pääsiäispäivä on kevätpäivän tasauksen (21.3.) jälkeisen täysikuun jälkeinen sunnuntai.

Joulu on kirkkovuoden toinen juhlapiiri. Varhaisimmat tiedot joulun vietos-

ta Jeesuksen syntymäjuhlana ovat peräisin 300-luvun puolivälistä jKr. Tuossa vaiheessa vainotusta kristinuskosta oli hyvää vauhtia tulossa Rooman valtakunnan virallinen uskonto. Siksi oli luonnollista, että kristinuskon keskus, Jeesus nasaretilainen sai myös arvoisensa juhlapäivän. Tähän tarkoitukseen valittiin kalenterivuoden päätösaika. Roomalaiset viettivät silloin kahta suurta juhlaa: 17.12. oli iloinen ja riehakas saturnalia-juhla, ja sen jälkeen päivän alettua jälleen pidentyä juhlittiin aurinkoa. Jeesuksen syntymäpäiväksi vakiintui 25. päivä joulukuuta, roomalainen voittamattoman auringon päivä.

Suureen juhlaan on valmistauduttava huolella. Juutalais-kristillisessä perinteessä paras mahdollinen tapa valmistautua on perinteisesti ollut paasto. Tällainen ruoasta pidättäytyminen on tuttua Vanhasta testamentista, ja sitä noudatti evankeliumien mukaan myös Jeesus aloittaessaan julkista toimintaansa. Siksi joulua edeltää valmistusaika, neljän adventtisunnuntain kokonaisuus, jota kutsutaan paastonajaksi. Sen alkuperäinen tarkoitus on ollut pidättäytymisen avulla tapahtuva juhlaan valmistautuminen. Me maallistuneet länsimaalaiset olemme viime vuosikymmeninä mainostoimistojen avustuksella muuttaneet tämän paastonajan vastakohdakseen: moniviikkoiseksi saturnalia-juhlaksi eli pikkujouluajaksi. Nykyisin siis juhlaan valmistaudutaan juhlimalla.

Maria, Jeesuksen äiti

Joulun tapahtumien tunnetuin kuvaus löytyy Luukkaan evankeliumin alusta. Se alkaa kertomuksella enkeli Gabrielin vierailusta nuoren **Marian** luona. Enkeli ilmoittaa hänelle Jeesuksen syntymästä. Saatuaan tiedon siitä mitä edessä on Maria lähtee **Johannes Kastajaa** odottavan **Elisabetin** ja **Sakariaan** luo. Luukkaan mukaan Maria on Elisabetin sukulainen ja kuului näin siis myös leeviläiseen pappissukuun.

Luukas – kuten myös Matteus – kertoo Marian olleen neitsyt, joka tuli raskaaksi Pyhästä Hengestä. Erityisesti katolinen kirkko on tältä pohjalta kehittänyt oppiaan Mariasta eli ns. mariologiaa. Maria on sen mukaan ainainen neitsyt, ja hän on vapaa perisynnistä eli hän on siinnyt synnittömästi. Katolinen kirkko opettaa myös, että kuoleman jälkeen Maria otettiin suoraan taivaaseen ja kruunattiin taivaan kuningattareksi.

Jeesuksen syntymä

Evankelista Luukas halusi myös määritellä jälkikäteen – noin 50 vuotta Jeesuksen kuoleman jälkeen – mahdollisimman tarkkaan Jeesuksen syntymän ajankohdan. Se tapahtui keisari **Augustuksen** (alunperin Gaius Octavianus) ollessa Rooman keisarina. Augustus eli vuosina 63 eKr.–14 jKr.

Syyrian roomalaisena käskynhaltijana oli Jeesuksen syntymän aikaan Luukkaan mukaan mies nimeltä **Quirinius.** Juutalaisen historioitsijan **Josefuksen** mukaan Quirinius tuli Syyrian käskynhaltijaksi kuitenkin vasta n. v. 6 jKr. Eräs katkelmallinen tieto viittaa kuitenkin siihen, että kysymyksessä olisi tuolloin ollut Quiriniuksen toinen kausi käskynhaltijana; valitettavasti lähde ei mainitse, missä Quirinius oli ollut ensimmäisellä kaudel-

laan. Mikäli hän oli myös tuolloin Syyriassa, Jeesuksen syntymän ajoitus osuisi jotakuinkin paikalleen. Juutalaiselta historioitsijalta Josefukselta ei kuitenkaan löydy tällaista tietoa.

Luukas kertoo, että Jeesuksen syntymän aikaan toimitettiin koko Rooman valtakunnassa laaja veronkeräys, jonka pohjaksi laadittiin veroluettelot. Tällainen verollepano tunnetaan vuodelta 6 jKr. mutta nykytietojen mukaan sellaista ei ole tapahtunut ajanlaskun taitekohdassa.

Matteuksen evankeliumi tuo yhden lisätiedon Jeesuksen syntymän ajoitusongelmaan. Sen mukaan Jeesus syntyi Betlehemissä **Herodeksen** ollessa Juudean kuninkaana. Tämä Herodes, jota kutsutaan Herodes Suureksi, kuoli kuitenkin jo 4 eKr.

Kaikki evankeliumien antamat tiedot eivät näin mitenkään sovi yhteen. Todennäköisinä Jeesuksen syntymävuosina on pidetty vuosia 5 ja 7 eKr, mutta varmuutta asiasta ei nykytiedoilla ole saatavissa. Joka tapauksessa on selvää, että 25. päivä joulukuuta on otettu vähän yli 300 vuotta Jeesuksen kuoleman jälkeen Vapahtajamme syntymäpäiväksi. Samalla on kuitenkin painokkaasti todettava, että kukaan vakavasti otettava tutkija ei nykyisin aseta itse Jeesuksen historiallisuutta kyseenalaiseksi. Se ei ole uskoon vaan tietoon perustuva asia.

Muodoltaan Luukkaan kertomus Jeesuksen syntymästä on ennen kaikkea julistusta: se kertoo alusta lähtien Jeesuksen jumalallisuudesta. Tästä asiasta hänen oppilaansa vakuuttuivat lopullisesti vasta Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen. Ja tästä ylösnousemuksen näkökulmasta Luukas tarkastelee myös syntymää: maailman Vapahtajan syntymä on hänelle yhtä ainutlaatuinen kuin hänen kuolemansakin.

Betlehem ja paimenet

Luukkaan evankeliumin mukaan Jeesus syntyi Betlehemissä. Tämä tieto liittyy Vanhan testamentin ennustukseen siitä, että Messias kerran tulee nimenomaan tästä kuningas **Daavidin** kotikaupungista. Jeesuksen oletetulle syntymäpaikalle rakensi Rooman keisari **Konstantinus** 300-luvulla jKr. kristityn äitinsä **Helenan** toivomuksesta kirkon. Tämä Jeesuksen syntymäkirkko on joiltakin säilyneiltä osiltaan koko kristikunnan vanhimpia kirkkoja. Tänäkin jouluna sinne kokoontuu suuri joukko pyhiinvaeltajia viettämään Jeesuksen syntymäjuhlaa.

Paimenilla on tärkeä osuus jouluyön tapahtumissa taas siksi, että he edustavat ikään kuin sitä kansaa, jolle tuleva Vapahtaja syntyy. Paimenten ammatti oli Israelissa arvostettu tehtävä, sillä olihan Daavidkin ollut aikanaan paimen. Toisaalta lainopettajat eivät tuohon aikaan enää arvostaneet paimenia, koska paimenet eivät työstään johtuen kyenneet noudattamaan sapattisäännöksiä. Näin jo Jeesuksen syntymä rikkoi vakiintuneita uskonnollisia käsityksiä.

Luukkaan jouluevankeliumin huipentuma on enkelten ylistys Jumalalle. Vanhan testamentin antaman mallin mukaisesti enkeleitä kutsutaan taivaalliseksi sotajoukoksi. Tätä armeijaa johtaa itse Herra Sebaot. Tämä enkelten ylistys toistetaan jokaisessa kristillisessä jumalanpalveluksessa: »Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.»

Markku Pyysiäinen

Joulumatka Liissilään

Muistissani on elävästi säilynyt ensimmäinen rekimatkani Liissilän mummolaan eräänä jouluaaton aattona.

Oli varhainen aamu, kun minut ja pikkuveljeni temmattiin kiireisin käsin lämpimistä vuoteistamme. Aluksi meidät syötettiin ja juotettiin, sitten puettiin puhtaat vaatteet ylle. Äiti alkoi kääriä veljeäni, joka oli kohta kaksivuotias, matkahuopiin. Mummo, isäni äiti, alkoi kietoa minua. Aluksi saimme ympärillemme isot, pehmeät villahuivit. Sen jälkeen ympärillemme käärittiin kotikutoiset villahuovat siten, että huovan yläkulma asettui pään ympäri – kasvojen jäädessä näkyviin. Tämän jälkeen meidät vielä pyöräytettiin paksujen vanutäkkien sisään siten, että sen kulma oli vapaa ja vedettävissä kasvojemme yli suojaksi purevalta viimalta, tuiskulta ja pakkaselta.

Miten hyvin kaiken muistankaan, kun isä ryntäsi sisälle touhukkaana ja iloisesti ilmoitti Mustan olevan jo valjaissa odottamassa meitä ulko-oven edessä.

Kohta meidät kannettiin ulos, laskettiin kirkkoreen pohjalle, oljille – vieretysten. Siihen meidät peiteltiin vielä hevosloimella. Täkin kulman äiti veti heti kasvojemme suojaksi, sillä juuri sisältä tultuamme pakkasilman hengittäminen oli liiaksi henkeäsalpaavaa ja kylmää.

Äiti ja isä asettuivat rekeen. Pistettyään jalkansa hevosloimen alle isä nykäisi ohjaksista. Jo kauan rauhattomana seisonut Musta sai nyt kuin siivet alleen.

Musta oli lämminverinen juoksija, josta isä oli erittäin ylpeä. Mustalla ei teetetty mitään maatilan raskaita töitäkään. Sillä ajettiin maitoa kaupunkiin myytäväksi. Joka aamu isä valjasti Mustan, kesällä kaksipyöräisten kiesien eteen, talvella kevyen kirkkoreen eteen, tavallisesti äiti ohjaksissa. Pyhäisin Mustalla ajettiin kirkkoon. Jokavuotiset joulumatkat Liissilään olivat tärkeitä ajoja. Musta oli isäni todellinen huvi ja harrastus, sekä suuri ylpeilyn aihe. Kaikki miehet, niin vieraat kuin sukulaisetkin, ihailivat Mustaa ja kovasti kehuivat sen jaloja muotoja.

Kirkkoreki, jolla nuo matkat tehtiin, oli teetetty oman kylän sepällä. Reen etuosassa oli korkea, kupera metallikouru, joka suojasi matkaajia hevosen kavioiden roiskeelta. Kahden istuttava penkki oli varustettu leveällä ja korkealla selkänojalla. Penkin alla oli tilaa matkatavaroille. Istujien jalkojen alle sopivat hevosen matkaeväät: heinät ja kaurapussi. Samalla matkaajien oli mukavaa sujauttaa jalat pehmeisiin heiniin, suojaan kovalta pakkaselta. Reen pitkät jalakset estivät sitä kaatumasta ja takasivat tasaisen menon. Usein samaan suuntaan kulkeva tuttu jalkamies sai nousta jalaksille ja matkata seuraavaan risteykseen tai kylään. Kirkkoreki oli musta ja kiiltävä, niin kuin isän Mustakin.

Hevosen juostessa reipasta ravia pakkaslumi kirskui ja vikisi jalasten alla. Epäsäännöllisin väliajoin kourua vasten kopsahtelivat lumipaakut. Näi-

tä ääniä kuunnellessani olin nukahtanut. Veljeni nukkui jo rekeen kannettaessa, joten hänen läsnäolonsa ei minua häirinnyt koko matkanteon aikana.

Kun vihdoin heräsin, peiton kulman alta pilkotti päivä. Kuulin isän ja äidin hiljaista rupattelua ja isän antavan ohjeita hevoselle. Pyysin äitiä siirtämään täkin pois kasvoiltani, jotta näkisin maiseman, mutta äiti vastusteli. Hän sanoi pelkäävänsä kasvojeni paleltuvan. Aloin tahallani rimpuilla peittojen sisällä noustakseni istuma-asentoon, jolloin äiti nosti suojan kasvoiltani. Valon häikäisemänä ja silmiäni räpytellen katsoin taivaalle. Näin harmaan taivaan, jota vasten kuusien lumiset latvat pyörivät kehässä – toinen toistaan takaa ajaen. Valkoiset lumitähdet leijailivat ja asettuivat täkin kulmalle.

Metsätie oli hyvin kapea. Ohittaakseen vastaan tulevat ajoneuvot oli ajettava hankeen. Isäni oli tavallisesti se, joka antoi aina ensimmäisenä tietä vastaantulijalle. Paikka paikoin tie oli aivan ummessa, jolloin Musta loikki kuin jänis, silti vetäen rekeä melko tasaisesti. Kertaakaan rekemme ei kaatunut koko 40 virstan matkalla.

Tien johtaessa yhä sankemman metsän halki kuuset näyttivät yhä pitemmiltä ja tuntui, että ne tavoittivat jo toisensa. Joskus pyrähti lentoon pelästynyt lintu. Joskus tien poikki loikki jänis, jota minä en kuitenkaan voinut nähdä siinä reen pohjalla maatessani.

Viimein nuo kuusen latvat katosivat näköpiiristäni ja tunsin savun hajua. Kohta sen jälkeen jo ohitimme muutamia taloja. Äiti kertoi, että kylän nimi oli Pohhii ja että siellä asui äitini Aatami-serkun perhe. Heidän luonaan vanhempani vierailivat aina Liissilän matkalla ollessaan, mennen tullen, niin kuin nytkin oli tarkoitus tehdä. Tämä Pohhiin kylä sijaitsi noin puolivälissä Perriin kylään ajettaessa.

Inkeriläisiä jouluherkkuja

Nyt isä pysäytti Mustan. Isä ja äiti menivät yhdessä sisälle taloon. Pian syntyi pihalla hälinää ja vilskettä, kun kaikki tulivat ulos. Meidät nostettiin reestä ja kannettiin sisälle avaraan tupaan, jossa äiti ja täti päästivät meidät vapaiksi paksuista kääröistämme.

Alkajaisiksi meille tarjottiin hyvää kahvia haudutetun uunikerman kanssa. Vanhempani ja talon väki vaihtoivat kilvan kuulumisia. Katselin alussa ujostellen pikkuserkkujeni leikkejä, mutta pian jo leikin itsekin heidän kanssaan. Pikkuveljenikin oli mukana kaikessa, sillä koko matkan ajan hyvin nukkuneena hän oli virkeä ja hyväntuulinen. Talossa niin etu- kuin takatuvankin lattiat oli peitetty puhtailla, kauniilla räsymatoilla, jotka emäntä itse oli kutonut. Etutuvan puolelle oli jo tuotu joulukuusikin, vaikka se ei ollut vielä koristeltu. Olihan silloin vasta jouluaaton aatto. Mutta tuo kuusi tuoksui niin hyvälle ja siinä oli latvapuolen oksilla muutama käpykin.

Takatuvan puolelta alkoi kuulua astioiden kolinaa. Ihanien ruoantuoksujen houkuttelemana juoksin katsomaan ja näin, kun täti otti ulos isosta maalaisuunista ruokia kannellisissa ja kannettomissa padoissa ja savikulhoissa. Sitten kohta kaikkia pyydettiin syömään. Pöydässä oli hernerokkaa, oli haudutettua perunaa lihan ja laakerilehtien kera, oli makeata rokkaa (sekahedelmäkeittoa), oli karpa-

lokiisseliä ja monenlaista piirakkaa.

Kun olimme syöneet, juoneet ja hieman levänneet, vanhempani alkoivat puhua matkan jatkamisesta. Äiti ja täti kietoivat minut ja veljeni uunin päällä lämmitettyihin huopiin, ja meidät kannettiin rekeen loimelle. Vanutäkit kiedottiin myös ympärille. Niinpä sitten matkamme toinen osuus alkoi. Matkasimme nyt kohti Perriin kylää, jossa toinen mummoni, äitini äiti, meitä odotti vielä tänä iltana saapuvaksi. Pohhiista lähdettyämme tie vei synkän metsän halki kohti itää. En antanut äidin peittää kasvojani, sillä pakkanen oli jo hellittänyt. Harmaa taivas lepäsi kuusten latvojen varassa ja alkoi sataa lunta. Ilma oli sakeana isoja valkoisia palloja, jotka uhkasivat peittää meidät ja koko maiseman alleen. Rauhallisesti Musta kahlasi halki valkoisen, pehmeän massan, ja päiväkin alkoi jo hämärtyä illaksi. Vihdoin lumisade loppui ja ilma selkeni.

Illan yhä pimetessä tähdet syttyivät taivaalle. Tiellä ei ollut enää kinoksia, joten Mustakin alkoi taas ravata kevyesti. Korkealla oleva taivasmaisemani muuttui yhä ihmeellisemmäksi ja kävi melkein aavemaiseksi. Mitä kaikkea sepittelinkään lapsenmielessäni siinä reen pohjalla maatessani, lämpimien peittojen alla – taivasta katsellen. Koetin keskittää katseeni isoimpaan tähteen ja yritin sen kautta katseellani lävistää taivaankannen. Jospa olisin nähnyt siellä vaikka vilahduksen enkeleistä tai Jeesuksesta, joista oli mummoni minulle niin paljon kertonut.

Metsästä alkoi kuulua susien ulvahtelua. Musta pelästyi, korskahteli ja säntäsi laukkaan. Isä puheli Mustalle rauhallisesti ja tyynnytellen. Matka tuntui jatkuvan loputtomiin tuon valkoisen ja jylhän metsän halki. Pakkanen alkoi taas kiristää otettaan.

Mummolan joulukuusi

Olin vaipunut uneen ja hätkähdin, kun yhtäkkiä hevonen pysähtyi ja iloinen hälinä riemukkaine tervetuliaistoivotuksineen alkoi ympärillämme.

Liissilän mummoni asui vanhimman poikansa Aapramin, hänen vaimonsa Annin ja heidän poikansa Aleksanterin kanssa. Äitini nuorin veli, Junnieno, oli silloin vielä poikamies ja asui kotona mummoni ja Aaprami-veljensä perheen kanssa. Tätini Anna-Mari, äitini sisko, oli naimisissa ja he asuivat Viiritsassa. Joka jouluksi hän ja Juhana-eno tulivat myös joulunviettoon Liissilään. Mummolaan saapui myös muita sukulaisia lapsineen viettämään joulua. Muistan meitä lapsia olleen siellä joskus jopa kymmenen, toiset jo isompia, toiset aivan pieniä. Aaprami-enon Aleksanteri oli meistä vanhin.

Mummoni takatuvassa seisoi jo valmiiksi koristeltu, kaunis, kattoon ulottuva joulukuusi. Kuusen koristeina oli oksilta langassa riippuvia pieniä, taidokkaasti vanusta sommiteltuja ja maalattuja nukkeja. Myös vanusta tehdyt valkoiset enkelit, lumiukot ja lumiakat oli kaikki siloiteltu kulta- ja hopeakiilteellä.

Eniten meitä lapsia kiinnostivat kuuseen ripustetut pienet punaiset omenat, piparkakut, vinoraidalliseen kiiltopaperiin kiedotut minttukaramellit ym. namuset, jotka joulun päättäjäisiksi kuusta riisuttaessa jaettiin meidän lasten kesken. Silloin meillä jokaisella oli pussillinen noita kuusen

namuja kotimatkalle lähtiessä. Tuohon kuuseen oli myös aseteltu kynttilät pidikkeissään, sekä paljon sähikäisiä.

Jouluaaton aamuna syötiin murkina, joka koostui puuroista, vellistä ja leivästä. Aikuiset joivat kahvia ja lapset maitoa. Iltapäivällä takatuvan pöytään katettiin joulupäivällinen. Aluksi syötiin keittoja. Sen jälkeen syötiin monenlaisia isossa leivinuunissa hyvin haudutettuja pataruokia, joista tärkein ja yleisin oli perunalihapata. Pöytään kuuluivat myös sprotit (kalasäilykkeet) ja makkaraleikkeleet. Jälkiruokana olivat piirakat, makea rokka (sekahedelmäkeitto) ja karpalokiisseli. Joulupöydässä istuttiin ja syötiin kauan herkutellen ja seurustellen koko suku keskenään. Tavallisesti lapsille katettiin oma pöytä. Lapsethan eivät olleet niin nälkäisiä kuin aikuiset, sillä lapset saivat käydä takatuvan komerosta hakemassa nälkäänsä piirakanpaloja.

Syötyään aikuiset siirtyivät etutuvan puolelle seurustelemaan ja veisaamaan virsiä. Meitä lapsia varten Junni-eno toi nyt sisälle oljet, jotka hän asetti takatuvan nurkkaan lämpiä-

mään. Lämmetessään noista oljista lähti miellyttävä kesän tuoksu. Nyt isommat lapset harjoittelivat ohjelmia illan kuusijuhlaan. Pienimmät pantiin päivälevolle.

Vihdoinkin saapui ilta ja joulujuhla sai alkaa. Silloin kaikki aikuiset tulivat takatuvan puolelle ja kuusen kynttilät sytytettiin. Alussa laulettiin jouluvirsi »Enkeli taivaan lausui näin...». Tämän jälkeen Liissilän mummoni luki Raamatusta jouluevankeliumia. Jeesuslapsen syntymästä ja paimenista, joille Herran enkeli ilmestyi. Laulettiin myös »Joulupuu on rakennettu, Joulu on jo ovella». Tämän jälkeen me lapset lausuimme runoja seisten joulukuusen edessä. Välillä esitimme myös leikkejä piirissä pyörien. Jokainen meistä esiintyi ja esitti mitä oli juhlaa varten opetellut ulkoa tai osasi jo ennestään. Myös esitettiin yksinlaulua. Vihdoinkin koitti se hetki, jolloin meille lapsille jaettiin namupussit. Noissa pusseissa oli piparkakkuja, karamelleja ja omenoita. Mitään muita lahjoja ei kenellekään jaettu.

Oikeita pukkeja

Kun ohjelmallinen osa juhlasta oli päättynyt, tuvan lattialle levitettiin nuo pehmeät, keltaiset oljet. Niitä lai-

tettiin paksulti. Sen jälkeen avattiin myös ruisolkikuvot. Nuo ruisoljet olivat pitkiä, paksuja ja kovia olkia, joista Junni-enoni opastuksella alettiin rakentaa »joulupukkeja». Siinä hommassa Junni-enoni ja Aleksanteri-serkkuni olivatkin oikein mestareita. Vähitellen tuo olkinen pukki alkoi jo näyttääkin oikealta pukilta. Sille letitettiin julmat kippurasarvetkin. Sen nilkat ja polvet vahvistettiin sitomalla ne taidokkaasti punaisilla nauhoilla. Näitä pukkeja tehtiin aina parikin kappaletta. Jos toinen oli pienempi, sanoimme sitä vuoheksi. Pienimmät lapset saivat ratsastaa näillä pukeilla. Loppujen lopuksi ne pehmenivät ja alkoivat pettää allamme, mutta me putosimme vain pehmeille oljille. Ilonpitoa ja naurua riitti aina myöhäiseen yöhön.

Kun lapset väsyivät, pillahtivat itkuun tai nukahtivat oljille, äidit tulivat noutamaan heitä. Lapset vietiin kaikki samalla kertaa nukkumaan.

Sellainen oli jouluaatto Liissilän mummolassa.

Teksti: Maria Ripatti
Kuvat inkeriläisistä perhealbumeista

Muut lehdet

»Yhteinen usko sekä käsitys naisista ja homoseksuaalisuudesta»

Inkerin kirkko ja Missouri tiiviiseen yhteistyöhön

Inkerin kirkko kypsytti muutamassa päivässä Amerikan luterilaisen konservatiivikirkon Missouri synodin kanssa sopimuksen, jolla amerikkalaiset voivat jatkaa toimintaansa Inkerin kirkon kautta Venäjällä uudesta uskontolaista huolimatta.

Kirkot ilmoittavat sopimuksessaan, että niillä on sama oppi ja virkakäsitys sekä sama näkemys mm. naisen asemasta, homoseksuaalisuudesta ja abortista. Alttarin ja saarnatuolin yhteyden lisäksi kirkot sopivat, etteivät ne tee toisistaan tietämättä vastaavia sopimuksia muiden kirkkojen kanssa.

Huomenlahjaksi Inkerin kirkko sai puoli miljoonaa markkaa pietarilaisen Pyhän Mikaelin kirkkorakennuksen korjaukseen. Toisaalta Missouri lupasi pidättäytyä rakennushankkeista ja lähetystyöstä Venäjällä sekä lopettaa kesällä Novosibirskiin perustamansa teologisen seminaarin.

Neuvottelutulos saavutettiin 15.10., kirkkohallitus siunasi sen 23.10. ja kirkolliskokous perjantaina 24.10. Missouri synodin osalta sikäläinen kirkolliskokous vahvistaa ratkaisun kesällä.

Inkerin kirkon pääsihteeri **Isto Pihkala** katsoo, ettei ratkaisussa ole kyse amerikkalaisten holhoukseen asettumisesta, vaan inkeriläiset haluavat edelleen itsenäisesti hoitaa suhteitaan mm. Pohjolan kirkkoihin ja Luterilaiseen maailmanliittoon.

Inkerin ja Suomen kirkoilla on ollut valmisteilla keskinäinen yhteistyösopimus, jonka tekoa ainakin jossain muodossa yritetään jatkaa.

Ritva Rasila
Kotimaa 31.10.1997

Selim Jalmari Laurikkala 1882–1957

Selim Jalmari Laurikkalan kuolemasta on kulunut 40 vuotta. Monien vanhemman polven inkeriläisten mielessä hän on rakas rovasti, rovastisetä, josta kerrotaan monia tarinoita. Joku on jopa sanonut, että jos evankelisluterilaisessa kirkossa olisi tapana nimittää pyhimyksiä, Laurikkala olisi jo aikaa sitten korotettu pyhimysten joukkoon.

Ruotsin inkeriläisten syysjuhlilla Örebrossa pyhäinpäivän aikaan Ruotsin Inkeri-Liiton puheenjohtaja **Inkeri Peterson** piti esitelmän, josta julkaisemme otteita.

Pyhärannassa Suomen länsirannikolla syntynyt Selim Jalmari Laurikkala oli jo lapsena kiinnostunut hengellisistä kysymyksistä. Tultuaan ylioppilaaksi Uudenkaupungin yhteislyseosta vuonna 1905 hän aloitti teologian opinnot Helsingin yliopistossa. Papiksi hänet vihittiin vuonna 1909 Turun tuomiokirkossa. Samana vuonna hän meni naimisiin; vaimo Saimi oli valmistunut historian, maantiedon ja saksan kielen opettajaksi. Yhdessä nuori pari pian lähti Länsi-Inkeriin, missä Laurikkala astui kirkkoherran virkaan. Koti perustettiin Kattilan pappilaan.

Miksi S. J. Laurikkala valitsi työkentäkseen Inkerinmaan? Jo vuonna 1908 hän oli tehnyt matkan sinne ja pitänyt jumalanpalveluksia monessa seurakunnassa. Länsi-Inkerin seurakuntien huutava pappispula tuli tällöin tutuksi; seurakuntalaiset pyysivät häntä papikseen.

Rovasti S. J. Laurikkala

Monissa seurakunnissa ja usealla kielellä

Matkat eri kirkkoihin olivat pitkiä. Laurikkala saarnasi Kattilassa, Novasolkassa ja Soikkolassa milloin suomeksi, milloin venäjäksi, milloin viroksi, jopa saksaksikin. Matkustaminen jousittamattomilla hevoskärryillä kuoppaisia teitä pitkin oli rasittavaa. Kansliatyöt, rippikoulut, sairaskäynnit, uskonnonopetus koulussa ym. pitivät rovastia alati liikkeellä. Häntä arvostettiin ja rakastettiin hänen vaatimattoman luonteensa ja työteliäisyytensä takia.

Viiden vuoden kuluttua S. J. Laurikkala muutti Rääpyvälle, joka on Pietarista koilliseen. Seurakunta oli pienempi, mutta suomalaisasutusta oli

siellä paljon, lähes 2400 ihmistä. Pappispulan takia Laurikkala hoiti myös Kelttoa, Järvisaarta, Tuutaria ja Hietamäkeä. Lisäksi hänellä oli hoidossaan suomalainen, ruotsalainen ja eestiläinen seurakunta Pietarissa. Vuosina 1919–20 hän piti jumalanpalveluksia mm. ruutitehtaassa Pähkinälinnassa.

Kun vallankumous alkoi, oltiin aluksi toiveikkaita, koska uskonnonvapauden piti vallita maassa. Toisin kuitenkin kävi. Ensin koulujen uskonnonopetus tehtiin vapaaehtoiseksi, sitten se kiellettiin ja tilalle astui ateistinen opetus. Rippikoulut kiellettiin ja kirkon toimintaa rajoitettiin kaikin tavoin.

Lopullinen kuolinisku Inkerin kirkkoa kohtasi, kun suomalaisten pappien oleskelu- ja työlupia ei enää uudistettu ja heitä karkotettiin Siperiaan. Vuonna 1931 Laurikkalallekin tuli GPU:lta kielto, ettei hän saanut käydä omassa seurakunnassaan Rääpyvällä ja Keltossa.

Uskonnon puolustaja kahden tulen välissä

Vallankumouksen jälkeen Inkerin kirkko oli saanut vapaamman tilanteen. Laurikkala olisi ollut sopiva mies piispan virkaan, mutta hän katsoi, että korkeassa asemassa häntä olisi kiusattu enemmän. Niinpä hän suostui vain siihen, että hänet vuonna 1925 nimitettiin rovastiksi Pietarin suomalaisessa kirkossa.

Konsistorion esimiehenä Laurikkalan piti järjestää maallikoille koulutusta niin, että nämä saattoivat toimia seurakuntien hoitajina. Yhtä mittaa oli ongelmia: kirkon aktiiveja pidätettiin, seurakuntien omaisuutta takavarikoitiin, kirkkoa verotettiin ankarasti, hengellisen kirjallisuuden puute oli huutava ja agitaatio kirkkoa vastaan kiihtyi. Inkeriläisten kesken ilmeni myös sisäisiä riitoja uskosta ja sen muodoista.

Ulospäin Laurikkalan oli edustettava kirkkoa mm. julkisissa keskusteluissa, joita ateistit järjestivät. Laurikkalaa soimattiin usein julkisuudessa.

Kotona pappilassa ruustinna koetti selviytyä töistä sisarensa avustamana. Lehmiä varten piti kasvattaa heinää ja juurikkaita.

Monet sairaudet raivosivat, ja rovastin piti tehdä paljon sairaskäyntejä. Vuonna 1919 hän itsekin sairastui isoonrokkoon. Lääkäri piti hänen selviytymistään ihmeenä. Vaikka Laurikkala oli kaiken aikaa Suomen kansalainen, hänet kutsuttiin sotapalvelukseen. Seurakuntalaisten anomuksesta hän sai kuitenkin palata hoitamaan papin virkaa.

Karkotus Suomeen

Vuonna 1927 S. J. Laurikkala pidätettiin ja hänen käskettiin 48 tunnin sisällä lähteä Neuvostoliitosta. Taas seurakuntalaiset keräsivät 20 000 nimeä anomukseen, että hän saisi jäädä. Anomus oli kyllä hyväksyttykin Moskovassa, mutta tieto siitä ei koskaan tullut perille!

Laurikkala vietti viisi viikkoa Suomessa ja suoritti sinä aikana pastoraalitutkinnon, niin että hänellä oli pätevyys papin virkaan myös Suomessa. Kun hän palasi Inkeriin, hänen oli mm. mahtavan verotuksen takia pakko muuttaa Pietariin, Nevski Prospektilla olevaan asuntoon, jonka yhtä huonetta käytettiin kirkon kansliana ja konsistorion kokoushuoneena. Siellä oli aina paljon kävijöitä. Omaisensa menettäneet ihmiset tulivat pyytämään lohdutusta. Pakkokol-

lektivisoinnin raskas aika koetteli kaikkia. Mutta maaseudulta tulevat seurakuntalaiset toivat sentään aina jotain elintarvikkeita tuomisinaan.

Tiistaina 27. huhtikuuta 1937 tuli taas kutsu oleskelulupia myöntävään virastoon. Perheen oli seuraavan päivän iltajunalla lähdettävä Suomeen. Karkotusmääräys oli suullinen mutta ehdoton. 300 vuotta vanha suomalainen kansankirkko Inkerissä lopetti toimintansa.

Suomessa Laurikkala sai kirkkoherran viran Hausjärven seurakunnassa. Kun talvisota alkoi, häntä pyydettiin sielunhoitajaksi venäjänkielisille sotavangeille. Myös jatkosodan aikana hän kulki pitämässä jumalanpalveluksia sotavangeille. Kun inkeriläisiä evakuoitiin Suomeen vuosina 1943–44, Laurikkala piti leireillä seuroja ja jumalanpalveluksia. Hausjärvellä hän piti inkeriläisille rippikouluja.

Kolmanteen maahan

Kun Ruotsin piispainkokous vuonna 1948 päätti perustaa kirkkokomitean suomenkielisiä pakolaisia varten, heräsi Boråsin kesäjuhlien aikaan v. 1949 ajatus pyytää S. J. Laurikkalaa tekemään sielunhoitajan työtä Ruotsin inkeriläisten parissa. Laurikkala tulikin aluksi lepokotiin Ruotsiin, mutta oli pian matkoilla ympäri inkeriläisten asuma-alueita, tapaamassa hengellisiä lapsiaan heidän vieraskielisessä maassaan. Laurikkala anoikin pian virkavapaata Hausjärven seurakunnasta ja tuli vuodeksi Ruotsiin. Sen jälkeen hän jäi ennenaikaiselle eläkkeelle ja muutti ruustinnansa kanssa pysyvästi Ruotsiin. Ennen kuin hän sai ryhtyä hoitamaan uutta työtään, hänen oli suoritettava kolmas pappistutkinto, tällä kertaa Ruotsin kirkon vaatimuksesta.

Työkenttä ulottui Sundsvallista pohjoisessa aina Helsingborgiin etelässä. Aina kun suinkin voi, Laurikkala matkusti etäisillekin paikkakunnille inkeriläisten keskuuteen. Vaatimattomana miehenä hän tyytyi tavallisten ihmisten kotien tarjoamaan yöpaikkaan.

Boråsissa hän piti jatkuvasti rippikouluja noin 30 nuorelle ja osallistui ahkerasti seurakunnan kaikkiin toimintapiireihin. Kerrotaan jopa, että kun muuta kyytiä ei osunut kohdalle, 70-vuotias rovasti tuli rippileirille satunnaisen moottoripyöräilijän kyydissä, papin takin liepeet viipottaen ja salkustaan kiinni pitäen. Hän keräsi Isien Usko -lehdelle tilauksia, korjaili siihen tulevia tekstejä ja kirjoitti itse teologisia kirjoituksia.

Ruustinna Saimi Laurikkala kuoli vuonna 1955 oltuaan puolisonsa tukena 46 vuotta. Pari vuotta sen jälkeen rovasti sairastui ja kuoli marraskuussa 1957. Hänet haudattiin kotiseurakunnassaan Pyhärannassa monien inkeriläisten ollessa saattamassa hengellistä isäänsä. Ruotsin inkeriläisten aloitteesta on Pyhärannassa paljastettu vuonna 1960 muistokivi, jonka luovutti Laurikkalan suvulle RIL:n silloinen puheenjohtaja Toivo Jääskeläinen.

Nyt kun S. J. Laurikkalan kuolemasta on kulunut 40 vuotta, Ruotsin inkeriläiset muistavat häntä erityisellä lämmöllä. He haluavat säilyttää kunnioittavassa muistossa hänen vahvan vakaumuksensa ja sydämellisen huolenpitonsa niinä vaikeina aikoina, jolloin Neuvostoliiton viranomaisten hirmuvalta herätti ihmisissä kauhua eikä turvallisuudesta ollut tietoakaan.

Teksti: Inkeri Peterson, RIL:n puheenjohtaja
Kuva teoksesta Inkerin suomalaisten historia

Suomen Inkeri-liiton päätöksiä

Suomen Inkeri-liiton vuoden 1977 syyskokous pidettiin Helsingissä Karjala-talolla sunnuntaina 26.10. Kokouksessa päätettiin ensi vuoden toiminnan ja talouden suuntaviivoista.

Liiton puheenjohtajaksi valittiin edelleen yksimielisesti **Keijo Korkka.** Johtokunnan erovuorossa olevat jäsenet **Aili Jukarainen** Keravalta, **Maria Lahti** Lahdesta ja **Anne Tuohimäki** Helsingistä valittiin uudelleen seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi ja varajäseneksi samoin edelleen **Toivo Tupin** Helsingistä. Liiton varsinaisina tilintarkastajina jatkavat **Toivo Iho** ja **Heimo Kekki.**

Suomen Inkeri-liiton jäsenmaksut säilyvät ensi vuonna ennallaan: jäsenyhdistykset maksavat liitolle jokaisesta jäsenestään 10,– mk sekä suoraan liittoon kuuluvat henkilöjäsenet 30,– mk. Johtokunnan kokouksessa korostettiin, että jäsenyhdistyksien kautta Suomen Inkeri-liittoon kuuluvien henkilöitten ei tarvitse enää maksaa kolmenkymmenen markan henkilöjäsenmaksua vaan he kuuluvat jäsenyhdistyksensä kautta automaattisesti liittoon. Sen sijaan jäsenyhdistysten on jäsenyytensä säilyttääkseen tilitettävä kustakin omasta jäsenestään liitolle 10,– mk. Suomen Inkeri-liiton jäsenyhdistyksiä ovat Helsingin, Turun, Lahden, Hyvinkään ja Rauman Inkeri-seurat sekä Inkerin kulttuuriseura, Paluumuuttajat ja Inkeri-keskus.

Vuosikokouksen päätöksen mukaisesti Inkeriläisten viestin tilausmaksu Suomessa on ensi vuonna 150,– mk. Tilaushinta Ruotsissa on 220,– kruunua, ja muihin maihin lehden saa 180,– markan hintaan. Lehdestä ilmestyy myös ensi vuonna 12 numeroa.

Kokouksessa vahvistettiin, että inkeriläisten Suomen kesäjuhlat pidetään ensi vuonna Turussa 11.–12.7. Työskentely Turun juhlien hyväksi on jo alkanut.

Inkeriläisten viesti vuodelle 1998

Hyvät lehtemme tilaajat!

Tämän numeron välissä olevalla tilillepanokortilla voitte uudistaa Inkeriläisten viestin tilauksenne vuodelle 1998.

Kirjoittakaa **tilisiirtokortin viestiruudukkoon lehden saajan nimi ja osoite** ja suorittakaa maksu **eräpäivään 15.1.1998 mennessä.**

Lahjatilauksia varten saa pankeista ja posteista tilisiirtokortteja, joiden **viestiruudukkoon** samoin **kirjoitetaan lehden saajan nimi ja osoite.**

Jos joku tilaajistamme **ei halua** uudistaa Viestin tilausta ensi vuodeksi, pyydetään siitä **ilmoittamaan 31.12.1997 mennessä toimistoomme, muutoin tilaus käsitellään jatkuvana.**

Viestin **tilaushinta** vuodelle 1997 on Suomessa 150 mk, Ruotsissa 220 kr, Venäjälle ja muihin maihin 180 mk.

Lehden uudet tilaukset, peruutukset sekä **osoitemuutokset** pyydetään tekemään joko kirjeellä (os. **Suomen Inkeri-liitto ry. Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki**) tai puhelimitse (Puh. 09-793 796 ti klo 18.30–20.00 tai muuna aikana puhelinvastaajaan.)

Ruotsissa lehden tilausasioita hoitaa **Viktor Aitman,** jonka osoitetiedot ovat tämän lehden sivulla 2.

MUISTILISTA

Helsingin Seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki

Tammikuussa 25.1. klo 14 kuukausitilaisuus
Helmikuussa 22.2. klo 14 kuukausitilaisuus ja kevätkokous
Kalevalan päivänä 28.2. klo 10.00 käynti Larin Parasken patsaalla
Maaliskuussa 22.3. klo 14 Suomen Inkeri-liiton kevätkokous
Huhtikuussa 26.4. klo 14 Inkeri-kuoron kevätmatinea Karjala-talon Laatokka-salissa.

Turun seudun Inkeri-seura ry. tiedottaa:

Tilaisuudet 1997 Karjalaisten talossa, Itäpellontie 2, klo 14.00

26.12. Joulujuhla

Tuutarin puku

Haluan ostaa tyttärelleni käytetyn Tuutarin puvun. koko 38–40. Armas Paakkonen, Tingsgatan 35. S-504 45 BORÅS, Ruotsi. puhelin 033-101850.

Matkatoimisto **TAKSI SUOMINEN** toivottaa kaikille lehden lukijoille oikein hyvää ja rauhallista Joulua sekä onnellista ja menestyksekästä Uutta Vuotta!

Joukostamme poistuneita

Helena Jäppinen, synt. 15.2.1915, kuoli 1.5.1997 Svaneholm
Katri Kokko, synt. 10.12.1922, kuoli 6.5.1997 Borås
Juho Tarkiainen, synt. 7.5.1937, kuoli 13.5.1997 Lund
Pekka Ikatti, synt. 29.11.1911, kuoli 9.6.1997 Borås

Hyvinkään Inkeri-kerho ry:n kuukausitilaisuudet

tammikuussa 4.1.98 klo 14.00
helmikuussa 1.2.98 klo 14.00 kevätkokous
maaliskuussa 1.3.98 klo 14.00
huhtikuussa 5.4.98 klo 14.00
toukokuussa 3.5.98 klo 14.00

Kokoontumispaikka on srk:n aulakahvio, Hämeenk. 16, Hyvinkää. Pikkujoulu vietetään suuremmissa tiloissa.

Tervetuloa!

Seukot inkerikodissa

1998
12.2.-98 klo 13.00
12.3.-98 klo 13.00
14.4.-98 klo 13.00
7.5.-98 klo 13.00

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
1/98	00.00.1998	00.00.1998
2/98	00.00.1998	00.00.1998
3/98	00.00.1998	00.00.1998

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Anneli Asplund (toim.)
Kansanlauluja Inkerinmaalla — ***100 mk***

Arvo Survo
Ilku Inkerille — ***100 mk***

Aapo Iho
Hielajyvä — ***20 mk***

Hellin Suominen
Mooses Pulron elämäkerla — ***15 mk***

Ella Ojala
Pilkä kolimalka — ***85 mk***
Pelaslunul albumi — ***130 mk***
Ensimmäinen keväl — ***100 mk***

Aleksander Störgren
Mulkainen lie vapauleen — ***60 mk***

Erkki Tuuli
Inkeriläislen vaellus — ***110 mk***

Pekka Nevalainen
Raulaa Inkerin rajoilla — ***100 mk***

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla — ***150 mk***

Pekka Nevalainen – Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri - hisloria, kansa kulttuuri — ***300 mk***

Heikki Roiko-Jokela – Heikki Seppänen
Elelän tien kulkija - Vilho Helanen — ***150 mk***

Maria Ripatti
Elämä yhden korlin varassa — ***100 mk***

Saimi Tuukkanen
Elämäni helminauha — ***30 mk***

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä — ***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut — ***40 mk***
Näin lauloi Larin Paraske — ***30 mk***
Sydämessä kalevalainen kansa, kuvateos Nina ja Alpo Sailon tuotannosta — ***40 mk***

E. Pärnänen
Antti Kivekäs — ***100 mk***

Albert Pettinen
Lauluja koululaisille — ***25 mk***

Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle — ***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. — ***15 mk***

Lauri Santtu
Murrejuttuja — ***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo
Omall maall — ***55 mk***

Salli Iivarinen Savorina
Kaukana kolini Inkeri — ***80 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 — ***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) — ***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 — ***60 mk***
Kylä- ja liekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 — ***60 mk***

Lippuja ja viirejä

Inkerin pöylälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla — ***100 mk***
Inkerin pöylälippu (polyesteriä) — ***35 mk***
Inkerin pöylälippu (satiinia) — ***60 mk***
Salko marmorijalustalla — ***45 mk***
Isännänviiri (Inkerin ristiviiri) — ***350 mk***

Muuta

Rintaneula Inkerin vaakuna — ***10 mk***
Kortti — ***3 mk***
Adressi — ***30 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30--20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 1997
ISSN 1236-9586